

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กาญจนา โกลศพิศิษฐ์กุล. การจัดการศึกษาพิเศษให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษในประเทศไทย.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

กาญจนา วิธนสุนทร และพิมพ์พรรณ วรชุตินทร. "รายงานการศึกษาเรื่อง ค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาสำหรับคนตาบอดในประเทศไทย ปีการศึกษา 2528." ม.ป.ท., 2530.
(อัดสำเนา)

การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, สำนักงาน. คู่มือการเรียนร่วมระดับประถมศึกษา เล่มที่ 1
สำหรับผู้บริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สยามรัฐ, 2530.

— . คู่มือการเรียนร่วมระดับประถมศึกษา เล่มที่ 2 สำหรับผู้ปกครองเด็กที่มีความ
บกพร่องทางการได้ยิน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สยามรัฐ, 2530.

— . การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, สำนักงาน. คู่มือการเรียนร่วมระดับประถม
ศึกษา เล่มที่ 3 สำหรับผู้ปกครองเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์สยามรัฐ, 2530.

— . คู่มือการเรียนร่วมระดับประถมศึกษา เล่มที่ 4 สำหรับครูผู้สอนเด็กที่มีความบกพร่อง
ทางการได้ยิน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สยามรัฐ, 2530.

— . คู่มือการเรียนร่วมระดับประถมศึกษา เล่มที่ 5 สำหรับครูผู้สอนเด็กที่มีความบกพร่อง
ทางสติปัญญา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สยามรัฐ, 2530.

— . คู่มือการตัดแยกเด็กเป็นหมูน 1. กรุงเทพฯ : บริษัทกรัณส์ลิป จำกัด, 2531.

- รายงานการวิจัยการทดลองการเรียนรู้ร่วมสำหรับเด็กพิเศษในโรงเรียนประถม
ศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, 2529.
- รายงานการวิจัยการศึกษาแนวโน้มนำแห่งความเป็นไปได้ของการจัดโครงการเรียน
ร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร,
2529.
- "เอกสารประชุมสัมมนา เพื่อหาแนวทางในการจัดการประถมศึกษา สำหรับเด็ก
พิการร่วมกับเด็กปกติ." กรุงเทพฯ : โครงการพัฒนารูปแบบการจัดการประถมศึกษา
สำหรับเด็กพิการร่วมกับเด็กปกติ, 2531. (อัดสำเนา)
- การพัฒนาชุมชน, กรม และคณะ. สื่อและเครื่องเล่นสำหรับเด็กแรกเกิด - 6 ปี เล่มที่ 1
การเล่นมีคุณค่า พัฒนาเด็กทุกทาง. กรุงเทพฯ : ห.ส.น. สามเจริญพานิช,
2529.
- สื่อและเครื่องเล่นสำหรับเด็กแรกเกิด - 6 ปี เล่มที่ 2 สื่อและเครื่องเล่นพัฒนา
สายตาเด็กแรกเกิด - 3 ปี. กรุงเทพฯ : ห.ส.น. สามเจริญพานิช, 2529.
- สื่อและเครื่องเล่นสำหรับเด็กแรกเกิด - 6 ปี เล่มที่ 3 สื่อและเครื่องเล่นพัฒนา
กล้ามเนื้อเล็กเด็กแรกเกิด - 3 ปี. กรุงเทพฯ : ห.ส.น. สามเจริญพานิช, 2529.
- สื่อและเครื่องเล่นสำหรับเด็กแรกเกิด - 6 ปี เล่มที่ 4 สื่อและเครื่องเล่นส่งเสริม
กล้ามเนื้อประสานกัน. กรุงเทพฯ : ห.ส.น. สามเจริญพานิช, 2529.
- สื่อและเครื่องเล่นสำหรับเด็กแรกเกิด - 6 ปี เล่มที่ 5 สื่อและเครื่องเล่นส่งเสริม
พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่. กรุงเทพฯ : ห.ส.น. สามเจริญพานิช, 2529.

- สื่อและเครื่องเล่นสำหรับเด็กแรกเกิด - 6 ปี เล่มที่ 6 สื่อและเครื่องเล่นส่งเสริม
ประสบการณ์เด็กอายุ 4-6 ปี. กรุงเทพฯ : ห.ส.น. สามเจริญพานิช, 2529.
- สื่อและเครื่องเล่นสำหรับเด็กแรกเกิด - 6 ปี เล่มที่ 7 สื่อและเครื่องเล่นพัฒนาการ
พูดและการฟัง. กรุงเทพฯ : ห.ส.น. สามเจริญพานิช, 2529.
- สื่อและเครื่องเล่นสำหรับเด็กแรกเกิด - 6 ปี เล่มที่ 8 สื่อและเครื่องเล่นพัฒนาการ
อ่าน-เขียน. กรุงเทพฯ : ห.ส.น. สามเจริญพานิช, 2529.
- สื่อและเครื่องเล่นสำหรับเด็กแรกเกิด - 6 ปี เล่มที่ 9 สื่อและเครื่องเล่นพัฒนา
ทักษะเบื้องต้นทางคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ : ห.ส.น. สามเจริญพานิช, 2529.
- การแพทย์, กรม. "บัตรบันทึกความพิการและโรคธาลัสซีเมียในเด็ก." กรุงเทพฯ : กรมการ
แพทย์, ม.ป.ป.
- รายงานการวิจัยโครงการทดลองการใช้คู่มือฝึกอบรมผู้พิการในชุมชน. ม.ป.ท.,
2531.
- การแพทย์, กรม. กองสุขภาพจิต. คู่มือประเมินความสามารถทางเชาวน์ปัญญา เด็กอายุ
2-15 ปี. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2530.
- การแพทย์, กรม. งานควบคุมโรคไม่ติดต่อ โครงการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการในชุมชน.
คู่มือฝึกสำหรับผู้ที่มีความผิดปกติเกี่ยวกับการเคลื่อนไหว. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, ม.ป.ป.
- คู่มือฝึกสำหรับผู้ที่มีความผิดปกติเกี่ยวกับการพูด และ/หรือการได้ยิน. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, ม.ป.ป.

- คู่มือฝึกสำหรับผู้ที่มีความผิดปกติเกี่ยวกับการมองเห็น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, ม.ป.ป.
- คู่มือฝึกสำหรับผู้ที่มีความผิดปกติเกี่ยวกับการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, ม.ป.ป.
- คู่มือฝึกสำหรับผู้ที่มีพฤติกรรมผิดปกติ (โรคจิต). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, ม.ป.ป.
- คู่มือฝึกสำหรับผู้เป็นโศครวมชัก. นครพนม : โรงพิมพ์ ส.วัฒนา, 2529.

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. การทดสอบสื่อเผยแพร่ก่อนนำไปใช้. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.

- "รายงานการประชุมปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตร โครงการจัดการศึกษาสำหรับบิดามารดา." ม.ป.ท., 2532. (อัดสำเนา)
- "ร่างหลักสูตร โครงการจัดการศึกษาสำหรับบิดา-มารดา." ม.ป.ท., 2532. (อัดสำเนา)

กองทุนช่วยเหลือเด็ก (U.K.) และคณะ. เอกสารประกอบการสัมมนา "การทำงานกับผู้พิการในชุมชน" ณ ห้องสัมมนา ตึก 2 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 2-3 เมษายน 2533. ม.ป.ท., ม.ป.ป.

เกษร ทมกิตชงค์. การศึกษาพิเศษ. ชุตติจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : นำอักษรการพิมพ์, ม.ป.ป.

ชนิดวิชา เทววิทยาทฤษฎี. "หน่วยที่ 13 หน่วยงานและกฎหมายเกี่ยวกับบุคคลพิการ." ใน เอกสารการสอนชุดวิชา การดูแลบุคคลพิการ หน่วยที่ 8-15, หน้า 707-806.
 นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2531.

ข้อมูล และเผยแพร่, งาน. ฝ่ายบริการงานพัฒนา โครงการอาสาสมัครเพื่อสังคม. ทำเนียบ
องค์การพัฒนาเอกชนในประเทศไทย 2529. กรุงเทพฯ : 2529.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. หน่วยศึกษานิเทศก์. คู่มือการสร้าง
เครื่องมือประเมินผล. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2525.

—. คู่มือประเมินผล. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2524.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. กรมการพัฒนชุมชน และองค์การยูนิเซฟ.
แบบสังเกตพัฒนาการเด็กวัยแรกเกิด - 6 ปี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
 ลาดพร้าว, 2531.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การศึกษาสภาพการอบรมในศูนย์เด็กปฐมวัย.
 กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ศรีเดชา, 2528.

—. รายงานการวิจัยการศึกษาความต้องการและโอกาสทางการศึกษาของผู้ที่มีความ
บกพร่องทางร่างกายและปัญญา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่ง
 ชาติ, 2529.

—. รายงานการวิจัยสภาพการลงทนต์้านการศึกษาพิเศษ ฉบับที่ 1. กรุงเทพฯ :
 ม.ป.ป.

— รายงานการวิจัยสภาพการลงท่นด้านการศึกษาพิเศษ ฉบับที่ 3 เกณฑ์มาตรฐาน
ขั้นต่ำในการจัดการศึกษาพิเศษระดับประถมศึกษาสำหรับเด็กพิการ 4 ประเภท.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และท่าปกเจริญผล, 2528.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานผลการคาดคะเนจำนวนประชากรที่มี
ความบกพร่องทางร่างกาย และปัญญาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : กองวิจัย
การศึกษา, ม.ป.ป.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. กองวิจัยการศึกษา. "การใช้ทรัพยากรและ
ต้นทุนในการจัดการศึกษาพิเศษ." กรุงเทพฯ : คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,
2530. (อัสสาเนา)

— รวมบทความที่เกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา. เล่มที่ 2. กรุงเทพฯ : ชมรม
ผู้สนใจงานวิจัยทางการศึกษา, ม.ป.ป.

คณะกรรมการประสานงานองค์การด้านปัญญาอ่อนภาคเอกชน. "คณะกรรมการประสานงาน
องค์การด้านปัญญาอ่อนภาคเอกชน." ม.ป.ท., ม.ป.ป.

คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมและเลี้ยงดูเด็ก. ภาวะวิกฤตของชีวิตเด็กไทย : ปัญหาที่
ยังไม่สายเกินแก้. ม.ป.ท., 2535.

คณะกรรมการวิชาการ โรงพยาบาลราชานุกูล. "โรงพยาบาลราชานุกูล." กรุงเทพฯ :
ม.ป.ท., ม.ป.ป.

จิรศักดิ์ ส่งแสงขจร. "การเปรียบเทียบสภาพวาดของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
และเด็กปกติในชั้นสาธิตการศึกษาพิเศษ อนุบาลละอออุทิศ สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์
สวนดุสิต." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะครุศาสตร์. ภาควิชาประถมศึกษา. "แต่ด้วยรัก."

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532. (อัดสำเนา)

— "ผลการประชุมโต๊ะกลม เรื่อง การพัฒนาเด็กวัย 0-6 ปี และการให้การศึกษา แก่ผู้เลี้ยงดูเด็กที่บ้านและผู้ดูแลเด็กที่โรงเรียน." ณ ห้องศูนย์สารนิเทศ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันอังคารที่ 7 สิงหาคม 2533. (อัดสำเนา)

— "รายงานการวิจัยเรื่องการสังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย (มกราคม 2528 - ตุลาคม 2529 และปรับปรุง พ.ศ. 2534)." ม.ป.ท., ม.ป.ป. (อัดสำเนา)

— "เรื่องน่ารู้สำหรับครุคณิตศาสตร์ เล่ม 1." กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. (อัดสำเนา)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะครุศาสตร์. รวมปาฐกถา ศาสตร์อาจารย์ ท่านผู้หญิง พูนทรัพย์ นพวงศ์ ณ อยุธยา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

เจ เคิร์ก ฮอร์ดตัน. "การศึกษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น คู่มือการจัดการเรียนร่วม." เฮเลน เคลเลอร์ อินเตอร์เนชันแนล, 2528. (อัดสำเนา)

ชลลดา ปรีดา. "หน่วยที่ 9 การจัดอาหารสำหรับบุคคลพิการ." ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการดูแลบุคคลพิการ หน่วยที่ 8-15, หน้า 441-494. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2531.

ดวงเดือน อ่อนน่วม. การสอนซ่อมเสริมคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

โตโรธี พิชท์เนอร์. จะเลี้ยงลูกตามอดได้อย่างไร. แปลโดย เบญจา ชลธารนนท์.

กรุงเทพฯ : โรงเรียนอาชีวะดอนบอสโก กรุงเทพฯ, 2530.

ทบวงมหาวิทยาลัย. ศูนย์พัฒนาศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย. คู่มือการจัดการเรียนร่วม.

กรุงเทพมหานคร : ศูนย์พัฒนาศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย, 2529.

—. รายงานผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศึกษาอาเซียน. กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529.

เทอรี ราฟาလာสกี. คู่มือการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บกพร่องทางสายตาสําหรับผู้ปกครอง.

แปลโดย ชงชัย สมครุฑ. 10 เล่ม. กรุงเทพฯ : กองการศึกษาพิเศษ และคณะ,
2531.

นิภา ศรีไพโรจน์. สถิตินอนพาราเมตริก. ม.ป.ท., 2528.

บุญเชียร ปานเสถียรกุล และคณะ, บรรณาธิการ. คู่มือการเรียนรู้อัตนเองในการป้องกันและ
ควบคุมความพิการและโรคธาลัสซีเมียในเด็ก. กรุงเทพมหานคร : นำอักษรการพิมพ์,
ม.ป.ป.

—. คู่มือปฏิบัติงานสำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการป้องกันและควบคุมความพิการและ
โรคธาลัสซีเมียในเด็ก. กรุงเทพมหานคร : นำอักษรการพิมพ์, ม.ป.ป.

—. บทเรียนการใช้เครื่องมือคัดกรองความพิการและโรคธาลัสซีเมียในเด็ก สําหรับ
เจ้าหน้าที่สถานีอนามัย. กรุงเทพมหานคร : นำอักษรการพิมพ์, ม.ป.ป.

บุญเรียง ขจรศิลป์. สถิติวิจัย I. พิมพ์ครั้งที่ 3. ม.ป.ท., 2530.

_____ . "เอกสารคำสอนวิชา กศ. 593 การวางแผนวิจัยทางการศึกษา." คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2525. (อัดสำเนา)

เบญจมา ชลธารนนท์. "หน่วยที่ 10 การจัดที่อยู่อาศัยสำหรับบุคคลพิการ." ใน เอกสารการสอนชุดวิชา การดูแลบุคคลพิการ หน่วยที่ 8-15, หน้า 495-558.
นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2531.

_____ . "เอกสารประกอบการสอนวิชาพิเศษ 391 การฝึกฝนเพื่อฟื้นฟูบำบัด." คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต, 2530. (อัดสำเนา)

เบญจมา แสงมะลิ. "20 ปีแห่งความหลัง" ใน 20 ปี การศึกษาพิเศษ, หน้า 10-13.
กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์, 2532.

ประจวบจิต โพธิสาร. "การฝึกฟัง." ใน เอกสารทางวิชาการ รวบรวมบทความการศึกษาพิเศษ, หน้า 85-86. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., 2526.

_____ . "การพูดผิดปกติ." ใน เอกสารทางวิชาการ รวบรวมบทความการศึกษาพิเศษ, หน้า 87-90. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., 2526.

ประจวบจิต โพธิสาร. "ตราสภาพกับการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน." ใน เอกสารทางวิชาการ รวบรวมบทความการศึกษาพิเศษ. หน้า 78-84. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., 2526.

ประจวบ ลาดับวงศ์. "หลักการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย." เอกสารประกอบการประชุมฝึกอบรมครูการศึกษาพิเศษ โครงการพัฒนารูปแบบการจัดการการประถมศึกษาสำหรับเด็กพิการร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. วันที่ 7 พฤษภาคม 2533 ถึง วันที่ 1 มิถุนายน 2533 ห้องประชุมโรงแรมเวลาด จังหวัดนครปฐม. (อัดสำเนา)

ประหัต เอ็นนู และคณะ. "รายงานประจำปี 2530 ของโครงการฟื้นฟูสมรรถภาพคนตาบอด ชนบท." ขอนแก่น : ศูนย์การศึกษาคนตาบอด จังหวัดขอนแก่น มูลนิธิธรรมิกชนเพื่อคนตาบอดในประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์, 2531. (อัดสำเนา)

ปราณี แก้วเจริญ และพัฒนา ภาสบุตร. "หน่วยที่ 8 การอบรมเลี้ยงดูบุคคลพิการ." ใน เอกสารการสอนชุดวิชา การดูแลบุคคลพิการ หน่วยที่ 8-15, หน้า 389 - 440. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2531.

ผดุง อารยะวิญญู. การเขียนร่วม. ภาควิชาการศึกษาพิเศษ และการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.

_____. "การศึกษาพิเศษในปัจจุบัน." พิมพ์ครั้งที่ 2 . เอกสารประกอบการบรรยาย ลำดับที่ 27. กรุงเทพฯ : งานตำรา และคำสอน กองบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2533. (อัดสำเนา)

_____. การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรุงธนพัฒนา, ม.ป.ป.

_____. "เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง." เอกสารประกอบการประชุมฝึกอบรมครูการศึกษาพิเศษ โครงการพัฒนารูปแบบการจัดการประถมศึกษาสำหรับเด็กพิการร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. วันที่ 7 พฤษภาคม 2533 ถึงวันที่ 1 มิถุนายน 2533 ห้องประชุมโรงแรมเวล จังหวัดนครปฐม. (อัดสำเนา)

พรณี ช. เจนจิต. จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3 (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์, 2528.

พวงรัตน์ เรื่องปรีชา. "การศึกษาแบบการคิดของเด็กระดับปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน." ปริญญาณพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2528.

พวงแก้ว กิจธรรม. "หน่วยที่ 3 ความพิการทางหู และการฟื้นฟูสมรรถภาพ." ใน เอกสารการสอนชุดวิชา การดูแลบุคคลพิการ หน่วยที่ 1-3, หน้า 139-190.
 นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2531.

พัชรินทร์ วณิชานนท์ และชุกติย์ ปานปรีชา. "หน่วยที่ 6 ความพิการทางอารมณ์และการฟื้นฟูสมรรถภาพ." ใน เอกสารการสอนชุดวิชา การดูแลบุคคลพิการ หน่วยที่ 1-7, หน้า 231-356. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2531.

พัฒนา ภาสบุตร. "หน่วยที่ 11 การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลพิการ." ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการดูแลบุคคลพิการ หน่วยที่ 8-15, หน้า 559-644. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2531.

พูนพิศ อมาตยกุล. "20 ปีการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กเล็กหูพิการในประเทศไทย." ใน 20 ปีการศึกษาพิเศษ, หน้า 20-21. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์, 2532.

เพื่อเด็กพิการ, มูลนิธิ. "โครงการฟื้นฟูเด็กพิการในชุมชน อ. บัวใหญ่." ม.ป.ท.,
 ม.ป.ป. (อัดสำเนา)

มนัสชา ผู้แปลและเรียบเรียง. ประจำลูกไอ้ค. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน, 2532.

มลิวลัย ธรรมแสง. "หน่วยที่ 15 การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบุคคลพิการ." ใน เอกสารการสอนชุดวิชา การดูแลบุคคลพิการ หน่วยที่ 8-15, หน้า 871-910. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2531.

มหาวิทยาลัย, ทบวง. ศูนย์พัฒนาศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย. การศึกษาสถานภาพของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในประเทศไทยที่อยู่ในสถาบันการศึกษาต่างๆ ระหว่างปี 2526-2527. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529.

— การศึกษาสถานภาพปัจจุบันของการฝึกหัดครูการศึกษาพิเศษ. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529.

— คู่มือการจัดการเรียนร่วม. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529.

— รายงานผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศึกษาอาเซียน. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529.

มูลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทย. "โครงการศูนย์พัฒนาเด็กปัญญาอ่อนวัยก่อนเรียนในชุมชนคลองเตย." กรุงเทพฯ : บริษัทสิ่งพิมพ์ไทย, ม.ป.ป.

มูลนิธิธรรมิกชนเพื่อคนตาบอดในประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์. "โรงเรียนการศึกษาคนตาบอดขอนแก่น และสถานสงเคราะห์คนตาบอดผู้พิการเข้าชั้น กรุงเทพฯ." ม.ป.ท., ม.ป.ป.

— "เอกสารแนะนำงานของมูลนิธิฯ." ขอนแก่น : โรงพิมพ์ศิริภักดิ์, 2533.

มูลนิธิเพื่อเด็กพิการ. "โครงการพ่อ-แม่อุปถัมภ์." กรุงเทพฯ : มูลนิธิเพื่อเด็กพิการ, ม.ป.ป.

— "เพื่อการพัฒนาคุณค่าชีวิตเด็กพิการ." โครงการฟื้นฟูเด็กพิการในชุมชน. กรุงเทพฯ : มูลนิธิเพื่อเด็กพิการ, ม.ป.ป.

— "มูลนิธิเพื่อเด็กพิการ." กรุงเทพฯ : มูลนิธิเพื่อเด็กพิการ, ม.ป.ป.

— "ศูนย์พัฒนาเพื่อการศึกษาและฟื้นฟูเด็กสมองพิการ." กรุงเทพฯ : มูลนิธิเพื่อเด็กพิการ, ม.ป.ป.

— "หอยทากและปูแสม." ฉบับที่ 18 : มกราคม - กรกฎาคม. กรุงเทพฯ : มูลนิธิเพื่อเด็กพิการ, 2532.

— "หอยทากและปูแสม." ฉบับที่ 19 : สิงหาคม - กันยายน. กรุงเทพฯ : มูลนิธิเพื่อเด็กพิการ, 2532.

— "หอยทากและปูแสม." ฉบับที่ 20 : ตุลาคม - ธันวาคม. กรุงเทพฯ : มูลนิธิเพื่อเด็กพิการ, 2532.

รัตนโกสินทร์ ส่วนตุลิต, สหวิทยาลัย. "ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม." ม.ป.ท., ม.ป.ป.

เรือนแก้ว กนกพงศ์ศักดิ์. "ภาวะปัญญาอ่อน." เอกสารประกอบการประชุมฝึกอบรมครูการศึกษาพิเศษโครงการพัฒนารูปแบบการจัดการประถมศึกษา สำหรับเด็กพิการร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. วันที่ 7 พฤษภาคม 2533 ถึง วันที่ 1 มิถุนายน 2533 ห้องประชุมโรงแรมเวล จังหวัดนครปฐม. (อัคราเนา)

ละออ ชูติกร. "การเรียนร่วมชั้นระหว่างเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินกับเด็กปกติ." ใน เอกสารวิชาการ รวบรวมบทความการศึกษาพิเศษ, หน้า 72-77. กรุงเทพมหานคร : (ม.ป.ท.), 2526.

เลอสรณ์ พุ่มชูศรี. ผู้แปลและเรียบเรียง. โรคจิตเภท. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เรืองแก้ว การพิมพ์, 2531.

- ลำพอง บุญช่วย. "การศึกษาพิเศษวิทยาลัยครูสวนดุสิต" ใน 20 ปี การศึกษาพิเศษ, หน้า 7.
กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์, 2532.
- วรรณาท รักสกุลไทย. "การศึกษาปฐมวัย : นโยบายและการปฏิบัติงานของสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาเอกชน." เอกสารประกอบการบรรยายพิเศษ.
วันที่ 26 กรกฎาคม 2533 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อัดสำเนา)
- วิภาวรรณ ปิ่นวิณากุล. "การทดลองใช้อุปกรณ์การสอนพูด" วิชา-I. "ประกอบการสอน
การเปล่งเสียงสระเดียวกับนักเรียนหูหนวกในระดับชั้นเด็กเล็ก" วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต
ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2528.
- วัลรณี คมกฤส. "ความพิการทางสติปัญญาและการฟื้นฟูสมรรถภาพ." ใน เอกสารการสอน
ชุดวิชา การดูแลบุคคลพิการ หน่วยที่ 1-7, หน้า 251-320. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2531.
- วารี ภิระจิตร. เอกสารคำสอนวิชา 413 308 การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ. กรุงเทพฯ
มหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- ศรีสา นิยมธรรม และประภัสร นิยมธรรม. การสอนเพื่อบรรดิกการ. กรุงเทพฯ :
ห้างหุ้นส่วนจำกัด อักษรบัณฑิต, 2520.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรอบการ
ดำเนินงานเพื่อตอบสนองการเรียนรู้อันพื้นฐาน แนวทางในการนำปัญญาโลกว่าด้วย
การศึกษาเพื่อปวงชนไปปฏิบัติ. เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาการศึกษาเพื่อ
ปวงชน ณ โรงแรมเชียงใหม่พลาซ่า จังหวัดเชียงใหม่, 8-12 ตุลาคม 2533.

- การศึกษาขั้นพื้นฐานนอกระบบโรงเรียน. เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาการศึกษาเพื่อปวงชน ณ โรงแรมเชียงใหม่พลาซ่า จังหวัดเชียงใหม่, 8-12 ตุลาคม 2533.
- การศึกษาเพื่อปวงชนในระบบโรงเรียน. เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาการศึกษาเพื่อปวงชน ณ โรงแรมเชียงใหม่พลาซ่า จังหวัดเชียงใหม่, 8-12 ตุลาคม 2533.
- แนวการดำเนินงานเชิงนโยบายด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อปวงชนของประเทศไทย. เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาการศึกษาเพื่อปวงชน ณ โรงแรมเชียงใหม่พลาซ่า จังหวัดเชียงใหม่, 8-12 ตุลาคม 2533.
- ปัญหาโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน การจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน. เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาการศึกษาเพื่อปวงชน ณ โรงแรมเชียงใหม่พลาซ่า จังหวัดเชียงใหม่, 8-12 ตุลาคม 2533.

ศูนย์ตรวจการได้ยินและแก้ไขการพูด. "ศูนย์ตรวจการได้ยินและแก้ไขการพูด." ม.ป.ท.,
ม.ป.ป.

ศูนย์การศึกษาคนตาบอด จังหวัดขอนแก่น. "รายงานประจำปี 2530 ของโครงการฟื้นฟูสมรรถภาพคนตาบอดขอนแก่น." ขอนแก่น : ม.ป.ท., 2531. (อัดสำเนา)

สกวรัตน์ คุณาวิศรุต. "ความพิการทางตาและการฟื้นฟูสมรรถภาพ. ใน เอกสารการสอนชุดวิชา การดูแลบุคคลพิการ หนวยที่ 1-7, หน้า 191-250. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2531.

สิทธิเสรีภาพของประชาชน, สมาคม. การค้นพบปัญหาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กและเยาวชน.
ม.ป.ท., 2532.

สวนดุสิต, วิทยาลัยครู. การศึกษาพิเศษ สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2520.

— 20 ปี การศึกษาพิเศษวิทยาลัยครูสวนดุสิต พ.ศ. 2512-2532. กรุงเทพฯ
มหานคร : เนติกุลการพิมพ์, 2532.

สวนดุสิต, วิทยาลัยครู. คณะวิชาครุศาสตร์. "รวมบทความการศึกษาพิเศษ." ม.ป.ท.,
2526. (อัดสำเนา)

สาธารณสุขจังหวัดนครพนม, สำนักงาน. "โครงการจัดรูปแบบการเฝ้าระวังและการฟื้นฟู
สมรรถภาพผู้พิการในชุมชน จังหวัดนครพนม." นครพนม : ม.ป.ท., 2533.
(อัดสำเนา)

สามัญศึกษา, กรม. กองการศึกษาพิเศษ. "งานของกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา
ปีการศึกษา 2530." กรุงเทพมหานคร : กรมสามัญศึกษา, ม.ป.ป.
(อัดสำเนา)

— "บทความเกี่ยวกับการศึกษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน." กรุงเทพฯ
มหานคร : กองการศึกษาพิเศษ, ม.ป.ป. (อัดสำเนา)

สามัญศึกษา, กรม. หน่วยศึกษานิเทศก์. "คู่มือการจัดเด็กพิการเรียนร่วมในโรงเรียนศึกษา
สงเคราะห์." กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2531. (อัดสำเนา)

สุมน อมรวิวัฒน์, บรรณาธิการ. บทกวีนิพนธ์บนเส้นทางชีวิตของศาสตราจารย์ ดร. ประชุมสุข
อาชวอำรุง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

สุรณี นันทมงคล. "การเปรียบเทียบผลการฝึกฟังด้วยวิธีธรรมดากับวิธีใช้โทรทัศน์จำลองสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2528.

สุรินทรภรณ์ อนันต์มหงส์. "ผลของการใช้เกมการศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถทางการสังเกตและรับรู้ด้วยสายตาของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

สุวรรณา วิริยะประยูร. "ผลของตัวแบบสัญลักษณ์การชี้แนะ และการเสริมแรงทางบวกต่อการเพิ่มการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กพิการเนื่องจากสมอง." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการศูนย์และโรงเรียนปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 1-7. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529.

— . เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการศูนย์และโรงเรียนปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 8-15. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2528.

— . เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมการสอนปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 1-5. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2527.

— . เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมการสอนปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 6-10. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2527.

- เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมกรรมการสอนปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 11-15. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2527.
- เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการศูนย์และโรงเรียนปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 8-15. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2528.
- สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์. เอกสารการสอนชุดวิชา การดูแลบุคคลพิการ หน่วยที่ 1-7. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2531.
- เอกสารการสอนชุดวิชา การดูแลบุคคลพิการ หน่วยที่ 8-15. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2531.
- สุนิตย์ สุกฤษ์สารณกร. "หน่วยที่ 2 ความพิการทางแขน ขา ลำตัว และการฟื้นฟูสมรรถภาพ." ใน เอกสารการสอนชุดวิชา การดูแลบุคคลพิการ หน่วย 1-7, หน้า 53-138. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2531.
- สุพัฒนา เตชะติวงศ์ ณ อรุณยา และคณะ, บรรณาธิการ, ตำราจิตเวชศาสตร์ของสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรไทย, 2520.
- สุภาวงศ์ จันทวานิช. วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- องค์การกองทุนช่วยเหลือเด็ก. "โครงการฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการในชุมชนคลองเตย." กรุงเทพฯ : องค์การกองทุนช่วยเหลือเด็ก, 2533. (อัดสำเนา)

อรอนงค์ สุวรรณกุล. "ปรัชญาการศึกษาพิเศษ." ใน รวมบทความการศึกษาพิเศษ.

หน้า 1-4. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยครูสวนดุสิต, 2526.

_____. "การจัดและบริหารงานการศึกษาพิเศษ." ใน รวมบทความการศึกษาพิเศษ,

หน้า 1-4. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยครูสวนดุสิต, 2526.

โอเวน ริกลีย์, บรรณาธิการ. ปทานุกรมภาษามือไทย เล่ม 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์

ไทยวัฒนาพานิช, ม.ป.ป.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาอังกฤษ

Adelman, Howard S. ; and Taylor, Linda. Learning Disabilities in Perspective. Glenview : Scott, Foresman and company, 1983.

Anastasi, A. Psychological Testing. 4th ed. New York : Macmillan, 1976.

Asian Federation for the Mentally Retarded. 4 th Asian conference on mental retardation. n.p., 1989.

Beckoff, Arline Goldberg. "Teachers' perceptions of pupil characteristics for mainstreaming the preschool handicapped into kindergarten." Ed. D. Dissertation, School of Education, Rutgers the State University of New Jersey-New Brunswick, 1988.

Bloom, Benjamin. Human Characteristics and School Learning. New York : Mc Graw-Hill, 1982.

Bloom, Benjamin. Stability and Change in Human Characteristics. New York : John Wiley, 1964.

Bronfenbrenner, U. A Report on longitudinal evaluations of preschool program. Vol. 2 : Is early intervention effective? Washington D.C. : U.S. Department of Health, Education and Welfare, Publication No. (OHD) 24-25, 1974.

- Bruner, Jerome S. Toward a Theory of Instruction. New York : W.W. Norton & Company Inc., 1966.
- Buscaglia, Leo F. The disabled and their parents : A counseling challenge. New Jersey : Charles B. Slack, Inc., 1975.
- Buscaglia, Leo F. ; and Williams, Eddie H. (eds). Human Advocacy and PL 94-142 : The Educator's roles. New Jersey : Charles B. Slack, Inc., 1979.
- Caldwell, B.M. " The Rationale for Early Intervention, " Exceptional Children, 36, 717-726, 1970.
- Cook, Ruth E.; Tessier, Annette.; and Armbrust, Virginia B. Adapting Early Childhood Curricula for Children with Special Needs. 2nd ed. Columbus : Merrill Publishing Company, 1987.
- Cooke, Thomas P. ; Apolloni, Tony ; and Cooke, Sharon A. "Normal Preschool Children as Behavioral Models for Retarded Peers." Exceptional Children 43 (May 1977) : 531-532.
- Chen, Francis C., et al. (ed). Intellectual Disability : Perspectives & Challenges. Proceedings of the 8th Asian Conference on Mental Retardation, November 14-19, 1987, Singapore. Singapore : Committee For the Promotion Of Services For The Intellectually Disabled, 1988.
- Dutton, Gordon. Mental Handicap. London : Cox-Wyman Ltd, 1975.

- Esther, Bright. A study of certain characteristics of Successful Mainstreaming. Ph. D. Dissertation, School of Education, University of Michigan, 1986.
- Erikson, Erik H. Childhood and Society. New York : W.W. Norton, 1950.
- Fernald, Grace M. Remedial Technigues in Basic School Subjects. New York : McGraw-Hill Book Company, Inc., 1943.
- Foundation for Handicapped Children. Foundation for Handicapped Children. Bangkok : Foundation for Handicapped Children, n.d.
- Frankenberg, William K. Denver Development Screening Test Manual.
แปลโดย พูลสุข สรีชาภรณ์, วราภรณ์ ตั้งตรงไพโรจน์ และวิรัชภรณ์
ภีฬีสสาสุนทร. กรุงเทพมหานคร : หจก. 10ช-10น การพิมพ์, 2532.
- Gardner, William I. Learning and Behavior Characteristics of Exceptional Children and Youth. 2 nd ed. Boston : Allyn and Bacon, Inc., 1977.
- Gesell, A., et al. The first Five Years of Life : A Guide to the Study of the Preschool Child. New York : Harper & Row, 1940.
- Gough, Philip B. ed. Reading research quarterly. 4 th ed. New york : International Reading Association, 1990.

Hall, R. Vance. Managing Behavior Part 2 Behavior Modification :
Basic Principle. H&H Enterprises, Inc., 1975.

Hallahan, Daniel P. ; and Kauffman, James M. Exceptional Children :
Introduction to Special Education. Wellington : White_hall
Books Limited, 1982.

———. Introduction to Learning Disabilities. Englewood Cliffs,
N.J. : Pventice-Hall, Inc., 1976.

Hammill, Donald D.; and Bartel, Nettic R. Teaching Children with
Learning and Behavior Problems. 2nd ed. Boston : Allyn and
Bacon, Inc., 1978.

Heintzelman, Gwen K. A descriptive study of the social interactions of
a developmentally delayed preschooler. Ph. D. Dissertation,
School of Education, University of Cincinnati, 1987.

Hewett, Frank M. Education of Exceptional Learners. 2nd ed.
Boston : Allyn and Bacon, Inc., 1979.

Irving, Philips. Prevention and Treatment of Mental Retardation.
3 rd ed. New York : Basic Books, Inc., 1966.

Jensen, Rosalie. and Spector, Deborah. Teaching Mathematics to young
Children. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall, Inc., 1984.

Kaufman M. J.; Gottlieb J., Agard J. A; Kukic M. B., "Mainstreaming :
Toward an Explication of the construct, " Focus on Exceptional
Children, 7, 1-12, 1975

Keogh, B. K., "Psychological evaluation of exceptional children; old
hangups and new directions," Journal of School Psychology, 10,
141-146, 1972.

Kirk, Samuel A. ; and Gallagher, James J. Educating Exceptional
Children. 3 rd ed. Boston : Hought Mifflin Company, 1979.

Kirk, Samuel A. ; and Lord, F. E. (eds). Exceptional children :
Educational Resources and Perspectives. Boston : Houghton
Mifflin, 1974.

Lerner, Janet. Learning Disabilities : Theories, Diagnosis and
Teaching Strategies. 3rd ed. Boston : Houghton Mifflin,
1981.

———. Special Education for the Early Childhood Years.
New York : Prentice - Hall, Inc., 1981.

Lerner, Janet; Mardell-Crudnowski, Carol; and Goldenberg, Dorothea.
Special Education for the Early Childhood Years. Englewood
Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall, Inc., 1981.

Maher, Charles A.; and Bennett, Randy Elliot. Planning and Evaluating Special Education Services. New Jersey : Prentice - Hall, Inc., 1984.

Maslow, Abraham H. Motivation and Personality. New York : Harper & Row, 1970.

Mcloughlin, James A. ; and Lewis, Rena B. Assessing Special Students. 3 nd ed. Columbus : Charles E Merrill Publishing Co., 1981.

Meier, John. H. Developmental and Learning Disabilities. Bultimore : University Park Press, 1976.

✓ Mercer, Cecil D. Children and Adolescents with Learning Disabilities. Columbus : Charles E Merrill Publishing Co., 1979.

Miles, Christine. Special Education for Mentally Handicapped Pupils : A Teaching Manual. Peshawar : Mental Health Centre, 1986.

Morrison, Thomas F. et. al. Human Physiology. 2 nd ed. New York : Hdt, Rinehart and Winston, Inc., 1967.

Mussen, Paul Henry. ; Conger, John Janeway. ; and Kagan, Jerome. Child Development and Personality. 4 th ed. New York : Harper and Publishers, 1963.

Myers, Patricia I. and Hammill, Donald D. Methods for Learning Disorders. New York : John Wiley and Sons, Inc., 1976.

Neisworth, John T.; and Bagnato, Stephen J. The Young Exceptional Child Early Development and Education. New York : Macmillan Publishing Company, 1987.

Osguthorpe, Russell T. ; and Long, Gary L. The Effects of Reviewing Class Notes for Deaf and Hearing Students. National Technical Institute for the deaf, n.d.

Panyan, Marion C. Managing Behavior Part 4 Teaching New Skills. H&H Enterprises Inc., 1976.

Peterson, Candida; Peterson, James; and Scriven, Georgia. "Peer Imitation by Nonhandicapped and Handicapped Preschoolers." Exceptional Children 43 (January 1977) : 223-224.

Philips, Irving. ed. Prevention and Treatment of Mental Retardation. 3 rd ed. New York : Basic Books Inc., 1966.

Piaget, Jean. The Origins of Intelligence in Children. New York : International University Press, 1952.

Powell, Marcene Lee. Assessment and management of developmental changes and problems in children. 2nd ed. ST. Louis : The C.V. Mosby Company, 1938.

- Richman, Naomi ; and Lansdown, Richard. (eds). Problems of Preschool Children. Great Britain : John Wiley and Sons Ltd., 1988.
- Rogers, Carl R. Freedom to Learn. Columbus, Ohio : Charles E. Merri, 1969.
- Salvia, John, ; and Ysseldyke, James E. Assessment in special and remedial education. Boston : Houghton Mifflin Company, 1978.
- Serfontein, Gordon. The Hidden Handicap. Australia : Simon & Schuster, 1990.
- Smith, Robert M.; Neisworth, John T.; and Hunt, Frances M. The exceptional Child : a functional approach. 2nd ed. New York : MC Graw-Hill, Inc., 1983.
- Special Learning Corporation. Reading in Mainstreaming. Guilford : n.p., n.d.
- Spradley, James P. Participant Observation. New York : Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1980.
- Spradley, James P. The Ethnographic Interview. New York : Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1979.
- Technical Committee of Rajanukul Hospital. "Rajanukul Hospital." Bangkok : n.p., n.d.

The Japan League for the Mentally Retarded. Rehabilitation services for people with mental retardation in Japan. n.p., 1989.

Thurman, S. Kenneth, "The Congruence of Behavioral Ecologics : A Model for Special Education Programming", Journal of Special Education, 11, 329-333, 1977.

Thurman, S. Kenneth; and Widerstrom, Anne H. Young Children with Special Needs : A Developmental and Ecological Approach. Boston : Allyn and Bacon, Inc., 1985.

U.S. Office of Education. Progress Toward a Free Appropriate Public Education : A Report to Congress on the Implementation of Public Law 94-142 : The Education for All Handicapped Act. Washington, D.C. : U.S. Department of Health, Education, and Welfare, 1979.

Weiss, Elizabeth. Mothers Talk About Learning Disabilities. New York : Prentice Hall Press, 1989.

White, B. The First Three Years of Life. Engelwood Cliffs, N. J. : Prentice - Hall, Inc., 1975.

Wolfensberger, W. The Principles of Normalization in Human Services. Toronto : National Institute on Mental Retardation, 1972.

World Health Organization. International Classification of

Impairments Disabilities and Handicaps. Geneva, 1980.

ใน สุนิตย์ สุทธิสารณกร. "ความพิการทางแขน ขา ลำตัว และการฟื้นฟู
สมรรถภาพ." ในเอกสารการสอนชุดวิชาการดูแลบุคคลพิการ หน่วยที่ 1-7.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2531.

Wilton, Keri. ed. Australia and New Zealand Journal of Developmental
Disabilities. Australia : E.R. Printing and Binding, 1989.

Yamaguchi, Kaoru. ed. "A Challenge to Potentiality : The Vision of
Early Intervention for Developmentally Delayed Children."
International Portage Conference in Tokyo, 1988.

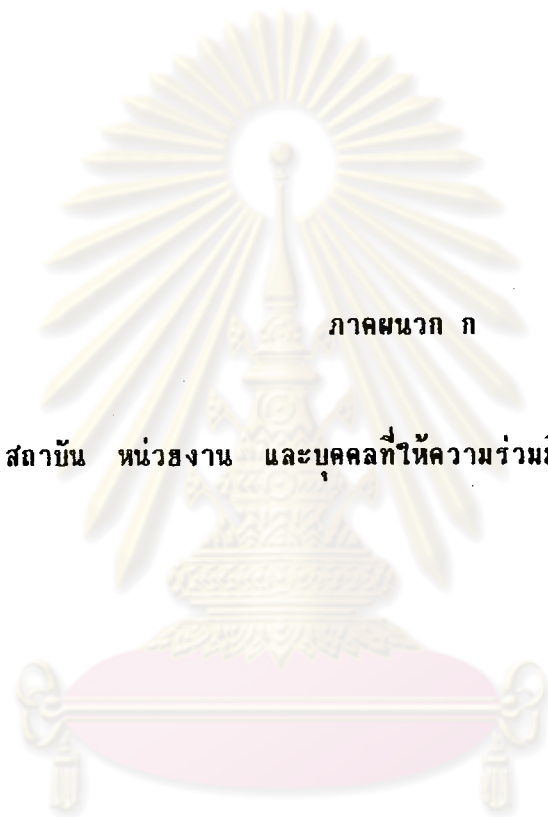

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

สถาบัน หน่วยงาน และบุคคลที่ให้ความร่วมมือในการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

สถาบัน หน่วยงาน และบุคคลที่ให้ความร่วมมือในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

1. รายชื่อสถาบัน หน่วยงาน และบุคคลที่เป็นแหล่งข้อมูลประเภทเอกสารสถาบัน/หน่วยงาน

1. ห้องสมุดคณะครุศาสตร์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. สถาบันวิทยบริการ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. หอสมุดกลาง	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
5. ห้องสมุด UNESCO	
6. ห้องสมุด UNICEF	
7. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ	
8. กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	
9. สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร	
10. กองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา	
11. หน่วยศึกษานิเทศก์การศึกษาพิเศษ กองสามัญศึกษา	
12. ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต	
13. มุลนิธิเพื่อเด็กพิการ	
14. สถาบัน/สถานศึกษาที่ผู้วิจัยดำเนินการสังเกตและสัมภาษณ์	

บุคคลผู้ให้/ให้สัมภาษณ์เอกสาร

1. อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ	5. น.พ. เอกชัย จุลละจาริตต์
2. รศ. ดร. ผดุง อารยะวิญญู	6. พ.ญ. บุญเชิธร ปานเสถียรกุล

3. พศ. กาญจนา โกศลพิสิษฐ์กุล	7. น.ส. พนมพร เลขาเจริญ
4. อ. บังอร ต้นปาน	8. นาง นนรี วิทชะลิรัตน์

2. รายชื่อหน่วยงานและบุคคลที่ให้ความร่วมมือในการสังเกตและสัมภาษณ์

ชั้นเด็กเล็ก/อนุบาล/โรงเรียนการศึกษาพิเศษที่เป็นแม่แบบ

1. โรงเรียนสาธิตภาควิชาการศึกษาพิเศษ วิทยาลัยครูสวนดุสิต.
2. ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นและครอบครัวภาควิชาการศึกษาพิเศษ วิทยาลัยครูสวนดุสิต
3. ศูนย์การศึกษาคนตาบอด ขอนแก่น มูลนิธิธรรมิกชนเพื่อคนตาบอดแห่งประเทศไทย
4. มูลนิธิสถาบันแสงสว่าง

ชั้นเด็กเล็ก/อนุบาล/โรงเรียนปกติ

1. โรงเรียนขนาดใหญ่
  - 1.1 โรงเรียนอนุบาลกระบี่ จ. กระบี่
  - 1.2 โรงเรียนบ้านทุ่ง จ. กระบี่
2. โรงเรียนขนาดกลาง
  - 2.1 โรงเรียนธรรมมาวุธสรณาราม จ. กระบี่
3. โรงเรียนขนาดเล็ก
  - 3.1 โรงเรียนวัดโคกยาง จ. กระบี่

3. รายชื่อโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมที่ตอบแบบสอบถาม

โรงเรียนที่จัดให้เด็กพิการทางการเห็นเรียนร่วมระดับประถมศึกษา

1. ร.ร. ชุมชนบ้านศิระชะละเลิง	32. ร.ร. บ้านวานเขื่อนค้อวิทยา
2. ร.ร. เฉลิมพระชาสามัคคี	33. ร.ร. บ้านทองหลาง
3. ร.ร. บ้านหนองคุ่มวิทยา	34. ร.ร. โคนสิงห์
4. ร.ร. บ้านหลุงตะเคียน	35. ร.ร. บ้านขามพิมาย

5. ร.ร. บ้านโคกสะอาดประชาราษฎร์รังสรรค์ 36. ร.ร. วัดสระทอง
6. ร.ร. บ้านหนองไผ่วิทยาคม 37. ร.ร. บ้านหัวขัว
7. ร.ร. บ้านชนาดี 38. ร.ร. บ้านโคกกลอย
8. ร.ร. บ้านหนองสว่าง 39. ร.ร. เบญจมาศกฤษ
9. ร.ร. ถนนมิตรภาพ 40. ร.ร. บ้านหนองกวางทอง
10. ร.ร. ใค้มน้ำตัมวิทยาคาร 41. ร.ร. บ้านหนองก่
11. ร.ร. บ้านนาสม 42. ร.ร. บ้านหนองกกตะแบงสามัคคี
12. ร.ร. บ้านหัวข่าง 43. ร.ร. บ้านเมืองไผ่
13. ร.ร. บ้านนาวงเดือน 44. ร.ร. บ้านสวายสอไกรปัญญานุเคราะห์
14. ร.ร. บ้านโนนหินลาด-กุดกว้าง 45. ร.ร. โลกสนวน
15. ร.ร. บ้านกุดขอนแก่น 46. ร.ร. บ้านสำโรงระวี
16. ร.ร. บ้านโนนสลวย 47. ร.ร. จินดาวิทยาคาร 2
17. ร.ร. บ้านแซ้(เจริญราษฎร์วิทยา) (บ้านหนองศาลา) (ชั้นเด็ก)
18. ร.ร. บ้านโนนศรีสง่า 48. ร.ร. บ้านจิกสังข์ทอง
19. ร.ร. บ้านสะพานหิน 49. ร.ร. บ้านชำแระกลาง
20. ร.ร. ตาเนนราษฎร์วิทยาคาร 50. ร.ร. บ้านโนนเค็ง
21. ร.ร. บ้านโนนกกอก 51. ร.ร. ชุมชนนางัว (ชั้นเด็กเล็ก)
22. ร.ร. วัดเกาะแก้ว 52. ร.ร. บ้านหนองหอยน้อย (ชั้นเด็กเล็ก)
23. ร.ร. ไพศาลราษฎร์บำรุง 53. ร.ร. บ้านนาค้า
24. ร.ร. บ้านกระทู้ทอง 54. ร.ร. บ้านโพนสว่าง (อนุบาล)
25. ร.ร. เขากบ (วิวัฒน์สุขวิทยา) 55. ร.ร. บ้านปากอูนฯ (อนุบาล)
26. ร.ร. บ้านลาดยาว 56. ร.ร. เมืองโพนทอง
27. ร.ร. ชุมชนที่ 11 วัดสุวรรณประดิษฐ์ 57. ร.ร. สนามบิน
28. ร.ร. วัดน้ำคบ (อนุบาล 2) 58. ร.ร. บ้านคำไฮ
29. ร.ร. บ้านน้ำพริก 59. ร.ร. ชุมชนบ้านป่าแดง
30. ร.ร. บ้านแก่งคันนา 60. ร.ร. ศึกษาสงเคราะห์แม่จัน
31. ร.ร. บ้านสารภี 61. ร.ร. ศึกษาสงเคราะห์นางรอง
62. ร.ร. ศึกษาสงเคราะห์อำนาจเจริญ

โรงเรียนที่จัดให้เด็กพิการทางการได้ยินเรียนร่วมระดับประถมศึกษา

1. ร.ร. บ้านแซงเปิง	7. ร.ร. กุ่มมหาเมฆ
2. ร.ร. วัดโพคอง	8. ร.ร. วัดพรหมเกษร
3. ร.ร. อนุบาลวัดนางนอง	9. ร.ร. พิบูลย์ประชาสรรค์
4. ร.ร. บ้านหนองคอนไทย	10. ร.ร. ศึกษาสงเคราะห์ธวัชบุรี
5. ร.ร. ราชวินิต (ประถม)	11. ร.ร. ศึกษาสงเคราะห์สกลนคร
6. ร.ร. วัดเจ้ามูล	12. ร.ร. ศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารี

โรงเรียนที่จัดให้เด็กพิการทางสติปัญญาและการเรียนรู้เรียนร่วมระดับประถมศึกษา

1. ร.ร. วัดด่านสำโรง	19. ร.ร. บ้านหัวเขา
2. ร.ร. บ้านกานะ	20. ร.ร. บ้านจักรี
3. ร.ร. เมืองนราธิวาส	21. ร.ร. ดาราคาม
4. ร.ร. วัดสระแก้ว	22. ร.ร. วัดหนึ่ง
5. ร.ร. อนุบาลสุพรรณบุรี	23. ร.ร. วัดเวตวันธรรมาวาส
6. ร.ร. บ้านหินรอยเมฆ	24. ร.ร. วัดชนะสงคราม
7. ร.ร. บ้านริมใต้	25. ร.ร. วัดกุ้ยธาราม
8. ร.ร. บ้านคงเจริญชัย	26. ร.ร. วัดหงส์รัตนาราม
9. ร.ร. บ้านหนองบัว	27. ร.ร. ประถมบางแค
10. ร.ร. เมืองใหม่วิทยา	28. ร.ร. ประถมนนทรี
11. ร.ร. ชุมชนบ้านแวง	29. ร.ร. วัดมหาบุศย์
12. ร.ร. พุทธอุทยาน	30. ร.ร. พิบูลย์ประชาสรรค์
13. ร.ร. ปทุมวิทยาการ	31. ร.ร. ศึกษาสงเคราะห์พนมทวน
14. ร.ร. บ้านมะค่า	32. ร.ร. ศึกษาสงเคราะห์มะขาม
15. ร.ร. วัดสระแก้ว	33. ร.ร. ศึกษาสงเคราะห์สุราษฎร์ธานี
16. ร.ร. วัดบางเตย	34. ร.ร. ศึกษาสงเคราะห์น่าน
17. ร.ร. บ้านนาเสี้ยวศึกษาการ	35. ร.ร. ศึกษาสงเคราะห์เลย
18. ร.ร. มหาวีรานุวัตร	

รายชื่อโรงเรียนที่แจ้งกลับมาว่า ไม่มีเด็กพิการเรียนร่วม

1. ร.ร. ชุมชนบ้านแก้งคร้อหนองไผ่
2. ร.ร. พระตำหนักสวนกุหลาบ
3. ร.ร. เอี่ยมสุรีย์
4. ร.ร. บ้านหนองม่วงหวาน
5. ร.ร. วัดตาคลี
6. ร.ร. บ้านทุ่งหลก
7. ร.ร. วัดคลองจินดา
8. ร.ร. คลองกระทู้ราษฎร์อุทิศ

4. รายชื่อหน่วยงานในวิชาชีพที่เกี่ยวข้องที่ตอบแบบสอบถาม

โรงพยาบาลรัฐบาลในเขตกรุงเทพฯ

1. รพ. จุฬาลงกรณ์	9. รพ. สุวประสาธวิทโศปถัมภ์
2. รพ. ชลประทาน	10. รพ. ราชานุกูล
3. รพ. ตำรวจ	11. รพ. รามาธิบดี
4. รพ. นพรัตนราชธานี	12. รพ. เลิดสิน
5. รพ. นิติจิตเวช	13. รพ. วชิรพยาบาล
6. รพ. ประสาท	14. รพ. ศิริราช
7. รพ. พระมงกุฎเกล้า	15. ศูนย์สุขภาพจิต
8. รพ. ภูมิพล	16. สถานสงเคราะห์เด็กพิการและทุพพลภาพ
	17. สถานสงเคราะห์เด็กพิการทางสมองและปัญญา

(รพ. สมเด็จพระปิ่นเกล้า รพ. นิติจิตเวช และรพ. โรคทร่วงอก แจ้งว่าไม่ได้ให้บริการแก่เด็กพิการ)

โรงพยาบาลศูนย์

ภาคกลาง

1. รพ. ราชบุรี

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. รพ. อุดรธานี
3. รพ. ศรีนครินทร์
4. รพ. มหาราชนครราชสีมา

ภาคเหนือ

5. รพ. ลำปาง
6. รพ. พุทธชินราช
7. รพ. สวรรค์ประชารักษ์

ภาคใต้

8. รพ. สุราษฎร์ธานี
9. รพ. มหาราชนครศรีธรรมราช
10. รพ. หาดใหญ่
11. รพ. ยะลา

โรงพยาบาลจังหวัดและโรงพยาบาลสำคัญที่ให้บริการแก่เด็กพิการ

1. รพ. ชัยนาท	20. รพ. น่าน
2. รพ. สุพรรณบุรี	21. รพ. อุดรดิตถ์
3. รพ. อ่างทอง	22. รพ. ตาก
4. รพ. พระนครศรีอยุธยา	23. รพ. สุโขทัย
5. รพ. นนทบุรี	24. รพ. กำแพงเพชร
6. รพ. ปทุมธานี	25. รพ. เพชรบูรณ์
7. รพ. นครนายก	26. รพ. พะเยา
8. รพ. ปราจีนบุรี	27. รพ. พังงา
9. รพ. ฉะเชิงเทรา	28. รพ. กระบี่
10. รพ. สมุทรสาคร	29. รพ. สตูล
11. รพ. ตรัง	30. รพ. เชียงรายประชานุเคราะห์
12. รพ. หนองคาย	31. รพ. ส่วนสราญรมย์
13. รพ. มุกดาหาร	32. รพ. ส่วนปรัง

14. รพ. กานี่สินธุ์	33. รพ. พระศรีมหาโพธิ์
15. รพ. ชัยภูมิ	34. รพ. จิตเวชนครราชสีมา
16. รพ. มหาสารคาม	35. รพ. จิตเวชขอนแก่น
17. รพ. บุรีรัมย์	36. รพ. พระปกเกล้า
18. รพ. ศรีสะเกษ	37. รพ. ขอนแก่น
19. รพ. เชียงราย	

(รพ. ยโสธร รพ. นครพนม และ รพ. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม แจ้งว่าไม่ได้ให้บริการแก่เด็กพิการ)

มูลนิธิ/หน่วยงานเอกชน

1. มูลนิธิเพื่อเด็กพิการ
2. ศูนย์กายภาพบำบัด
3. มูลนิธิมิตรมวลเด็กแห่งประเทศไทย
4. มูลนิธิสงเคราะห์เด็กยากจน ซี. ซี. เอฟ ในประเทศไทย
5. องค์การกองทุนช่วยเหลือเด็ก
6. มูลนิธิสถาบันแสงสว่าง

(สททชมูลนิธิ แจ้งว่า ไม่ได้ให้บริการแก่เด็กพิการ)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบฉบับร่าง

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ผศ.ดร. เบญจา ชลธารนนท์ ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์
วิทยาลัยครูสวนดุสิต
2. ผศ. ละออ ชุตินทร ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์
วิทยาลัยครูสวนดุสิต
3. ผศ. นิรมล ชยุตสาหกิจ ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. อ. ประชุม ลำดับวงศ์ โรงเรียนกาวีละอนกุล กองการศึกษาพิเศษ
กรมสามัญศึกษา
5. อ. นิรัชรินทร์ ชำนาญกิจ โรงเรียนพิบูลย์ประชาสรรค์ กองการศึกษา
พิเศษ กรมสามัญศึกษา
6. อ. พินิจ สุทธิแป้น โรงเรียนธรรมมาวุธสงคราม สำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบ : การศึกษา

<u>โรงเรียน</u>	บ้านทุ่ง จ.กระบี่
<u>อาจารย์ใหญ่</u>	อ. นิภาจณ์ ประทุมสุวรรณ
<u>ครูผู้ทดลองใช้รูปแบบ</u>	อ. ทรรศนีย์ หล่อสุวรรณพร
<u>ครูซ่อมเสริม</u>	อ. จำเนียร รัตนพันธ์
<u>ครูอื่นๆที่ประเมินผลการทดลองใช้รูปแบบ</u>	อ. ชุศรี มีวัฒนะ อ. สพิศ พิริยะอุดมพร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 4 การแก้ไขปรับปรุงรูปแบบ เอกสารรูปแบบ และเครื่องมือของรูปแบบ

โรงเรียนที่ครูชั้นเด็กเล็กประเมินเอกสารรูปแบบและเครื่องมือของรูปแบบ

โรงเรียนที่มีเด็กพิการเรียนร่วมชั้นเด็กเล็ก/อนุบาล

1. ร.ร. นาก้า	จ. นครพนม
2. ร.ร. วัดบางเตย	จ. ปราจีนบุรี

โรงเรียนที่มีชั้นเด็กเล็กปกติ

ภาคกลาง

1. ร.ร. วัดกำแพงใต้	จ. ราชบุรี
2. ร.ร. วัดแก้วฟ้า	จ. ราชบุรี

ภาคเหนือ

3. ร.ร. บ้านริมใต้	จ. เชียงใหม่
4. ร.ร. บ้านดงเจริญชัย	จ. เชียงใหม่

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

5. ร.ร. อุดวิทยาคม	จ. อุดรราชธานี
6. ร.ร. ชุมชนบ้านเซ่เป็ด	จ. อุดรราชธานี

ภาคใต้

7. ร.ร. ชุมชนอ่าวลึกเหนือ	จ. กระบี่
8. ร.ร. บ้านศาลาด่าน	จ. กระบี่

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

1. แบบสังเกตและสัมภาษณ์

- 1.1 แบบสังเกตและสัมภาษณ์ชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนการศึกษาพิเศษที่เป็นแม่แบบ
- 1.2 แบบสังเกตและสัมภาษณ์ชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนปกติ
- และ
- 1.3 แบบสังเกตและสัมภาษณ์ชั้นเด็กเล็กเรียนร่วมในโรงเรียนปกติ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียน _____

ชั้นเรียนที่สังเกต/สัมภาษณ์ _____

ครูผู้สังเกต/สัมภาษณ์ _____

เด็กพิการประเภท _____

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2ก. แบบสังเกต

วันที่สังเกต _____

เวลา _____

เวลา	กิจกรรม	รายละเอียด	เทคนิคครูและข้อสังเกต
		 <p data-bbox="298 1379 1147 1606">ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	

ตอนที่ 2ข. แบบสัมภาษณ์ แบบ Loosely structured

(1.1 แบบสังเกตและสัมภาษณ์ชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนการศึกษาพิเศษที่เป็นแม่แบบ

และ

1.3 แบบสังเกตและสัมภาษณ์ชั้นเด็กเล็กเรียนร่วมในโรงเรียนปกติ)

เนื้อหาที่จะสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 หัวข้อที่ต้องการถาม

1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพภายนอกและภายในอาคาร
2. บุคคลที่เกี่ยวข้อง
3. การใช้หลักสูตร/การปรับหลักสูตร
4. การทำแผนการสอนและการบันทึกการสอน
5. การดำเนินการจัดการเรียนการสอน
  - 5.1 การจัดชั้นเรียน
  - 5.2 การจัดสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน
  - 5.3 การจัดกิจกรรม
  - 5.4 เทคนิคการสอน/การอบรมเลี้ยงดู และการควบคุมชั้นเรียน
  - 5.5 การประเมินผลการเรียนการสอน
  - 5.6 การประสานงานกับผู้ปกครองและบุคคลในวิชาชีพอื่นที่เกี่ยวข้อง
6. การประเมินความสำเร็จในการจัดการเรียนร่วม (ถ้ามี)

ประเด็นที่ถามในแต่ละหัวข้อ

- ก. ทำอย่างไรบ้าง
- ข. มีปัญหา อุปสรรค อย่างไร
- ค. แก้ปัญหาอย่างไร
- ง. ความเห็น ข้อเสนอแนะ

ตอน 2 คำถามในแบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนเด็กพิการ เร็ยร่วม

ตอน 3 คำถามในแบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการที่เกี่ยวข้องแก่เด็กพิการ

วิธีการสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูล

1. ถามเป็นหัวข้อ โดยซักถามในรายละเอียดที่ยังขาดอยู่ จากการศึกษาเอกสารและการสังเกต และยึดหยุ่นได้ในการเลือกถามหัวข้อใดก่อน และถามข้ามหัวข้อ หรือเปลี่ยนหัวข้อ กระทั่งเห็น
2. ในการบันทึกข้อมูล ให้บันทึกทั้งหมดที่ผู้ให้สัมภาษณ์พูดแล้วจึงนำมาจัดระบบตามหัวข้อในแบบสัมภาษณ์ในภายหลัง
3. บันทึก วัน เวลาที่สัมภาษณ์ทุกครั้ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2ข. แบบสัมภาษณ์ แบบ Loosely structured
(1.2 แบบสังเกตและสัมภาษณ์ชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนปกติ)

เนื้อหาที่จะสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 หัวข้อที่ต้องการถาม

1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพภายนอกและภายในอาคาร
2. บุคคลที่เกี่ยวข้อง
3. การใช้หลักสูตร/การปรับหลักสูตร
4. การทำแผนการสอนและการบันทึกการสอน
5. การดำเนินการจัดการเรียนการสอน
  - 5.1 การจัดชั้นเรียน
  - 5.2 การจัดสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน
  - 5.3 การจัดกิจกรรม
  - 5.4 เทคนิคการสอน/การอบรมเลี้ยงดู และการควบคุมชั้นเรียน
  - 5.5 การประเมินผลการเรียนการสอน
  - 5.6 การประสานงานกับผู้ปกครองและบุคคลในวิชาชีพอื่นที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นที่ถามในแต่ละหัวข้อ

- ก. ทำอย่างไรบ้าง
- ข. มีปัญหา อุปสรรค อย่างไร
- ค. แก้ปัญหาอย่างไร
- ง. ความเห็น ข้อเสนอแนะ

วิธีการสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูล

1. ถามเป็นหัวข้อ โดยซักถามในรายละเอียดที่ยังขาดอยู่ จากการศึกษาเอกสารและการสังเกต และยึดหยุ่นได้ในการเลือกถามหัวข้อใดก่อน และถามข้ามหัวข้อ หรือเปลี่ยนหัวข้อ กระทั่งทัน

2. ในการบันทึกข้อมูล ให้บันทึกทั้งหมดที่ ผู้ให้สัมภาษณ์พูดแล้วจึงนำมาจัดระบบตาม
หัวข้อในแบบสัมภาษณ์ในภายหลัง

3. บันทึก วัน เวลาที่สัมภาษณ์ทุกครั้ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. แบบสอบถาม

2.1 แบบสอบถามครูประจำชั้นปกติที่มีเด็กพิการเรียนร่วมเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนร่วม

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอน 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตัวครู

ตอน 2 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนร่วม

ตอน 1 ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย / ลงหน้าข้อความที่ถูกต้องเกี่ยวกับตัวท่าน และเติมข้อความในช่องว่าง (ถ้าจำเป็น) ตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. ชื่อโรงเรียน _____ เป็นโรงเรียน ขนาด

___ ใหญ่ มีนักเรียน มากกว่า 300 คน

___ กลาง มีนักเรียน 121 - 300 คน

___ เล็ก มีนักเรียน น้อยกว่า 120 คน

2. ประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม

2.1 ความรู้ ความสามารถ

___ สำเร็จการศึกษา วิชาเอกการศึกษาพิเศษ จาก _____

___ สำเร็จการศึกษา วิชาโทการศึกษาพิเศษ จาก _____

___ เคยเรียนวิชาเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ ได้แก่ _____

วิชา _____ วิชา _____

วิชา _____ วิชา _____

___ เคยรับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ หรือการจัดการเรียนร่วม

จาก _____ เมื่อ พ.ศ. _____

___ เคยอ่านเอกสารเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ และ/หรือการจัดการเรียนร่วม

ได้แก่ 1. _____ ของ _____

2. _____ ของ _____

3. _____ ของ _____

2.2 ประเภทของเด็กพิการเรียนร่วมที่ท่านกำลังสอนอยู่

___ ตาบอด ชั้น ป. _____ จำนวน _____ คน ชั้น ป. _____ จำนวน _____ คน

___ เห็นเสียงกลาง ชั้น ป. _____ จำนวน _____ คน ชั้น ป. _____ จำนวน _____ คน

แบบสอบถามครูผู้สอนเด็กพิการเรียนร่วมเกี่ยวกับ ปัญหาการจัดการเรียนร่วม

___ หัวหน้า	ชั้น ป. ___ จำนวน _____ คน	ชั้น ป. ___ จำนวน _____ คน
___ หูตึง	ชั้น ป. ___ จำนวน _____ คน	ชั้น ป. ___ จำนวน _____ คน
___ ปัญญาอ่อน	ชั้น ป. ___ จำนวน _____ คน	ชั้น ป. ___ จำนวน _____ คน
___ เรียนช้า	ชั้น ป. ___ จำนวน _____ คน	ชั้น ป. ___ จำนวน _____ คน
___ พิการทางร่างกาย	ชั้น ป. ___ จำนวน _____ คน	ชั้น ป. ___ จำนวน _____ คน
___ บกพร่องทางอารมณ์และพฤติกรรม		ชั้น ป. ___ จำนวน _____ คน
___ พิการประเภทอื่น ได้แก่ _____		ชั้น ป. ___ จำนวน _____ คน

2.3 ประเภทของเด็กพิการเรียนร่วมที่ท่านเคยสอน

___ ตาบอด	ชั้น ป. ___ จำนวน _____ คน	ชั้น ป. ___ จำนวน _____ คน
___ เห็นเลือนลาง	ชั้น ป. ___ จำนวน _____ คน	ชั้น ป. ___ จำนวน _____ คน
___ หัวหน้า	ชั้น ป. ___ จำนวน _____ คน	ชั้น ป. ___ จำนวน _____ คน
___ หูตึง	ชั้น ป. ___ จำนวน _____ คน	ชั้น ป. ___ จำนวน _____ คน
___ ปัญญาอ่อน	ชั้น ป. ___ จำนวน _____ คน	ชั้น ป. ___ จำนวน _____ คน
___ เรียนช้า	ชั้น ป. ___ จำนวน _____ คน	ชั้น ป. ___ จำนวน _____ คน
___ พิการทางร่างกาย	ชั้น ป. ___ จำนวน _____ คน	ชั้น ป. ___ จำนวน _____ คน
___ บกพร่องทางอารมณ์และพฤติกรรม		ชั้น ป. ___ จำนวน _____ คน
___ พิการประเภทอื่น ได้แก่ _____		ชั้น ป. ___ จำนวน _____ คน

ตอน 2 ขอให้ท่านเขียนปัญหาและข้อเสนอแนะจากประสบการณ์ของท่าน ในหัวข้อต่อไปนี้

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

1. ในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมในปัจจุบันนี้ ท่านได้พบปัญหาหรืออุปสรรคด้านใด และอย่างไรบ้าง และท่านได้แก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร หากหัวข้อใดไม่มีปัญหาหรือไม่ทราบวิธีการแก้ไขปัญหา ให้เว้นว่างไว้

1.1 ความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนร่วม

ปัญหา _____

วิธีแก้ไขปัญหา _____

1.2 เวลาที่จะเตรียมการและดำเนินการเรียนร่วม

ปัญหา _____

วิธีแก้ไขปัญหา _____

1.3 การเตรียมเด็กพิการและเด็กปกติ รวมทั้งการเตรียมผู้ปกครองของเด็กทั้งสอง

ประเภท

ปัญหา _____

วิธีแก้ไขปัญหา _____

1.4 การได้รับความสนับสนุนจากผู้บริหาร และเพื่อนร่วมงานในการจัดการเรียนร่วม

ปัญหา _____

วิธีแก้ไขปัญหา _____

1.5 การศึกษาปัญหาเด็กพิการอย่างละเอียดลึกซึ้ง

ปัญหา _____

วิธีแก้ไขปัญหา _____

1.6 การวิเคราะห์และปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับเด็กพิการ

ปัญหา _____

วิธีแก้ไขปัญหา _____

1.7 การทำแผนการสอนและบันทึกการสอนที่คำนึงถึงทั้งเด็กปกติและเด็กพิการ

ปัญหา _____

วิธีแก้ไขปัญหา _____

1.8 การดำเนินการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม

1.8.1 การจัดชั้นเรียนและอาคารสถานที่

ปัญหา _____

วิธีแก้ไขปัญหา _____

1.8.2 การจัดสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน และเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ

ปัญหา _____

วิธีแก้ไขปัญหา _____

1.8.3 ยุทธวิธีและเทคนิคการสอนเด็กพิการ

ปัญหา _____

วิธีแก้ไขปัญหา _____

1.8.4 การจัดกิจกรรมและการควบคุมชั้นเรียน

ปัญหา _____

วิธีแก้ไขปัญหา _____

แบบสอบถามครูผู้สอนเด็กพิการเรียนร่วมเกี่ยวกับ ปัญหาการจัดการเรียนร่วม

1.8.5 การประเมินผลการเรียนการสอน

ปัญหา _____

วิธีแก้ไขปัญหา _____

1.8.6 การประสานงานกับผู้ปกครองและบุคลากรในวิชาชีพอื่นที่เกี่ยวข้อง

ปัญหา _____

วิธีแก้ไขปัญหา _____

1.9 การประเมินผลสำเร็จในการจัดการเรียนร่วม

ปัญหา _____

วิธีแก้ไขปัญหา _____

2. ท่านพบว่าเด็กพิการที่เรียนร่วมในชั้นเรียนของท่านมักมีปัญหาความพร้อมในด้านใดบ้าง และหากเด็กพิการได้มีโอกาสเข้าเรียนร่วมตั้งแต่ชั้นเด็กเล็ก เพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียนร่วมระดับประถมศึกษา ครูที่สอนเด็กพิการเรียนร่วมในชั้นเด็กเล็กควรเตรียมเด็กพิการให้มีคุณสมบัติ หรือความสามารถในด้านใดและอย่างไรบ้าง

3. ท่านมีข้อเสนอแนะหรือข้อควรระวังในการจัดการเรียนร่วมชั้นเด็กเล็ก เพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กพิการในด้านต่างๆ อย่างไรบ้าง (ท่านจะใช้หัวข้อใน ข้อ 1. ในการตอบ หรือจะตอบโดยรวม ๆ ก็ได้)

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

2.2 แบบสอบถามบุคลากรหรือนักวิชาชีพต่างๆทั้งระดับบริหารและระดับปฏิบัติการ
ที่ให้บริการที่เกี่ยวข้องแก่เด็กพิการ เกี่ยวกับการประสานงานการจัดการเรียนร่วม

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ
 ตอน 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตัวบุคลากร
 ตอน 2 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการประสานงาน

ตอน 1 ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย / ลงหน้าข้อความที่ถูกต้องเกี่ยวกับตัวท่าน และเติมข้อความ
 ในช่องว่าง (ถ้าจำเป็น) ตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. ชื่อหน่วยงาน/องค์กร _____ ตำแหน่งหน้าที่ของผู้ตอบ _____

2. ให้บริการแก่เด็กพิการก่อนวัยเรียน (5-7 ปี) ในด้าน

- การรักษาพยาบาล
 การทำกายภาพบำบัด
 การแก้ไขการพูด
 สังคมสงเคราะห์
 จิตบำบัด แก้ไขปัญหาทางจิตใจ อารมณ์ และพฤติกรรม
 การทดสอบเด็กในด้าน _____
 อื่นๆ ได้แก่ _____

3. ประเภทของเด็กพิการก่อนวัยเรียน (5-7 ปี) ที่รับบริการ

- ตาบอด ประมาณ _____ คน เห็นเลือนลาง ประมาณ _____ คน
 หูหนวก ประมาณ _____ คน หูตึง ประมาณ _____ คน
 ปัญญาอ่อนต่ำกว่าระดับพอฝึกได้ (IQ 35) ประมาณ _____ คน
 ปัญญาอ่อนระดับพอฝึกได้ (IQ 35-49) ประมาณ _____ คน
 ปัญญาอ่อนระดับพอเรียนได้ (IQ 50-70) ประมาณ _____ คน
 เรียนช้า (IQ 71-90) ประมาณ _____ คน
 พิการทางร่างกายและสุขภาพ ประมาณ _____ คน
 บกพร่องทางอารมณ์และพฤติกรรม ประมาณ _____ คน

แบบสอบถามผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิการ
เกี่ยวกับการประสานงานการจัดการเรียนร่วม

4. ปัจจุบันมีการประสานงานกับหน่วยงานทางการศึกษาในการให้ความช่วยเหลือแก่ เด็กพิการ
หรือไม่

___ ไม่มี ___ มี ได้แก่ (ชื่อหน่วยงาน) _____

ถ้ามี วิธีการประสานงานได้แก่

___ ประชุมร่วมกันอย่างเป็นทางการ

___ ทุก (เดือน/สัปดาห์) _____ ___ ไม่แน่นอน

___ พบปะพูดคุยกันอย่างไม่เป็นทางการ

___ ทุก (เดือน/สัปดาห์) _____ ___ ไม่แน่นอน

___ ประสานงานทางไปรษณีย์ หรือส่งจดหมาย/หนังสือถึงกันอย่างเป็นทางการ

___ ทุก (เดือน/สัปดาห์) _____ ___ ไม่แน่นอน

___ ประสานงานทางไปรษณีย์ หรือส่งจดหมาย/หนังสือถึงกันอย่างไม่เป็นทางการ

___ ทุก (เดือน/สัปดาห์) _____ ___ ไม่แน่นอน

___ อื่นๆ โดย (โปรดบอกวิธีการและความถี่ในการติดต่อประสานงาน)

_____

ตอน 2 ขอให้ท่านตอบคำถาม อธิบายเกี่ยวกับปัญหา และให้ข้อเสนอแนะจากประสบการณ์
และความเห็นส่วนตัวของท่าน

1. หากท่านเคย หรือกำลังประสานงานกับหน่วยงานทางการศึกษาในการให้ความช่วยเหลือเด็ก
พิการ ท่านได้พบปัญหาหรืออุปสรรค ในเรื่องดังกล่าวอย่างไรบ้าง และท่านมีข้อเสนอแนะ
ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร

ปัญหา _____

วิธีการแก้ไข _____

_____

แบบสอบถามผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิการ
 เกี่ยวกับการประสานงานการจัดการเรียนร่วม

2. หากมีการจัดให้เด็กพิการเรียนร่วมในชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนปกติทั่วไป ท่านมีความเห็นและข้อเสนอแนะในเรื่องเหล่านี้อย่างไรบ้าง
- 2.1 บทบาทหน้าที่ในส่วนของท่านที่เกี่ยวข้องกับครูผู้สอนเด็กพิการเรียนร่วม และประโยชน์ที่ครูจะได้รับจากท่านในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิการ _____
- 2.2 บทบาทหน้าที่ และวิธีการที่ครูควรปฏิบัติเพื่อประสานงานกับท่าน (โปรดเสนอแนะทั้งวิธีการและความถี่ในการติดต่อประสานงาน) _____
- 2.3 ปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในการประสานงานดังกล่าว _____
- 2.4 ความเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ _____

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบ : กรณีศึกษา

1. แบบสังเกตพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู-นักเรียนพิการ-นักเรียนปกติ

ข้อมูลทั่วไป

ชื่ออาจารย์ _____ ชั้น _____ นร. จำนวน _____ คน

ชื่อเด็กพิการเรียนร่วม ด.ช./ด.ญ. _____

วันที่สังเกต ____ / ____ / ____ เวลา _____

ผู้สังเกต _____

สภาพทางกายภาพในห้องเรียน _____

กิจกรรมก่อนหน้าการสังเกต _____

กิจกรรมขณะสังเกต _____

หมายเหตุ _____

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกพฤติกรรมแบบบรรยาย รหัส ครู - T นักเรียนพิการ - V นักเรียนปกติ - S

เวลา / กิจกรรม	พฤติกรรม ครู-นร.
	 <p data-bbox="298 1393 1147 1642">ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>

บันทึกพฤติกรรมแบบบรรยาย (ต่อ)

เวลา / กิจกรรม	พฤติกรรม ครู-นร.
	 <p data-bbox="298 1386 1147 1648">ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>

2. แบบสอบถามครูผู้ทดลองใช้รูปแบบเกี่ยวกับผลการทดลองใช้รูปแบบ

คำชี้แจง: โปรดตอบคำถามต่อไปนี้ตามความเห็นของท่าน

1. ในภาคเรียนที่ 3 นี้ วินัยเปลี่ยนแปลงไปจากต้นภาคเรียนที่ 2 ในเรื่องต่อไปนี้หรือไม่
อย่างไรบ้าง

- การรับรู้ทางประสาทสัมผัสต่างๆ เช่น การแยกแยะสี ขนาด เสียงต่างๆ ฯลฯ _____

- การเคลื่อนไหว เคลื่อนที่ เช่น การยืน เดิน วิ่ง _____

- การใช้กล้ามเนื้อมือ-ตา เช่น การขีดเขียนวาดภาพ ฝึกล้อมือ ระบายสี ตัดกระดาษ _____

- การทำกิจวัตรประจำวัน เช่น แต่งตัว ตัดกระดาษ ผูกเชือกรองเท้า สวมถุงเท้ารองเท้า _____

- การเข้าใจคำสั่ง เรื่องราวที่เล่า _____

- การออกเสียงพยัญชนะต้น สระ ตัวสะกด _____

- การพูดเล่าเรื่อง แสดงความรู้สึก บอกความต้องการของตนเอง _____

- ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง และสิ่งต่างๆรอบตัว _____

- การรู้จักสี ขนาด ปริมาณ รูปทรง เวลา ฯลฯ _____

- การรู้จักแก้ปัญหาที่พบในชีวิตประจำวัน และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าต่างๆ _____

- การนับเลข รู้จักตัวเลข รู้ค่าของจำนวน _____

- การรู้จักตัวพหุชนะต่างๆ _____

- การมีอารมณ์แจ่มใส ว่า เรือง สุกสนาน รู้สึกดีต่อตนเองและคนอื่น _____

- การทำงานและเล่นร่วมกับคนอื่น _____

- นิสัยต่างๆ เช่น เชื้อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก ชยัน อดทน รับผิดชอบ เมตตากรุณา _____

- อื่นๆ ได้แก่ _____

2. ท่านพอใจกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวหรือไม่

_____ มากที่สุด _____ มาก _____ ปานกลาง _____ น้อย _____ น้อยที่สุด

3. ท่านคิดว่ารูปแบบที่ทดลองใช้นี้มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวหรือไม่

_____ มากที่สุด _____ มาก _____ ปานกลาง _____ น้อย _____ น้อยที่สุด

4. ท่านคิดว่ารูปแบบที่ทดลองใช้นี้มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวครูผู้สอน และเด็กคนอื่น ๆ

ในชั้นเด็กเล็กด้วยหรือไม่

ผลต่อครูผู้สอน

_____ มากที่สุด _____ มาก _____ ปานกลาง _____ น้อย _____ น้อยที่สุด

ถ้ามีผล ผลคือ _____

ผลต่อเด็กอื่นๆในชั้นเรียน

_____ มากที่สุด _____ มาก _____ ปานกลาง _____ น้อย _____ น้อยที่สุด

ถ้ามีผล ผลคือ _____

5. ท่านพอใจในรูปแบบนี้หรือไม่

_____ มากที่สุด _____ มาก _____ ปานกลาง _____ น้อย _____ น้อยที่สุด

6. ท่านคิดว่า ท่านจะใช้รูปแบบนี้ต่อไปหรือไม่

_____ ใช้ _____ ไม่ใช้

เพราะ _____

7. ท่านคิดว่าควรมีการเผยแพร่รูปแบบนี้ให้แก่ครูชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนอื่นหรือไม่

_____ มากที่สุด   _____ มาก   _____ ปานกลาง   _____ น้อย   _____ น้อยที่สุด

เพราะ _____

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. แบบสอบถามครูซ่อมเสริมเกี่ยวกับผลการทดลองใช้รูปแบบ

คำชี้แจง: โปรดตอบคำถามต่อไปนี้ตามความเห็นของท่าน

1. ในภาคเรียนที่ 3 นี้ วินัยเปลี่ยนแปลงไปจากต้นภาคเรียนที่ 2 ในเรื่องต่อไปนี้หรือไม่
อย่างไรบ้าง

- การรับรู้ทางประสาทสัมผัสต่างๆ เช่น การแยกแยะสี ขนาด เสียงต่างๆ ฯลฯ _____

- การเคลื่อนไหว เคลื่อนที่ เช่น การยืน เดิน วิ่ง _____

- การใช้กล้ามเนื้อ-ตา เช่น การขีดเขียนวาดภาพ ฝึกกล้ามมือ ระบายสี ตัดกระดาษ _____

- การทำกิจวัตรประจำวัน เช่น แต่งตัว ตัดกระดาษ ผูกเชือก รองเท้า สวมถุงเท้า รองเท้า _____

- การเข้าใจคำสั่ง เรื่องราวที่เล่า _____

- การออกเสียงพยัญชนะต้น สระ ตัวสะกด _____

- การพูดเล่าเรื่อง แสดงความรู้สึก บอกความต้องการของตนเอง _____

- ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง และสิ่งต่างๆรอบตัว _____

- การรู้จักสี ขนาด ปริมาณ รูปทรง เวลา ฯลฯ _____

- การรู้จักแก้ปัญหาที่พบในชีวิตประจำวัน และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าต่างๆ _____

- การนับเลข รู้จักตัวเลข รู้ค่าของจำนวน _____

- การรู้จักตัวพญชณะต่างๆ _____

- การมีอารมณ์แจ่มใส ร่าเริง สนุกสนาน รู้สึกดีต่อตนเองและคนอื่น _____

- การทำงานและเล่นร่วมกับคนอื่น _____

- นิสัยต่างๆ เช่น เชื้อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก ชยัน อดทน รับผิดชอบ เมตตากรุณา _____

- อื่นๆ ได้แก่ _____

2. ท่านพอใจกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวหรือไม่

_____ มากที่สุด _____ มาก _____ ปานกลาง _____ น้อย _____ น้อยที่สุด

3. ท่านคิดว่ารูปแบบที่ทดลองใช้นี้มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวหรือไม่

_____ มากที่สุด _____ มาก _____ ปานกลาง _____ น้อย _____ น้อยที่สุด

4. ท่านคิดว่ารูปแบบที่ทดลองใช้นี้มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวครูผู้สอน และเด็กคนอื่น ๆ ในชั้นเด็กเล็กด้วยหรือไม่

ผลต่อครูผู้ทดลองใช้รูปแบบ

_____ มากที่สุด _____ มาก _____ ปานกลาง _____ น้อย _____ น้อยที่สุด

ถ้ามีผล ผลคือ _____

ผลต่อตัวท่านเอง

_____ มากที่สุด _____ มาก _____ ปานกลาง _____ น้อย _____ น้อยที่สุด

ถ้ามีผล ผลคือ _____

ผลต่อเด็กอื่นๆในชั้นเรียน

_____ มากที่สุด _____ มาก _____ ปานกลาง _____ น้อย _____ น้อยที่สุด

ถ้ามีผล ผลคือ _____

5. ท่านพอใจในรูปแบบนี้หรือไม่

_____ มากที่สุด _____ มาก _____ ปานกลาง _____ น้อย _____ น้อยที่สุด

6. ท่านคิดว่า ท่านจะใช้รูปแบบนี้ต่อไปหรือไม่

___ ใช้   ___ ไม่ใช้

เพราะ _____

7. ท่านคิดว่าควรมีการเผยแพร่รูปแบบนี้ให้แก่ครูชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนอื่นหรือไม่

___ มากที่สุด   ___ มาก   ___ ปานกลาง   ___ น้อย   ___ น้อยที่สุด

เพราะ _____

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับผลการทดลองใช้รูปแบบ

คำชี้แจง: โปรดตอบคำถามต่อไปนี้ตามความเห็นของท่าน

1. ในภาคเรียนที่ 3 นี้ วินัยเปลี่ยนแปลงไปจากต้นภาคเรียนที่ 2 ในเรื่องต่อไปนี้หรือไม่
อย่างไรบ้าง

- การรับรู้อาหารประเภทรสต่างๆ เช่น การแยกแยะสี ขนาด เสียงต่างๆ ฯลฯ _____

- การเคลื่อนไหว เคลื่อนที่ เช่น การยืน เดิน วิ่ง _____

- การใช้กล้ามเนื้อ-ตา เช่น การขีดเขียนวาดภาพ ฝึกกล้ามมือ ระบายสี ตัดกระดาษ _____

- การทำกิจวัตรประจำวัน เช่น แต่งตัว ตัดกระดาษ ผูกเชือกรองเท้า สวมถุงเท้ารองเท้า _____

- การเข้าใจคำสั่ง เรื่องราวที่เล่า _____

- การออกเสียงพยัญชนะต้น สระ ตัวสะกด _____

- การพูดเล่าเรื่อง แสดงความรู้สึก บอกความต้องการของตนเอง _____

- ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง และสิ่งต่างๆรอบตัว _____

- การรู้จักสี ขนาด ปริมาณ รูปทรง เวลา ฯลฯ _____

- การรู้จักแก้ปัญหาที่พบในชีวิตประจำวัน และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าต่างๆ _____

- การนับเลข รู้จักตัวเลข รู้ค่าของจำนวน _____

- การรู้จักตัวพยัญชนะต่างๆ _____

- การมีอารมณ์แจ่มใส ร่าเริง สนุกสนาน รู้สึกดีต่อตนเองและคนอื่น _____

- การทำงานและเล่นร่วมกับคนอื่น _____

- นิสสัยต่างๆ เช่น เชื้อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก ชยัน อุดทน รับผิดชอบ เมตตากรุณา _____

- อื่นๆ ได้แก่ _____

2. ท่านพอใจกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวหรือไม่

_____ มากที่สุด _____ มาก _____ ปานกลาง _____ น้อย _____ น้อยที่สุด

3. ท่านคิดว่ารูปแบบที่ทดลองใช้นี้มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวหรือไม่

_____ มากที่สุด _____ มาก _____ ปานกลาง _____ น้อย _____ น้อยที่สุด

4. ท่านคิดว่ารูปแบบที่ทดลองใช้นี้มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวครูผู้สอน และเด็กคนอื่น ๆ

ในชั้นเด็กเล็กด้วยหรือไม่

ผลต่อครูผู้สอน

_____ มากที่สุด _____ มาก _____ ปานกลาง _____ น้อย _____ น้อยที่สุด

ถ้ามีผล ผลคือ _____

ผลต่อเด็กอื่นๆในชั้นเรียน

_____ มากที่สุด _____ มาก _____ ปานกลาง _____ น้อย _____ น้อยที่สุด

ถ้ามีผล ผลคือ _____

5. ท่านพอใจในรูปแบบนี้หรือไม่

_____ มากที่สุด _____ มาก _____ ปานกลาง _____ น้อย _____ น้อยที่สุด

6. ท่านคิดว่า ท่านจะให้ครูชั้นเด็กเล็กของท่านใช้รูปแบบนี้ต่อไปหรือไม่

_____ ใช้นี้ _____ ไม้ใช้นี้

เพราะ _____

7. ท่านคิดว่าควรมีการเผยแพร่รูปแบบนี้ให้แก่ครูชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนอนุบาลหรือไม่

___ มากที่สุด   ___ มาก   ___ ปานกลาง   ___ น้อย   ___ น้อยที่สุด

เพราะ _____

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. แบบสอบถามครูประจำชั้น _____ วิทยาลัยชั้นเด็กเล็ก
เกี่ยวกับผลการทดลองใช้รูปแบบ

คำชี้แจง: โปรดตอบคำถามต่อไปนี้ตามความเห็นของท่าน

1. ในภาคเรียนที่ 3 นี้ วินัยเปลี่ยนแปลงไปจากต้นภาคเรียนที่ 2 ในเรื่องต่อไปนี้หรือไม่
อย่างไรบ้าง

- การรับรู้ทางประสาทสัมผัสต่างๆ เช่น การแยกแยะสี ขนาด เสียงต่างๆ ฯลฯ _____

- การเคลื่อนไหว เคลื่อนที่ เช่น การยืน เดิน วิ่ง _____

- การใช้กล้ามเนื้อ-ตา เช่น การขีดเขียนวาดภาพ ฝึกกล้ามมือ ระบายสี ตัดกระดาษ _____

- การทำกิจวัตรประจำวัน เช่น แต่งตัว ตัดกระดาษ ผูกเชือกกรองเท้า สวมถุงเท้ากรองเท้า _____

- การเข้าใจคำสั่ง เรื่องราวที่เล่า _____

- การออกเสียงพยัญชนะต้น สระ ตัวสะกด _____

- การพูดเล่าเรื่อง แสดงความรู้สึก บอกความต้องการของตนเอง _____

- ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง และสิ่งต่างๆรอบตัว _____

- การรู้จักสี ขนาด ปริมาณ รูปทรง เวลา ฯลฯ _____

- การรู้จักแก้ปัญหาที่พบในชีวิตประจำวัน และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าต่างๆ _____

- การพบเลข ชุดตัวเลข ชุดคาของจำนวน _____

- การรู้จักตัวพยัญชนะต่างๆ _____

- การมีอารมณ์แจ่มใส ร่าเริง สนุกสนาน รู้สึกดีต่อตนเองและคนอื่น _____

- การทำงานและเล่นร่วมกับคนอื่น _____

- นิสัยต่างๆ เช่น เชื้อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก ชยัน อุตทน รับผิดชอบ เมตตากรุณา _____

- อื่นๆ ได้แก่ _____

2. ท่านพอใจกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวหรือไม่

_____ มากที่สุด _____ มาก _____ ปานกลาง _____ น้อย _____ น้อยที่สุด

3. ท่านคิดว่ารูปแบบที่ทดลองใช้นี้มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวหรือไม่

_____ มากที่สุด _____ มาก _____ ปานกลาง _____ น้อย _____ น้อยที่สุด

4. ท่านคิดว่ารูปแบบที่ทดลองใช้นี้มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวครูผู้สอน และเด็กคนอื่น ๆ ในชั้นเด็กเล็กด้วยหรือไม่

ผลต่อครูผู้สอน

_____ มากที่สุด _____ มาก _____ ปานกลาง _____ น้อย _____ น้อยที่สุด

ถ้ามีผล ผลคือ _____

ผลต่อเด็กอื่นๆในชั้นเรียน

_____ มากที่สุด _____ มาก _____ ปานกลาง _____ น้อย _____ น้อยที่สุด

ถ้ามีผล ผลคือ _____

5. ท่านพอใจในรูปแบบนี้หรือไม่

_____ มากที่สุด _____ มาก _____ ปานกลาง _____ น้อย _____ น้อยที่สุด

6. ท่านคิดว่า ท่านต้องการให้ครูชั้นเด็กเล็กใช้รูปแบบนี้ต่อไปหรือไม่

ต้องการ ไม่ต้องการ

เพราะ _____

7. ท่านคิดว่าควรมีการเผยแพร่รูปแบบนี้ให้แก่ครูชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนอนุบาลหรือไม่

มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

เพราะ _____

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6. แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองเกี่ยวกับผลการทดลองใช้รูปแบบ

คำชี้แจง: โปรดตอบคำถามต่อไปนี้ตามความเห็นของท่าน

1. ในภาคเรียนที่ 3 นี้ วินัยเปลี่ยนแปลงไปจากต้นภาคเรียนที่ 2 ในเรื่องต่อไปนี้หรือไม่
อย่างไรบ้าง

- การรับรู้ทางประสาทสัมผัสต่างๆ เช่น การแยกแยะสี ขนาด เสียงต่างๆ ฯลฯ _____

- การเคลื่อนไหว เคลื่อนที่ เช่น การยืน เดิน วิ่ง _____

- การใช้กล้ามเนื้อ-ตา เช่น การขีดเขียนวาดภาพ ฝึกกล้ามมือ ระบายสี ตัดกระดาษ _____

- การทำกิจวัตรประจำวัน เช่น แต่งตัว ตัดกระดาษ ผูกเชือกรองเท้า สวมถุงเท้ารองเท้า _____

- การเข้าใจคำสั่ง เรื่องราวที่เล่า _____

- การออกเสียงพยัญชนะต้น สระ ตัวสะกด _____

- การพูดเล่าเรื่อง แสดงความรู้สึก บอกความต้องการของตนเอง _____

- ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง และสิ่งต่างๆรอบตัว _____

- การรู้จักสี ขนาด ปริมาณ รูปทรง เวลา ฯลฯ _____

- การรู้จักแก้ปัญหาที่พบในชีวิตประจำวัน และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าต่างๆ _____

- การนับเลข รู้จักตัวเลข รู้ค่าของจำนวน _____

- การรู้จักตัวอักษรต่างๆ _____

- การมีอารมณ์แจ่มใส ร่าเริง สนุกสนาน รู้สึกดีต่อตนเองและคนอื่น _____

- การทำงานและเล่นร่วมกับคนอื่น _____

- นิทานต่างๆ เช่น เชื้อมันในตนเอง กล้าแสดงออก ชยัน อดทน รับผิดชอบ เมตตา กรุณา _____

- อื่นๆ ได้แก่ _____

2. ท่านพอใจกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวหรือไม่

_____ มากที่สุด _____ มาก _____ ปานกลาง _____ น้อย _____ น้อยที่สุด

3. ท่านคิดว่ารูปแบบที่ทดลองใช้นี้มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวหรือไม่

_____ มากที่สุด _____ มาก _____ ปานกลาง _____ น้อย _____ น้อยที่สุด

4. ท่านพอใจในรูปแบบนี้หรือไม่

_____ มากที่สุด _____ มาก _____ ปานกลาง _____ น้อย _____ น้อยที่สุด

5. ท่านคิดว่า ท่านต้องการให้ครูชั้นเด็กเล็กใช้รูปแบบนี้ต่อไปหรือไม่

_____ ต้องการ _____ ไม่ต้องการ

เพราะ _____

7. ท่านคิดว่าควรมีการเผยแพร่รูปแบบนี้ให้แก่ครูชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนอื่นหรือไม่

_____ มากที่สุด _____ มาก _____ ปานกลาง _____ น้อย _____ น้อยที่สุด

เพราะ _____

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ขั้นตอนที่ 4 การแก้ไขปรับปรุงรูปแบบ

4. แบบประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบ สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

คำชี้แจง: โปรดประเมินรูปแบบและเอกสารรูปแบบฯ โดยเขียนตัวเลขแทนผลการประเมินของท่านลงในตารางต่อไปนี้

- 5 เท่ากับ มากที่สุด
- 4 เท่ากับ มาก
- 3 เท่ากับ ปานกลาง
- 2 เท่ากับ น้อย
- 1 เท่ากับ น้อยที่สุด

ก. การนำไปใช้

เอกสารรูปแบบ	สอดคล้องกับ สภาพการทำงาน ปกติ	ปฏิบัติตาม ได้ง่าย	ช่วยให้สอน เด็กพิการ ได้ง่ายขึ้น	ช่วยให้สอน เด็กพิการ ได้ผลดีขึ้น	ช่วยให้สอน เด็กปกติ ได้ง่ายขึ้น	ช่วยให้สอน เด็กปกติ ได้ผลดีขึ้น	ช่วยลดภาระ ในการวางแผน และเตรียมการ สอนเด็กพิการ
1. เอกสารหลัก							
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ.....							
1.2 ความหมายและขอบเขต.....							
1.3 จุดมุ่งหมาย.....							
1.4 ความเชื่อพื้นฐาน.....							
1.5 หลักการในการพัฒนารูปแบบฯ.....							
1.6 ทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอน ให้แก่เด็กพิการก่อนวัยเรียน.....							
1.7 หลักการจัดการเรียนการสอน ตามรูปแบบฯ.....							
1.8 มีจริยฐานนอก.....							
1.9 มีจริยฐานใน.....							
1.10 กระบวนการ.....							
-ขั้นที่ 1 การดำเนินการในระยะ แรกของการทำงาน.....							

เลขสำรูปแบบ	สอดคล้องกับ สภาพการทำงาน ปกติ	ปฏิบัติตาม ได้บ้าง	ช่วยให้สอน เด็กพิการ ได้ง่ายขึ้น	ช่วยให้สอน เด็กพิการ ได้ชัดเจน	ช่วยให้สอน เด็กปกติ ได้ง่ายขึ้น	ช่วยให้สอน เด็กปกติ ได้ชัดเจน	ช่วยลดภาระ ในการวางแผน และเตรียมการ สอนเด็กพิการ
-วันที่ 2 การวางแผนการสอน ประจำภาค.....							
-วันที่ 3 การทำงานประจำสัปดาห์.....							
-วันที่ 4 การประเมินผลประจำภาค.....							
-วันที่ 5 การประเมินประสิทธิภาพการใช้รูปแบบ และการวางแผนแก้ไขปรับปรุงสำหรับปีการศึกษา ต่อไป(ถ้าเป็นไปได้).....							
เลขสำรูปแบบโดยภาพรวม.....							
2. คู่มือการใช้รูปแบบ							
2.1 มเนนารูปแบบ.....							
2.2 รู้จักเด็กพิการ.....							
2.3 1-2 สัปดาห์แรกของภาค เรียนรวม.....							
2.4 การวางแผนการสอนประจำภาค.....							
2.5 ทำงานประจำสัปดาห์.....							
2.6 การประเมินผลประจำภาค.....							
คู่มือการใช้รูปแบบโดยภาพรวม.....							
3. เครื่องมือของรูปแบบ							
3.1 สมุดประวัติของเด็กรพิการ.....							
3.2 บันทึกการสอนแบบเรียนรวม ในวันเด็กเล็ก.....							
เครื่องมือการใช้รูปแบบโดยภาพรวม.....							

เลขสารบบ	สอดคล้องกับ สภาพการทำงาน ปกติ	ปฏิบัติตาม ได้ง่าย	ช่วยให้สอน เด็กพิการ ได้ง่ายขึ้น	ช่วยให้สอน เด็กพิการ ได้ผลดีขึ้น	ช่วยให้สอน เด็กปกติ ได้ง่ายขึ้น	ช่วยให้สอน เด็กปกติ ได้ผลดีขึ้น	ช่วยลดภาระ ในการวางแผน และเตรียมการ สอนเด็กพิการ
4. เอกสารประกอบการใช้ชุมชน							
4.1 คู่มืออ้างอิงไว้ที่ราบรื่น : เทคนิคการคูณ							
4.2 การสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติ							
4.3 การปรับเปลี่ยนอาคารสถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอนเพื่อเด็กพิการ ตอนที่ 1 หลักและสิ่งแนะนำวิธีการ							
4.4 การปรับเปลี่ยนอาคารสถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอนเพื่อเด็กพิการ ตอนที่ 2 ประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้อง							
4.5 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทาง ร่างกาย: ตอนที่ 1 การรับรู้อาหารประเภทต่างๆ; การใช้กล้ามเนื้อ มือ; การทำกิจวัตรประจำวัน							
4.6 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย : ตอนที่ 2 การเคลื่อนไหวเคลื่อนไหว							
4.7 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา							
4.8 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา							
4.9 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรมเพื่อส่งเสริม พัฒนาการทางอารมณ์และสังคม							
4.10 การสอนให้เด็กพิการเรียนรู้ขณะนั่ง ตอนที่ 1 หลักและแนะนำวิธีการ							

เอกสารรูปแบบ	สอดคล้องกับ สภาพการทำงาน ปกติ	ปฏิบัติตาม ได้ง่าย	ช่วยให้สอน เด็กพิการ ได้ง่ายขึ้น	ช่วยให้สอน เด็กพิการ ได้ชัดเจน	ช่วยให้สอน เด็กปกติ ได้ง่ายขึ้น	ช่วยให้สอน เด็กปกติ ได้ชัดเจน	ช่วยลดภาระ ในการวางแผน และเตรียมการ สอนเด็กพิการ
4.11 การสอนให้เด็กพิการเรื้อนรีก๊ละน้อ ตอนที่ 2 ตัวอย่างการบ่งชี้ลักษณะที่นอกเหนือ ขึ้นตอนข้อ ๑.....							
4.12 การสอนเด็กกับทรวงทาง อารมณ์และสังคม.....							
4.13 การประสานงานกับพี่ปกครอง นักศึกษา และบุคคลต่าง ๆ.....							
4.14 การปรับปรุงสภาพใน การใช้รูปแบบ.....							
4.15 แหล่งหรือวัสดุอ้างอิง.....							
เอกสารประกอบการใช้รูปแบบ โดยภาพรวม.....							

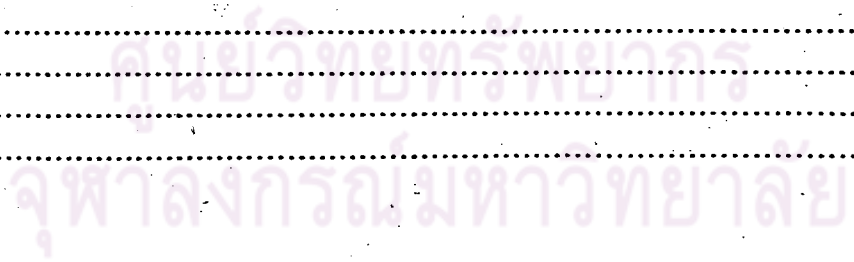
คำแนะนำเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

.....

๕. เนื้อหา

เอกสารรูปแบบ	ข้อให้รู้ว่าจะสอนอะไรเด็กพิการ	ข้อให้รู้ว่าจะสอนเด็กพิการได้อย่างไร	ข้อให้รู้วิธีสอนเด็กปกติและเด็กพิการไปด้วยกัน	ความรู้ที่เพียงพอ	ความรู้ที่ครอบคลุมทุกประเด็นที่จำเป็นในการสอนเด็กพิการ	เนื้อหาสอดคล้องกับเนื้อหาในเอกสารแนบ
1. เอกสารแนบ						
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ.....						
1.2 ความหมายและขอบเขต.....						
1.3 จุดมุ่งหมาย.....						
1.4 ความเชื่อพื้นฐาน.....						
1.5 หลักการในการพัฒนาเรียน						
1.6 ทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กพิการก่อนวัยเรียน.....						
1.7 หลักการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบ.....						
1.8 ปัจจัยภายนอก.....						
1.9 ปัจจัยภายใน.....						
1.10. กระบวนการ.....						
-ขั้นที่ 1 การดำเนินการในระยะแรกของการเรียนร่วม.....						
-ขั้นที่ 2 การวางแผนการสอนประจำภาค.....						
-ขั้นที่ 3 การทำงานประจำสัปดาห์.....						
-ขั้นที่ 4 การประเมินผลประจำภาค.....						
-ขั้นที่ 5 การประเมินประสิทธิภาพการใช้รูปแบบและการวางแผนแก้ไขปรับปรุงสำหรับการศึกษาคู่ไป(เข้าเป็นไปได้).....						
เอกสารแนบโดยภาพรวม.....						

เอกสารประกอบ	ช่วยให้ความรู้ว่าจะสอนอะไรเด็ก พิจารณา พิจารณา	ช่วยให้ความรู้ว่าจะสอนเด็ก พิจารณาได้ อย่างไร	ช่วยให้ความรู้วิธีสอน เด็กปกติและเด็ก พิการไปด้วยกัน อย่างไรบ้าง	ความรู้ที่ เพียงพอ	ความรู้ที่ครอบคลุม ทุกประเด็นที่จำเป็น ในการสอนเด็กพิการ เรียนร่วม	เนื้อหา สอดคล้องกับ เนื้อหาใน เอกสารแนบ
2. คู่มือการใช้รูปแบบ						
2.1 แนะนำรูปแบบ.....						
2.2 รู้จักเด็กพิการ.....						
2.3 1-2 สืบค้นทรัพยากรของ เรียนร่วม.....						
2.4 การวางแผนการสอนประจำภาค.....						
2.5 ทำงานประจำสัปดาห์.....						
2.6 การประเมินผลประจำภาค.....						
คู่มือการใช้รูปแบบโดยภาพรวม						
3. เครื่องมือของรูปแบบ						
3.1 สมุดประวัติของเด็กพิการ.....						
3.2 บันทึกการสอนแบบเรียนร่วม ในชั้นเด็กเล็ก.....						
เครื่องมือการใช้รูปแบบโดยภาพรวม						
4. เอกสารประกอบการใช้รูปแบบ						
4.1 คู่มืออย่างไรให้ราบรื่น : เทคนิคการควมขึ้น.....						
4.2 การสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติ.....						
4.3 การปรับเปลี่ยนอาคารสถานที่ เครื่องมือ และสื่อการเรียนการสอนเพื่อเด็กพิการ ตอนที่ 1 หลักและสิ่งแนะนำวิธีการ.....						

เอกสารรูปแบบ	ช่วยให้รู้ว่า สอนอะไรเด็ก พิจารณา พิจารณา	ช่วยให้รู้ว่า จะสอนเด็ก พิจารณาได้ อย่างไร	ช่วยให้รู้ว่า สอนเด็ก เด็กปกติและเด็ก พิจารณาไปตัวอื่น อย่างไร	ความรู้ที่ เพียงพอ	ความรู้ที่ ครอบคลุม ทุกประเด็นที่ จำเป็น ในการสอนเด็ก พิจารณา เรียนร่วม	เนื้อหา สอดคล้องกับ เนื้อหาใน เอกสารแนบ
4.4 การปรับเปลี่ยนอาคารสถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอนเพื่อเด็กพิจารณา ตอนที่ 2 ประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....						
4.5 แนวทางการจัดและจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทาง ร่างกายของคนที่ การรับรู้อาหารประจำวัน การใช้กล้ามเนื้อ อ่อนแอ; การทำกิจวัตรประจำวัน.....						
4.6 แนวทางการจัดและจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา : ตอนที่ 2 การเคลื่อนไหวเคลื่อนไหว.....						
4.7 แนวทางการจัดและจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา.....						
4.8 แนวทางการจัดและจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม.....						
4.9 แนวทางการจัดและจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม พัฒนาการทางอารมณ์และสังคม.....						
4.10 การสอนให้เด็กพิจารณา เรียนรู้และ ตอนที่ 1 หลักและแนวทางการ.....						
4.11 การสอนให้เด็กพิจารณา เรียนรู้และ ตอนที่ 2 ตัวอย่างการบันทึกที่ออกมาเป็น ต้นฉบับอื่น ๆ.....						
4.12 การสอนเด็กที่บกพร่องทาง อารมณ์และสังคม.....						
4.13 การประสานงานกับบุคลากร นักวิชาชีพ และบุคคลต่าง ๆ.....						
4.14 การปรับปรุงสภาพ การใช้รูปแบบ.....						
4.15 แหล่งข้อมูลอ้างอิง.....						

เลขสารบบ	ข้อให้ว่าจะ สอนอะไรเด็ก พิจารณา	ข้อให้ว่า จะสอนเด็ก พิจารณาได้ อย่างไร	ข้อให้วิธีสอน เด็กปกติและเด็ก พิจารณาไปด้วยกัน อย่างไร	ความรู้ที่ เพียงพอ	ความรู้ให้ครอบคลุม ทุกประเด็นที่จำเป็น ในการสอนเด็กพิจารณา เรียนร่วม	เนื้อหา สอดคล้องกับ เนื้อหาใน เอกสาร
เลขสารบบการพิจารณา โดยภาพรวม.....						

คำแนะนำเพิ่มเติม.....
 .....
 .....
 .....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ค. วิธีการนำเสนอ

เอกสารรูปแบบ	การจัดรูปแบบ		ภาพประกอบ		ส่วนภาษา		การลำดับเนื้อหา เป็นระบบไม่สับสน มีความต่อเนื่อง
	หน้าอ่าน	อ่านเข้าใจ ได้ง่าย	ช่วยให้ดู หน้าอ่าน มากขึ้น	ช่วยให้เข้าใจ เรื่องได้ชัดเจน	สื่อความหมาย ชัดเจนไม่ คลุมเครือ	ภาษาอ่าน เข้าใจง่าย	
1. เอกสารฉบับยก							
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ.....							
1.2 ความหมายและขอบเขต.....							
1.3 จุดมุ่งหมาย.....							
1.4 ความเชื่อพื้นฐาน.....							
1.5 หลักการในการพัฒนารูปแบบ.....							
1.6 ทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอน ให้แก่เด็กพิการก่อนวัยเรียน.....							
1.7 หลักการจัดการเรียนการสอน ตามรูปแบบ.....							
1.8 ปัจจัยภายนอก.....							
1.9 ปัจจัยภายใน.....							
1.10. กระบวนการ.....							
-วันที่ 1 การดำเนินการในระยะ แรกของการเรียนรวม.....							
-วันที่ 2 การวางแผนการสอน							
ประจำภาค.....							
-วันที่ 3 การทำงานประจำสัปดาห์.....							
-วันที่ 4 การประเมินผลประจำภาค.....							
-วันที่ 5 การประเมินประสิทธิภาพการใช้รูปแบบ และการวางแผนแก้ไขปรับปรุงสำหรับปีการศึกษา ต่อไป(ถ้าเป็นไปได้).....							

เอกสารรูปแบบ	การจัดรูปแบบ		ภาพประกอบ		ส่วนานภาษา		การลำดับเนื้อหา เป็นระบบไม่สับสน มีความต่อเนื่อง
	นำอ่าน	อ่านเข้าใจ ได้ง่าย	ช่วยให้ ผู้อ่าน มากขึ้น	ช่วยให้เข้าใจ เรื่องได้ชัด	สื่อความหมาย ชัดเจนไม่ คลุมเครือ	ภาษาอ่าน เข้าใจง่าย	
เอกสารฉบับโดยภาพรวม.....							
2. คู่มือการใช้รูปแบบฯ							
2.1 แนะนำรูปแบบ.....							
2.2 รู้จักเด็กพิการ.....							
2.3 1-2 สิปดาขั้นแรกของกา เรียนร่วม.....							
2.4 การวางแผนการสอนประจำภาค.....							
2.5 ทำงานประจำสัปดาห์.....							
2.6 การประเมินผลประจำภาค.....							
คู่มือการใช้รูปแบบโดยภาพรวม.....							
3. เครื่องมือของรูปแบบ							
3.1 สมุดประวัติของเด็การศึกษา.....							
3.2 บันทึกการสอนแบบเรียนร่วม ในชั้นเด็กเล็ก.....							
เครื่องมือการใช้รูปแบบโดยภาพรวม.....							
4. เอกสารประกอบการใช้รูปแบบ							
4.1 คู่มือแนวทางโรให้ทาบวัน : เทคนิคการคุมชั้น.....							
4.2 การสร้างความสัมพันธ์ที่ ระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติ.....							
4.3 การปรับเปลี่ยนอาคารสถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์.....							

เอกสารรูปแบบ	การจัดรูปเล่ม		ภาพประกอบ		ส่วนานภาษา		การลำดับเนื้อหา เป็นระบบไม่สับสน มีความต่อเนื่อง
	หน้าอ่าน	อ่านเข้าใจ ได้ง่าย	ช่วยให้ดู น่าอ่าน มากขึ้น	ช่วยให้เข้าใจ เรื่องได้ชัด มากขึ้น	สื่อความหมาย ชัดเจนไม่ คลุมเครือ	ภาษาอ่าน เข้าใจง่าย	
และสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิการ ตอนที่ 1 หลักและสิ่งเรขบณะนำวิธีการ.....							
4.4 การปรับเปลี่ยนอาคารสถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิการ ตอนที่ 2 ประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....							
4.5 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทาง ร่างกาย: ตอนที่ 1 การรับรู้ทางประสาทสัมผัสต่างๆ; การใช้มือตามเนื้อ สัมผัส; การทำกิจวัตรประจำวัน.....							
4.6 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย : ตอนที่ 2 การเคลื่อนไหวเคลื่อนไหว.....							
4.7 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา.....							
4.8 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา.....							
4.9 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรมเพื่อส่งเสริม พัฒนาการทางอารมณ์และสังคม.....							
4.10 การสอนให้เด็กพิการเรียนรู้อะไร ตอนที่ 1 หลักและแนะนำวิธีการ.....							
4.11 การสอนให้เด็กพิการเรียนรู้อะไร ตอนที่ 2 ตัวอย่างการแบ่งทักษะที่ออกมาเป็น ขั้นตอนย่อย ๆ.....							
4.12 การสอนเด็กกับทพหรือทาง อารมณ์และสังคม.....							

เอกสารรูปแบบ	การจัดรูปแบบ		ภาพประกอบ		ส่วนภาษา		การลำดับเนื้อหา เป็นระบบไม่สับสน มีความต่อเนื่อง
	นำอ่าน	อ่านเข้าใจ ได้ง่าย	ช่วยให้ นำอ่าน มากขึ้น	ช่วยให้เข้าใจ เรื่องได้ชัด ขึ้น	สื่อความหมาย ชัดเจนไม่ คลุมเครือ	ภาษาอ่าน เข้าใจง่าย	
4.13 การประสานงานกับผู้บริหาร นักวิชาชีพ และบุคคลต่าง ๆ.....							
4.14 การปรับปรุงวิถีภาพใน การใช้รูปแบบ.....							
4.15 แหล่งข้อมูลอ้างอิง.....							
เอกสารประกอบการใช้รูปแบบ โดยภาพรวม.....							

คำแนะนำเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบสำหรับครูชั้นเล็กเล็กที่มีเด็กพิการเรียนร่วม

ตอนที่ 1 ร้อยล่กัวไป

คำชี้แจง : โปรดให้ข้อมูลเกี่ยวกับคำถามตามความเป็นจริง เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปรับปรุงเอกสารรูปแบบให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1. ในโรงเรียนของท่านมีบุคลากรที่ให้ความช่วยเหลือแก่เด็กพิการหรือไม่ ถ้ามี มีใครบ้าง
  - .....ไม่มี
  - .....มี ได้แก่ .....ครูการศึกษาพิเศษ
  - .....นักกายภาพบำบัด
  - .....นักแก้ไขการพูด
  - .....นักจิตวิทยา, นักแนะแนว
  - .....อื่นๆ คือ.....
2. มีนักวิชาให้คำมช่วยเหลือแก่เด็กพิการโดยประสานงานกับผู้ปกครองหรือประสานงานกับทางโรงเรียนหรือไม่
  - ถ้ามี มีใครบ้าง
  - .....ไม่มี
  - .....มี ได้แก่ .....จิตแพทย์, นักจิตวิทยา ประสานงานกับ ผู้ปกครอง/โรงเรียน
  - .....นักแก้ไขการพูด ประสานงานกับ ผู้ปกครอง/โรงเรียน
  - .....แพทย์เฉพาะทางด้านต่างๆ คือด้าน..... ประสานงานกับ ผู้ปกครอง/โรงเรียน
  - .....อื่นๆ คือ..... ประสานงานกับ ผู้ปกครอง/โรงเรียน
3. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการสอนเด็กเล็ก คือ.
  - .....ไม่เคยเรียนและไม่เคยรับการอบรมเกี่ยวกับการสอนเด็กเล็ก
  - .....เคยรับการอบรมเกี่ยวกับการสอนเด็กเล็กจึงจัดโดย.....
  - .....เคยเรียนวิชาเกี่ยวกับการสอนเด็กเล็ก คือ วิชา.....
  - .....สำเร็จการศึกษาวิชาเอกอนุบาลหรือการสอนระดับปฐมวัย
4. ท่านมีประสบการณ์การสอนชั้นเล็กเล็กเป็นเวลา.....ปี
5. ท่านมีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการสอนเด็กพิเศษ คือ
  - .....ไม่เคยเรียนและไม่เคยรับการอบรมเกี่ยวกับการสอนเด็กพิเศษ
  - .....เคยรับการอบรมเกี่ยวกับการสอนเด็กพิเศษจึงจัดโดย.....
  - .....เคยเรียนวิชาเกี่ยวกับการสอนเด็กพิเศษ คือ วิชา.....
6. ชั้นเล็กเล็กของท่านมีนักเรียนทั้งหมด จำนวน.....คน
  - เป็นเด็กอายุสามเกณฑ์ของชั้นเล็กเล็ก จำนวน.....คน
  - เป็นเด็กอายุก่อนเกณฑ์หรือเล็กกว่าเกณฑ์ของชั้นเล็กเล็ก จำนวน.....คน

7. ชั้นเด็กเล็กของท่านมีเด็กพิจารณาความหมายของรูปแบบหรือไม่ ถ้ามี มีประเภทใดบ้าง
- .....ไม่มีเด็กพิจารณา
- .....มีเด็กพิจารณา จำนวน.....คน
- คนที่ 1 มีความบกพร่องด้าน.....
- คนที่ 2 มีความบกพร่องด้าน.....
- คนที่ 3 มีความบกพร่องด้าน.....
8. ถ้าท่านมีเด็กพิจารณาความหมายของรูปแบบ ก่อนอ่านเอกสารรูปแบบนี้ ท่านมีปัญหาในการสอนเด็กพิจารณาและเด็กปกติที่เรียนร่วมกันในชั้นเรียนของท่านหรือไม่ ถ้ามี มีปัญหาในด้านใดบ้าง
- .....ไม่มีปัญหา
- .....มีปัญหา ปัญหาที่คือ.....
9. เอกสารรูปแบบนี้ช่วยแก้ปัญหาที่ท่านได้หรือไม่.
- .....ได้มากที่สุด
- .....ได้มาก
- .....ได้ปานกลาง
- .....ได้น้อย
- .....ได้น้อยที่สุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 การประเมินเอกสารรูปแบบ

คำชี้แจง: โปรดประเมินรูปแบบและเอกสารรูปแบบฯ โดยเรียงตัวเลขตามผลการประเมินของท่านลงในตารางต่อไปนี้

- 5 เท่ากับ มากที่สุด
- 4 เท่ากับ มาก
- 3 เท่ากับ ปานกลาง
- 2 เท่ากับ น้อย
- 1 เท่ากับ น้อยที่สุด

ก. การนำไปใช้

เอกสารรูปแบบ	สอดคล้องกับ สภาพการทำงาน ปกติ	ปฏิบัติตาม ได้ง่าย	ช่วยให้สอน เด็กพิการ ได้ง่ายขึ้น	ช่วยให้สอน เด็กพิการ ได้ผลดีขึ้น	ช่วยให้สอน เด็กปกติ ได้ง่ายขึ้น	ช่วยให้สอน เด็กปกติ ได้ผลดีขึ้น	ช่วยผลการ ในการวางแผน และเตรียมการ สอนเด็กพิการ
2. คู่มือการใช้รูปแบบฯ							
2.1 แนะนำรูปแบบ.....							
2.2 รู้จักเด็กพิการ.....							
2.3 1-2 สืบค้นทรัพยากร เรียนร่วม.....							
2.4 การวางแผนการสอนประจำภาค.....							
2.5 ทำงานประจำสัปดาห์.....							
2.6 การประเมินผลประจำภาค.....							
คู่มือการใช้รูปแบบโดยภาพรวม							
3. เครื่องมือของรูปแบบ							
3.1 สมุดประวัติของเด็กพิการ.....							
3.2 มินิทักการสอนแบบเรียนร่วม ในวันเด็กเล็ก.....							
เครื่องมือการใช้รูปแบบโดยภาพรวม							

เอกสารรูปแบบ	สอดคล้องกับ สภาพการทำงาน ปกติ	ปฏิบัติงาน ได้ง่าย	ช่วยให้สอน เด็กพิการ ได้ง่ายขึ้น	ช่วยให้สอน เด็กพิการ ได้คล่องตัว	ช่วยให้สอน เด็กปกติ ได้ง่ายขึ้น	ช่วยให้สอน เด็กปกติ ได้คล่องตัว	ช่วยลดภาระ ในการวางแผน และเตรียมการ สอนเด็กพิการ
4. เอกสารประกอบการใช้รูปแบบ							
4.1 คุณรู้หรืออย่างไรที่ทราบถึง : เทคนิคการสอนคุณรู้.....							
4.2 การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติ.....							
4.3 การปรับเปลี่ยนอาคารสถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอนเพื่อเด็กพิการ ตอนที่ 1 หลักและสิ่งแนะนำวิธีการ.....							
4.4 การปรับเปลี่ยนอาคารสถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอนเพื่อเด็กพิการ ตอนที่ 2 ประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....							
4.5 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทาง ร่างกาย: ตอนที่ 1 การรับรู้ทางประสาทสัมผัสต่างๆ; การใช้กล้ามเนื้อ ย่อย; การทำกิจวัตรประจำวัน.....							
4.6 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย : ตอนที่ 2 การเคลื่อนไหวเคลื่อนไหว.....							
4.7 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา.....							
4.8 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา.....							
4.9 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรมเพื่อส่งเสริม พัฒนาการทางอารมณ์และสังคม.....							
4.10 การสอนให้เด็กพิการเรียนรู้ทักษะ ตอนที่ 1 หลักและแนะนำวิธีการ.....							

เอกสารรูปแบบ	สอดคล้องกับ สถานการณ์ทำงาน ปกติ	ปฏิบัติตาม ได้ง่าย	ช่วยให้สอน เด็กพิการ ได้ง่ายขึ้น	ช่วยให้สอน เด็กพิการ ได้ผลดีขึ้น	ช่วยให้สอน เด็กปกติ ได้ง่ายขึ้น	ช่วยให้สอน เด็กปกติ ได้ผลดีขึ้น	ช่วยลดภาระ ในการวางแผน และเตรียมการ สอนเด็กพิการ
4.11 การสอนให้เด็กพิการเรียนที่ละขั้นตอนที่ 2 ตัวอย่างการแบ่งทักษะที่ฝึกออกเป็นขั้นตอนย่อย ๆ.....							
4.12 การสอนเด็กที่บกพร่องทางอารมณ์และสังคม.....							
4.13 การประสานงานกับผู้ปกครอง นักวิชาชีพ และบุคคลต่าง ๆ.....							
4.14 การปรับปรุงสภาพในการใช้รูปแบบ.....							
4.15 แหล่งข้อมูลอ้างอิง.....							
เอกสารประกอบการใช้รูปแบบ โดยภาพรวม.....							

คำแนะนำเพิ่มเติม.....

.....
 คุนยวิทย์ทรพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒. เนื้อหา

เอกสารรูปแบบ	ข่าวที่รู้ว่าจะสอนอะไรเด็ก มีการ	ข่าวในรู้ว่า จะสอนเด็ก มีการได้ อย่างไร	ข่าวให้รู้วิธีสอน เด็กปกติและเด็ก พิการไปด้วยกัน อย่างไร	ความรู้ที่ เพียงพอ	ความรู้ที่ได้ครอบคลุม ทุกประเด็นที่จำเป็น ในการสอนเด็กพิการ เรียนร่วม
2. คู่มือการใช้รูปแบบฯ					
2.1 แนะนำรูปแบบ.....					
2.2 รู้จักเด็กพิการ.....					
2.3 1-2 สืบค้นหาร่องรอย เรียนร่วม.....					
2.4 การวางแผนการสอนประจำภาค.....					
2.5 ทำงานประจำสัปดาห์.....					
2.6 การประเมินผลประจำภาค.....					
คู่มือการใช้รูปแบบโดยภาพรวม					
3. เครื่องมือของรูปแบบ					
3.1 สมุดประวัติของเด็กพิการ.....					
3.2 มินิทกการสอนแบบเรียนร่วม ในพื้นที่เล็ก.....					
เครื่องมือการใช้รูปแบบโดยภาพรวม					
4. เอกสารประกอบการใช้รูปแบบ					
4.1 คู่มืออย่างไรให้รายวัน : เทคนิคการคุมชั้น.....					
4.2 การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติ.....					
4.3 การปรับเปลี่ยนอาคารสถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอนเพื่อเด็กพิการ ตอนที่ 1 หลักและสิ่งจำเป็นนำวิธีการ.....					

เอกสารรูปแบบ	ข่าวให้รู้ว่าจะ สอนอะไรเด็ก วิชาการ	ข่าวให้รู้ว่า จะสอนเด็ก วิชาการได้ อย่างไร	ข่าวให้รู้วิธีสอน เด็กปกติและเด็ก พิการไว้ด้วยกัน อย่างไรบ้าง	ความรู้ที่ เพียงพอ	ความรู้ที่ครอบคลุม ทุกประเด็นที่จำเป็น ในการสอนเด็กพิการ เรียนร่วม
4.4 การปรับเปลี่ยนอาคารสถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอนเพื่อเด็กพิการ ตอนที่ 2 ประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....					
4.5 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทาง ร่างกาย-ตอนที่1 การรับรู้อาหารประจำวัน; การใช้กล้ามเนื้อ ข้อ; การทำกิจวัตรประจำวัน.....					
4.6 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย : ตอนที่ 2 การเคลื่อนไหวเคลื่อนไหว.....					
4.7 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา.....					
4.8 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา.....					
4.9 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรมเพื่อส่งเสริม พัฒนาการทางอารมณ์และสังคม.....					
4.10 การสอนให้เด็กพิการเรียนรู้อะไร ตอนที่ 1 หลักและแนะนำวิธีการ.....					
4.11 การสอนให้เด็กพิการเรียนรู้อะไร ตอนที่ 2 ตัวอย่างการแบ่งทักษะที่นำออกเป็น ขั้นตอนย่อย ๆ.....					
4.12 การสอนเด็กกับพร่องทาง อารมณ์และสังคม.....					
4.13 การประสานงานกับบุคลากร นักวิชาชีพ และบุคคลต่าง ๆ.....					
4.14 การปรับปรุงสภาพ การใช้รูปแบบ.....					
4.15 ขงส่งข้อมูลอ้างอิง.....					

เอกสารรูปแบบ	ส่วนที่รู้ว่าจะ สอนอะไรเด็ก พิจารณา	ส่วนที่รู้ว่า จะสอนเด็ก พิจารณาได้ อย่างไร	ส่วนที่รู้วิธีสอน เด็กปกติและเด็ก พิจารณาไปดำรงกัน อย่างราบรื่น	ความรู้ที่ได้ เพียงพอ	ความรู้ที่ให้ครอบคลุม ทุกประเด็นที่จำเป็น ในการสอนเด็กพิจารณา เรียนร่วม
เอกสารประกอบการใช้รูปแบบ โดยภาพรวม.....	.....	.....	.....	.....	.....

คำแนะนำเพิ่มเติม.....
 .....
 .....
 .....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ค. วิธีการนำเสนอ

เอกสารรูปแบบ	การจัดรูปแบบ		ภาพประกอบ		สำนวนภาษา		การลำดับเนื้อหา เป็นระบบไม่สับสน มีความต่อเนื่อง
	นำอ่าน	อ่านเข้าใจ ได้ง่าย	ช่วยให้ดู น่าอ่าน มากขึ้น	ช่วยให้เข้าใจ เรื่องได้ชัด	สื่อความหมาย ชัดเจนไม่ คลุมเครือ	ภาษาอ่าน เข้าใจง่าย	
2. คู่มือการใช้รูปแบบฯ							
2.1 นำนารูปแบบ.....							
2.2 รู้จักเด็กพิการ.....							
2.3 1-2 สิปลาที่นรของถการ เรือนร่วม.....							
2.4 การวางแผนการสอนประจำภาค.....							
2.5 ทำงานประจำสิปลาที่.....							
2.6 การประเมินผลประจำภาค.....							
คู่มือการใช้รูปแบบโดยภาพรวม							
3. เครื่องมือของรูปแบบ							
3.1 สมุดประวัติของเด็พิการ.....							
3.2 บันทึกการสอนแบบเรือนร่วม ในชั้นเด็กเล็ก.....							
เครื่องมือการใช้รูปแบบโดยภาพรวม							
4. เอกสารประกอบการใช้รูปแบบ							
4.1 คู่มืออื่นอย่างไรที่รวบรวม : เทคนิคการคูณ.....							
4.2 การสร้างความสัมพันธ์ที่ ระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติ.....							

เอกสารรูปแบบ	การจัดรูปแบบ		ภาพประกอบ		ส่วนวนภาษา		การลำดับเนื้อหา เป็นระบบไม่สับสน มีความต่อเนื่อง
	นำอ่าน	อ่านเข้าใจ ได้ง่าย	ช่วยให้ นำอ่าน มากขึ้น	ช่วยให้เข้าใจ เรื่องได้ชัด มากขึ้น	สื่อความหมาย ชัดเจนไม่ คลุมเครือ	ภาษาอ่าน เข้าใจง่าย	
4.3 การปรับเปลี่ยนอาคารสถานที่ และสื่อการเรียนการสอนเพื่อเด็กพิการ ตอนที่ 1 หลักและสิ่งแนะนำวิธีการ.....							
4.4 การปรับเปลี่ยนอาคารสถานที่ และสื่อการเรียนการสอนเพื่อเด็กพิการ ตอนที่ 2 ประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....							
4.5 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทาง ร่างกาย: ตอนที่ 1 การรับรู้อาหารประเภทสัมผัสต่างๆ; การใช้กล้ามเนื้อ ข้อ; การทำกิจวัตรประจำวัน.....							
4.6 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย : ตอนที่ 2 การเคลื่อนไหวเคลื่อนไหว.....							
4.7 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา.....							
4.8 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา.....							
4.9 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรมเพื่อส่งเสริม พัฒนาการทางอารมณ์และสังคม.....							
4.10 การสอนให้เด็กพิการเรียนรู้อะไร ตอนที่ 1 หลักและแนะนำวิธีการ.....							
4.11 การสอนให้เด็กพิการเรียนรู้อะไร ตอนที่ 2 ตัวอย่างการแบ่งทักษะที่มีออกเป็น ขั้นตอนย่อย ๆ.....							
4.12 การสอนเด็กที่บกพร่องทาง อารมณ์และสังคม.....							

เอกสารรูปแบบ	การจัดรูปแบบ		ภาพประกอบ		จำนวนภาษา		การลำดับเนื้อหา เป็นระบบไม่สับสน มีความต่อเนื่อง
	นำอ่าน ได้ง่าย	อ่านเข้าใจ ได้ง่าย	ช่วยให้ นำอ่าน มากขึ้น	ช่วยให้เข้าใจ เรื่องได้ชัด มากขึ้น	สื่อความหมาย ชัดเจนไม่ คลุมเครือ	ภาษาอ่าน เข้าใจง่าย	
4.13 การประสานงานกับผู้ปกครอง นักวิชาชีพ และบุคคลต่าง ๆ.....							
4.14 การปรับปรุงสื่อภาพใน การใช้รูปแบบ.....							
4.15 แหล่งข้อมูลอ้างอิง.....							
เอกสารประกอบการใช้รูปแบบ โดยภาพรวม.....							

คำแนะนำเพิ่มเติม.....
 .....
 .....
 .....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. แบบประเมินความเหมาะสมของระบบสำหรับครูชั้นเล็กเล็กทั่วไป

ตอนที่ 1 ข้อควรชี้แจง

คำชี้แจง : โปรดให้ข้อมูลเกี่ยวกับคำถามตามความเป็นจริง เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปรับปรุงเอกสารระบบให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1. ในโรงเรียนของท่านมีบุคลากรที่ให้ความช่วยเหลือแก่เด็กพิการหรือไม่ ถ้ามี มีใครบ้าง
  - ..... ไม่มี
  - ..... มี ได้แก่ .....ครูการศึกษาพิเศษ
  - ..... นักกายภาพบำบัด
  - ..... นักแก้ไขการพูด
  - ..... นักจิตวิทยา, นักแนะแนว
  - ..... อื่นๆ คือ.....
2. มีนักวิชาชีพให้ความช่วยเหลือแก่เด็กพิการโดยประสานงานกับผู้ปกครองหรือประสานงานกับทางโรงเรียนหรือไม่ ถ้ามี มีใครบ้าง
  - ..... ไม่มี
  - ..... มี ได้แก่ .....จิตแพทย์, นักจิตวิทยา ประสานงานกับ ผู้ปกครอง/โรงเรียน
  - ..... นักแก้ไขการพูด ประสานงานกับ ผู้ปกครอง/โรงเรียน
  - ..... แพทย์เฉพาะทางด้านต่างๆ คือด้าน..... ประสานงานกับ ผู้ปกครอง/โรงเรียน
  - ..... อื่นๆ คือ..... ประสานงานกับ ผู้ปกครอง/โรงเรียน
3. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการสอนเด็กเล็ก คือ
  - ..... ไม่เคย เรียนและไม่เคยรับการอบรมเกี่ยวกับการสอนเด็กเล็ก
  - ..... เคยรับการอบรมเกี่ยวกับการสอนเด็กเล็กซึ่งจัดโดย.....
  - ..... เคยเรียนวิชาเกี่ยวกับการสอนเด็กเล็ก คือ วิชา.....
  - ..... สำเร็จการศึกษาวิชาเอกอนุบาลหรือการสอนระดับปฐมวัย
4. ท่านมีประสบการณ์การสอนชั้นเด็กเล็กเป็นเวลา.....ปี
5. ท่านมีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการสอนเด็กพิเศษ คือ
  - ..... ไม่เคย เรียนและไม่เคยรับการอบรมเกี่ยวกับการสอนเด็กพิเศษ
  - ..... เคยรับการอบรมเกี่ยวกับการสอนเด็กพิเศษซึ่งจัดโดย.....
  - ..... เคยเรียนวิชาเกี่ยวกับการสอนเด็กพิเศษ คือ วิชา.....
6. มีเด็กเล็กของท่านมีลักษณะทั้งหมด จำนวน.....คน
  - เป็นเด็กออทิสติกหรือซันเด็กเล็ก จำนวน.....คน
  - เป็นเด็กออทิสติกก่อนเกณฑ์หรือเล็กกว่าเกณฑ์ของชั้นเด็กเล็ก จำนวน.....คน

7. ขึ้นเด็กเล็กของท่านมีเด็กพิการตามความหมายของรูปแบบหรือไม่ ถ้ามี มีประเภทใดบ้าง

.....ไม่มีเด็กพิการ

.....มีเด็กพิการ จำนวน.....คน

คนที่ 1 มีความบกพร่องด้าน.....

คนที่ 2 มีความบกพร่องด้าน.....

คนที่ 3 มีความบกพร่องด้าน.....

8. ถ้าท่านมีเด็กพิการตามความหมายของรูปแบบ ก่อนอ่านเอกสารรูปแบบนี้ ท่านมีปัญหในการสอนเด็กพิการและเด็กปกติที่เรียนร่วมกันในชั้นเรียนของท่านหรือไม่ ถ้ามี มีปัญหาในด้านในบ้าง

.....ไม่มีปัญหา

.....มีปัญหา ปัญหาที่คือ.....

9. เอกสารรูปแบบนี้ช่วยแก้ปัญหาที่ท่านได้หรือไม่.

.....ได้มากที่สุด

.....ได้มาก

.....ได้ปานกลาง.

.....ได้น้อย.

.....ได้น้อยที่สุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 การประเมินเอกสารรูปแบบ

คำชี้แจง: โปรดประเมินรูปแบบและเอกสารรูปแบบ โดยเขียนตัวเลขแทนผลการประเมินของท่านลงในตารางต่อไปนี้

- 5 เท่ากับ มากที่สุด
- 4 เท่ากับ มาก
- 3 เท่ากับ ปานกลาง
- 2 เท่ากับ น้อย
- 1 เท่ากับ น้อยที่สุด

ก. การนำไปใช้

เอกสารรูปแบบ	สอดคล้องกับสภาพการทำงานปกติ	ปฏิบัติตามได้ง่าย	ช่วยในส่วนเด็กพิการได้บ้าง	ช่วยให้สอนเด็กพิการได้ผลดีขึ้น	ช่วยให้สอนเด็กปกติได้ง่ายขึ้น	ช่วยให้สอนเด็กปกติได้ผลดีขึ้น	ช่วยลดภาระในการวางแผนและเตรียมการสอนเด็กพิการ
2. คู่มือการใช้รูปแบบ							
2.1 แนะนำรูปแบบ.....							
2.2 รู้จักเด็กพิการ.....							
2.3 1-2 สีเป้าหมายของการเรียนรู้.....							
2.4 การวางแผนการสอนประจำภาค.....							
2.5 ทำงานประจำสีเป้าหมาย.....							
2.6 การประเมินผลประจำภาค.....							
คู่มือการใช้รูปแบบโดยภาพรวม							
3. เครื่องมือของรูปแบบ							
3.1 สมุดประวัติของเด็กพิการ.....							
3.2 บันทึกการสอนแบบเรียนรู้ร่วมกันชั้นเด็กเล็ก.....							
เครื่องมือการใช้รูปแบบโดยภาพรวม							

เอกสารรูปแบบ	สอดคล้องกับ สภาพการทำงาน ปกติ	ปฏิบัติตาม ได้ง่าย	ช่วยให้สอน เด็กพิการ ได้ง่ายขึ้น	ช่วยให้สอน เด็กพิการ ได้ผลดีขึ้น	ช่วยให้สอน เด็กปกติ ได้ง่ายขึ้น	ช่วยให้สอน เด็กปกติ ได้ผลดีขึ้น	ช่วยลดภาระ ในการวางแผน และเตรียมการ สอนเด็กพิการ
4. เอกสารประกอบการใช้รูปแบบ							
4.1 คู่มือสร้างวีดิทัศน์ เทคนิคการคูณ.....							
4.2 การสร้างความสัมพันธ์ที่ ระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติ.....							
4.3 การปรับเปลี่ยนอาคารสถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอนเพื่อเด็กพิการ ตอนที่ 1 หลักและสิ่งแนะนำวิธีการ.....							
4.4 การปรับเปลี่ยนอาคารสถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอนเพื่อเด็กพิการ ตอนที่ 2 ประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....							
4.5 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทาง ร่างกาย: ตอนที่ 1 การบริหารร่างกายประสาทสัมผัสต่างๆ; การใช้กล้ามเนื้อ ย่อย; การทำกิจวัตรประจำวัน.....							
4.6 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย : ตอนที่ 2 การเคลื่อนไหวเคลื่อนไหว.....							
4.7 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา.....							
4.8 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา.....							
4.9 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรมเพื่อส่งเสริม พัฒนาการทางอารมณ์และสังคม.....							
4.10 การสอนให้เด็กพิการเรียนรู้และ ตอนที่ 1 หลักและแนะนำวิธีการ.....							

เอกสารรูปแบบ	สอดคล้องกับ สภาพการทำงาน ปกติ	ปฏิบัติตาม ได้ง่าย	ช่วยให้สอน เด็กพิการ ได้ง่ายขึ้น	ช่วยให้สอน เด็กพิการ ได้ผลดีขึ้น	ช่วยให้สอน เด็กปกติ ได้ง่ายขึ้น	ช่วยให้สอน เด็กปกติ ได้ผลดีขึ้น	ช่วยลดภาระ ในการวางแผน และเตรียมการ สอนเด็กพิการ
4.11 การสอนให้เด็กพิการเรียนรู้ทักษะขั้น ตอนที่ 2 ตัวอย่างการบ่งทักษะที่ฝึกออกเป็น ขั้นตอนย่อย ๆ.....							
4.12 การสอนเด็กที่บกพร่องทาง อารมณ์และสังคม.....							
4.13 การประสานงานกับผู้ปกครอง นักวิชาชีพ และบุคคลต่าง ๆ.....							
4.14 การปรับปรุงสื่อทัศนภาพใน การใช้รูปแบบ.....							
4.15 แหล่งข้อมูลอ้างอิง.....							
เอกสารประกอบการใช้รูปแบบ โดยภาพรวม.....							

คำแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒. เนื้อหา

เอกสารประกอบ	ช่วยให้รู้ว่า สอนอะไรเด็ก ฝึกการ	ช่วยให้รู้ว่า จะสอนเด็ก ฝึกการได้ อย่างไร	ช่วยให้วิธีสอน เด็กปกติและเด็ก พิการไปด้วยกัน อย่างไร	ความรู้ที่ เพียงพอ	ความรู้ที่ได้ครอบคลุม ทุกประเด็นที่จำเป็น ในการสอนเด็กพิการ เรียนร่วม
2. คู่มือการใช้รูปแบบฯ					
2.1 นวัตกรรมรูปแบบ.....					
2.2 วัฏจักรเด็กพิการ.....					
2.3 1-2 สิปลาห์นรของกา เรียนร่วม.....					
2.4 การวางแผนการสอนประจำภาค.....					
2.5 ทำงานประจำสิปลาห์.....					
2.6 การประเมินผลประจำภาค.....					
คู่มือการใช้รูปแบบโดยภาพรวม.....					
3. เครื่องมือของรูปแบบ					
3.1 สมุดประวัติของเด็ฝึกการ.....					
3.2 บันทึกรการสอนแบบเรียนร่วม ในชั้นเด็กเล็ก.....					
เครื่องมือการใช้รูปแบบโดยภาพรวม					
4. เอกสารประกอบการใช้รูปแบบ					
4.1 คู่มือขั้นตอนอย่างไรได้ทราบ : เทคนิคการควมขึ้น.....					
4.2 การสร้างความสัมพันธ์ที่ ระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติ.....					
4.3 การปรับเปลี่ยนอาคารสถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ และสั้วการเรียนการสอนเพื่อเด็กพิการ ลมที่ 1 หลักและสิ่งเรยแนะนำวิธีการ.....					

เอกสารรูปแบบ	ข่าวให้รู้ว่าจะ สอนอะไรเด็ก พิจารณา	ข่าวให้รู้ว่า จะสอนเด็ก พิจารณาได้ อย่างไร	ข่าวให้รู้วิธีสอน เด็กปกติและเด็ก พิการไปพร้อมกัน อย่างไร	ความรู้ที่ เพียงพอ	ความรู้ที่ใครครอบคลุม ทุกประเด็นที่จำเป็น ในการสอนเด็กพิการ เรียนร่วม
4.4 การปรับเปลี่ยนอาคารสถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอนเพื่อเด็กพิการ ตอนที่ 2 ประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....					
4.5 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทาง ร่างกาย: ตอนที่ 1 การรับรู้ทางประสาทสัมผัสต่างๆ; การใช้กล้ามเนื ้ออ; การทำกิจวัตรประจำวัน.....					
4.6 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย : ตอนที่ 2 การเคลื่อนไหวเคลื่อนไหว.....					
4.7 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา.....					
4.8 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา.....					
4.9 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรมเพื่อส่งเสริม พัฒนาการทางอารมณ์และสังคม.....					
4.10 การสอนให้เด็กพิการเรียนรู้อะไร ตอนที่ 1 หลักและแนะนำวิธีการ.....					
4.11 การสอนให้เด็กพิการเรียนรู้อะไร ตอนที่ 2 ตัวอย่างการแบ่งทักษะที่ฝึกออกเป็น ขั้นตอนย่อย ๆ.....					
4.12 การสอนเด็กที่บกพร่องทาง อารมณ์และสังคม.....					
4.13 การประสานงานกับบุคลากร นักวิชาชีพ และบุคลากรอื่น ๆ.....					
4.14 การปรับปรุงสภาพ การไว้ชุมชน.....					
4.15 แหล่งข้อมูลอ้างอิง.....					

เอกสารรูปแบบ	ช่วยให้รู้ว่า สอนอะไรเด็ก ฝึกการ	ช่วยให้รู้ว่า จะสอนเด็ก ฝึกการได้ อย่างไร	ช่วยให้รู้ว่าสอน เด็กปกติและเด็ก ฝึกการไปด้วยกัน อย่างไรบ้าง	ความรักให้ เพียงพอ	ความรักให้ครอบคลุม ทุกประเด็นที่จำเป็น ในการสอนเด็กฝึกการ เรียนร่วม
เอกสารประกอบการใช้รูปแบบ โดยภาพรวม.....					

คำแนะนำเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ค. วิธีการนำเสนอ..

เอกสารรูปแบบ	การจัดรูปแบบ		ภาพประกอบ		ส่วนภาษา		การลำดับเนื้อหา เป็นระบบไม่สับสน มีความต่อเนื่อง
	นำอ่าน	อ่านเข้าใจ ได้ง่าย	ช่วยให้ นำอ่าน มากขึ้น	ช่วยให้เข้าใจ เรื่องได้ลึก มากขึ้น	สื่อความหมาย ชัดเจนไม่ คลุมเครือ	ภาษาอ่าน เข้าใจง่าย	
2. คู่มือการใช้รูปแบบฯ							
2.1 นวนำรูปแบบ.....							
2.2 รู้จักเด็กพิการ.....							
2.3 1-2 สืบค้นหาของ เรียนร่วม.....							
2.4 การวางแผนการสอนประจำภาค.....							
2.5 ทำงานประจำสัปดาห์.....							
2.6 การประเมินผลประจำภาค.....							
คู่มือการใช้รูปแบบโดยภาพรวม							
3. เครื่องมือของรูปแบบ							
3.1 สมุดประวัติของเด็กพิการ.....							
3.2 บันทึกการสอนแบบเรียนร่วม ในชั้นเด็กเล็ก.....							
เครื่องมือการใช้รูปแบบโดยภาพรวม							
4. เอกสารประกอบการใช้รูปแบบ							
4.1 คนอื่นอย่างไรที่ช่วยรับ : เทคนิคการคูณวัน.....							
4.2 การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติ.....							

เอกสารรูปแบบ	การจัดรูปเล่ม		ภาพประกอบ		สำนวนภาษา		การลำดับเนื้อหา เป็นระบบไม่สับสน มีความต่อเนื่อง
	นำอ่าน	อ่านเข้าใจ ได้ง่าย	ช่วยให้ดู น่าอ่าน มากขึ้น	ช่วยให้เข้าใจ เรื่องได้ชัด มากขึ้น	สื่อความหมาย ชัดเจนไม่ คลุมเครือ	ภาษาอ่าน เข้าใจง่าย	
4.3 การปรับเปลี่ยนอาคารสถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอนเพื่อเด็กพิการ ตอนที่ 1 หลักและสิ่งเรขบณะนำวิธีการ.....							
4.4 การปรับเปลี่ยนอาคารสถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอนเพื่อเด็กพิการ ตอนที่ 2 ประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....							
4.5 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทาง ร่างกาย-ตอนที่ 1 การรับรู้ทางประสาทสัมผัสต่างๆ การใช้กล้ามเนื้อ อิสระ; การทำกิจวัตรประจำวัน.....							
4.6 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย : ตอนที่ 2 การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่.....							
4.7 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา.....							
4.8 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา.....							
4.9 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรมเพื่อส่งเสริม พัฒนาการทางอารมณ์และสังคม.....							
4.10 การสอนให้เด็กพิการเรียนรู้อะไร ตอนที่ 1 หลักและแนะนำวิธีการ.....							
4.11 การสอนให้เด็กพิการเรียนรู้อะไร ตอนที่ 2 ตัวอย่างการแบ่งทักษะที่นำออกเป็น ชั้นตอนย่อย ๆ.....							
4.12 การสอนเด็กที่บกพร่องทาง อารมณ์และสังคม.....							

เอกสารรูปแบบ	การวิเคราะห์: คัม		ภาพประกอบ		ส่วนภาษา		การลำดับเนื้อหา เป็นระบบไม่สับสน มีความต่อเนื่อง
	นำอ่าน	อ่านเข้าใจ ได้ง่าย	ช่วยให้ดู นำอ่าน มากขึ้น	ช่วยให้เข้าใจ เรื่องได้ชัด	สื่อความหมาย ชัดเจนไม่ คลุมเครือ	ภาษาอ่าน เข้าใจง่าย	
4.13 การประสานงานกับผู้ปกครอง นักวิชาชีพ และบุคคลต่าง ๆ.....							
4.14 การปรับปรุงสิทธิภาพใน การใช้รูปแบบ.....							
4.15 แหล่งข้อมูลอ้างอิง.....							
เอกสารประกอบการใช้รูปแบบ โดยภาพรวม.....							

คำแนะนำเพิ่มเติม.....
 .....
 .....
 .....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

เอกสารรูปแบบและเครื่องมือของรูปแบบฉบับสมบูรณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เอกสารแม่บทฉบับสมบูรณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**เอกสารแม่บท
รูปแบบการจัดการเรียนการสอน
แบบเรียนร่วม
สำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียน**

ศรินทร์ร วิทชะลีรัตน์

เมษายน 2535

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม
สำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียน

1. ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบ

ช่วงเวลา 5-6 ปีแรกของชีวิต เป็นช่วงเวลาที่มนุษย์มีศักยภาพในการเจริญงอกงามสูงสุด ทั้งในทางร่างกาย ทางการรับรู้ ทางภาษา ทางพฤติกรรม และทางจิตพิสัย (Gesell 1940; Erikson 1950; Piaget 1952; Bloom 1964 and 1970; White 1975 และ Lerner et al. 1981) เมื่อเด็กก้าวสู่วัยเรียน ช่วงเวลาแห่งการเรียนรู้อันทรงคุณค่าเหล่านี้ ก็ได้ผ่านพ้นไปแล้ว และโอกาสที่จะจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่จำเป็นตั้งแต่แรกเริ่มก็สูญสิ้นไป ไม่มีวันคืนมาได้อีก (Lerner et al. 1981 : 3-4) การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการพัฒนาในวัยนี้จึงมีความสำคัญยิ่งและส่งผลไปถึงการพัฒนาในระยะต่อไปในชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2528 : 2)

ระยะเวลาที่พัฒนาการเป็นไปอย่างรวดเร็วเช่นนี้ มีผลกระทบรุนแรงต่อเด็กพิการมากยิ่งกว่าเด็กปกติทั่วไป การตระหนักถึงความพิการและการมีภาวะเสี่ยงสูงของเด็ก หากเกิดขึ้นเร็วเท่าใด โอกาสที่จะสามารถลดปัญหาความล้มเหลวทางการเรียนและแก้ไขความพิการของเด็กก็จะยิ่งสูงขึ้นเท่านั้น การให้ความช่วยเหลือแรกเริ่มแก่เด็กพิการและ/หรือเด็กที่มันวามที่จะมีความพิการ (Early Intervention) จัดได้ว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุดวิธีหนึ่งในการตอบสนองความต้องการพิเศษทางการเรียนรู้ของเด็กเหล่านี้ นักการศึกษาพิเศษในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านเด็กปัญญาอ่อน ด้านเด็กที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม ด้านเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เฉพาะทาง และด้านเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินและการเห็น รวมทั้งด้านเด็กที่มีความเป็นเลิศ (gifted) ต่างก็ตระหนักถึงความต้องการอันสำคัญยิ่งที่เด็กจะต้องได้รับการค้นพบและการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Lerner et al. 1981) ตลอดจนทศวรรษที่ผ่านมา ทั้งผู้ปกครองและบุคคลในวิชาชีพการแพทย์ จิตวิทยา และการศึกษา เห็นพ้องร่วมกันว่า เราอาจป้องกันหรือแก้ไขปัญหาทางการเรียนรู้ ทางสังคม ทางอารมณ์ และทางการศึกษาได้มาก หากมีการค้นพบและให้ความช่วยเหลือแก่เด็ก ก่อนที่เด็กจะเริ่มต้นเข้าเรียนอย่างจริงจัง (Mercer 1979 : 337)

การที่สามารถค้นพบเด็กพิการและดำเนินการให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสมระหว่างปีแรกของชีวิต จะช่วยให้เด็กพิการส่วนใหญ่สามารถเรียนรู้ที่จะทำสิ่งต่างๆในระดับที่สูงขึ้นได้ สภาพความพิการของเด็กจำนวนมากสามารถแก้ไขได้ และสำหรับเด็กที่พิการถาวรก็สามารถบรรเทาความรุนแรงของปัญหา และ/หรือป้องกันปัญหาที่มีแนวโน้มจะเกิดขึ้นหากไม่ได้รับการช่วยเหลืออย่างทันที่ทั้งที่ได้มากแม้จะไม่ทั้งหมด แม้แต่ในรายที่ปัญหารุนแรงมากก็อาจช่วยให้เด็กมีชีวิตที่ดีขึ้นได้ โปรแกรมการให้ความช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสามารถลดจำนวนเด็กที่ต้องรับบริการการศึกษาพิเศษเมื่อเข้าสู่วัยเรียน และลดความยุ่งยากซับซ้อนในการจัดบริการการศึกษาพิเศษให้แก่เด็กบางคนที่ยังคงต้องการการจัดการเรียนการสอนที่มีความเฉพาะอยู่ รวมทั้งยังสามารถเพิ่มศักยภาพของเด็กที่มีความพิการรุนแรงที่ต้องได้รับการช่วยเหลืออีกด้วย (Mercer 1979; และ Lerner et al. 1981)

คุณค่าของการค้นพบและการให้ความช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่เด็กพิการในระดับปฐมวัย อาจสรุปได้ดังนี้ (Mercer 1979 : 338)

1. กิจกรรมการป้องกันความพิการไม่ให้เกิดขึ้นหรือไม่ให้เพิ่มขึ้น อาจช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะต่าง ๆ ที่เป็นพื้นฐานที่จำเป็นในการเรียนรู้ขั้นต่อ ๆ ไป
2. สภาพความพิการบางอย่างอาจสามารถแก้ไขได้ ด้วยการให้ความช่วยเหลือตั้งแต่แรกเริ่ม
3. การวินิจฉัยที่แน่นอนอาจช่วยผู้ปกครองซึ่งมักจะเป็นกังวลจนเกินเหตุเกี่ยวกับลูกของตน ให้หยุดกังวล สามารถปรับตัวและยอมรับเด็ก รวมทั้งทุ่มเทความพยายามของตนในการเจาะจงแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาเรื่องนั้น ๆ ของเด็กของตน
4. เด็กเล็กที่มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมได้ง่ายกว่าเด็กโต เพราะกำลังอยู่ในระหว่างช่วงที่มีการเจริญเติบโตทางสติปัญญาและทางสังคมอย่างรวดเร็วมาก การสอนพฤติกรรมที่เหมาะสมและการป้องกันและ/หรือการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม จึงทำได้ง่ายในขณะที่เด็กยังอยู่ในช่วงปฐมวัยนี้
5. ระบบการจูงใจเด็กเล่นแบบแผนที่เรียบง่าย และเหตุการณ์และกิจกรรมต่างๆ ดำเนินได้ง่าย นอกจากนั้นของเล่นต่าง ๆ ในโรงเรียนอนุบาลของเด็กก่อนวัยเรียนรุ่นใหม่จำนวนมาก ก็สามารถจูงใจและสามารถใช้ในการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี การให้ความช่วยเหลือต่างๆ ที่ดำเนินไปขณะจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กเล็ก จึงสามารถทำได้ง่ายและสะดวกกว่า

การให้ความช่วยเหลือในขณะดำเนินการจัดการเรียนการสอนในชั้นสูง

6. พัฒนาการทางบุคลิกภาพ เช่น การกำหนดบทบาททางเพศของตนเอง ความสัมพันธ์กับเพื่อนๆ คุณธรรม การควบคุมอารมณ์ การเป็นตัวของตัวเอง และความอดทนต่อความคับข้องใจ ฯลฯ จะเริ่มฝังลึกในระหว่างช่วงปฐมวัย การค้นพบและการให้ความช่วยเหลือระยะแรกเริ่มจึงสามารถส่งผลกระทบทางบวกต่อพัฒนาการทางบุคลิกภาพของเด็กได้อย่างมาก

ผดุง อารยะวิญญู (2523 : 155) กล่าวสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่เด็กพิการก่อนวัยเรียนว่า

การช่วยเหลือเด็กตั้งแต่เด็กอายุยังน้อย เป็นการช่วยลดปัญหาเกี่ยวกับความบกพร่องของเด็กได้มาก และได้ผลดีกว่าการแก้ไขเมื่อเด็กมีอายุมากแล้ว การเริ่มให้การศึกษาและช่วยเหลือเด็กเมื่อเด็กมีอายุครบเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับนั้นเป็นการสายเสียแล้ว สภาพความพิการบางอย่างอาจเป็นอุปสรรคต่อการช่วยเหลือเด็ก ตัวอย่างเช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมาแต่กำเนิด ถ้าเราปล่อยไว้จนอายุ 7 ขวบ โดยไม่ได้รับการช่วยเหลือแนะนำที่ถูกต้อง เด็กจะไม่มีภาษาเลย กลายเป็นใบ้. . . (ผดุง อารยะวิญญู 2523 : 155)

ในการให้ความช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่เด็กพิการก่อนวัยเรียนนั้น ในขณะที่เด็กพิการยังอยู่ในวัยทารก บุคคลหลักที่ให้ความช่วยเหลือแก่เด็กพิการ คือ ผู้ปกครองเด็กพิการ และนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง เช่น แพทย์ นักจิตวิทยา ฯลฯ ต่อมาเมื่อเด็กเริ่มเข้าสู่ช่วงก่อนวัยเรียน นักวิชาชีพอีกกลุ่มหนึ่งที่เริ่มมีบทบาทหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือแก่เด็กพิการ คือ นักการศึกษา นักการศึกษามีหน้าที่จะต้องช่วยส่งเสริมเด็กพิการก่อนวัยเรียนให้มีพัฒนาการ และมีทักษะทางด้านร่างกาย สติปัญญา ภาษา อารมณ์และสังคม พร้อมทั้งจะเริ่มเรียนวิชาการในระบบโรงเรียนเมื่อเข้าสู่วัยเรียนต่อไป

ลักษณะการจัดการศึกษาแก่เด็กพิการแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะใหญ่ๆ คือ จัดแยกให้เรียนในสถานศึกษาหรือสถาบันเฉพาะ เป็นการแยกเด็กออกมาอยู่รวมกันเฉพาะเด็กพิการด้วยกัน เพื่อให้ความเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิด เหมาะสำหรับเด็กพิการระดับมาก ซึ่งมีอยู่เพียงส่วนน้อย แต่

จำเป็นต้องได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดจากบุคลากรทางการแพทย์และทางจิตวิทยา และอีกลักษณะคือ จัดให้เรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนปกติ โดยเข้าทำกิจกรรมร่วมกับเด็กปกติมากขึ้นตามระดับความพร้อมของเด็กพิการแต่ละคน ลักษณะนี้เหมาะกับเด็กพิการส่วนใหญ่ซึ่งมีความพิการไม่มากนัก เพราะเด็กได้อยู่ในโลก ในสังคมที่แท้จริง ช่วยให้ได้มีตัวแบบที่ดี และเด็กได้เรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมที่เขาจะต้องอยู่จริงๆ เมื่อเติบโตขึ้น ครอบครัวและสังคมก็จะได้เคยชินกับเด็กพิการ เรียนรู้ที่จะเข้าใจและปรับตัวเข้ากับความต้องการพิเศษของเด็กพิการ

คอฟมาน ก๊อตเลียบ เอการ์ต และ คูกิค (Kauffman, Gottlieb, Agard and Kukic 1975 : 1-12 in Buscaglia and Williams 1979: 11) อธิบายความหมายของการจัดให้เด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติหรือการจัดการเรียนร่วมว่า หมายถึง การรวมเด็กพิการให้เข้าอยู่ร่วมกับเพื่อนๆ ปกติ ทั้งในทางความเป็นอยู่ ทางการเรียนการสอน และทางสังคม โดยมีพื้นฐานอยู่บนการวางแผนทางการศึกษาที่กำลังดำเนินอยู่ และพิจารณาเป็นรายบุคคล และกระบวนการวางโปรแกรมจะต้องมีการระบุให้ชัดเจนถึงความรับผิดชอบของบุคลากรที่บริหาร สอน และสนับสนุนทั้งการศึกษาปกติและการศึกษาพิเศษ

ประโยชน์ของการจัดการเรียนร่วมอาจสรุปได้ดังนี้ (ศูนย์พัฒนาศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย 2529 : 2-3; Buscaglia and Williams 1979 : 10; และ Hotchkis 1984 อ้างถึงใน สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร 2529)

1. เด็กพิการได้มีชีวิตอยู่ในครอบครัวกับบิดา มารดา และญาติพี่น้องตามปกติ และมีโอกาสประพฤติปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นสมาชิกของครอบครัวโดยไม่เกิดความรู้สึกว่าคุณถูกแยกออกไปด้วยเหตุแห่งความพิการ และเป็นการช่วยให้ครอบครัวเกิดสำนึกในการรับผิดชอบต่อเด็กพิการโดยไม่พยายามผลักภาระให้แก่ผู้อื่น

2. เด็กพิการจะมีโอกาสเรียนรู้ สามารถปรับตัวและควบคุมอารมณ์ให้เข้ากับสังคมและ "โลกที่แท้จริง" ได้ดีขึ้น มีเพื่อนมากขึ้น ทั้งที่เป็นเด็กปกติและเด็กพิการ ไม่จำกัดเฉพาะเด็กพิการเท่านั้น

3. เด็กพิการจะมีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนใกล้บ้าน หรือไม่ต้องเดินทางไปโรงเรียนพิเศษที่อยู่ห่างไกลมากจนเป็นภาระของผู้ปกครองที่จะต้องรับส่ง ทั้งเป็นการประหยัดพลังงานและเวลาของเด็กที่จะต้องใช้ในการเดินทาง โดยนำเวลานั้นๆ มาใช้ฝึกหัดหรือฟื้นฟู

สมรรถภาพ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถที่จะดำรงชีวิตในสภาพปกติได้ดีที่สุด และเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง ไม่ต้องเสียเงินเพื่อส่งลูกพิการไปอยู่โรงเรียนประจำ

4. การได้มีปฏิสัมพันธ์กับเด็กพิการ จะช่วยให้เด็กปกติและผู้ปกครองของเด็กปกติมองโลกได้กว้างขึ้น โดยการเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ดีขึ้น และช่วยลดความรู้สึกลดน้อยในบุคคลิกภาพ หรือภาพพจน์ของเด็กพิการซึ่งสังคมนิยมคิดกัน เด็กจะเกิดความเคยชินในกันและกัน ไม่เห็นว่าเด็กพิการเป็นคนประหลาด น่ากลัวหรือน่าขัน เด็กพิการเองก็จะได้รู้ว่าเด็กอื่นมีลักษณะอย่างไร และเด็กแต่ละคนนั้นก็แตกต่างกันไป ไม่ว่าจะเป็นเด็กปกติหรือเด็กพิการ เด็กจะเรียนรู้ที่จะเข้าใจความต้องการของเพื่อน และรู้วิธีที่จะช่วยเหลือกัน และอยู่ร่วมกัน

5. สังคมและชุมชนที่เด็กพิการอยู่ จะเคยชินกับการมีเด็กพิการเป็นสมาชิก และปฏิบัติต่อเด็กพิการเสมือนเด็กอื่น ๆ ไม่ต้ออกว่าหรือเหนือกว่า เพียงแต่ต้องการความช่วยเหลือในบางส่วนเพิ่มมากขึ้น และการอยู่ร่วมกันก็จะช่วยให้สังคมได้เรียนรู้วิธีปฏิบัติที่เหมาะสมต่อเด็กพิการและผู้ปกครองของเด็กพิการด้วย

6. รัฐบาลจะสามารถประหยัดงบประมาณในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ เพราะการจัดให้เด็กพิการเรียนร่วมในโรงเรียนปกติ จะช่วยให้ไม่ต้องแยกสร้างอาคารสถานที่ และแยกจัดหาบุคลากรบริหาร และบุคลากรฝ่ายสนับสนุนการเรียนการสอน เช่น ครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูห้องสมุด ฯลฯ สำหรับเด็กพิการต่างหากจากเด็กปกติ จึงเป็นการช่วยให้รัฐสามารถจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการอย่างทั่วถึงได้ง่ายขึ้น

สำหรับการจัดการศึกษาให้แก่เด็กพิการก่อนวัยเรียน ก็เช่นเดียวกับการจัดการศึกษาพิเศษให้แก่เด็กวัยเรียน นักการศึกษาพิเศษในปัจจุบันต่างยอมรับว่า แนวการจัดที่เหมาะสมที่สุดสำหรับเด็กพิการระดับก่อนวัยเรียนส่วนใหญ่ คือ การจัดให้เด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนปกติ เช่นเดียวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการระดับประถมศึกษา และมีธยมศึกษา ซึ่งกองการศึกษาพิเศษและสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ร่วมกับองค์กรเอกชนต่างๆกำลังดำเนินงานอยู่ในปัจจุบัน (วาริ ธีระจิตร 2531: 7-8, 75-77; ผดุง อารยะวิญญู 2523 และ 2531; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2529; สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร 2529; และศูนย์พัฒนาศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย 2529)

โดยเฉพาะ" (จตุรงค์ บุษยรัตนสุนทร ม.ป.ป.)

รัฐบาลไทย โดยคณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอาบรมเลี้ยงดูเด็ก (2535) ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง"เด็กพิการ" โดยกำหนดเป็นนโยบายและมาตรการในการพัฒนาเด็ก ซึ่งได้ยกมาเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิการ ดังนี้

. . . นโยบายข้อที่ 2 ส่งเสริมและสนับสนุน การจัดบริการเตรียมความพร้อม และบริการการศึกษาสำหรับเด็กให้ทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยมุ่งเน้นการอบรมบ่มนิสัย และการส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญาและบุคลิกภาพอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับวัย

มาตรการเร่งด่วน

1) ขยายบริการการเตรียมความพร้อม ที่มีคุณภาพแก่เด็กวัยก่อนประถมศึกษาให้ทั่วถึงยิ่งขึ้น โดยเฉพาะเด็กในภาวะยากลำบากทั้งในชนบทและในเมือง และเร่งดำเนินการให้การศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาภาคบังคับ. . .

3) ขยายบริการการศึกษาสำหรับเด็กที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นหรือการได้ยิน เด็กเรียนช้า เด็กพิการ ทั้งในรูปแบบการศึกษาพิเศษหรือการเรียนร่วมกับเด็กปกติ รวมทั้งจัดการศึกษาสงเคราะห์สำหรับเด็กในภาวะยากลำบากบางกลุ่ม เช่น เด็กที่ติดตามพ่อแม่เข้ามาทำงานในเมือง เด็กเร่ร่อน เป็นต้น ให้ได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง. . .

มาตรการระยะยาว

5) ปรับปรุงกระบวนการฝึกหัดครูและการเตรียมบุคลากรที่จะทำงานกับเด็ก ให้มีคุณสมบัติเหมาะสมกับการทำงานเกี่ยวกับเด็กมากขึ้น โดยการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกและเจตคติที่ดีต่อเด็ก มีความรู้และทักษะด้านต่างๆที่เหมาะสมกับการทำงานกับเด็ก โดยเฉพาะด้านจิตวิทยาและศิลปะการถ่ายทอดความรู้และคำนิยามที่พึงประสงค์ให้แก่เด็ก. . .

11) สนับสนุนให้สถานศึกษาที่มีความพร้อม ทำการศึกษาวิจัยทางจิตวิทยาและพฤติกรรมศาสตร์ เพื่อสร้างองค์ความรู้สำหรับพัฒนาเด็กไทยอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงวิธีการให้การศึกษที่เหมาะสมสำหรับเด็กที่มีลักษณะพิเศษ เช่น เด็กพิการ เด็กปัญญาเลิศ เป็นต้น

(คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมและเลี้ยงดูเด็ก 2535 : 50-52)

อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการให้ความช่วยเหลือแก่เด็กพิการตั้งแต่ในระดับปฐมวัย แต่ในทางปฏิบัติปัจจุบันเด็กพิการก่อนวัยเรียนที่ได้รับการบริการทางการศึกษาก็ยังมีจำนวนน้อยมาก กล่าวคือ กองการศึกษาพิเศษซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการจัดบริการการศึกษาให้แก่เด็กพิการก่อนวัยเรียนได้มากที่สุด ก็ยังสามารถจัดการศึกษาให้แก่เด็กพิการก่อนวัยเรียนได้เพียง 365 คน ในปีการศึกษา 2531 (กรมสามัญศึกษา 2532) และ 416 คน ในปีการศึกษา 2534 (กองการศึกษาพิเศษ 2535) เท่านั้น ส่วนเด็กพิการก่อนวัยเรียนที่เหลืออีกมากมายต้องเติบโตขึ้นมา โดยไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาระดับปฐมวัย เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกๆ ด้าน ควบคู่กับการเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนร่วมระดับประถมศึกษา ซึ่งมีความยุ่งยากซับซ้อนยิ่งขึ้นต่อไป ยิ่งกว่านั้น เมื่อเปรียบเทียบระหว่างเด็กก่อนวัยเรียนทั้งหมดที่ได้รับการศึกษาก่อนวัยเรียน จำนวน 3,829,991 คน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2531) ก็จะทำให้เห็นได้ชัดยิ่งขึ้นถึงความด้อยโอกาสทางการศึกษาของเด็กพิการก่อนวัยเรียน นอกจากนี้บริการการศึกษาสำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียนเท่าที่จัดอยู่ส่วนใหญ่ก็เป็นบริการการศึกษาในรูปแบบการศึกษาในโรงเรียนการศึกษาพิเศษซึ่งแยกเด็กออกจากสังคมเด็กปกติ ส่วนการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมในโรงเรียนปกติซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนน้อยนั้น ก็มักจะมีลักษณะเป็นการจัดให้เด็กพิการเข้ามาเรียนในชั้นเรียนปกติ โดยไม่มีการเตรียมเด็กพิการ เด็กปกติและครูประจำชั้น เด็กพิการได้รับการจัดการเรียนการสอนลักษณะเดียวกับเด็กปกติ ไม่ได้มีการปรับให้เหมาะสมกับความต้องการเฉพาะของเอ็กต์บุคคลอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้เพราะการจัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนร่วมในชั้นปกติของไทยในปัจจุบัน ยังไม่มีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจนและสอดคล้องกับสภาพจริงในชั้นเรียน ครูประจำชั้นที่มีเด็กพิการเรียนร่วมมักจะไม่มีความรู้พื้นฐานทางการศึกษาพิเศษ หรือถ้ามีบ้างก็เพียงเล็กน้อย ทำให้ต้องประสบปัญหา ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมที่มีประสิทธิภาพที่สามารถส่งเสริมเด็กทั้งเด็กปกติและเด็กพิการพร้อมๆ กันไป ปัญหาดังกล่าวนอกจากจะเกิดผลเสียโดยตรงต่อเด็กพิการซึ่งไม่ได้รับความช่วยเหลืออย่างเหมาะสม ทำให้เด็กพิการส่วนใหญ่ล้มเหลวในการเรียน เกิดเจตคติในทางลบต่อตัวเองและสังคม และมีพัฒนาการที่ล่าช้า ไม่สอดคล้องกับศักยภาพแล้ว เด็กปกติก็ยิ่งมักจะต้องเสียโอกาสในการเรียนรู้ต่างๆ โดยไม่จำเป็น และเกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อเด็กพิการ รวมทั้งครูประจำชั้นซึ่งมักจะต้องเสียเวลา กำลังกาย กำลังใจอย่างมาก แต่กลับไม่สามารถเห็นผลที่น่าพอใจในตัวเด็กที่ตนสอน ทั้งเด็กปกติและเด็กพิการ ทำให้

เกิดความเบื่อหน่าย ท้อแท้ที่จะสอนเด็กพิการ (ชนิษฐา เทวินทรภักดี 2531 : 32) การจัดการเรียนร่วมที่ไม่มีระบบที่เหมาะสม เช่นนี้ จึงกลีบกลายเป็นให้โทษแทนที่จะเกิดประโยชน์ตามที่ควรจะเป็น ผู้วิจัยจึงมีความต้องการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียน ที่มีความถูกต้องเหมาะสมทางทฤษฎีการศึกษาพิเศษและการศึกษาระดับปฐมวัย และขณะเดียวกันก็มีความสอดคล้องกับบริบทการศึกษาระดับก่อนวัยเรียนของไทยในปัจจุบัน ซึ่งครูประจำชั้นเด็กเล็กทั่วไปสามารถใช้ได้ง่ายและมีประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุผลในทางทฤษฎีและความต้องการของสังคมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้แก่เด็กพิการระดับก่อนวัยเรียนส่วนใหญ่ซึ่งมีความพิการไม่รุนแรง รวมทั้งการขาดแนวทางที่ชัดเจนในการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพนี้ ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนารูปแบบในการจัดการเรียนการสอนให้เด็กพิการก่อนวัยเรียนได้เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ และดำเนินการให้ความช่วยเหลือโดยครูประจำชั้นปกติ นอกจากนี้ เนื่องจากบริบทการจัดการศึกษาระดับก่อนวัยเรียนที่มีให้แก่เด็กส่วนใหญ่ของไทยในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในต่างจังหวัด คือ การจัดให้เด็กเข้าเรียนชั้นเด็กเล็กของโรงเรียน ในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเป็นเวลา 1 ปีก่อนเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยจึงมุ่งพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมในชั้นเด็กเล็กปกติเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อให้รูปแบบนี้สามารถตอบสนองความต้องการในทางปฏิบัติของเด็กพิการส่วนใหญ่ของไทย ซึ่งกระจายกันอยู่มากมาช้านานในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศได้อย่างแท้จริง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ความหมายและขอบเขต

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียน หมายถึง แผนแม่บทซึ่งให้รายละเอียดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ให้แก่เด็กพิการก่อนวัยเรียนในชั้นเรียนสำหรับเด็กปกติ เพื่อให้เด็กได้มีพัฒนาการด้านต่าง ๆ ได้แก่ พัฒนาการทางร่างกาย พัฒนาการทางสติปัญญา พัฒนาการทางภาษาและการสื่อความหมาย และพัฒนาการทางอารมณ์และสังคม ตามควรแก่ความสามารถและสภาพแวดล้อมที่เด็กผู้นั้นอยู่ รายละเอียดดังกล่าวจะประกอบด้วย ความสำคัญและความเป็นมาของรูปแบบ ความหมายและขอบเขต จุดมุ่งหมาย ความเชื่อพื้นฐาน หลักการในการพัฒนารูปแบบ ทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบ หลักการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบ ปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายใน และกระบวนการที่แสดงถึงขั้นตอนต่างๆในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียน

เด็กพิการก่อนวัยเรียน หมายถึง เด็กที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ

1. เป็นเด็กอายุ 5 - 7 ปี
2. มีลักษณะความบกพร่องอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้คือ
  - 2.1 มีความบกพร่องทางอารมณ์และพฤติกรรม
  - 2.2 มีความบกพร่องทางการเห็น
  - 2.3 มีความบกพร่องทางการได้ยินและ/หรือความบกพร่องทางการพูด
  - 2.4 มีความพิการทางร่างกายและบกพร่องทางสุขภาพ
  - 2.5 มีความบกพร่องทางสติปัญญา
  - 2.6 มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เฉพาะทาง
  - 2.7 มีพัฒนาการด้านใดด้านหนึ่ง หรือมากกว่าหนึ่งด้าน ล่าช้ากว่า

พัฒนาการของเด็กทั่วไปจนถึงระดับผิปกติ 3 ปี ซึ่งอาจตรวจสอบได้โดยใช้เครื่องมือคัดแยกหรือคัดกรองมาตรฐาน เช่น แบบทดสอบพัฒนาการเด็กของเดนเวอร์ (Denver Development Screening Test-DDST) แปลโดย พูลสุข สรียาภรณ์ และคณะ (2532), คู่มือประเมินความสามารถทางเชาวน์ปัญญาเด็กอายุ 2-15 ปี ของศูนย์วิจัยจิต, เครื่องมือคัดแยกเด็กเป็นหมุน 1 (Developmental Indicators for the Assessment of Learning : Revised -

DIAL-R) แพลตฟอร์ม สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เป็นต้น

ทั้งนี้ โดยที่มีพัฒนาการด้านอื่นๆที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับความบกพร่องของเด็กรู้ในระดับที่เทียบเท่าหรือไม่ต่ำกว่าเด็กปกติอายุ 3 ปี

ความบกพร่องทางการเห็น หมายถึง การที่ไม่สามารถเห็นสิ่งต่างๆได้ โดยอาจไม่เห็นเลยหรือเห็นบ้างแต่น้อยมาก และมีมีการใช้วิธีการทางการแพทย์ เช่น ผ่าตัดหรือสวมแว่นตาแล้วก็ยังมีปัญหา จำเป็นต้องเรียนด้วยวิธีที่ไม่อาศัยการเห็นเป็นหลัก และ/หรือใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่เจาะจงทำขึ้นเป็นพิเศษเพื่อช่วยให้สามารถเรียนรู้ได้

ความบกพร่องทางการได้ยิน และ/หรือความบกพร่องทางการพูด หมายถึง เด็กที่มีความพิการประเภทใดประเภทหนึ่งหรือทั้งสองประเภทต่อไปนี้

ก. ความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง ความบกพร่องทางการได้ยินในระดับที่ยังมีการได้ยินเหลืออยู่บ้าง ความบกพร่องดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพการเรียนการสอนที่ใช้กับเด็กปกติ จำเป็นต้องได้รับการปรับการจัดการเรียนการสอนให้สนองความต้องการพิเศษของเด็ก เช่น มีการใช้ท่าทางและภาษามือในการสื่อสาร และมีการจัดให้เด็กฝึกฟัง ฝึกอ่านปากและท่าทาง และฝึกออกเสียงและพูด เป็นต้น

ข. ความบกพร่องทางการพูด หมายถึง การพูดที่ต่างจากการพูดของเด็กอื่นๆในวัยเดียวกัน จนกระทั่งเป็นที่สะดุดของผู้อื่น รบกวนการสื่อความหมาย หรือทำให้เด็กมีพฤติกรรมปรับตัวผิดปกติหรือบกพร่องไป และมีผลเสียต่อการแสดงออกถึงความสามารถทางการศึกษาของเด็ก

ความพิการทางร่างกายและบกพร่องทางสุขภาพ หมายถึง การที่มีอวัยวะไม่สมบูรณ์ อวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งหรือหลายส่วนขาดหายไป และ/หรือเจ็บป่วยเรื้อรังและรุนแรง ทำให้สุขภาพอ่อนแอ และ/หรือมีความลำบากในการเคลื่อนไหวและการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้อื่นๆ ซึ่งข้อจำกัดทางร่างกาย และ/หรือสุขภาพเหล่านี้ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการศึกษาล่าเรียน การเรียนรู้ จำเป็นต้องได้รับการปรับการจัดการเรียนการสอนให้สนองความต้องการพิเศษของเด็ก

ความพิการทางสติปัญญา หมายถึง การที่พัฒนาการทางสติปัญญาเจริญเติบโตไม่สมวัย ทำให้มีความบกพร่องทางสติปัญญา คือ มีสติปัญญาค่าต่ำกว่าปกติ (IQ ประมาณ 35-70) และไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้อย่างเหมาะสมกับพัฒนาการตามวัยของตน

ความบกพร่องทางการเรียนรู้เฉพาะทาง หมายถึง การที่เด็กไม่มีลักษณะความพิการด้านใดด้านหนึ่งอย่างเห็นได้ชัด แต่มีความบกพร่องดังต่อไปนี้

ก. การที่เด็กได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ เกี่ยวกับกระบวนการพื้นฐานทางจิตวิทยาที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถด้านต่างๆ แต่ไม่บรรลุสัมฤทธิ์ผลตามระดับอายุและระดับความสามารถของตน

ข. การที่เด็กมีความแตกต่างอย่างมากระหว่างสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้กับความสามารถทางสติปัญญาในด้านใดด้านหนึ่งหรือมากกว่าต่อไปนี้ ได้แก่ การคิด การแสดงออกทางการพูด ความเข้าใจในการฟัง การแสดงออกทางการเขียน ทักษะการอ่านพื้นฐาน การคำนวณทางคณิตศาสตร์ และ/หรือ การใช้เหตุผลทางคณิตศาสตร์

ความบกพร่องทางอารมณ์และพฤติกรรม หมายถึง การมีลักษณะต่อไปนี้ประการใดประการหนึ่งหรือมากกว่า ในระดับสูงติดต่อกันเป็นเวลานาน

ก) การที่ไม่อาจจะเรียนรู้ได้ซึ่งไม่อาจอธิบายได้โดยปัจจัยทางสติปัญญา ทางระบบประสาทสัมผัส หรือ ทางสุขภาพ

ข) การที่ไม่อาจสร้างความสัมพันธ์ หรือคงความสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับวัยระหว่างตนเองกับเด็กอื่น และผู้ใหญ่

ค) ประเภทของพฤติกรรม หรือความรู้สึกที่ไม่เหมาะสมกับวัยในสถานการณ์ปกติ

ง) อารมณ์ที่ไม่มีความสุขหรือเศร้าซึม ซึ่งเด็กมีแนวโน้มที่จะเป็นจนเป็นปกติวิสัย

จ) แนวโน้มที่จะพัฒนาอาการทางร่างกาย หรือความหวาดกลัวที่เกี่ยวข้องกับปัญหา

ส่วนบุคคล หรือปัญหาทางโรงเรียน

3. จุดมุ่งหมาย

หมายถึง สิ่งที่เราคาดหวังว่าจะเกิดขึ้นเมื่อผู้ใช้รูปแบบปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในรูปแบบแล้ว
ได้แก่

3.1 เพื่อพัฒนาเด็กพิการก่อนวัยเรียน ดังนี้

- ก. ให้เด็กพิการเกิดความพร้อมในการเข้าเรียนร่วมระดับประถมศึกษา
- ข. ให้เด็กพิการมีพัฒนาการในทุกๆด้าน ตามศักยภาพของตนเท่าที่สภาพแวดล้อมที่
เด็กพิการผู้นั้นอยู่จะเอื้ออำนวยให้
- ค. ป้องกัน ลด และ/หรือ แก้ไขความพิการที่เด็กมีอยู่ และมีแนวโน้มที่จะมีใน
อนาคต

3.2 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้ใช้รูปแบบ ให้สามารถจัด
การเรียนการสอนแบบเรียนร่วมให้แก่เด็กพิการ โดยที่ยังสามารถปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการ
เรียนการสอนแก่เด็กปกติได้ด้วยดีเช่นเดิม.

3.3 เพื่อส่งเสริมให้บุคคลแวดล้อมในโรงเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กปกติและครูอื่น ๆ
เกิดการเรี้นรู้เกี่ยวกับเด็กพิการ เกิดความคุ้นเคยและปฏิบัติต่อเด็กพิการเช่นสมาชิกคนหนึ่ง
ในสังคม

4. ความเชื่อพื้นฐาน

หมายถึง ความเชื่อที่เป็นพื้นฐานในการสร้างรูปแบบและเป็นความเชื่อที่ผู้ใช้รูปแบบทุกคนจำเป็นต้องยอมรับร่วมกันก่อนใช้รูปแบบ ได้แก่

4.1 เด็กพิการก่อนวัยเรียนมีขั้นตอนของพัฒนาการเช่นเดียวกับเด็กปกติ และมีศักยภาพที่จะเรียนรู้ และพัฒนาได้ เมื่อได้รับการส่งเสริมที่เหมาะสม ก็จะสามารถเติบโตขึ้นเป็นสมาชิกที่มีคุณภาพของสังคมได้

4.2 เด็กพิการก่อนวัยเรียนมีสิทธิ์ที่จะได้รับโอกาสในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ รวมทั้งมีสิทธิ์ที่จะได้รับบริการ ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ที่มีคุณภาพอย่างเหมาะสม

4.3 เด็กพิการก่อนวัยเรียนมีความต้องการพื้นฐานเช่นเดียวกับเด็กปกติและมีสิทธิ์ที่จะได้ดำเนินชีวิตอย่างเด็กปกติและสมบูรณ์มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ทั้งนี้โดยการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสอาศัยอยู่กับครอบครัว และเข้ามีส่วนร่วมในสังคมโดยเน้นการฝึกให้เด็กพึ่งตนเองให้มากที่สุด และไม่ต้องได้รับการปฏิบัติที่แตกต่างไปจากเด็กอื่น ๆ ยกเว้นแต่ที่จำเป็นสำหรับสภาพของเด็กผู้นั้น หรือเพื่อการแก้ไขสภาพที่เด็กผู้นั้นจำเป็นต้องได้รับ

4.4 พฤติกรรมทั้งหลาย โดยเฉพาะความบกพร่องหรือความจำกัดทางพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เด็กพิการก่อนวัยเรียนแสดงออก เป็นผลจากปฏิสัมพันธ์ของเด็กกับสภาพแวดล้อมของตน ไม่ใช่เป็นเพราะความพิการหรือความบกพร่องภายในตัวเด็กเพียงอย่างเดียว

4.5 สภาพความพิการบางอย่างไม่จำเป็นต้องถาวรเสมอไป รวมทั้งการเกิดหรือการแก้ไขความพิการให้หมดไปก็เป็นกระบวนการที่มักจะค่อยเป็นค่อยไป และต้องใช้เวลา

4.6 การค้นหาและให้ความช่วยเหลือแก่เด็กพิการอย่างเหมาะสม ตั้งแต่ระยะแรกเริ่ม (0-7 ปี) จะช่วยป้องกันไม่ให้ความพิการนั้นเพิ่มมากขึ้น บรรเทาความรุนแรงของความพิการเดิม และ/หรือป้องกันการเกิดความพิการด้านอื่นที่อาจเกิดแทรกซ้อนขึ้นมา อันจะเป็นการเอื้อต่อการพัฒนาของเด็กพิการนั้น ๆ ซึ่งผลจากการให้ความช่วยเหลือดังกล่าวจะช่วยส่งเสริมให้เด็กพิการสามารถพัฒนาไปตามขั้นตอนได้อย่างราบรื่นและสมวัยมากยิ่งขึ้น

4.7 ครูในโรงเรียนปกติและบุคคลในวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้ปกครองเด็กพิการก่อนวัยเรียนมีบทบาทหน้าที่และความสามารถที่จะพัฒนาเด็กพิการก่อนวัยเรียน หากได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างเหมาะสม

5. หลักการในการพัฒนารูปแบบ

หมายถึง มโนทัศน์ที่เป็นหลักในการพัฒนารูปแบบ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียน บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ได้แก่

5.1 รูปแบบนี้จะต้องมุ่งเตรียมเด็กพิการก่อนวัยเรียน ให้มีความพร้อมในการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาควบคู่ไปกับการส่งเสริมพัฒนาการทุกๆด้านตามศักยภาพของเด็ก โดยจะละเลยส่วนใดส่วนหนึ่งไม่ได้

สาระที่สะท้อนถึงหลักการข้อนี้คือ

- รายการทักษะที่กำหนดให้ในสมุดประวัติของเด็กพิการ เพื่อให้ครูเลือกจุดประสงค์การเรียนการสอนนั้นได้แบ่งเป็น 5 ด้านใหญ่ๆ ตามพัฒนาการทั้งห้า โดยครอบคลุมทักษะที่เด็กปกติต้องบรรลุ เพื่อให้พร้อมที่จะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งประมวลจากจุดประสงค์การเรียนการสอนในแผนการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนชั้นเด็กเล็กปกติ และทักษะที่เด็กพิการแต่ละประเภทจำเป็นต้องฝึกและบรรลุเพื่อทดแทนความบกพร่องบางประการของตน

- แนวทางการวางแผนการสอนประจำภาค ได้กำหนดให้ครูเลือกทักษะที่จะให้เด็กฝึกจากพัฒนาการด้านต่าง ๆ ครบทุกด้าน

5.2 รูปแบบนี้จะต้องพยายามให้เด็กพิการได้มีการใช้ชีวิตในโรงเรียนที่ใกล้เคียงกับการใช้ชีวิตของเด็กปกติที่มีระดับอายุ และ/หรือระดับพัฒนาการเดียวกันในชุมชนที่เด็กพิการผู้นั้นอยู่ให้มากที่สุดเท่าที่จะไม่เกิดความเสียหายต่อทั้งเด็กพิการและเด็กปกติ รวมทั้งอยู่ในขอบเขตที่ผู้ใช้รูปแบบจะสามารถปฏิบัติได้จริงในสภาพแวดล้อมของโรงเรียนไทย

สาระที่สะท้อนถึงหลักการข้อนี้คือ

- การวางแผนการสอนประจำสัปดาห์นั้น กำหนดให้ใช้จุดประสงค์การเรียนการสอนและกิจกรรมของเด็กปกติเป็นตัวตั้ง เพื่อให้เป็นจุดประสงค์การเรียนการสอนและกิจกรรมของเด็กพิการด้วย แล้วจึงตัดหรือปรับเปลี่ยนจุดประสงค์และกิจกรรมดังกล่าวในส่วนที่จำเป็นให้แก่ให้แก่เด็กพิการ

- แผนการสอนซ่อมเสริมได้กำหนดให้สอดคล้องอยู่ในระหว่างเวลาเรียน โดยการเพิ่มประสิทธิภาพการคุมชั้นเพื่อให้สามารถซ่อมเสริมได้ง่ายขึ้น เพื่อครูที่ไม่สามารถซ่อมเสริมนอกเวลาทำงานปกติจะยังสามารถใช้รูปแบบนี้ได้

- การประสานงานและได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น เป็นทางเลือกที่เพิ่มเติมขึ้นแต่ไม่ใช่งานหลักที่กำหนดให้ต้องทำในรูปแบบ ทั้งนี้เพราะในปัจจุบัน ท้องถิ่นทางไกลมักไม่มีนักวิชาชีพที่จะให้ความช่วยเหลือและประสานงานกับครู และผู้ปกครองเด็กพิการจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชนบททางไกลภาคการศึกษาและความเข้าใจที่ถูกต้อง ทำให้บ่อยครั้งที่ไม่ให้ความร่วมมือแก่ครู สภาพความเป็นจริงที่ครูผู้ใช้รูปแบบจำนวนมากประสบ จึงปรากฏว่าไม่มี การให้ความร่วมมือและให้ความช่วยเหลือใด ๆ จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง

- ขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่กำหนดในรูปแบบได้ คัดทอนลงให้เหลือเรียบง่ายและน้อยที่สุด มีการจัดทำคู่มือครูที่อ่านง่าย และปฏิบัติตามได้สะดวก รวมทั้งมีการจัดทำเครื่องมือและเอกสารประกอบ เพื่ออำนวยความสะดวกและประหยัดเวลาให้แก่ ครูชั้นเด็กเล็กปกติทั่วไป

- การอยู่ร่วมกันด้วยดีระหว่างเด็กปกติและเด็กพิการ และไม่รบกวนชั้นเรียน เป็นทักษะเร่งด่วนที่กำหนดให้ต้องฝึกเด็กตั้งแต่เริ่มแรกของการเรียนร่วม เพื่อช่วยลดปัญหาการ เสียการเรียนของเด็ก และปัญหาการคุมชั้นของครู

5.3 รูปแบบนี้ จะต้องมีคุณสมบัติที่สอดคล้องกับความแตกต่างของเด็กพิการแต่ละคน แม้จะมีความพิการประเภทและระดับเดียวกัน

สาระที่สะท้อนถึงหลักการข้อนี้คือ

- ได้มีการจัดทำสมุดประวัติของ เด็กพิการ สำหรับเด็กพิการแต่ละคน เพื่อประโยชน์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและคะแนนการเรียนการสอน ให้แก่เด็กแต่ละคนซึ่งมีลักษณะและความต้องการที่แตกต่างกันไป

- ได้มีการแบ่งทักษะดังกล่าวในสมุดประวัติของเด็กพิการออกเป็นทักษะย่อยๆ ลงอีกหลายระดับ สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องมากน้อยไม่เท่ากันในทักษะแต่ละด้าน รวมทั้งมีการ กำหนดทักษะที่เด็กพิการต้องฝึก เพื่อใช้แทนความบกพร่องของตนครบสำหรับเด็กพิการทุกประเภทที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของรูปแบบ เพื่อให้ครูสามารถเลือกได้ตามประเภทและระดับความพิการของเด็กแต่ละคน นอกจากนี้รูปแบบยังได้ให้หลักและวิธีการแบ่งทักษะออกเป็นขั้นตอนย่อย ๆ (task analysis) รวมทั้งตัวอย่างการแบ่งทักษะออกเป็นขั้นตอนย่อยๆ สำหรับทักษะต่างๆ ที่กำหนดให้ เพื่อเป็นแนวทางให้แก่ครูในกรณี que เด็กมีความบกพร่องอย่างมากในทักษะนั้นๆ จนจำเป็นต้องแบ่ง ทักษะที่กำหนดให้เป็นขั้นตอนย่อย ๆ ลงไปอีก

- ได้มีการจัดทำเอกสารประกอบการใช้รูปแบบ เพื่อให้ความรู้ที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น
เกี่ยวกับการสอนเด็กพิการด้านต่าง ๆ แต่ละด้าน เพื่อให้ครูเลือกศึกษาเพิ่มเติมตามความต้องการ
และความจำเป็น

5.4 รูปแบบจะต้องเน้นการส่งเสริมความสามารถและศักยภาพที่เด็กพิการมีอยู่เพื่อ
ช่วยสนับสนุนในการใช้ชีวิตเหมือนเด็กอื่น มากกว่าจะเน้นที่ความบกพร่องหรือความพิการของเด็ก
สาระที่สะท้อนถึงหลักการข้อนี้ คือ

- กระบวนการเรียนการสอนในรูปแบบมุ่งฝึกทักษะต่างๆ ทั้งที่เป็นการฝึกความ
สามารถด้านอื่นที่เด็กมี เพื่อให้ทันทักษะที่บกพร่องของเด็ก และที่เป็นการฝึกการใช้ความสามารถ
ที่เหลืออยู่ของด้านที่บกพร่อง โดยพิจารณาเป็นรายบุคคล และไม่ได้มุ่งว่าเป็นเด็กพิการประเภทใด

5.5 รูปแบบจะต้องเสนอแนะกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ มีวิธีการปฏิบัติที่
ชัดเจนช่วยให้ผู้ใช้รูปแบบซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในรูปแบบจะสามารถปฏิบัติตามได้ด้วยตนเอง
โดยที่รูปแบบจะต้องมีตัวอย่างเครื่องมือ แบบฟอร์มต่างๆ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวอย่างการ
วางแผน แนวทางการวิเคราะห์และปรับหลักสูตร ตลอดจนตัวอย่างแผนการสอนและบันทึกการ
สอน เพื่อเป็นแนวทางให้แก่ผู้ใช้รูปแบบซึ่งมีความสามารถแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่

สาระที่สะท้อนถึงหลักการข้อนี้คือ

- มีการเสนอแนะวิธีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนหลายระดับ เพื่อตอบ
สนองความต้องการและพื้นฐานความรู้ความสามารถที่แตกต่างกันของครูผู้ใช้รูปแบบ กล่าวคือ

ระดับที่ 1 ครูที่มีเวลาและความสามารถจำกัดในการดำเนินการ สามารถปฏิบัติตามวิธีการที่
แนะนำไว้ในคู่มือครู ซึ่งได้เรียบเรียงไว้ในลักษณะของการสั่งให้ปฏิบัติตามทีละขั้น ๆ สำเร็จรูป
ทั้งนี้คู่มือครูดังกล่าวได้นำเสนอในลักษณะหนังสือภาพ ใช้สำนวนภาษาที่อ่านง่าย และมีตัวอย่าง

เหตุการณ์เป็นภาพการ์ตูนประกอบ เพื่อให้เป็นที่น่าสนใจแก่ครูผู้ใช้รูปแบบ

ระดับที่ 2 ครูที่เริ่มมีประสบการณ์ในการสอนเด็กพิการเรียนร่วมบ้างแล้ว สามารถอาศัยหลักที่ให้
ในคู่มือครู ดัดแปลง และ/หรือเพิ่มเติมวิธีการที่คิดขึ้นจากประสบการณ์ นอกเหนือจากวิธีการที่
เสนอแนะไว้ในคู่มือครู

ระดับที่ 3 ครูที่มีความต้องการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ
เรียนการสอนตามในรูปแบบ สามารถเลือกศึกษาเพิ่มเติมได้จากเอกสารประกอบการใช้รูปแบบซึ่ง
ให้ความรู้ในประเด็นที่เกี่ยวข้องต่างๆ แต่ละเล่มมีลักษณะเบ็ดเสร็จในตัวเอง ทำให้สะดวกในการ
เลือกอ่านตามความต้องการที่แตกต่างกันไปของครูแต่ละคน

ระดับที่ 4 ครูที่มีความต้องการทำความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบอย่างลึกซึ้ง สามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จากเอกสารแม่บทซึ่งอธิบายประเด็นต่าง ๆ ของรูปแบบไว้อย่างละเอียด

- ได้มีการจัดทำเครื่องมือของรูปแบบในลักษณะสำเร็จรูป ที่ครูผู้ใช้รูปแบบนั้นจะสามารถใช้ได้ทันที

- ในคู่มือครูได้แสดงตัวอย่างการดำเนินการจริง ๆ และการใช้เครื่องมือต่างๆ ของรูปแบบในแต่ละขั้นตอน เพื่อให้ครูสามารถเข้าใจและปฏิบัติตามวิธีการที่รูปแบบเสนอแนะได้ด้วยตนเอง

- กระบวนการของรูปแบบได้กำหนดบทบาทหน้าที่ขั้นต่ำของครูสำหรับกรณีที่ครูไม่อาจได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นได้เลย และได้เสนอแนะวิธีการประสานงานกับบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง สำหรับกรณีที่ครูพอจะหาและขอความร่วมมือและความช่วยเหลือจากบุคคลต่าง ๆ เช่น ครูการศึกษาพิเศษ ครูซ่อมเสริม นักวิชาชีพในท้องถิ่น ฯลฯ เพื่อให้เหมาะสมกับผู้ใช้ในพื้นที่ที่มีความพร้อมต่างกัน

5.6 รูปแบบนี้ จะต้องเอื้อต่อ การที่ครูผู้สอนเด็กพิการจะประสานงานกับบุคคลที่เกี่ยวข้องทุก ๆ ฝ่าย

สาระที่สะท้อนถึงหลักการข้อนี้คือ

- คู่มือครูได้เสนอแนะให้ประสานงานกับบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยซ่อมเสริมหรือให้บริการเสริมเท่าที่พอจะหาได้

- ได้มีการจัดทำเอกสารแนะนำครูผู้ใช้รูปแบบเกี่ยวกับการประสานงานกับบุคคลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

5.7 รูปแบบนี้จะต้องส่งเสริมการปรับเข้าหากันอย่างเหมาะสม ทั้งการปรับตัวของเด็กพิการเข้าสู่สภาพและบุคคลแวดล้อม และการปรับสภาพและบุคคลแวดล้อมเข้าหาเด็กพิการมิใช่ เป็นการปรับเพียงข้างใดข้างเดียว

สาระที่สะท้อนถึงหลักการข้อนี้คือ

- ครูผู้ใช้รูปแบบนี้ได้รับการกำหนดให้มีบทบาททั้ง 2 ด้านคือ ด้านแรก ฝึกเด็กพิการให้สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อน ครู และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนคชน และด้านที่สอง คือฝึกเด็กปกติให้เข้าใจและปฏิบัติต่อเด็กพิการอย่างเหมาะสม ดัดแปลงสิ่งแวดล้อมทางกายภาพสำหรับเด็กพิการ และพยายามให้ผู้ใหญ่อื่น ๆ เช่น ผู้ปกครอง ครูอื่น ๆ ฯลฯ ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็กพิการมากขึ้น

5.8 รูปแบบนี้จะต้องเน้นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น ให้เกิดประโยชน์สูงสุด กล่าวคือ จะต้องใช้งบประมาณและกำลังคนเพิ่มให้น้อยที่สุด แต่ให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด สารที่สะท้อนถึงหลักการข้อนี้คือ

- รูปแบบได้กำหนดให้ครูประจำชั้นปกติเป็นผู้ใช้รูปแบบ โดยพยายามแสวงหาความร่วมมือและความช่วยเหลือจากบุคคลรอบข้างเท่าที่จะเป็นไปได้
- ครูมีครูได้แนะนำครูให้เตรียมสื่อสำหรับเด็กพิการ โดยมีหลักคือ จัดทำหรือหาซื้อสื่อที่ใช้ได้หลายโอกาส หลายกิจกรรม และพยายามทำสื่อจากวัสดุเหลือใช้
- เอกสารประกอบการใช้รูปแบบที่แนะนำกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการต่าง ๆ ได้ให้ตัวอย่างกิจกรรมที่ใช้สื่อจากวัสดุหาง่ายในท้องถิ่น และวัสดุเหลือใช้ต่าง ๆ
- ครูมีครูและเอกสารประกอบการใช้รูปแบบ ได้แนะนำให้ครูพยายามหาความร่วมมือและความช่วยเหลือจากบุคคลใกล้เคียง เช่น เพื่อนครู พี่ของ เด็กพิการ ฯลฯ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6. แนวคิดพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กพิการก่อนวัยเรียน

แนวคิดพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอน ให้แก่เด็กพิการก่อนวัยเรียน เป็นสิ่งสำคัญและสมควรแยกออกมาให้ชัดเจน เพื่อให้สามารถเข้าใจหลักการเหตุผลและแนวทางการจัดการเรียนการสอน สำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียนได้ดีขึ้น จึงได้สรุปแนวคิดดังกล่าวที่สำคัญ ๆ ดังนี้

- แนวคิดการนำเด็กเข้าสู่สภาวะปกติให้มากที่สุด (Normalization)
- แนวคิดการเรียนการสอนแบบรายบุคคล (Individualization)
- แนวคิดการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แยกประเภทตามความพิการ (Noncategorical Approach)
- แนวคิดการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นสิ่งที่ปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน (Functional Approach)
- แนวคิดการประสานงานกันระหว่างนักวิชาชีพจากหลาย ๆ สาขา (Multi-/Inter-Disciplinary Approach)
- แนวคิดทางพฤติกรรมนิยม (Behavioral Approach)
- แนวคิดทางนิเวศวิทยา (Ecological Approach)

แนวคิดการนำเด็กเข้าสู่สภาวะปกติให้มากที่สุด (Normalization)

ความคิดเรื่องการนำเด็กเข้าสู่สภาวะปกติให้มากที่สุด (normalization) เป็นแนวคิดหลักของการศึกษาพิเศษในปัจจุบัน การนำเด็กเข้าสู่สภาวะปกติให้มากที่สุด หมายถึงกระบวนการช่วยเหลือเด็กพิการให้สามารถปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ที่ทั่วไปในชีวิตได้ดีขึ้น โดยอาศัยวิธีการทางการศึกษาและการให้ความช่วยเหลือที่มีลักษณะปกติมากขึ้นเรื่อย ๆ (Smith et al. 1983 : 22) หรือหมายถึง การใช้วิธีการต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะเป็นปกติวิสัยของสังคมให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เพื่อให้บุคคลเกิดและ/หรือคงพฤติกรรมและลักษณะต่างๆ ที่เป็นปกติวิสัยของสังคมมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ (Wolfensberger 1972 : 28) แนวคิดการนำเด็กพิการเข้าสู่สภาวะปกติให้มากที่สุดนี้เป็นพื้นฐานสำคัญของการจัดการเรียนรวม (Smith et al. 1983 : 22)

นัยของแนวคิดนี้ในการจัดการเรียนการสอน คือ นักการศึกษาจะต้องมุ่งให้เด็กพิจารณาทุกคน (ไม่ว่าจะมีความพิการแบบใดและความรุนแรงมากน้อยเพียงใด) ตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมในลักษณะที่เป็นไปในทำนองเดียวกับพฤติกรรมที่ถือว่าเหมาะสมในบริบททางวัฒนธรรมของเด็กผู้นั้น ในการที่จะให้เด็กตอบสนองได้เป็นปกติมากขึ้นเรื่อย ๆ นั้น จำต้องจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ที่ปรับเปลี่ยนบางอย่าง ปรับสภาพแวดล้อมเพื่อให้เด็กสามารถใช้เครื่องมือที่ปรับเปลี่ยนนั้นได้สะดวกขึ้น หรือให้สิ่งเสริมแรงที่ไม่เป็นธรรมชาติหรือจงใจทำขึ้น กล่าวโดยสรุปก็คือ ครูจะต้องจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ ให้ผลที่ตามมาใด ๆ ก็ตามที่จำเป็นต่อการพัฒนาการตอบสนองที่เป็นปกติมากขึ้นเรื่อย ๆ

ดังนั้นปัจจัยหลักในการช่วยให้เด็กพิจารณาเข้าสู่สภาวะปกติให้มากที่สุดก็คือ การมุ่งความสนใจทั้งหมดไปยังบุคคลแต่ละคน ครูจะต้องคำนึงอยู่เสมอว่า เมื่อพฤติกรรมของเด็กพิจารณาเปลี่ยนแปลงไปและสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป ครูย่อมต้องเปลี่ยนประเภทของการปรับเปลี่ยนตามไปด้วย ทั้งนี้เพื่อคงไว้และยกระดับทักษะที่เด็กสามารถทำได้แล้ว

อย่างไรก็ตาม วิธีการต่าง ๆ ซึ่งใช้เพื่อให้เกิด และ/หรือ คงพฤติกรรมปกตินั้น ควรมีลักษณะเป็นปกติตามวัฒนธรรมให้มากที่สุด แม้ว่าการทำให้เป็นปกตินั้นย่อมหมายความว่ามุ่งเน้นที่พฤติกรรม แต่ครูก็จะต้องคำนึงถึงกรรมวิธีที่ครูต้องใช้เพื่อให้เกิดพฤติกรรมปกติด้วย ในวัฒนธรรมส่วนใหญ่ นั้น เป็นเรื่องผิดปกติที่บุคคลจะมีเครื่องมือเครื่องใช้ที่ปรับเปลี่ยน ที่บุคคลจะทำงานในสภาพแวดล้อมที่ตัดแปลงไปมาก ๆ หรือที่บุคคลจะได้รับการเสริมแรงอยู่เสมอด้วยวัตถุที่เห็นได้จับได้ สภาพแวดล้อมที่ไม่เป็นธรรมชาตินี้ ทั้งโดยส่วนบุคคลและโดยส่วนรวมแล้ว ดึงให้คนหันมาสนใจเด็กพิจารณาผู้นั้น อาจก่อให้เกิดความวิตกกังวลต่อเด็กผู้นั้น และในที่สุดอาจส่งผลให้ความสามารถของเด็กผู้นั้นต่ำลง นอกจากนี้ สิ่งแวดล้อมเช่นนี้ยังส่งผลให้เด็กเกิดความรู้สึกเป็นปมด้อยและเกิดพฤติกรรมที่ผิดปกติต่าง ๆ ดังนั้นการทำให้เข้าสู่สภาวะที่เป็นปกติที่สุด จึงมีความหมายสูงสุดว่า ครูจะต้องพยายามลดลักษณะผิดปกติของเครื่องมือเครื่องใช้ที่มองเห็นได้ โดยค่อย ๆ เบนไปสู่สถานการณ์ที่เป็นธรรมชาติและเป็นปกติ อย่างช้า ๆ และค่อยเป็นค่อยไป โดยไม่ยอมลดความมุ่งหมายในตัวเด็กลง หรือปล่อยให้เกิดการถดถอยพฤติกรรมลงไปสู่ระดับความสามารถที่ต่ำลงไป นอกจากนี้ความคิดในเรื่องการทำให้เข้าสู่สภาวะปกติให้มากที่สุด ยังบ่งชี้ว่า โปรแกรมการเสริมแรงนั้นจะต้องค่อย ๆ มุ่งไปสู่สถานการณ์ที่เป็นธรรมชาติตามปกติวิสัยมากขึ้นอย่างเป็นระบบ สิ่งสิ่งเสริมแรงเป็นสิ่งที่จะตั้งใจทำขึ้นมากเท่าไรสถานการณ์จะมีความปกติขึ้นลงเท่านั้น

การนำเด็กเข้าสู่สภาวะปกติที่สมบูรณ์ จะต้องนำเด็กพิการที่เข้าสู่สภาพแวดล้อมปกติทั้งทางกายภาพและทางสังคม โดยอดมคติแล้วอาจกล่าวได้ว่า การนำเด็กเข้าสู่สภาวะปกตินี้จะเกิดขึ้น เมื่อเด็กพิการอาศัยอยู่กับสมาชิกในสังคม ในวัฒนธรรมที่อยู่กันเป็นปกติในชุมชน เมื่อเด็กมีโอกาสที่จะได้รับสิทธิ สักดิ์ศรี และบริการต่าง ๆ ที่มีอยู่สำหรับคนอื่น เมื่อมีการให้เกียรติจากเพื่อนร่วมชาติทั้งหลาย และเมื่อเด็กพิการได้รับการยอมรับโดยไม่มีข้อกเว้นเป็นกรณีพิเศษใด ๆ จากเพื่อนฝูงและบุคคลอื่น ๆ ในวัฒนธรรมนั้นๆ เพื่อให้สิ่งเหล่านี้เป็นจริง การนำเด็กให้เข้าร่วมอยู่ในสังคมปกติในทางกายภาพจึงเป็นสิ่งจำเป็น แต่ไม่เพียงพอเท่านั้น เมื่อเด็กพิการได้เข้าร่วมในสังคมในทางกายภาพแล้ว การเข้าสู่สภาวะปกติทางสังคมและทางวัฒนธรรมจะขึ้นอยู่กับเจตคติและการแสดงออกของสมาชิกในชุมชนเป็นสำคัญ ดังนั้นการออกกฎหมายบังคับจึงไม่อาจรับประกันการเข้าร่วมในสังคมปกติอย่างแท้จริงของเด็กพิการได้ ผลจากการออกกฎหมายจึงเป็นแต่เพียงการเพิ่มความเป็นไปได้ในการเข้าสู่สภาวะปกติอย่างสมบูรณ์ โดยถือเป็นการก้าวแรกไปสู่อดมคติที่ตั้งไว้

แนวคิดการเรียนการสอนเป็นรายบุคคล (Individualization)

การจัดการเรียนการสอนรายบุคคล หมายถึง การจัดการเรียนการสอนโดยมีการศึกษา ลักษณะเฉพาะตัวของเด็กพิการอย่างละเอียด วางแผน และจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมให้แก่เด็กพิการ โดยมีลักษณะที่เหมาะสม สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะตัวของเด็กผู้นั้น เพื่อให้เด็กพิการผู้นั้นมีพัฒนาการในด้านต่างๆ ได้สูงสุดตามศักยภาพของตน

แนวคิดนี้ตั้งอยู่บนความเชื่อว่า เด็กทุกคนไม่ว่าชาติ ภาษาใด และพิการหรือไม่ ล้วนแต่มีลักษณะเฉพาะตัวของตน แม้เด็กในแต่ละกลุ่ม แต่ละประเภท และแต่ละวัย มักจะมีลักษณะร่วมหรือลักษณะและพฤติกรรมบางอย่างเหมือนกัน แต่ก็จะไม่จำเป็นต้องเป็นเช่นนั้นตายตัวเสมอไป รวมทั้งในรายละเอียดแล้วก็จะยังมีความแตกต่างกันไป เด็กบางคนอาจไม่มีพฤติกรรมบางอย่างที่เด็กส่วนใหญ่ในกลุ่มหรือประเภทเดียวกับตนมีก็ได้ และในมุมนกลับเด็กบางคนก็อาจมีพฤติกรรมบางอย่างที่เด็กส่วนใหญ่ในกลุ่มเดียวกับตนไม่มีก็ได้เช่นกัน นอกจากนี้ภายในตัวเด็กคนเดียวเองขณะที่พัฒนาการด้านต่างๆ เป็นไปอย่างรวดเร็ว พัฒนาการบางด้านก็อาจล่าช้าหรือเป็นไปอย่างค่อนข้างช้า เมื่อเปรียบเทียบกับพัฒนาการด้านอื่นๆ ในตัวของเด็กคนเดียวผู้นั้น หรือแม้แต่ในพัฒนาการด้านเดียวกัน การพัฒนาทักษะบางอย่างก็อาจเป็นไปได้ง่ายและรวดเร็วขณะที่การพัฒนาบางอย่างก็อาจเป็นไปได้อากและใช้เวลานาน ด้วยเหตุนี้การที่จะตอบสนองความต้องการของเด็ก

เพื่อให้สามารถพัฒนาได้สูงสุดตามศักยภาพของเด็กผู้นั้น ครูจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงและปฏิบัติต่อเด็กอย่างเหมาะสมเป็นรายบุคคล โดยตระหนักถึงลักษณะเฉพาะตัวหรือความเป็นเอกลักษณ์ของเด็กพิการแต่ละคนที่ตนสอน

การวางแผนการศึกษารายบุคคล (Individual Education Plan) ซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กพิการ เป็นผลสะท้อนที่ชัดเจนของแนวคิดการจัดการเรียนการสอนแบบรายบุคคล

แนวคิดการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แยกประเภทความพิการ (Noncategorical Approach)

การจัดการเรียนการสอนแบบไม่แยกประเภทความพิการหมายถึง การจัดให้บริการแก่เด็กพิการโดยไม่แบ่งประเภทความพิการของเด็ก แม้ว่าการจัดประเภทเด็กพิการในการศึกษาพิเศษนั้นจะมีประโยชน์หลายประการ ประการแรกคือ เป็นแรงผลักดันที่ช่วยให้คนทั้งหลายตระหนักถึงและให้ความช่วยเหลือแก่เด็กพิการประเภทนั้น ๆ ประการที่สองคือ ช่วยให้มีการแยกลักษณะต่างๆอย่างชัดเจน เพื่อจำแนกประเภทความต้องการและปัญหาเฉพาะของความพิการแต่ละประเภท และประการสุดท้ายคือช่วยให้สะดวกต่อการสื่อความหมาย อย่างไรก็ตาม การจัดประเภทนี้ก็ก่อให้เกิดปัญหาบางประการเช่นเดียวกัน กล่าวคือ เด็กอาจมีลักษณะที่อยู่ในความพิการหลาย ๆ ประเภท ทำให้การวินิจฉัยที่แยกตามประเภทของความพิการนั้นทำได้ยาก เรามักเรียกเด็กประเภทนี้ว่า เด็กพิการซ้อน (multiply handicapped children) ตัวอย่างเช่น เด็กคนหนึ่งอาจมีลักษณะของความบกพร่องทางการเห็น การเป็นปัญญาอ่อน และความบกพร่องทางการพูดพร้อมๆ กัน เด็กที่มีลักษณะของความพิการหลาย ๆ ประเภทนี้ อาจเรียกว่าเด็กที่มีความบกพร่องแบบไม่จัดประเภท (cross-categorical, non-categorical or trans-categorical) แนวความคิดเรื่องความพิการไม่จัดประเภทนี้เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง สำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียน เพราะในการทำงานกับเด็กในวัยนี้ มักจะเป็นการยากที่จะจัดประเภทความพิการโดยอาศัยนิยามของแต่ละประเภท อาการในระยะต้นๆ ของปัญหาทางพัฒนาการนั้น อาจมีลักษณะที่อยู่ในความพิการหลาย ๆ ประเภทได้

ปัญหาอีกประการของการจัดประเภทความพิการคือ ผลกระทบจากการตีตรา (label) ให้แก่เด็กคนหนึ่งนั้น อาจเป็นผลเสียแก่เด็กทุกคนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กเล็ก การด่วนจัดประเภทปัญหาของเด็กเร็วเกินไปอาจก่อให้เกิดการคาดหวังต่อตนเองในทางลบ และการตั้ง

ดีตราให้แก่เด็กนี้ ยังอาจทำให้ครูและผู้ปกครองตั้งความหวังตามประเภทที่กำหนด รวมทั้งเด็กเอง ก็ทำให้ตนเองเป็นไปตามความคาดหวังนั้น โดยการเป็นเด็กแบบที่กำหนด

นอกจากนี้ ยังเป็นการยากที่จะรู้ได้ว่า ปัญหานั้นเกิดจากความบกพร่องหรือความพิการ ประการนั้น ๆ หรือเป็นความล่าช้าทางวุฒิภาวะ ซึ่งเด็กจะกวดทันได้เมื่อถึงเวลาอันสมควร แนวความคิดแบบไม่จัดประเภทนี้ จึงเป็นทางออกที่ดีแทนการด่วนตัดสินก่อนที่เด็กจะบรรลุวุฒิภาวะ ในระดับนั้น ๆ แนวความคิดนี้จะสนับสนุนการระบุตัวเด็กพิการ และการให้บริการทางการศึกษา แก่เด็กพิการตั้งแต่นั้น ๆ โดยไม่บรรจุเด็กเข้าในประเภทใดประเภทหนึ่งของความพิการ (Anastasi 1976; Caldwell 1970; Keogh 1972; Kirk and Lord 1974; และ Lerner et al. 1981 : 26-27)

แนวความคิดการเน้นสิ่งที่ปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน (Functional Approach)

การเน้นสิ่งที่ปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนให้แก่ เด็กพิการ โดยเน้นการส่งเสริมให้เด็กพิการมีพัฒนาการและมีความสามารถที่จะปฏิบัติสิ่งต่างๆ ใน ชีวิตประจำวัน

เนื่องจากปัญหาต่าง ๆ ในการจัดประเภทความพิการดังกล่าวมาแล้ว นักการศึกษา พิเศษสำคัญ ๆ หลาย ๆ ท่าน จึงเสนอแนะให้จัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการโดยคำนึงถึงประเภท ของการเรียนรู้ที่ปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน แทนที่จะจัดตามประเภทของความพิการ ดังที่ เลอร์นเนอร์ และคณะ (Lerner et al. 1981) ได้นำเสนอเป็นแผนภูมิข้างล่างนี้ โปรแกรม การศึกษาพิเศษสำหรับเด็กปฐมวัยนั้นมักเป็นโปรแกรมแบบไม่จัดประเภท ซึ่งมุ่งไปสู่พฤติกรรมที่เด็ก ปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การจัดการศึกษาตาม สิ่งที่เกิดขึ้นจริง ๆ ใน ประเภท ชีวิตประจำวัน ความพิการที่ ที่นิยมจัดกันอยู่ในปัจจุบัน	พัฒนาการ ทาง การเคลื่อนไหว	พัฒนาการ ทาง สติปัญญา	พัฒนาการ ทาง ภาษา	พัฒนาการ ทาง สังคม/ ความรักใคร่ ผูกพัน
ความพิการทางการเห็น ความพิการทางการได้ยิน การเป็นปัญญาอ่อน ความพิการทางร่างกาย ความพิการทางการพูด ภาษา ความพิการทางการเรียนรู้ ความพิการทางพฤติกรรม				

แผนภูมิ แมทริกซ์ของประเภทความพิการที่นิยมจัดกันอยู่ในปัจจุบัน และประเภทของความพิการที่จัดตามสิ่งที่ปฏิบัติจริง ในชีวิตประจำวัน ซึ่งจัดให้แก่เด็กปฐมวัย (Lerner et al. 1981 : 27)

สมิธ และคณะ (Smith et al. 1983 : 17-20) มีแนวความคิดคล้ายคลึงกับของ เลอร์นเนอร์และคณะ (Lerner et al. 1981 : 29) โดยได้นำความพิการประเภทต่างๆ มาจัดระบบใหม่ตามปัญหาการปฏิบัติกิจกรรมในโรงเรียน เป็นกลุ่มพัฒนาการหรือการแสดงพฤติกรรมกลุ่มใหญ่ ๆ 4 กลุ่ม ได้แก่ ด้านการเรียนรู้ (ทางสติปัญญา) ด้านสังคมอารมณ์ (ทางจิตใจ) ด้านการสื่อความหมาย (ภาษา) และด้านประสาทการเคลื่อนไหว โดยการใช้คำถามว่าเด็กที่แขนขาพิการนั้นเกี่ยวข้องกับนักวิชาการในแง่ใด มีการปฏิบัติด้านใดที่คาดว่าจะมีความบกพร่อง ซึ่งต้องให้ความสนใจเป็นอันดับแรก หากการปฏิบัติเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวบกพร่องไป สิ่งนี้ย่อมเป็นนัยโดยตรงสำหรับการจัดการศึกษา หากเป็นเด็กปัญญาอ่อน การปฏิบัติด้านใดที่ความพิการ

นี้บ่ง เป็นนัยว่ามีจะเกิดปัญหา การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สติปัญญาอ่อนเป็นด้านที่ต้องให้ความสนใจมากที่สุดเป็นพิเศษ ในทำนองเดียวกัน ข้อความ "บกพร่องทางอารมณ์" อาจมีนัยทางการแพทย์หรือทางจิตวิทยาสำหรับนักวิชาชีพอื่น ๆ แต่สำหรับนักศึกษานี้เป็นการฝึกทักษะทางสังคมและทางอารมณ์เป็นด้านที่ต้องให้ความสนใจมากที่สุด เด็กพิการทางการได้ยินและทางการเห็นนั้นมีความบกพร่องทางประสาทสัมผัสอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือที่มีลักษณะเฉพาะและพิเศษ สมิท และ คณะ (Smith et al. 1983) ได้จัดกลุ่มความบกพร่องทางประสาทสัมผัสเหล่านี้ให้อยู่ในการปฏิบัติด้าน "การสื่อความหมาย"

การปฏิบัติด้านต่าง ๆ			
การเรียนรู้	สังคมและอารมณ์	การสื่อความหมาย	ประสาทการเคลื่อนไหว
เด็กอัจฉริยะ	เด็กบกพร่องทางอารมณ์	เด็กบกพร่องทางการพูดและภาษา	เด็กพิการทางแขนขา
เด็กปัญญาอ่อน	เด็กมีปัญหาการปรับตัวทางสังคม	เด็กหูตึง	เด็กบกพร่องทางสุขภาพ (ลมชัก, ป่วยเรื้อรัง)
เด็กบกพร่องทางการเรียนรู้		เด็กหูหนวก	
เด็กพิการรุนแรง	เด็กพิการรุนแรง	เด็กบกพร่องทางการเห็น	เด็กพิการรุนแรง

แผนภูมิ การจัดระบบประเภทความพิการที่นิยมทำกันมาให้เป็นด้านต่าง ๆ ทางการปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตจริง (Smith et al. 1983 : 19)

แนวคิดการประสานงานกันระหว่างนักวิชาชีพจากหลาย ๆ สาขา (Multi/Inter-Disciplinary Approach)

การประสานงานกันระหว่างนักวิชาชีพจากหลาย ๆ สาขา หมายถึง การจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กพิการ โดยให้มีการประสานงานกันอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ระหว่างนักวิชาชีพจากหลาย ๆ สาขา รวมทั้งครอบครัวของเด็กพิการเองด้วย แนวคิดนี้มาจากเหตุผลและความเชื่อว่า นักวิชาชีพในแต่ละสาขารวมทั้งสาขาทางการศึกษาพิเศษนั้น ย่อมสามารถช่วยพัฒนาเด็กพิการในแง่มุมต่าง ๆ กัน แต่สาขาใดเพียงสาขาเดียวนั้นย่อมไม่อาจพัฒนาเด็กได้อย่างสมบูรณ์ และการที่นักวิชาชีพแต่ละสาขาต่างคนต่างพัฒนาเด็กโดยไม่ติดต่อเกี่ยวข้องกับกันนั้น ก็ย่อมส่งผลให้การพัฒนาในแต่ละด้านเป็นไปอย่างไม่ราบรื่นและต่อเนื่อง อีกทั้งยังอาจเกิดการขัดแย้งกันเอง อันจะส่งผลทางลบต่อการพัฒนาของเด็กด้วย การที่ทุกฝ่ายได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน ขอความร่วมมือจากกันและกัน และช่วยส่งเสริมกันและกันในส่วนของตนก็ย่อมจะช่วยให้ทุก ๆ ฝ่ายมีข้อมูลและเข้าใจในตัวเด็กได้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งมีการสานต่อการพัฒนาในแง่ต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างราบรื่นและสอดคล้องกัน อันจะเป็นประโยชน์สูงสุดต่อตัวเด็ก

การเน้นถึงความสำคัญของการให้ความร่วมมือจากทุก ๆ ฝ่าย และการให้ความสำคัญแก่ การตั้งคณะผู้วางแผน และดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการแต่ละคนซึ่งมาจากวิชาชีพต่าง ๆ (Multi/Inter-Disciplinary Team) ล้วนแต่เป็นผลสะท้อนจากแนวคิดการประสานงานกันระหว่างนักวิชาชีพต่าง ๆ หลาย ๆ สาขา (Multi/Inter-Disciplinary Approach) เอง

แนวคิดทางพฤติกรรมนิยม (Behavioral Approach)

แนวคิดทางพฤติกรรมนิยม หมายถึง การจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กพิการโดยมุ่งควบคุม และ/หรือเปลี่ยนพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้ของเด็กพิการ โดยใช้หลักการวางเงื่อนไขหรือการเสริมแรง

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาที่มีแนวคิดกลุ่มพฤติกรรมนิยมเชื่อว่า ครูผู้สอนควรมุ่งความสนใจไปที่พฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้และวัดได้ของนักเรียน หรือพยายามแปลงพฤติกรรมภายในที่ต้องการให้เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียนออกเป็นพฤติกรรมภายนอกที่สามารถสังเกตได้และวัดได้

การเกิดพฤติกรรมถาวรภายในตัวเด็กหรือการเรียนรู้ตามแนวคิดนี้มี 2 ประเภท คือ

1. การวางเงื่อนไขโดยการจับคู่สิ่งเร้า (Classical Conditioning)

เป็นการเรียนรู้ ซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากมีสิ่งเร้าภายนอกมากระตุ้นให้เด็กแสดงพฤติกรรมซึ่งมีลักษณะที่เป็นไปโดยอัตโนมัติ และเมื่อมีสิ่งเร้าใหม่มาควบคู่กับสิ่งเร้าในหลายครั้งเข้า เด็กก็จะเรียนรู้ที่จะแสดงพฤติกรรมนั้นๆ โดยอัตโนมัติต่อสิ่งเร้าใหม่ไปด้วย แม้ว่าในภายหลังจะมีเพียงสิ่งเร้าใหม่ไม่มีสิ่งเร้าเดิมก็ตาม พฤติกรรมการเรียนรู้ประเภทนี้เรียกว่า พฤติกรรมแบบตอบสนอง (Respondent Behavior)

2. การวางเงื่อนไขโดยการเสริมแรงสิ่งที่มีผู้เรียนปฏิบัติ (Operant Conditioning) เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากเด็กเป็นผู้จงใจกระทำเอง พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกมานั้นมักเป็นพฤติกรรมแบบลองผิดลองถูก โดยที่พฤติกรรมใดได้รับการเสริมแรงหรือผลที่ตามมาเป็นสิ่งที่เด็กต้องการ พฤติกรรมนั้นก็จะมีขึ้นและกลายเป็นพฤติกรรมที่ถาวรของเด็กผู้นั้น ในทางตรงกันข้าม พฤติกรรมใดที่เด็กแสดงออกมาแล้วมีผลที่ตามมาเป็นสิ่งที่เด็กไม่ต้องการหรือที่เรียกว่า การลงโทษ พฤติกรรมนั้นก็จะมีขึ้นน้อยลงและหายไปในที่สุด พฤติกรรมการเรียนรู้แบบนี้เรียกว่า พฤติกรรมแบบลงมือปฏิบัติ (Operant Behavior) อย่างไรก็ตาม สิ่งที่จะเป็นตัวเสริมแรงหรือตัวลงโทษนั้นจะต้องเป็นสิ่งที่เด็กคนนั้นๆ ต้องการหรือไม่ต้องการ สิ่งที่เราคิดว่าเด็กคงจะต้องการหรือไม่ต้องการอาจไม่ตรงกับสภาพที่แท้จริงของเด็กผู้นั้นก็ได้ การวางเงื่อนไขเพื่อให้เด็กเรียนรู้จึงจะต้องทำโดยคำนึงถึงลักษณะเด็กแต่ละคนเป็นสำคัญ ผลที่ได้รับจึงจะเป็นไปตามที่ครูต้องการ

แนวคิดทางพฤติกรรมนิยมนี้มีอิทธิพลสูงมากต่อนักการศึกษาพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการดำเนินการจัดการเรียนการสอน เรื่องของการวางเงื่อนไข ผลที่ตามมา การเสริมแรง หลักการจัดการเรียนการสอน การวางแผนการศึกษารายบุคคล และแทบทุกด้านของการดำเนินการเรียนการสอน อาจกล่าวได้ว่าสาขาการศึกษาพิเศษเป็นสาขาที่ใช้ประโยชน์จากแนวคิดการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยมมากที่สุดสาขาหนึ่ง

รายละเอียดเกี่ยวกับเทคนิควิธีการใช้ความรู้ จากแนวคิดการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยมในการสอนเด็กพิการได้กล่าวไว้อย่างละเอียดในเอกสารประกอบการใช้รูปแบบเล่ม 10-12 ซึ่งแนบมากับเอกสารแม่บทรูปแบบเล่มนี้ ทั้งนี้เพื่อให้สะดวกแก่ครูในการเจาะจงศึกษาเรื่องนี้อย่างลึกซึ้งต่อไป

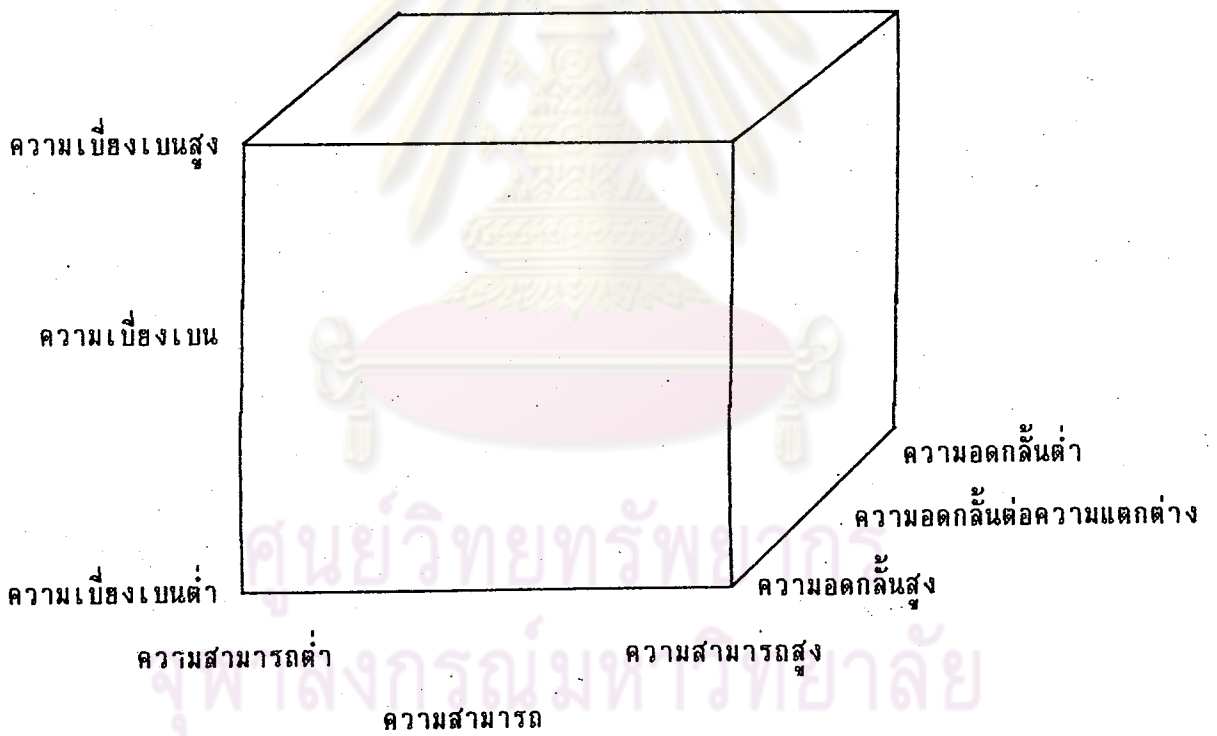
แนวคิดทางนิเวศวิทยา (Ecological Approach)

แนวคิดทางนิเวศวิทยา หมายถึง การจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กพิการโดยเน้นการปรับตัวเข้าหากันระหว่างเด็กพิการและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันซึ่งเรียก

อีกอย่างหนึ่งว่าเกิดสภาพความสอดคล้องทางนิเวศวิทยา

รูปแบบความสอดคล้องทางนิเวศวิทยาเพื่อการจัดบริการการศึกษาพิเศษ คำนึงถึงทั้ง พัฒนาการของเด็ก และความเหมาะสมพอดี ระหว่างลักษณะของเด็กกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก โดยที่การให้ความช่วยเหลือทางการศึกษาพิเศษแก่เด็กพิการนั้นจะต้องคำนึงถึงทั้งการเปลี่ยนแปลง เด็กให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับเด็ก เมื่อเด็ก และสิ่งแวดล้อมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแล้ว สภาพความสอดคล้องทางนิเวศวิทยาก็จะเกิดขึ้น (Thurman 1977)

รูปแบบความสอดคล้องทางนิเวศวิทยา (Thurman 1977) นี้มีมิติที่สำคัญ 3 มิติ คือ ความเบี่ยงเบน ความสามารถ และความอดกลั้นต่อความแตกต่างดังแสดงในแผนภูมิข้างล่างนี้

แผนภูมิ รูปแบบความสอดคล้องทางนิเวศวิทยา (Thurman and Widerstrom 1985 : 166)

ความเบี่ยงเบน (Deviancy) ตามในรูปแบบนี้คือ การตั้งฉายาให้แก่บุคคล และ/หรือ พฤติกรรมของบุคคลนั้น ไม่มีพฤติกรรมใดของมนุษย์ที่เบี่ยงเบนมาแต่กำเนิด การตัดสินเกี่ยวกับ

พฤติกรรมบางอย่างหรือลักษณะต่าง ๆ นั้น สามารถทำได้ก็ต่อเมื่อนำไปสัมพันธ์กับบริบททางสังคมที่พฤติกรรมหรือลักษณะนั้นปรากฏ ดังนั้นเงื่อนไขเหล่านี้จึงเป็นสาเหตุหรือที่มาของอาการที่ก่อให้เกิดพฤติกรรม และตัวบุคคลเจ้าของพฤติกรรมนั้น จึงเป็นไปตามบริบททางสภาพแวดล้อม ซึ่งพฤติกรรมนั้นเกิดขึ้น

ความสามารถ (Competency) อาจอธิบายได้ในรูปของพฤติกรรมการปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ เทอร์แมน (Thurman 1977 : 330) อธิบายว่า ในทำนองเดียวกับที่สังคมทุกแห่งได้กำหนดปทัสฐาน เพื่อให้สามารถกำหนดความเบี่ยงเบน สังคมก็ยังได้กำหนดพฤติกรรมการปฏิบัติสิ่งต่างๆ หรือพฤติกรรมที่นำไปสู่การทำให้งานนั้น ๆ สำเร็จลงภายในสังคมนั้น ความสามารถ/การไร้ความสามารถนั้นต่างกับความเบี่ยงเบน กล่าวคือ เป็นองค์ประกอบของบุคคล เนื่องจากเมื่อได้รับการกระตุ้นที่ต้องปฏิบัติแล้ว บุคคลก็จะมีหรือไม่มีคุณสมบัติทางพฤติกรรมที่จะปฏิบัติงานนั้น ๆ เทอร์แมน และไวเดอร์สตรอม (Thurman and Widerstrom 1985 : 167) ยังได้อธิบายว่าการไร้ความสามารถนั้นไม่สามารถดูได้โดยตรง จากการไม่ปฏิบัติงานนั้น ๆ เพราะการปฏิบัติงานนั้นเป็นเรื่องของปัจจัยทางแรงจูงใจภายในและภายนอกตัวบุคคล เท่า ๆ กับที่เป็นเรื่องของความสามารถของบุคคล ด้วยเหตุนี้การไม่ได้ปฏิบัติสิ่งใด จึงไม่จำเป็นต้องหมายความว่าขาดความสามารถที่จะปฏิบัติเสมอไป

ความอดกลั้นต่อความแตกต่าง (Tolerance for difference) เป็นมิติของรูปแบบความสอดคล้องทางนิเวศวิทยา ซึ่งกำหนดความเหมาะสมพอดีระหว่างบุคคลกับบริบททางสภาพแวดล้อม/สังคม ภายในระบบสังคมทุกแห่งจะมีช่วงความอดกลั้นต่อความแตกต่าง แต่ละระบบจะกำหนดช่วงของสิ่งที่เป็นที่ยอมรับหรือไม่เป็นที่ยอมรับ คนที่สังคมถือว่ามีความแตกต่างจากผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นเพราะระดับความเบี่ยงเบนของผู้นั้น หรือเพราะการขาดความสามารถที่จะปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ภายในระบบนั้น สังคมก็จะไม่อดกลั้นต่อผู้นั้น การที่สังคมไม่อดกลั้นต่อบุคคลนั้นก็ก่อให้เกิดความไม่สอดคล้องทางนิเวศวิทยา

ความไม่สอดคล้องทางนิเวศวิทยานั้น ยิ่งอาจเป็นผลจากการที่บุคคลไม่มีความอดกลั้นต่อสังคม ซึ่งทำให้เกิดความไม่สอดคล้องทางนิเวศวิทยาขึ้นก็ได้ การที่ความสอดคล้องทางนิเวศวิทยาจะเกิดขึ้นได้มากที่สุดนั้นจะต้องมีความอดกลั้นร่วมกันระหว่างความอดกลั้นของบุคคลต่อระบบ และความอดกลั้นของระบบต่อบุคคล และที่ปรากฏบ่อยที่สุด คือการให้ความช่วยเหลือแก่เด็กพิการนั้น มุ่งเปลี่ยนบุคคลให้มีความอดกลั้นต่อระบบสังคมมากขึ้นซึ่งเป็นผลให้เกิดความสมดุลย์ทางนิเวศวิทยาเพิ่มขึ้น กล่าวอีกอย่างหนึ่งก็คือ นักการศึกษาพิเศษจะไม่นิยมออกแบบโปรแกรม เพื่อให้ระบบมี

ความอดกลั้นต่อความแตกต่างของบุคคลไม่ว่าจะในแง่ระดับความสามารถหรือระดับความเป็ยงเบนก็ตาม แต่จะมุ่งเพิ่มความอดกลั้นของบุคคลต่อระบบสังคมเป็นสำคัญ

โปรแกรมการศึกษาเป็นรายบุคคลที่คำนึงถึงการเพิ่มความสอดคล้องทางนิเวศวิทยา จะต้องมัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ (1) เพื่อเปลี่ยนแบบแผนพฤติกรรมของบุคคล (2) เพื่อเปลี่ยนความอดกลั้นของบุคคลเหล่านั้ต่อความแตกต่างทางระบบ และ (3) เพื่อเปลี่ยนความอดกลั้นของระบบต่อความแตกต่างของบุคคลทั้งด้านความสามารถ และความเป็ยงเบนที่สังคมรับรู้

เทอร์แมน (Thurman 1977 : 332-333) อธิบายว่า เมื่อมีความสอดคล้องทางนิเวศวิทยาของบุคคลนั้น ก็เท่ากับเป็นการปูหน้าไปสู่การทำให้บุคคลนั้นสามารถทำงานและปรับตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพจะนำมาซึ่งการยอมรับศักดิ์ศรีของมนุษย์ภายในสังคมนั้น ๆ และเป็นพื้นฐานของการพัฒนาไปสู่ความสามารถระดับที่สูงยิ่งขึ้นไป ความสอดคล้องภายในมิติความเป็ยงเบน/ความไม่เป็ยงเบนนี้ เป็นผลให้เกิดการยอมรับบุคคลมากขึ้นภายในสังคมนั้น (สิ่งนี้เมื่อคู่กันมากับความอดกลั้นของบุคคลต่อสังคม ก็จะไปสู่ความรู้สึกมั่นคงและอบอุ่น)

ความสอดคล้องจะเกิดผลใน(ก) การแสดงออกถึงขีดสูงสุดแห่งความสามารถของบุคคล (ข) การยอมรับบุคคลนั้นตามความแตกต่างของเขา [และ (ค) ความรู้สึกมั่นคงและสบายใจ] ความสอดคล้องไม่จำเป็นต้องหมายความว่า "ปกติ" เสมอไป แต่อาจมองในแง่ของการปรับตัวได้มากที่สุด [ระหว่างบุคคลกับสภาพแวดล้อม] นิเวศวิทยาทางพฤติกรรมที่สอดคล้องกันนั้นก็จะเป็ยงสภาพในความสมดุลแบบพลวัต สภาพที่มีการเคลื่อนไหวอยู่เสมอนี้จะเป็นพื้นฐานของการปรับตัวในขั้นต่อไป และการพัฒนา[ทั้ง]บุคคลและสภาพแวดล้อมของเขา[และปฏิสัมพันธ์ระหว่างทั้งสอง] ผ่าไปเรื่อย ๆ

จุดหมายของรูปแบบความสอดคล้องทางนิเวศวิทยา จะเกี่ยวข้องโดยตรงกับเด็กพิการก่อนวัยเรียนและเด็กที่มีภาวะเสี่ยงสูง ผู้ซึ่งการรับรู้ของพวกเขาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และการรับรู้เกี่ยวกับตัวเขาของสังคมนั้นอาจสามารถเปลี่ยนแปลงลักษณะพัฒนาการของเขาได้มาก

รูปแบบความสอดคล้องทางนิเวศวิทยา นั้นนำเสนอการให้ความช่วยเหลือ ซึ่งออกแบบเพื่อปรับปรุงนิเวศวิทยา และตระหนักถึงความสำคัญของพัฒนาการของบุคคลภายในนิเวศวิทยานั้น ๆ ไปพร้อมกันด้วย

โปรแกรมการสืบค้นปัญหาของเด็กแต่ละคนภายในระบบทางนิเวศวิทยานั้น ต้องอาศัยความรู้มากพอ เกี่ยวกับความก้าวหน้าทางพัฒนาการของเด็กและปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นสาเหตุของ

ความก้าวหน้าเหล่านั้น ความสามารถของเด็กในรูปแบบความสอดคล้องทางนิเวศวิทยา ก็คือ สถานะทางพัฒนาการของเด็กแต่ละคน การที่เด็กแสดงความสามารถในการปฏิบัติงานหรือแสดง พฤติกรรมที่พึงประสงค์ ก็คือ การทำงานอย่างหนึ่งของสถานะทางพัฒนาการของเด็กนั่นเอง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานะทางพัฒนาการของบุคคล ระดับความสามารถ และปฏิภริยาของสังคม ต่อเด็กเหล่านี้มีความสำคัญภายในบริบทของรูปแบบความสอดคล้องทางนิเวศวิทยา โดยยุทธวิธีใน การวางแผนโปรแกรมก็มีลักษณะเป็นทั้งทางพัฒนาการและทางนิเวศวิทยา อีกทั้งยังตระหนักถึง ผลกระทบที่มีต่อกันและกันด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

7. หลักการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบ

หมายถึง มโนทัศน์ที่เป็นหลักการในการออกแบบและดำเนินการจัดการเรียนการสอนรูปแบบ ซึ่งมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการใช้รูปแบบเรียนร่วมในชั้นเด็กเล็กให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้แก่

7.1 การช่วยเหลือเด็กพิการอย่างเป็นระบบ ในขอบเขตการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ โดย (ก) เน้นการปรับเปลี่ยน ความคาดหวังหรือจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม อาคารสถานที่ ชั้นเรียน และ/หรือ เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อต่างๆ และ (ข) ซ่อมเสริมให้แก่เด็กพิการระหว่างกิจกรรมประจำวัน จะช่วยให้ครูผู้ใช้รูปแบบสามารถส่งเสริมพัฒนาการของเด็กพิการได้ตามความสามารถของทั้งครูและเด็ก ภายในบริบทที่ครูและเด็กนั้นอยู่ ทั้งนี้โดยไม่ต้องบกพร่องในบทบาทหน้าที่ต่อเด็กปกติในชั้นเรียนของตน

7.2 การที่ครูผู้ใช้รูปแบบสอนเด็กพิการ โดย (ก) เน้นให้เด็กพิการได้มีประสบการณ์ใกล้เคียงกับเด็กปกติให้มากที่สุด (ข) พยายามจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กมีโอกาสทำกิจกรรมและกิจวัตรประจำวันด้วยตนเองให้มากที่สุด (ค) ฝึกให้เด็กใช้ความสามารถด้านอื่นในการทำกิจกรรมและกิจวัตรประจำวัน เพื่อใช้แทนความบกพร่องของตน (ง) ฝึกให้เด็กใช้ความสามารถด้านอื่นที่เหลืออยู่ในความพิการของตน และ (จ) แบ่งทักษะที่เด็กฝึกได้ยากออกเป็นขั้นตอนย่อย ๆ แล้วให้ฝึกทีละขั้นโดยมีการช่วยเหลือ กระตุ้น เสริมแรง และค้อย ๆ ถอนความช่วยเหลืออย่างเหมาะสม จะช่วยให้เด็กพิการสามารถพัฒนาการด้านต่างๆ ได้อย่างราบรื่นและสมวัย

7.3 การเพิ่มประสิทธิภาพการคุ้มกัน โดยเน้นให้เด็กทุกคนรับบทบาทหน้าที่ของตนและมีกิจกรรมทำตลอดเวลา จะช่วยให้ครูผู้ใช้รูปแบบสามารถดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กพิการได้ดีขึ้น

8. ปัจจัยภายนอก

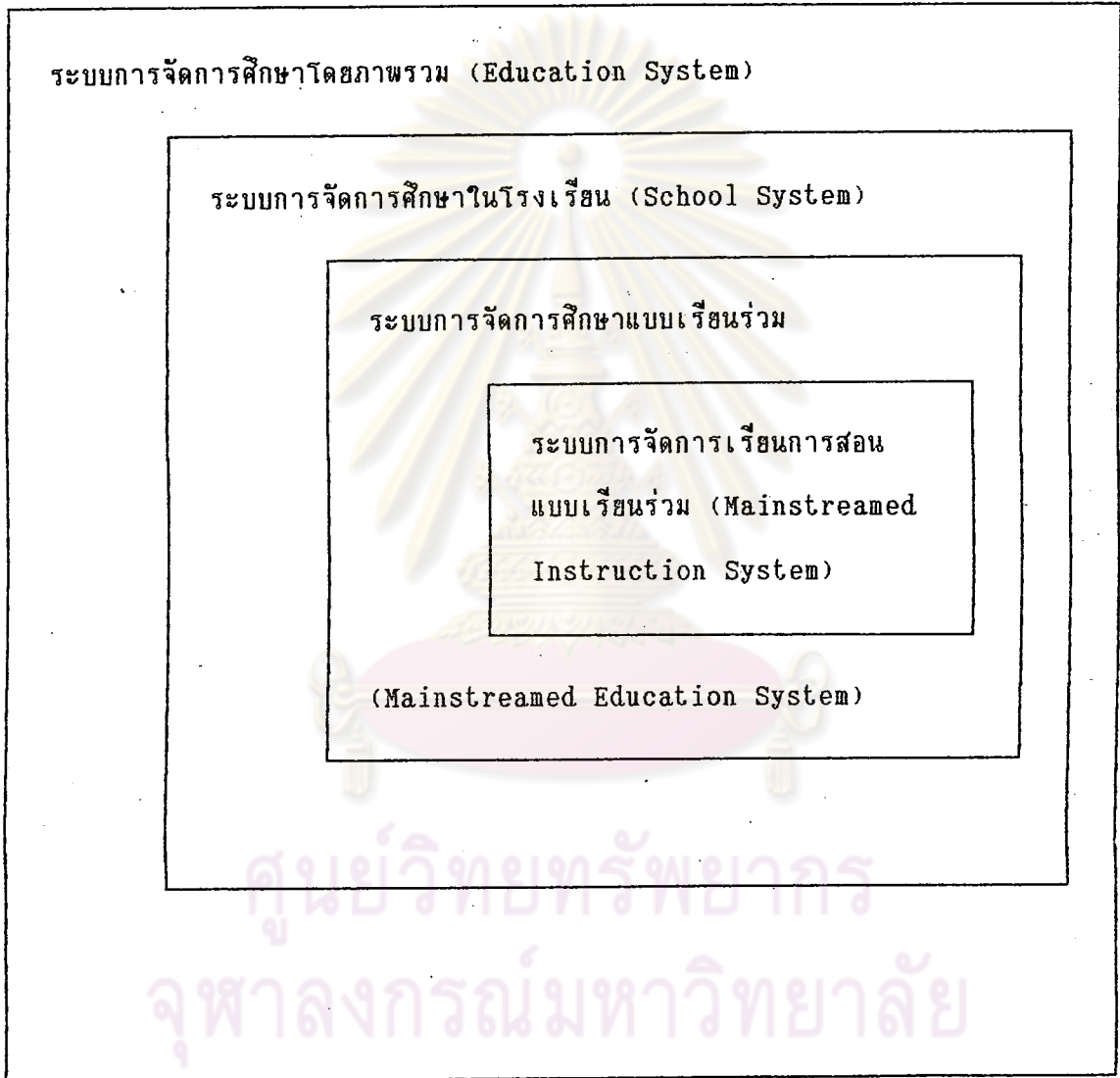
หมายถึง เหตุที่เกี่ยวกับปัจจัยภายนอกรูปแบบ ซึ่งมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการใช้รูปแบบ

ปัจจัยภายนอก ที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการ
ก่อนวัยเรียน ได้แก่

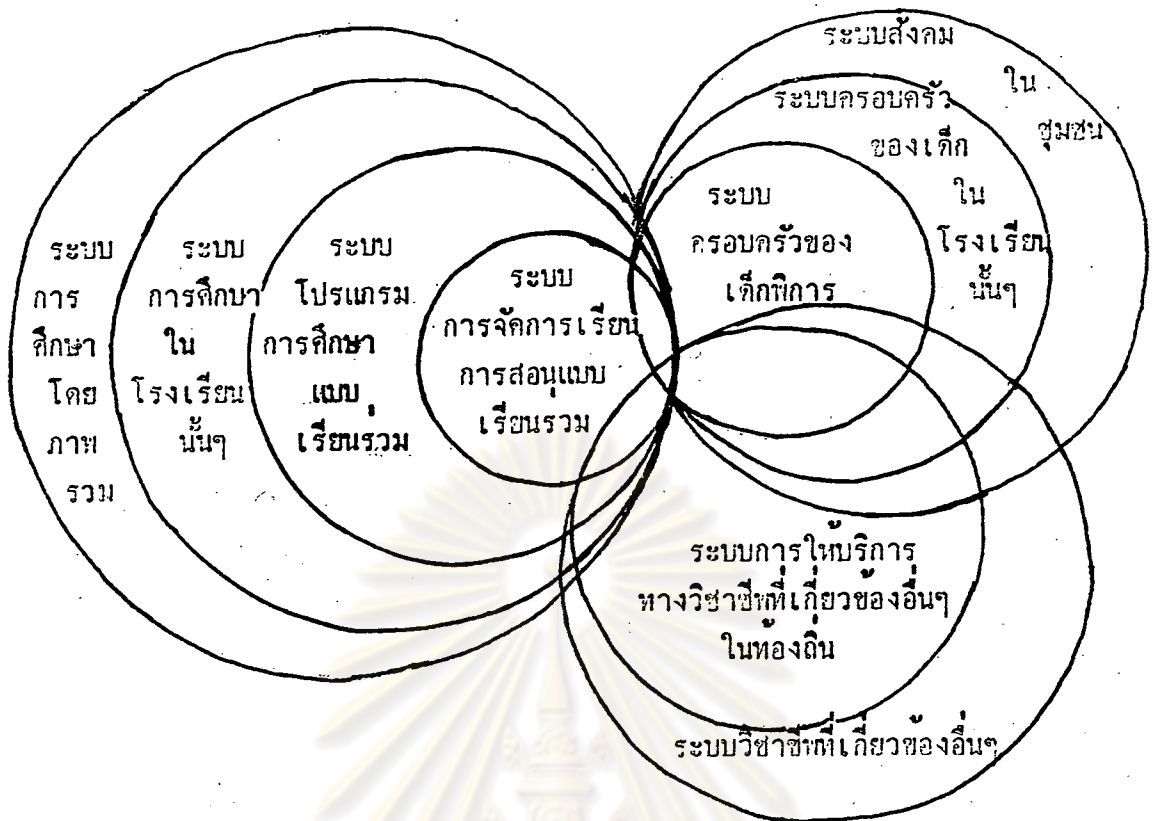
1. ระบบการจัดการศึกษาโดยภาพรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาในโรงเรียน
และโปรแกรมการศึกษาแบบเรียนร่วมนั้น ๆ
2. ระบบสังคมในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งครอบครัวของเด็กในโรงเรียนที่มีการจัด
การเรียนการสอนแบบเรียนร่วมนั้น ๆ อยู่
3. ระบบวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบการให้บริการทางวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง
ในท้องถิ่น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียนนั้น เป็นระบบย่อยในระบบโปรแกรมการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม ซึ่งระบบดังกล่าวก็เป็นระบบย่อยในระบบที่ใหญ่ขึ้น ได้แก่ ระบบการศึกษาในโรงเรียน และระบบการศึกษาโดยภาพรวม ตามลำดับ ดังแสดงให้เห็นในแผนภูมิข้างล่างนี้

นอกจากการเป็นระบบย่อยในระบบใหญ่คือ ระบบการศึกษาในโรงเรียนและระบบการศึกษาโดยภาพรวมตามลำดับนั้น การจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมนั้นยังต้องสัมพันธ์กับระบบอื่นอีกอย่างน้อย 2 ระบบ คือ ระบบครอบครัว และระบบการให้บริการทางวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับความพิการ เช่น กายภาพบำบัด อรรถบำบัด ฯลฯ ดังแสดงในแผนภูมิข้างล่างนี้

แผนภูมิ _____ ความสัมพันธ์ระหว่างระบบการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมกับระบบอื่น ๆ

ความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้ใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยจากระบบใหญ่ และปัจจัยในระบบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถบริหารรูปแบบไปได้อย่างราบรื่น และประสบความสำเร็จสูงสุด ปัจจัยจากระบบใหญ่และปัจจัยในระบบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเหล่านี้เองที่เป็นปัจจัยภายนอกซึ่งมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการใช้รูปแบบ

จากแผนภูมิตั้งสองภาพข้างต้น จึงอาจสรุปได้ว่าปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียน ได้แก่

1. ระบบการจัดการศึกษาโดยภาพรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาในโรงเรียน และโปรแกรมการศึกษาแบบเรียนร่วมนั้น ๆ
2. ระบบสังคมในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งครอบครัวของเด็กในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมนั้น ๆ อยู่
3. ระบบวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบการให้บริการทางวิชาชีพที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น

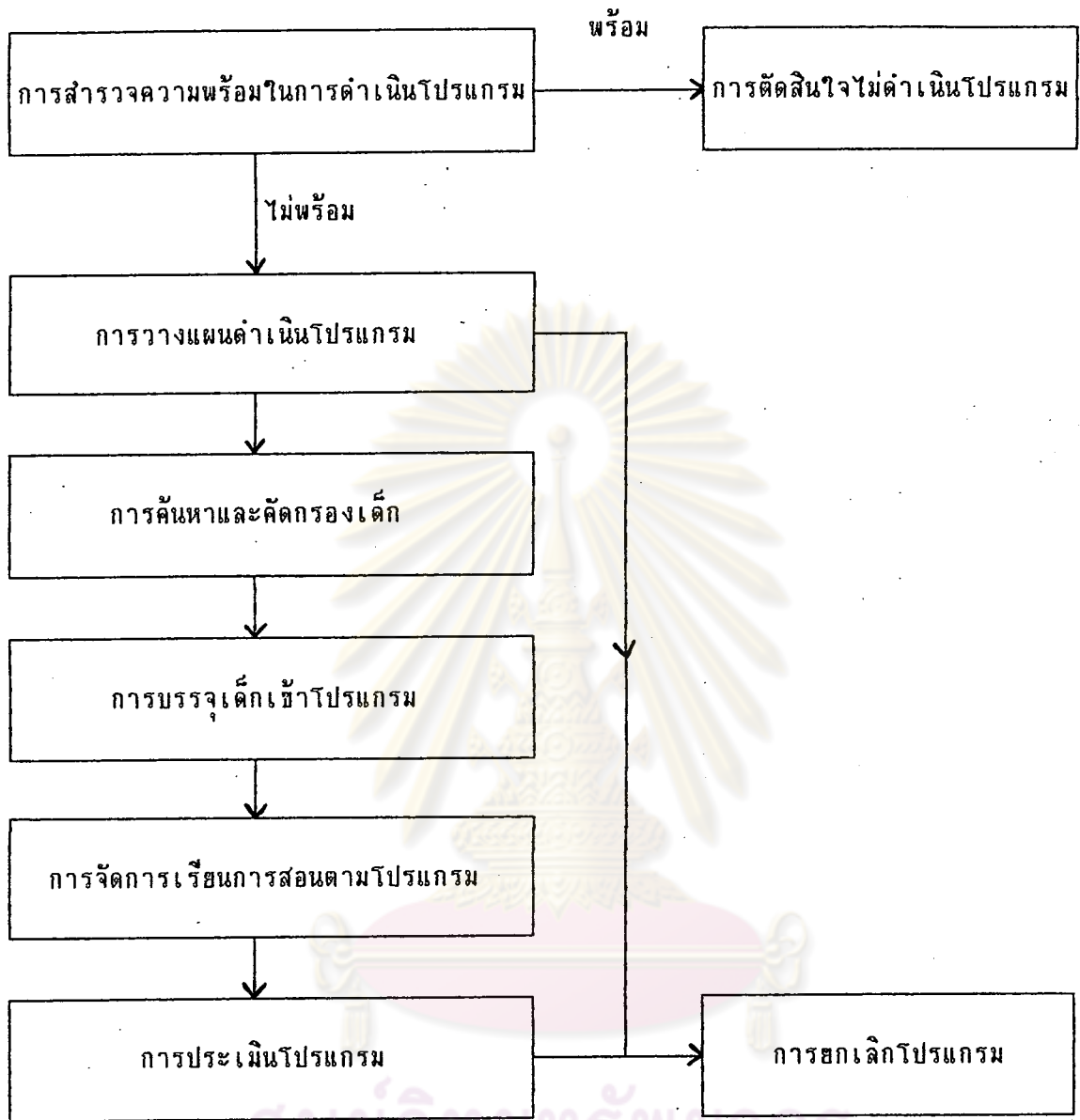
รายละเอียดของแต่ละระบบมีดังนี้

1. ระบบการจัดการศึกษาโดยภาพรวม ที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบ ครอบคลุมนโยบายของหน่วยงานทางการศึกษา แนวทางการจัดสรรและการบริหารบุคคล หลักสูตรแม่บท เอกสารหลักสูตร ความพร้อมของเครื่องมืออุปกรณ์ อาคารสถานที่ การจัดสรรและการบริหารงบประมาณ ฯลฯ

ระบบที่ย่อยลงมา ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ ในทำนองเดียวกับระบบใหญ่ แต่มีความเฉพาะเจาะจงและเล็กลง คือ ระบบการจัดการศึกษาในโรงเรียนที่รูปแบบนั้น ๆ ดำเนินอยู่ หากการจัดการศึกษาในโรงเรียนนั้น มีบุคลากรที่มีคุณภาพสูงจำนวนมาก มีอาคารสถานที่และเครื่องมืออุปกรณ์เพียงพอ มีการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพสูง มีการบริหารหลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพการณ์จริง มีการจัดสรรงานและบริหารบุคคลในทางที่ส่งเสริมขวัญกำลังใจของผู้ปฏิบัติงาน ฯลฯ โอกาสที่รูปแบบนี้จะดำเนินไปอย่างราบรื่นก็ย่อมสูงขึ้นไปด้วย

อย่างไรก็ตาม ระบบที่มีอิทธิพลโดยตรงและใกล้ชิดกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมมากที่สุด คือ โปรแกรมการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม โปรแกรมนี้จะครอบคลุมทั้งการบริหารและพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม การบริหารหลักสูตรปกติที่ได้ปรับให้สอดคล้องกับสภาพความพิการของเด็กในโปรแกรม การบริหารงบประมาณที่ต้องใช้ในการดำเนินโปรแกรม การปรับและจัดสรรอาคารสถานที่ และเครื่องมืออุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในโปรแกรม การประสานงานกับชุมชนและนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ในการให้บริการเสริมแก่เด็ก ตลอดจนถึงกระบวนการดำเนินโปรแกรม อันมีขั้นตอน ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากขั้นตอนดังกล่าว จะเห็นว่า การจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมกันเป็นขั้นตอนหนึ่งของโปรแกรม ซึ่งจะดำเนินได้ก็ต่อเมื่อได้มีการดำเนินขั้นตอนหลายขั้นตอนไปแล้ว ทุกขั้นตอนที่ดำเนินต่อเนื่องกันนี้จะมีผลกระทบต่อกันทั้งสิ้น กล่าวคือ โรงเรียนที่จะประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนร่วมกันจำเป็นต้องมีความพร้อมทั้งด้านบุคคล งบประมาณ อาคารสถานที่ และเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ จะต้องมี การวางแผนที่รอบคอบและรัดกุมร่วมกันระหว่างทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จะต้องมามีวิธีการค้นหาและคัดกรองเด็กที่ถูกต้องแม่นยำและใช้ได้ง่าย ไม่สลับซับซ้อน และไม่ใช้เวลานาน มีทางเลือกที่หลากหลายในการบรรจุเด็กเข้าโปรแกรม เพื่อให้เหมาะสมกับระดับและ

ลักษณะความพิการของเด็ก มีการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ การให้บริการเสริมที่ถูกต้องหลัก วิชาและสม่ำเสมอ มีการประเมินโปรแกรมอย่างสม่ำเสมอด้วยวิธีที่ง่าย และไม่เปลืองเวลามากนัก ตลอดจนมีการทบทวนปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมจากผลการประเมินให้ดีขึ้นไปเรื่อย ๆ

2. ระบบสังคมในชุมชน ระบบนี้มีความเกี่ยวข้องกับรูปแบบในลักษณะที่ไม่ชัดเจนเหมือนระบบการศึกษา แต่ทั้งนี้ได้หมายความว่ามีความสำคัญน้อยกว่าเงื่อนไขประการแรก เนื่องจากปัจจัยที่เป็นกุญแจสำคัญที่สุดในการดำเนินงานใด ๆ คือ บุคคล แม้ครูทุกคนในโรงเรียนจะร่วมกันทำงานอย่างเต็มที่ แต่ถ้าครอบครัวของเด็กทั้งหลายในชั้นเรียนร่วม และในชั้นอื่น ๆ ในโรงเรียนมีเจตคติที่ไม่ถูกต้อง และไม่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนแล้ว รูปแบบนี้ก็อาจล้มเหลวได้ และการที่ครอบครัวของเด็กในโรงเรียนจะมีเจตคติอย่างไร และแสดงออกอย่างไรนั้น ย่อมได้รับอิทธิพลจากค่านิยมของสังคมในชุมชนที่โรงเรียนนั้นตั้งอยู่ อย่างไรก็ตามการถ่ายทอดค่านิยมนั้นมิใช่เป็นการถ่ายทอดจากสังคมใหญ่สู่สังคมย่อยเพียงทางเดียว แต่บุคคลต่าง ๆ ในสังคมย่อยก็สามารถเผยแพร่ความคิด ความเชื่อของตนไปสู่สังคมใหญ่ได้เช่นกัน ดังนั้นแม้ว่าคนส่วนใหญ่ในชุมชนอาจจะไม่เข้าใจ หรือเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับเรื่องเด็กพิการ แต่ครอบครัวของเด็กที่เรียนในโรงเรียนที่มีเด็กพิการก็สามารถเรียนรู้จากการที่มีเด็กพิการมาอยู่ร่วมกับเด็กของตน ทำให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและสามารถถ่ายทอดความเข้าใจที่ถูกต้องนี้ให้แก่บุคคลอื่น ๆ ในชุมชนได้

3. ระบบวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง แม้ในทางทฤษฎี นักวิชาชีพทั้งหลายต่างก็ยอมรับว่าเด็กพิการจะได้รับประโยชน์สูงสุด ก็ต่อเมื่อ มีการประสานงานที่มีประสิทธิภาพระหว่างวิชาชีพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง (Inter/Multi-Disciplinary Team) แต่ในทางปฏิบัตินั้น จะพบว่ามี การประสานงานดังกล่าวน้อยมาก การที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากความจำกัดต่าง ๆ ทั้งในระบบวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ระบบการศึกษา และระบบสังคม ความจำกัดในเรื่องนี้ ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการพัฒนารูปแบบนี้ และเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ที่ทำให้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียนในประเทศไทยที่นำเสนอแตกต่างจากรูปแบบในประเทศทางตะวันตก กล่าวคือ การประสานงานกับนักวิชาชีพเป็นขั้นตอนที่ครูผู้ใช้รูปแบบควรวินิจฉัยทำ-ถ้าเป็นไปได้ แต่อาจทำไม่ได้ก็ได้-ในกรณีที่ไมอาจแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพในท้องถิ่นได้ และในการประสานงานนั้น ครูผู้ใช้รูปแบบนี้ก็ต้องมีบทบาทในการให้บริการเสริมแทนนักวิชาชีพ โดยอาศัยคำปรึกษาแนะนำจากนักวิชาชีพ มากกว่าการที่ทั้งสองฝ่ายจะประสานงานในการให้บริการแก่เด็กพิการตามสายงานของตน อย่างไรก็ตามในบริบทที่มีนักวิชาชีพที่มีเจตคติที่ถูกต้องและมีความ

สามารถสูงจำนวนมากเพียงพอ สามารถให้บริการเด็กพิการได้โดยตรง ครูผู้ใช้รูปแบบก็จะลดบทบาทลงเหลือการให้การศึกษาแก่เด็กพิการ และติดต่อประสานงานกับนักวิชาชีพต่างๆ เพื่อให้ได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์และสนับสนุนงานของนักวิชาชีพตามบทบาทของตน

สรุปปัจจัยสำคัญในเงื่อนไขทั้ง 3 ประการได้ดังนี้

1. ระบบการจัดการศึกษาโดยภาพรวม : นโยบายและการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด
  - : ความพร้อมทางด้านบุคคล งบประมาณ และอาคารสถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์
  - : ความเชื่อพื้นฐาน หลักการ และธรรมชาติของหลักสูตรแม่บท และเอกสารแม่บทต่าง ๆ
  - : นโยบายและประสิทธิภาพในการประสานงานกับชุมชน และงานวิชาชีพอื่น ๆ

1.1 ระบบการจัดการศึกษาในโรงเรียน

- : นโยบายและแนวทางการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน
- : เจตคติ ความรู้ความสามารถ และความเพียงพอของบุคลากรในโรงเรียน
- : ธรรมชาติและความยืดหยุ่นของการใช้หลักสูตรในระดับโรงเรียน
- : ความเพียงพอ และวิธีการจัดสรรงบประมาณ
- : ความเพียงพอ และวิธีการบริหารอาคารสถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ
- : ประสิทธิภาพของการประสานงานระหว่างบุคลากรต่าง ๆ ในโรงเรียน
- : นโยบายและประสิทธิภาพในการประสานงานกับผู้ปกครองนักวิชาชีพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น

1.1.1 ระบบการจัดโปรแกรมการเรียนรู้ร่วม

- : นโยบายและแนวทางการดำเนินโปรแกรม
- : ความพร้อมทางด้านเจตคติ และความรู้ความสามารถ และความเพียงพอของบุคลากรที่ดำเนินโปรแกรม
- : ธรรมชาติและความยืดหยุ่นของการใช้หลักสูตรกับเด็กพิการ
- : ความเพียงพอและวิธีการจัดสรรงบประมาณของโปรแกรม
- : ความเพียงพอและวิธีการบริหารอาคารสถานที่และเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆที่ต้องใช้ในโปรแกรม
- : ประสิทธิภาพของการประสานงานระหว่างบุคลากรในโปรแกรม
- : นโยบายและประสิทธิภาพในการประสานงานกับผู้ปกครองเด็กพิการและนักวิชาชีพในท้องถิ่น
- : ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความต่อเนื่องของแต่ละขั้นตอนของกระบวนการในโปรแกรม

2. ระบบสังคมในชุมชน : เจตคติและความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องของสมาชิกทั้งหลายในชุมชน

- : ความพร้อมทางกำลังกาย กำลังความคิด และกำลังทรัพย์ในการสนับสนุนรูปแบบของสมาชิกในชุมชน
- : ปัจจัยที่อำนวยความสะดวกทางด้านกายภาพในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการคมนาคม
- : แนวความคิดและประสิทธิภาพในการประสานงานระหว่างสมาชิกในชุมชนกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในรูปแบบ

2.1 ระบบครอบครัวของเด็ก ๆ และครูในโรงเรียน

- : เจตคติและความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องของสมาชิกในครอบครัวทั้งหลาย

- : ความพร้อมทางกำลังกาย กำลังความคิด และกำลังทรัพย์ในการสนับสนุนรูปแบบของสมาชิกของครอบครัวทั้งหลาย
- : แนวความคิดและประสิทธิภาพในการประสานงานระหว่างสมาชิกในครอบครัวทั้งหลายกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในรูปแบบ

3. ระบบงานวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง :
- นโยบายและการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด
  - : ความพร้อมทางด้านบุคคล งบประมาณ และอาคารสถานที่ เครื่องมือ อุปกรณ์
  - : นโยบายและประสิทธิภาพในการประสานงานกับชุมชนและหน่วยงานทางการศึกษา

3.1 ระบบการให้บริการที่เกี่ยวข้องแก่เด็กพิการในท้องถิ่น

- : นโยบายและแนวทางการบริหารของผู้บริหารของหน่วยงานวิชาชีพในท้องถิ่น
- : เจตคติความรู้ความสามารถและความเพียงพอของนักวิชาชีพในท้องถิ่น
- : ธรรมชาติและความยืดหยุ่นของงานในหน้าที่นักวิชาชีพในท้องถิ่น
- : ความเพียงพอและวิธีการจัดสรรงบประมาณในการให้บริการเด็กพิการ
- : ความเพียงพอและวิธีการบริหารอาคารสถานที่ เครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ
- : นโยบายและประสิทธิภาพในการประสานงานกับผู้ปกครองและนักการศึกษาที่จัดการเรียนร่วม

บทบาทหน้าที่

บุคคลต่างๆที่มีบทบาทหน้าที่ในระบบทั้ง 3 ระบบที่เป็นปัจจัยภายนอกของรูปแบบสามารถสนับสนุนรูปแบบได้ดังนี้

1. บุคลากรในระบบการศึกษา

1.1 ผู้บริหารในหน่วยงานการศึกษาที่เป็นต้นสังกัด สามารถสนับสนุนรูปแบบได้

โดย

- จัดระบบการบริหารงานและการประสานงานที่คล่องตัว
- อนุมัติอัตรากำลังครูการศึกษาพิเศษ
- ออกระเบียบให้ประเมินเด็กพิการด้วยเกณฑ์ที่ต่างจากเกณฑ์

สำหรับเด็กปกติ หรือแยกการประเมินเด็กพิการออกจากการประเมินคุณภาพโรงเรียน

- กำหนดแผนผังอาคารสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนร่วมของเด็กพิการ

ประเภทต่าง ๆ

- จัดสรรบุคลากรที่มีคุณภาพ นิเทศและติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ
- จัดฝึกอบรมและเพิ่มพูนความรู้ให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ

เรียนร่วมด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ

- จัดทำสื่อต้นแบบ และเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียน

ร่วมให้แก่ครูเรียนร่วม

- กำหนดแนวทางการบริหารบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นรูปธรรม เช่น

การพิจารณาความดีความชอบที่เป็นธรรมทั้งแก่ครูปกติและครูที่สอนเด็กเรียนร่วม กำหนดอัตราส่วน

จำนวนครูต่อนักเรียนในห้องเรียนปกติและห้องเรียนที่มีเด็กพิการเรียนร่วม และการจัดสรร

งบประมาณที่เป็นธรรมให้แก่โครงการต่าง ๆ รวมทั้งโครงการการจัดการเรียนร่วม ฯลฯ และ

ติดตามควบคุมให้ผู้ปฏิบัติดำเนินการตามแนวทางที่กำหนด

ฯลฯ

1.2 ที่ปรึกษาทางการศึกษาพิเศษหรือศึกษานิเทศก์ทางการศึกษาพิเศษสามารถ

สนับสนุนรูปแบบได้โดย

- ติดต่อกับผู้บริหารโรงเรียน และครูในโปรแกรมการเรียนร่วมด้วยวิธี

การต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ

- ให้กำลังใจ คำปรึกษาแนะนำปัญหาต่างๆที่ผู้บริหารและครูนำมาปรึกษา
- เข้าสังเกตการสอนของครูในชั้นเรียนร่วม และการซ่อมเสริม และ

นิเทศเป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ

- สังเกตการสอนเด็กพิการทั้งเมื่อแยกสอนและเมื่อเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ ด้วยเทคนิคต่าง ๆ โดยเฉพาะการคุมชั้นเรียนร่วม

- ให้ความรู้เพิ่มเติมแก่บุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในโปรแกรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องที่ถูกขอ
- แนะนำแหล่งข้อมูลต่างๆให้แก่ผู้บริหารโรงเรียน และครูในโปรแกรม

ฯลฯ

1.3 ผู้บริหารโรงเรียน สามารถสนับสนุนรูปแบบได้โดย

- ศึกษา ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม และสนับสนุนโปรแกรมการจัดการเรียนร่วม ตามแนวทางที่ทราบมาเท่าที่จะเป็นไปได้ในโรงเรียนของตน

- จัดสรรงานและพิจารณาความดีความชอบอย่างเป็นธรรมเสมอกัน ทั้งครูปกติและครูเรียนร่วม

- จัดสรรอาคารสถานที่ ห้องเรียน เครื่องมือ และอุปกรณ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงบประมาณให้แก่โปรแกรมการจัดการเรียนร่วมอย่างยุติธรรม

- ประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจกันระหว่างครูอื่น ๆ ในโรงเรียนกับครูเรียนร่วม และระหว่างผู้ปกครองเด็กปกติกับผู้ปกครองเด็กพิการ

ฯลฯ

1.4 ครูปกติอื่นๆ รวมทั้งบุคลากรสนับสนุนอื่นๆ ในโรงเรียน สามารถสนับสนุนรูปแบบได้โดย

- พยายามหาประสบการณ์ตรงในการเกี่ยวข้องกับเด็กพิการ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง

- ปฏิบัติต่อเด็กพิการเสมือนเด็กปกติ โดยไม่ยกให้มีสิทธิ์พิเศษเหนือเด็กอื่น หรือไม่รังเกียจเหยียดหยามเด็กพิการ การช่วยเหลือเด็กพิการจะทำเท่าที่จำเป็น และให้โอกาสเด็กพิการได้ฝึกหัดในการช่วยเหลือตัวเองให้มากที่สุด

- ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือครูในโปรแกรมการเรียนร่วมตามกำลัง เช่น ช่วยคุมชั้นแทนขณะที่ครูเรียนร่วมซ่อมเสริมเด็กพิการ หรือช่วยนำเด็กพิการออกจากห้องเรียน

ปกติ มาให้บริการเสริมหรือซ่อมเสริมให้ได้อย่างสม่ำเสมอ หากตนเองมีความสามารถในเรื่องนั้น และมีเวลาพอ

- ช่วยจัดทำสื่อที่ต้องทำเพิ่มเป็นพิเศษเพื่อสอนเด็กพิการ
- ช่วยรับภาระหน้าที่อื่นตามความถนัดและตามกำลัง เช่น ช่วยเป็นครูเวรช่วงเช้าแทนให้ เพื่อให้ครูเรียนร่วมสามารถสอนซ่อมเสริมเด็กพิการได้

ฯลฯ

2. ระบบชุมชน

2.1 บุคคลในระบบชุมชน สามารถสนับสนุนรูปแบบนี้ได้โดย

- สร้างอาคารสถานที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถนนหนทาง การคมนาคม การเดินทางทั้งภายนอกและภายในอาคารบ้านเรือน ร้านค้า และหน่วยงานที่ให้บริการต่าง ๆ ที่ช่วยให้เด็กพิการสามารถช่วยเหลือตัวเองได้มากขึ้น มีความจำเป็นต้องพึ่งผู้อื่นน้อยลง
- พยายามมีประสบการณ์ตรง ในการเกี่ยวข้องกับบุคคลพิการประเภทต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง

ฯลฯ

2.2 ครอบครัวของเด็กปกติอื่น ๆ และครอบครัวของครูอื่น ๆ ในโรงเรียน สามารถสนับสนุนรูปแบบนี้ได้โดย

- พยายามมีประสบการณ์ตรง ในการเกี่ยวข้องกับเด็กพิการและบุคคลพิการประเภทต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง
- ปฏิบัติต่อเด็กพิการเสมือนเด็กปกติ โดยไม่ยกให้มีสิทธิพิเศษเหนือเด็กอื่น หรือไม่รังเกียจเหยียดหยามเด็กพิการ การช่วยเหลือเด็กพิการจะทำเท่าที่จำเป็นและให้โอกาสเด็กพิการได้ฝึกหัดในการช่วยเหลือตัวเองให้มากที่สุด

3. ระบบงานวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

3.1 ผู้บริหารหน่วยงานวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง สามารถสนับสนุนรูปแบบนี้ได้โดย

- สนับสนุนและจัดระบบการประสานงานกับผู้ปกครอง และบุคลากรทางการศึกษาที่คล่องตัว

- สนับสนุนให้นักวิชาชีพในสังกัดไปให้บริการเสริมแก่เด็ก และ/หรือไป
นิเทศการให้บริการเสริมแก่เด็กพิการโดยบุคลากรในโรงเรียนตามกำลัง

ฯลฯ

3.2 นักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ สามารถสนับสนุนรูปแบบนี้ได้โดย

- ให้ความร่วมมือในการประสานงานการให้บริการกับผู้ปกครอง และ
บุคลากรทางการศึกษา
- ให้บริการเสริมแก่เด็กพิการยังสถานศึกษา โดยอาจมาให้บริการ
โดยตรงหรืออาจมาเพื่อสาธิตเป็นตัวอย่างให้แก่บุคลากรในโรงเรียน และมาเยี่ยมเพื่อติดตามผล
และนิเทศตามโอกาส
- ให้ความรู้และแนะนำแหล่งข้อมูลแก่ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครองเด็ก
ปกติ ครู และบุคลากรทั่ว ๆ ไปในโรงเรียน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งครูที่สอนเด็กพิการและ
ผู้ปกครองเด็กพิการ

ฯลฯ

ปัจจัยทั้ง 3 ประการนี้ เป็นปัจจัยที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของรูปแบบ ยิ่งเป็น
ระบบที่เล็กกลง และเข้าใกล้ระบบการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมมากเท่าใด ก็จะมี
อิทธิพลต่อรูปแบบมากขึ้นเท่านั้น อย่างไรก็ตามปัจจัยเหล่านี้ยังเป็นเพียงปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อ
รูปแบบ ซึ่งแม้จะมีประสิทธิภาพสูงเพียงไร ก็ไม่อาจสรุปยืนยันได้ว่า รูปแบบนี้จะดำเนินไปได้ และ
ในทางกลับกัน แม้ปัจจัยภายนอกจะไม่เอื้อต่อการดำเนินรูปแบบเท่าที่ควร แต่ถ้าปัจจัยภายในมี
ประสิทธิภาพสูง รูปแบบนี้ก็ยังสามารถดำเนินไปได้ ปัจจัยภายในที่จะทำให้อาณาเขตนี้เป็นไปได้หรือไม่
เป็นระบบที่เล็กกลงไปอีกในระบบการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม หากขาดปัจจัยดัง
กล่าวเพียงประการใดประการหนึ่ง รูปแบบนี้ก็จะไม่สามารถดำเนินไปได้ จึงอาจกล่าวได้ว่าปัจจัย
ภายนอกเอื้อต่อการดำเนินรูปแบบ ขณะที่ปัจจัยภายในกำหนดความสำเร็จของรูปแบบ ดังจะได้
อธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับปัจจัยภายในต่อไป

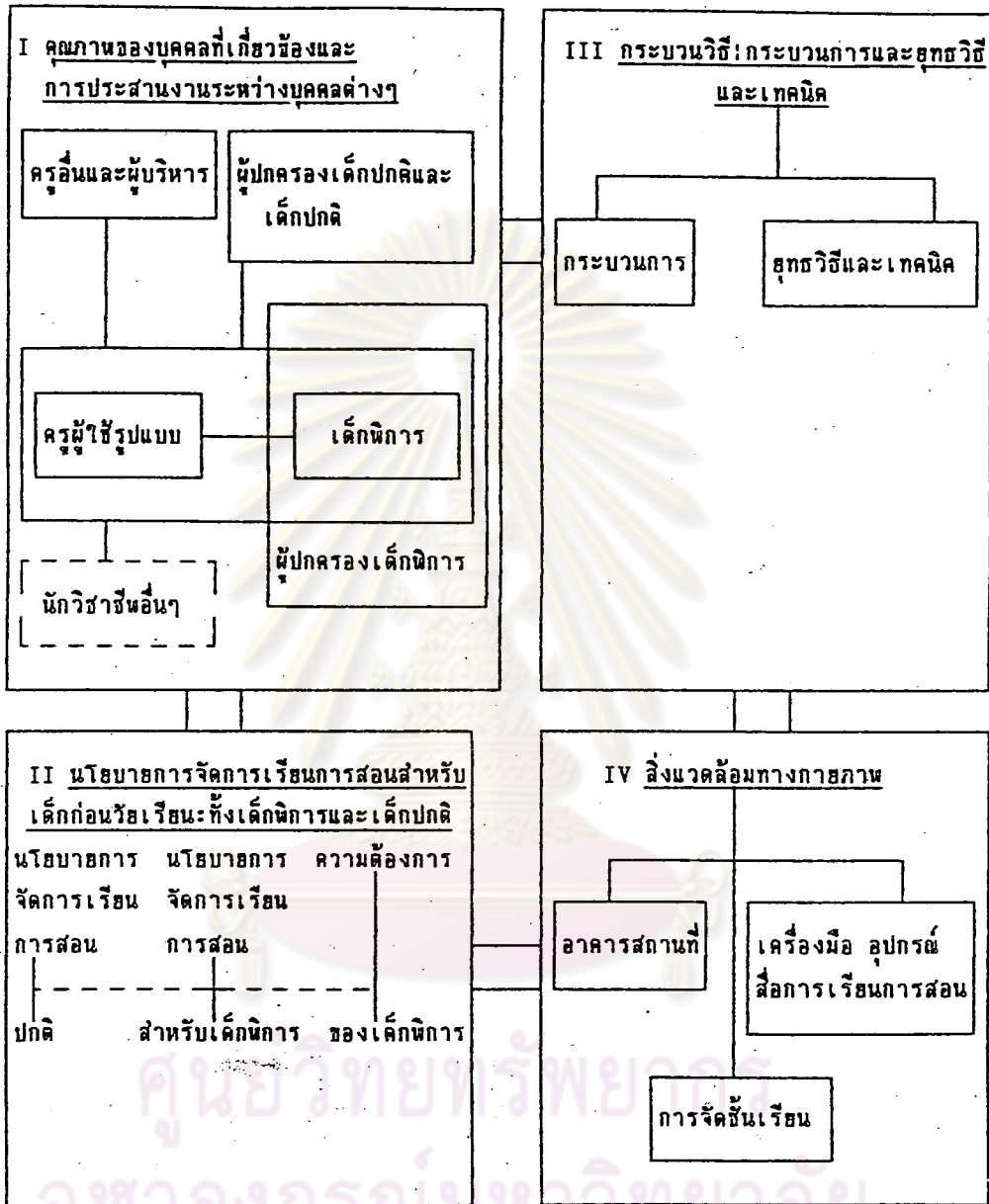
9. ปัจจัยภายใน

หมายถึง ปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวกำหนดความสำเร็จของรูปแบบ กล่าวคือ เป็นปัจจัยที่ผู้ใช้รูปแบบจะต้องคำนึงถึงและจัดการอย่างเหมาะสม รูปแบบจึงจะบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้แก่

- 9.1 คุณภาพของบุคคลที่เกี่ยวข้องและการประสานงานระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้อง
: ผู้ให้บริการโดยตรง ผู้รับบริการ และผู้ที่เกี่ยวข้อง
- 9.2 นโยบายการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน : ทั้งเด็กพิการและเด็กปกติ
- 9.3 กระบวนการวิธีการเรียนการสอน : กระบวนการ และยุทธวิธี เทคนิค
- 9.4 สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ : อาคารสถานที่ การจัดชั้นเรียน และเครื่องมืออุปกรณ์ สื่อต่าง ๆ

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้งสี่ได้แสดงไว้ในแผนภูมิข้างล่างนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิ องค์ประกอบและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของรูปแบบ

เนื่องจากโรงเรียนที่จัดชั้นเด็กเล็กในพื้นที่ต่าง ๆ นั้น มีความแตกต่างกันสูงมาก ทั้งในเรื่องคุณภาพและปริมาณของบุคคลผู้ให้บริการโดยตรงแก่เด็กพิการ ความพร้อมของเด็กพิการ และผู้ที่เกี่ยวข้อง การกำหนดความสำเร็จของรูปแบบจึงต้องคำนึงถึงความแตกต่างดังกล่าวด้วย จึงจะสามารถสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงได้อย่างแท้จริง ด้วยเหตุนี้ในการกล่าวถึงปัจจัยภายในซึ่งกำหนดความสำเร็จของรูปแบบ จึงแบ่งสาระในแต่ละประเด็น ออกเป็น 2 ระดับ คือ เกณฑ์ขั้นต่ำ และ เกณฑ์ที่ควรบรรลุ (ถ้าเป็นไปได้) ดังนี้

9.1 คุณภาพของบุคคลที่เกี่ยวข้องและการประสานงานระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้อง : ผู้ให้บริการโดยตรง ผู้รับบริการ และผู้เกี่ยวข้อง

ผู้ให้บริการโดยตรง

เกณฑ์ขั้นต่ำ ได้แก่ ครูประจำชั้นเด็กเล็ก

เกณฑ์ที่ควรบรรลุ (ถ้าเป็นไปได้) ได้แก่ คณะกรรมการการจัดการเรียนร่วม

ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนเด็กพิการเรียนร่วม ครูการศึกษาพิเศษ หรือครูผู้ให้บริการเสริมหรือช่วยซ่อมเสริมเด็กพิการหรือครูเสริมวิชาการ ผู้ปกครองเด็กพิการ และนักวิชาชีพที่ดูแลการให้บริการเสริมแก่เด็กพิการทั้งโดยตรงหรือโดยอ้อมผ่านครูผู้ให้บริการเสริม

คณะกรรมการการจัดการเรียนร่วม จะมีบทบาทในการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้เกี่ยวกับเด็กพิการ แล้วพิจารณาแผนการสอนประจำภาคว่าเหมาะสมกับลักษณะเด็กและเป็นไปได้ในสภาพจริงหรือไม่ คณะกรรมการจะต้องมีการประชุมกันอย่างน้อยหนึ่งครั้ง ก่อนเปิดภาคเรียนแต่ละภาค และประชุมกันทุกปลายภาคเรียนเพื่อทบทวนงานที่ดำเนินไปว่า เหมาะสมหรือไม่ ควรแก้ไขปรับปรุงอย่างไร รวมทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ครูผู้สอนเด็กพิการตามความเหมาะสม โดยมีผู้เชี่ยวชาญการศึกษาพิเศษจากส่วนกลางหรือเขตธานีเทศให้เป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ

คุณสมบัติของผู้ใช้รูปแบบ

ในโรงเรียนส่วนใหญ่ ครูผู้สอนเด็กพิการจะต้องรับผิดชอบดำเนินการเองทั้งหมด โดยได้รับคำปรึกษาแนะนำจากผู้ที่เกี่ยวข้องน้อยมาก ประสิทธิภาพของการดำเนินการจึงขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของครูเป็นสำคัญ ครูจึงต้องเป็นผู้ที่มีคุณภาพสูง โดยผู้วิจัยได้กำหนด เกณฑ์ขั้นต่ำ ของคุณสมบัติของครูผู้ใช้รูปแบบนี้ไว้ ดังนี้

1. มีความเชื่อว่า เด็กพิการทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับโอกาสทางการศึกษา เช่นเดียวกับเด็กปกติ และเด็กเล็กที่พิการก็สามารถพัฒนาไปตามขั้นตอนของพัฒนาการแบบเดียวกับเด็กเล็กปกติ แต่ในอัตราที่แตกต่างกัน และต้องได้รับความช่วยเหลืออย่างเหมาะสม

2. สม่ครใจที่จะจัดการเรียนการสอนในชั้นเด็กเล็กของตน โดยใช้รูปแบบฯ นี้

3. มีความรู้พื้นฐานและมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนชั้นเด็กเล็กปกติ

4. มีความรู้พื้นฐานและความสามารถขั้นต้น ในจัดการศึกษาพิเศษ ทั้งนี้อาจด้วยพื้นฐานเดิมของตัวเอง หรืออาจจะเกิดจากการศึกษาคู่มือครูและเอกสารประกอบการใช้รูปแบบฯ ก็ได้

เกณฑ์ที่ควรบรรลุ (ถ้าเป็นไปได้)

นอกจากเกณฑ์ขั้นต่ำที่ครูผู้ใช้รูปแบบทุกคนต้องมีแล้ว หากโรงเรียนใดมีครูที่มีคุณภาพสูงกว่านี้ เช่น เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ และมีความชำนาญสูงในการสอนชั้นเด็กเล็ก มีความกระตือรือร้นในการปรับปรุงการสอนของตนอยู่เสมอ มีประสบการณ์เคยสั่งเหตุการณ์สอนเด็กพิการก่อนวัยเรียนและทดลองสอนโดยได้รับข้อมูลป้อนกลับ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนครูด้วยกัน ระหว่างครูกับเด็ก ๆ และระหว่างครูกับผู้ปกครอง ฯลฯ รูปแบบนี้จะยิ่งประสบความสำเร็จสูงขึ้นไปตามลำดับด้วยเช่นกัน

บทบาทและหน้าที่ของผู้ให้บริการซึ่งส่วนใหญ่ได้แก่ ครูผู้ใช้รูปแบบ คือ

เกณฑ์ขั้นต่ำ

1. วางแผนและดำเนินการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมตามขั้นตอนที่เสนอแนะไว้ในรูปแบบ ในกรณีที่เป็นคณะกรรมการ ควรมีการประชุม วางแผน มอบหมายงาน ติดตาม แก้ปัญหา และตัดสินใจต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยภาคเรียนละหนึ่งครั้ง

2. ติดต่อกับผู้ปกครองเด็กพิการ เพื่อให้การปฏิบัติต่อเด็กพิการทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนสอดคล้องกัน และเป็นไปในทางที่สร้างสรรค์

3. ทบทวนแผนการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม และตัดสินใจว่าเด็กควรได้รับการจัดการเรียนการสอนที่มีลักษณะเฉพาะต่อไปหรือไม่ อย่างไร

เกณฑ์ที่ควรบรรลุ (ถ้าเป็นไปได้)

4. เป็นแกนนำในการช่วยให้บุคคลอื่น ๆ เช่น เพื่อนครูคนอื่น ๆ ในโรงเรียน
เด็ก ๆ ทั้งหลาย ทั้งในชั้นเด็กเล็กและในชั้นอื่น ๆ และผู้ปกครองเด็กปกติ เป็นต้น ได้รู้จักคุ้นเคย
ยอมรับและปฏิบัติต่อเด็กพิการอย่างเหมาะสม

5. ประสานงานกับนักวิชาชีพที่ให้บริการเสริม หรือดำเนินการให้บริการเสริม
ด้วยตนเอง (ถ้าจำเป็น) โดยขอคำแนะนำจากนักวิชาชีพเป็นระยะ ๆ

การประสานงานเพื่อขอความร่วมมือและความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นที่ไม่ใช่
นักวิชาชีพและนักการศึกษาพิเศษ

อนึ่ง ในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมนี้ หากครูผู้ใช้รูปแบบไม่มีครูการ
ศึกษาพิเศษหรือครูเสริมวิชาการ หรือนักวิชาชีพที่จะมาช่วยในการให้บริการเสริม หรือซ่อมเสริม
ให้แก่เด็กได้ ครูอาจขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในลักษณะหนึ่งลักษณะใดต่อไป นี้ หรือหาก
ได้รับความร่วมมือมากกว่านั้นก็จะเป็นประโยชน์แก่เด็กยิ่งขึ้น

ความช่วยเหลือที่อาจได้รับจากบุคคลอื่น

1. เพื่อนครู เพื่อนครูในโรงเรียนสามารถให้ความช่วยเหลือแก่ครูผู้ใช้รูปแบบ
ด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

- ช่วยซ่อมเสริมให้แก่เด็กพิการ เช่น ฝึกพูด ฝึกการเคลื่อนไหว เคลื่อนที่ ฯลฯ ถ้ามีความรู้ความสามารถในด้านนั้นๆ
- ช่วยคุมชั้นเด็กเล็ก หรือสอนแทนในช่วงเวลาที่ครูผู้ใช้รูปแบบซ่อมเสริม
เด็กพิการ
- ช่วยทำสื่อการเรียนการสอน ทั้งที่ใช้สอนเด็กปกติและที่ใช้สอนเด็กพิการ
- ช่วยรับภาระหน้าที่ด้านอื่น เช่น เป็นครูเวรแทนให้เพื่อให้ครูผู้ใช้รูปแบบ
ได้ใช้เวลานั้นในการซ่อมเสริมเด็กพิการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ผู้ปกครอง ผู้ปกครองเด็กพิการอาจช่วยในการจัดการเรียนการสอนได้
ตามกำลังความสามารถ เวลา และฐานะทางเศรษฐกิจของตนได้ ด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

- มาช่วยซ่อมเสริมแก่เด็กพิการที่โรงเรียน หรือจ้างหรือจัดหาคนมาทำ
หน้าที่นี้
- ช่วยคุมชั้นเด็กเล็ก หรือสอนแทนในช่วงเวลาที่ครูผู้ใช้รูปแบบให้บริการ
เสริมหรือซ่อมเสริมเด็กพิการ หรือจัดหาหรือจ้างผู้ช่วยครูมาทำหน้าที่นี้

- ช่วยทำสื่อการเรียนการสอน หรือจัดซื้อ หรือจัดหามาให้ เพื่ออำนวยความสะดวก

ความสะดวกแก่ครู

ฯลฯ

3. อาสาสมัคร อาสาสมัคร ซึ่งอาจเป็นนักเรียนโตๆ ในโรงเรียน หรือนิสิตนักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่น ก็อาจช่วยเหลือด้วยวิธีการทำนองเดียวกับเพื่อนครู หรือผู้ปกครอง แต่ทั้งนี้จะต้องอยู่ในความดูแลและให้คำแนะนำจากครูอีกต่อหนึ่ง

ข. ผู้รับบริการ ได้แก่ ตัวเด็กพิการ และผู้ปกครองเด็กพิการ

เด็กพิการ เนื่องจากรูปแบบนี้เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมในชั้นปกติ ดังนั้นเด็กพิการที่มาเรียนร่วมแบบนี้จะต้องไม่ใช่เด็กที่มีความพิการหรือบกพร่องอย่างรุนแรงจนครูต้องเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดตลอดเวลา เพราะการนำเด็กพิการที่มีความบกพร่องอย่างรุนแรงมาเรียนร่วมแบบนี้ จะทำให้เด็กไม่ได้รับการดูแลที่เพียงพอ อีกทั้งยังอาจรบกวนชั้นเรียน ทำให้เด็กอื่น ๆ เสียการเรียนไปด้วย เด็กที่จะเข้ามาเรียนร่วมในรูปแบบนี้ จึงต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในหัวข้อ "ความหมายและขอบเขต"

สำหรับเด็กพิการที่มีความบกพร่องรุนแรงหรือพิการซ้อน ไม่ควรรับการเรียนการสอนด้วยรูปแบบนี้ เพราะรูปแบบนี้อาจไม่สามารถสนองความต้องการเฉพาะของเด็กได้

ผู้ปกครองเด็กพิการ ผู้ปกครองเด็กพิการเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการกำหนดความสำเร็จของรูปแบบ หากผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนร่วมไม่ว่าครูผู้ใช้รูปแบบจะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการสอน และอุทิศตนในการสอนเด็กพิการมากเพียงไร รูปแบบนี้ก็ยิ่งเสี่ยงต่อการล้มเหลวได้ ระดับความร่วมมือของผู้ปกครองจึงเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งประการหนึ่งในการกำหนดความสำเร็จของรูปแบบ

เกณฑ์ขั้นต่ำ ในการบรรลุจุดมุ่งหมายของรูปแบบ ผู้ปกครองจะต้องให้ความร่วมมือ อย่างน้อยที่สุด 2 ประการ ดังนี้

1. รับ-ส่ง เด็กพิการ ให้ได้มาเรียนร่วมอย่างสม่ำเสมอ

2. อบรมเลี้ยงดูเด็ก โดยไม่ขัดแย้งหรือเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ที่โรงเรียนของเด็ก เช่น เมื่ออยู่โรงเรียนเด็กได้ฝึกการทำงานกิจกรรมประจำวันเอง แต่เมื่อกลับบ้านพ่อแม่ทำให้ทุกอย่างโดยไม่ยอมให้ลูกทำอะไรเองเลย เพราะการอบรมเลี้ยงดูเช่นนี้จะทำให้เด็กไม่ยอมรับร่วมมือในการฝึกที่โรงเรียน และเป็นการปิดโอกาสที่เด็กจะได้ฝึกทักษะที่เรียนให้เกิดความชำนาญด้วย

เกณฑ์ที่ควรบรรลุ (ถ้าเป็นไปได้) ในกรณีที่ผู้ปกครองยินดีให้ความร่วมมือครูควรประสานงานกับผู้ปกครองให้มากขึ้นในการให้ความช่วยเหลือแก่เด็ก ดังนี้

3. ช่วยซ่อมเสริม ฝึกทักษะเพิ่มเติมให้แก่เด็กที่บ้าน โดยวางแผนร่วมกันกับครูว่าในแต่ละสัปดาห์ จะฝึกทักษะอะไรให้แก่เด็กขณะอยู่ที่บ้าน เพื่อให้สอดคล้องและส่งเสริมการฝึกทักษะที่โรงเรียน

4. พบปะและให้ข้อมูลแก่ครูอย่างสม่ำเสมอว่า พฤติกรรมของเด็กที่บ้านเหมือนหรือต่างจากขณะอยู่ที่โรงเรียนหรือไม่และอย่างไร รายงานความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นรวมทั้งบอกปัญหาพฤติกรรมที่พบให้แก่ครู เพื่อร่วมกันหาทางแก้ไข

5. พาเด็กไปรับการรักษาหรือบำบัดจากนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) อย่างสม่ำเสมอ และให้ข้อมูลแก่ครูเกี่ยวกับวิธีการให้ความช่วยเหลือ และการบำบัดรักษาที่นักวิชาชีพแนะนำ ทั้งนี้ในกรณีที่ครูและนักวิชาชีพไม่อาจประสานงานกันโดยตรงได้ ผู้ปกครองยอมรับบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดข้อมูล และรับคำแนะนำของฝ่ายหนึ่งมาถ่ายทอดให้แก่อีกฝ่ายหนึ่ง

ค. ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่บุคคลต่างๆที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้ให้บริการและผู้รับบริการ ได้แก่ ครูและบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน (ในกรณีที่ผู้ใช้รูปแบบ ฯ นี้ คือ ครูประจำชั้นเด็กเล็ก ไม่ใช่คณะกรรมการการจัดการเรียนร่วม) เด็กปกติ และผู้ปกครองเด็กปกติ รวมทั้งนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น

แม้ว่าบุคคลเหล่านี้จะไม่ได้มีบทบาทหน้าที่โดยตรงในการให้บริการหรือรับบริการ แต่ก็มีส่วนกำหนดความสำเร็จของการจัดการเรียนร่วมได้ในระดับหนึ่ง รูปแบบนี้จึงมีจุดมุ่งหมายที่จะให้บุคคลที่เกี่ยวข้องเหล่านี้ ได้รู้จักคุ้นเคย เข้าใจ และยอมรับเด็กพิการได้มากขึ้น และปฏิบัติต่อเด็กพิการอย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น เมื่อเด็กพิการได้เข้ามาเรียนร่วมอย่างเป็นระบบตั้งแต่เล็ก อย่างไรก็ตามค่านิยมและลักษณะนิสัยของบุคคลเหล่านี้ก็เป็นตัวกำหนดว่า พวกเขาจะเปลี่ยนความรู้สึกนึกคิดของเขาหรือไม่ และเปลี่ยนไปในทางใด ผู้ปกครองเด็กปกติบางคนอาจยอมรับเด็กพิการ

ให้เข้ามาคลุกคลีกับลูกของตนได้ด้วยดี ขณะที่ผู้ปกครองเด็กบางคนอาจตั้งข้อรังเกียจและไม่รู้สึกดีชั้นเลิศตลอดทั้งปีการศึกษา หากบุคคลที่เกี่ยวข้องมีเจตคติที่ดีต่อเด็กพิการและการนำเด็กพิการมาเรียนร่วมด้วยรูปแบบนี้ รูปแบบก็จะประสบความสำเร็จมากขึ้น ครูก็จะจัดการเรียนการสอนได้ราบรื่นขึ้น ในทางกลับกัน หากบุคคลที่เกี่ยวข้องต่อต้านเด็กพิการหรือการใช้รูปแบบนี้ ก็ย่อมเป็นการยากที่รูปแบบนี้จะดำเนินไปและบรรลุความสำเร็จได้โดยง่าย ด้วยเหตุนี้ จึงจำเป็นต้องกำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำในการให้ความร่วมมือของบุคคลเหล่านี้ ดังนี้

เกณฑ์ขั้นต่ำ

บุคคลที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนและในชุมชนจะต้องไม่ต่อต้านหรือขัดขวาง แสดงอาการรังเกียจ หรือในอีกด้านหนึ่งต้องไม่เอาอกเอาใจ ให้สิทธิพิเศษแก่เด็กพิการจนเป็นอุปสรรคต่อการฝึกทักษะต่างๆ ให้แก่เด็กพิการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะทางอารมณ์และสังคมของเด็กพิการ

เกณฑ์ที่ควรบรรลุ (ถ้าเป็นไปได้)

ในกรณีที่บุคคลที่เกี่ยวข้องมีเจตคติที่ถูกต้องและยินดีให้ความร่วมมือ ครูผู้ใช้รูปแบบหรือคณะกรรมการจัดการเรียนร่วม ควรพยายามให้เกิดการช่วยเหลือเพิ่มขึ้นจากบุคคลดังกล่าว ตามความสมัครใจและอึดใจของบุคคลต่างๆ ดังได้กล่าวแล้วในเรื่องการประสานงาน เพื่อขอความร่วมมือ และความช่วยเหลือจากบุคคลต่างๆ ที่ไม่ใช่ในวิชาชีพ และนักการศึกษาพิเศษ

หนึ่ง สำหรับนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ถ้าเป็นไปได้ควรพยายามติดต่อขอข้อมูลและคำแนะนำในการให้ความช่วยเหลือแก่เด็กพิการ เพื่อให้การดำเนินการให้ความช่วยเหลือจากทุกฝ่ายมีลักษณะที่สอดคล้องกันและส่งเสริมซึ่งกันและกัน ซึ่งรูปแบบได้เสนอแนะเทคนิคบางประการในการประสานงานกับนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องไว้แล้วในส่วนกระบวนการ

9.2 นโยบายการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียน

เด็กพิการ คือ เด็กที่ไม่อาจได้รับประโยชน์สูงสุดจากการเรียนการสอนตามหลักสูตรปกติ ทั้งนี้เพราะเด็กพิการมีลักษณะความบกพร่องหรือความแตกต่างบางอย่างทำให้ไม่อาจบรรลุจุดประสงค์การเรียนการสอนบางประการของเด็กปกติได้ อีกทั้งความแตกต่างดังกล่าว ยังก่อให้เกิดความจำเป็นในการเรียนรู้บางอย่างที่แตกต่าง หรือนอกเหนือไปจากจุดประสงค์การเรียนรู้อันของเด็กทั่วไป จึงเป็นการแน่นอนว่าเด็กพิการไม่ควรรับการเรียนการสอน โดยมีจุดประสงค์การเรียนรู้อันและการดำเนินการเหมือนเด็กปกติทุกประการ หากต้องการให้เด็กพิการสามารถพัฒนาได้อย่างเต็มที่ตามศักยภาพของตน การปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนปกติให้

สามารถตอบสนองความต้องการพิเศษของเด็กพิการจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่กำหนดการบรรลุจุดมุ่งหมายของรูปแบบ

ในการปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนในชั้นเด็กเล็กปกติ ให้ตอบสนองความต้องการเฉพาะของเด็กพิการนั้น ถ้าหลักสูตรปกติสำหรับเด็กทั่ว ๆ ไปมีความยืดหยุ่นสูง สามารถปรับให้ใช้กับเด็กที่มีความต้องการแตกต่างกัน ในแต่ละท้องถิ่นที่มีความพร้อมและความต้องการที่ต่างกักัน การปรับหลักสูตรดังกล่าวเพื่อใช้กับเด็กพิการก็ย่อมจะทำได้ง่ายขึ้น ในทางกลับกันหากหลักสูตรปกติที่ใช้ยู่มีความเฉพาะเจาะจงตายตัว ไม่เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นแต่ละแห่งปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นของตน และไม่เปิดโอกาสให้เด็กเล็กซึ่งยังมีความแตกต่างกันมากในพัฒนาการด้านต่างๆ ได้เรียนรู้ไปตามระดับพัฒนาการของตนแล้ว การปรับหลักสูตรให้สนองความต้องการของเด็กพิการก็ยิ่งเป็นไปได้ยากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ในโรงเรียนใดที่มีนโยบายเน้นการพัฒนาเด็กเล็กให้มีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน ก่อนเรียนต่อในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 จะมีความยืดหยุ่นในการให้เด็กแต่ละคนที่มีพัฒนาการแต่ละด้านไม่เท่ากันได้พัฒนาไปตามระดับของตน การแข่งขันระหว่างเด็กด้วยกันจะมีน้อย ตรงข้ามเด็กจะถูกฝึกให้มีความเข้าใจช่วยเหลือกัน ดังนั้นเมื่อนำเด็กพิการเข้ามาเรียนร่วม เด็กพิการก็จะได้รับการยอมรับเข้าเป็นสมาชิกคนหนึ่งชั้นโดยไม่ยากนัก แต่ในโรงเรียนที่มีนโยบายเน้นการอ่านเขียนคิดเลข แบบนั่งโต๊ะอ่านตามครู เด็กทุกคนจะต้องเรียนไปในอัตราความเร็วเท่า ๆ กันและไปพร้อม ๆ กัน เด็กพิการซึ่งมีความบกพร่องและอาจมีพัฒนาการบางด้านช้ากว่าย่อมไม่อาจเรียนในลักษณะนั้นได้ และการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดนี้ก็ไม่เปิดโอกาสให้เด็กพิการประสบความสำเร็จไปตามขั้นตอนของตนเองด้วย

9.3 กระบวนการวิธีการเรียนการสอน : กระบวนการและยทวิวิธี เทคนิค

ครูผู้ใช้รูปแบบฯ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการเรียนการสอนให้แก่เด็กพิการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในรูปแบบ หากครูไม่ศึกษากระบวนการให้ละเอียดและดำเนินการข้ามขั้นตอน หรือละเลยบางขั้นตอนโดยเห็นว่าไม่สำคัญหรือไม่มีเวลา ผลที่ออกมาที่ย่อมจะไม่เป็นไปตามที่รูปแบบคาดหวังไว้ เพราะแต่ละขั้นตอนที่กำหนดให้มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน และเป็นพื้นฐานของกันและกัน เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นก็เพื่อใช้ตามขั้นตอนที่กำหนด หากครูผู้ใช้รูปแบบ ละเลยไม่ใช้เครื่องมือตามขั้นตอนอย่างถูกต้อง ประโยชน์ที่ได้จากเครื่องมือก็จะลดลงด้วยเช่นกัน ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของครูผู้ใช้รูปแบบที่จะต้องศึกษาจนแม่นยำในกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการก่อนจะดำเนินการตามรูปแบบนี้

อนึ่งเพื่อเป็นการลดภาระของครูผู้ใช้รูปแบบ ผู้วิจัยได้รวบรวมจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เด็กปกติทั่วไปในชั้นเด็กเล็กควรจะต้องบรรลุก่อนขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และจุดประสงค์การเรียนรู้เฉพาะที่จำเป็นสำหรับเด็กพิการแต่ละประเภท รวมทั้งได้แจกแจงบางจุดประสงค์ให้เป็นขั้นตอนย่อย ๆ สมบูรณ์อยู่ในที่เดียวกัน โดยจัดเรียงเรียงตามพัฒนาการด้านต่าง ๆ และได้คิดหาวิธีการวางแผนและการบันทึกข้อมูลที่จะสะดวกและประหยัดเวลาที่สุด สรุปออกมาเป็นสมุดบันทึกพัฒนาการของเด็กพิการ (เครื่องมือชุดที่ 1 ของรูปแบบ) และได้ออกแบบบันทึกการสอนที่ครูผู้ใช้รูปแบบจะสามารถใช้เตรียมการสอนทั้งเด็กปกติและเด็กพิการควบคู่กันไป เพื่อประหยัดเวลาและสะดวกในการสอนจริงในชั้นเรียน สรุปออกมาเป็นบันทึกการสอนแบบเรียนร่วมในชั้นเด็กเล็ก (เครื่องมือชุดที่ 2 ของรูปแบบ) โดยผู้วิจัยเชื่อว่าเครื่องมือดังกล่าวจะให้แนวทางในการทำงาน และอำนวยความสะดวกให้แก่ครูผู้ใช้รูปแบบได้อย่างมาก การสร้างเครื่องมือสำเร็จรูปทั้งสองนี้มีเหตุผลสำคัญ คือ ช่วยชี้แนวทางแก่ครูปกติซึ่งมีความจำกัดในเรื่องความรู้ทางการศึกษาพิเศษ และช่วยลดภาระให้แก่ครูประจำการซึ่งมีหน้าที่ต่างๆ เต็มมืออยู่แล้ว ทั้งนี้เพื่อส่งผลให้การสอนเด็กพิการเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพมีความเป็นไปได้สูงในทางปฏิบัติ โดยคำนึงถึงข้อจำกัดในเรื่องเวลาและความรู้ทางการศึกษาพิเศษของครูผู้ใช้รูปแบบ

นอกจากนี้ยุทธวิธี เทคนิค ที่ได้เสนอแนะไว้ในคู่มือการใช้รูปแบบและในเอกสารประกอบการใช้รูปแบบฯ เป็นเทคนิควิธีที่ได้คัดเลือกแล้วว่าสำคัญและส่งผลให้การใช้รูปแบบนี้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการเริ่มใช้รูปแบบใหม่ๆ ครูผู้ใช้อาจรู้สึกหนักใจ เพราะมีสิ่งที่ต้องรู้ต้องจำมาก แต่เมื่อสอนไประยะหนึ่ง เทคนิควิธีเหล่านี้ก็จะซึมซาบเข้าไปเองโดยอัตโนมัติ และหากครูหมั่นทบทวนเทคนิควิธีเหล่านี้อยู่เสมอ ก็จะพบว่าสามารถใช้ได้ดีกับเด็กเล็กปกติและสามารถแก้ไขปัญหาหลาย ๆ อย่างของเด็กเล็กปกติได้ด้วย ในทางตรงกันข้าม หากครูไม่สนใจศึกษา หรือพยายามฝึกฝนการใช้เทคนิคที่เสนอแนะให้ นี้ แม้ครูจะปฏิบัติตามขั้นตอนหลัก ๆ ทุกขั้นตอนอย่างเคร่งครัด แต่ครูก็อาจประสบปัญหาการที่เด็กพิการเรียนร่วมหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ช้ามาก รวมทั้งปัญหาการคุมชั้นเรียนด้วย

9.4 สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ : อาคารสถานที่ การจัดชั้นเรียนและเครื่องมอ

อุปกรณ์ สื่อต่าง ๆ

สิ่งแวดล้อมทางกายภาพเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดประการหนึ่ง แต่คนก็มักมองข้ามไป หากอาคารสถานที่ไม่เหมาะสมแล้ว การจัดการเรียนร่วมก็ทำได้ยากหรืออาจทำ

ไม่ได้เลยในเด็กพิการบางประเภท เด็กเล็กปกติทั้งหลายจำเป็นต้องเรียนในห้องเรียนที่มีสุ่มชื่อนามยดี ไม่มีกลิ่นเหม็นรบกวน ไม่มีเสียงดังอีกที มีแสงสว่างเพียงพอ และมีอากาศถ่ายเทสะดวก บริเวณที่เด็กอยู่ ตลอดจนถึงเล่นและเรียนในโรงเรียน ไม่ว่าสนาม ห้องน้ำ ห้องส้วม หรือโรงอาหาร เส้นทางที่ไปยังสถานที่เหล่านั้นต้องปลอดภัย ที่เล่นของเด็กเล็กไม่ควรปนกับที่เล่นของเด็กโต เพราะอาจถูกกระแทกชนเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย เครื่องเล่นและอุปกรณ์ทุกชนิดต้องแข็งแรงมั่นคง ปลอดภัย ไม่ชำรุดง่ายและไม่เป็นพิษแก่ร่างกาย เด็กจำเป็นต้องมีของเล่น และที่เล่นเพื่อใช้การเล่นเป็นการส่งเสริมพัฒนาการไปตามธรรมชาติ สถานที่ทำกิจกรรมต้องไม่คับแคบ เนื้อที่พอ เพื่อเด็กจะทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้โดยไม่ต้องรบกวนกันและกัน ความต้องการพื้นฐานของเด็กเล็กปกติเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็กเล็กที่พิการเช่นเดียวกัน เพราะเด็กเล็กที่พิการก็เป็นเด็กคนหนึ่งเหมือนกันนอกเหนือจากความต้องการที่กล่าวมาแล้วนี้ เด็กพิการยังมีความต้องการที่จะให้มีการตัดแปลงบางสิ่งบางอย่างเกี่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ ที่เด็กทำกิจกรรม เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมได้มากที่สุด และได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่นน้อยที่สุด ยกตัวอย่าง เช่น เด็กร่างกายต้องการรถเข็น หรือไม้ค้ำยัน และราวเกาะในห้องน้ำ และระหว่างทางเดินไปห้องน้ำสำหรับเด็กตาบอดต้องยกเครื่องกีดขวางออกให้พ้นทางเดิน และมีราวให้เกาะสำหรับหัดวิ่ง เป็นต้น นอกจากการตัดแปลงสถานที่แล้ว เด็กพิการบางประเภทยังต้องการการตัดแปลงเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อช่วยให้เด็กสามารถทำสิ่งต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น เช่น การตัดแปลงชั้นเพื่อให้เด็กส่องพิการจับได้นั้นดีขึ้น การจัดหาไม้เท้าให้เด็กตาบอด ไม้ค้ำยันหรือเครื่องช่วยเดินให้เด็กร่างกายพิการ การจัดเครื่องช่วยฟังให้เด็กหูตึง และการจัดหาเลนส์ขยายและหนังสือที่มีตัวอักษรขนาดใหญ่เป็นพิเศษสำหรับเด็กที่เห็นเลือนลาง เป็นต้น นอกจากนี้ของใช้เหล่านี้แล้ว ครูผู้ใช้รูปแบบยังต้องตัดแปลงสื่อและของเล่นเพื่อให้เด็กพิการได้เรียนรู้ เช่นเดียวกับเด็กอื่น ๆ อีกทั้งครูยังต้องเตรียมสื่อให้มากพอ เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมให้เด็กมีอะไรทำตลอดเวลาโดยไม่ถูกทิ้งให้อยู่เฉย ๆ ในขณะที่ครูดูแลเด็กบางคนหรือสอนเด็กบางกลุ่มอยู่ จึงเห็นได้ว่า สิ่งแวดล้อมทางกายภาพทั้งหมดที่กล่าวถึงนี้มีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จของรูปแบบ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพซึ่งครูจะศึกษาได้จากเอกสารประกอบการใช้รูปแบบฯ เล่ม 3 และ 4 "การตัดแปลงอาคารสถานที่ เครื่องมือ อุปกรณ์ และ สื่อการเรียนการสอนเพื่อเด็กพิการ" โดยหวังว่าเอกสารดังกล่าวจะช่วยทำให้ครูผู้ใช้รูปแบบสามารถพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และการพัฒนาของเด็กพิการได้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม

ด้วยความสำคัญดังได้อภิปรายไว้ข้างต้น จึงอาจสรุปเกณฑ์เกี่ยวกับอาคารสถานที่
การจัดชั้นเรียน และเครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อต่าง ๆ ดังนี้

เกณฑ์ขั้นต่ำ

1. อาคารสถานที่แข็งแรง มั่นคง ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะ สำหรับการเรียน
การสอนเด็กเล็กปกติทั่วไป และมีการต่อเติมแก้ไขอาคารสถานที่บางส่วนเท่าที่พอจะทำได้ เพื่อ
ช่วยให้เด็กพิการสามารถเคลื่อนที่ไปในที่ต่างๆ และทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตัวเองได้อย่างอิสระ
และปลอดภัย

2. มีการจัดชั้นเรียนในลักษณะที่ช่วยให้เด็กพิการสามารถเข้าถึงและทำกิจกรรม
ต่าง ๆ ในชั้นเรียนได้ง่ายขึ้น รวมทั้งลดโอกาสต่าง ๆ ที่เด็กพิการจะทำผิดและต้องโดนลงโทษ
ทั้งนี้โดยการใช้ครูผู้ช่วยรูปแบบปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในกระบวนการ ซึ่งได้ครอบคลุมการจัด
อาคารสถานที่ ชั้นเรียน เครื่องมืออุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอนไว้ด้วยแล้ว

3. มีเครื่องมืออุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับความพิการแต่ละประเภท เช่น
เครื่องช่วยฟัง แว่นตา ไม้เท้า ฯลฯ

4. มีสื่อเพียงพอสำหรับการจัดการเรียนการสอนตามปกติของแผนการจัดการประสพ-
การณ์ชั้นเด็กเล็ก ทั้งนี้โดยเด็กทุกคนจะต้องมีกิจกรรมทำตลอดเวลา โดยเฉพาะขณะที่ครูกำลังดูแล
เด็กคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นพิเศษ

5. มีสื่อที่จำเป็นต้องใช้ในการฝึกทักษะเฉพาะ หรือในการซ่อมเสริมให้แก่
เด็กพิการ ทั้งนี้อาจเป็นสื่อที่ครูทำขึ้นเองจากวัสดุเหลือใช้และวัสดุหาง่ายในห้องเรียน หรือเป็นสื่อ
ของเด็กปกติที่ครูปรับวิธีการใช้เพื่อฝึกทักษะให้แก่เด็กพิการ หรือเป็นสื่อที่ซื้อหามาด้วยวิธีการอื่นๆ
ก็ได้

เกณฑ์ที่ควรบรรลุ (ถ้าเป็นไปได้)

6. ห้องเรียนมีบริเวณกว้างขวางเพียงพอที่จะแบ่งส่วนต่างๆ ของห้องเป็นมุมการ
เรียนรู้ และมุมทำงานต่างๆ ทั้งสำหรับเด็กปกติและเด็กพิการ และมีเนื้อที่พอที่เด็กๆ จะสามารถ
ทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกสบาย ไม่กระทบกระทั่งซึ่งกันและกัน

7. มีเครื่องมือ อุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการเรียน และทำกิจกรรมต่างๆ
ของเด็กพิการ เพื่อช่วยให้เด็กพิการสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้นและมากขึ้น

8. มีสื่อที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ต่าง ๆ ของเด็กพิการ สื่อเสริมการฝึกทักษะ
เฉพาะและการซ่อมเสริมทั้งที่เป็นของเล่นและแบบฝึกต่างๆ ที่ผลิตขึ้นเพื่อเด็กพิการโดยเฉพาะ

กระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมในชั้นเด็กเล็กที่เสนอแนะนี้ เป็นกระบวนการที่เรียงลำดับขั้นตอนตามสิ่งที่ครูผู้ใช้รูปแบบต้องปฏิบัติตั้งแต่เด็กฝึกการเริ่มเข้าเรียน การเรียงลำดับเช่นนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้สะดวกแก่ครูผู้ใช้รูปแบบในการทำความเข้าใจและปฏิบัติตาม

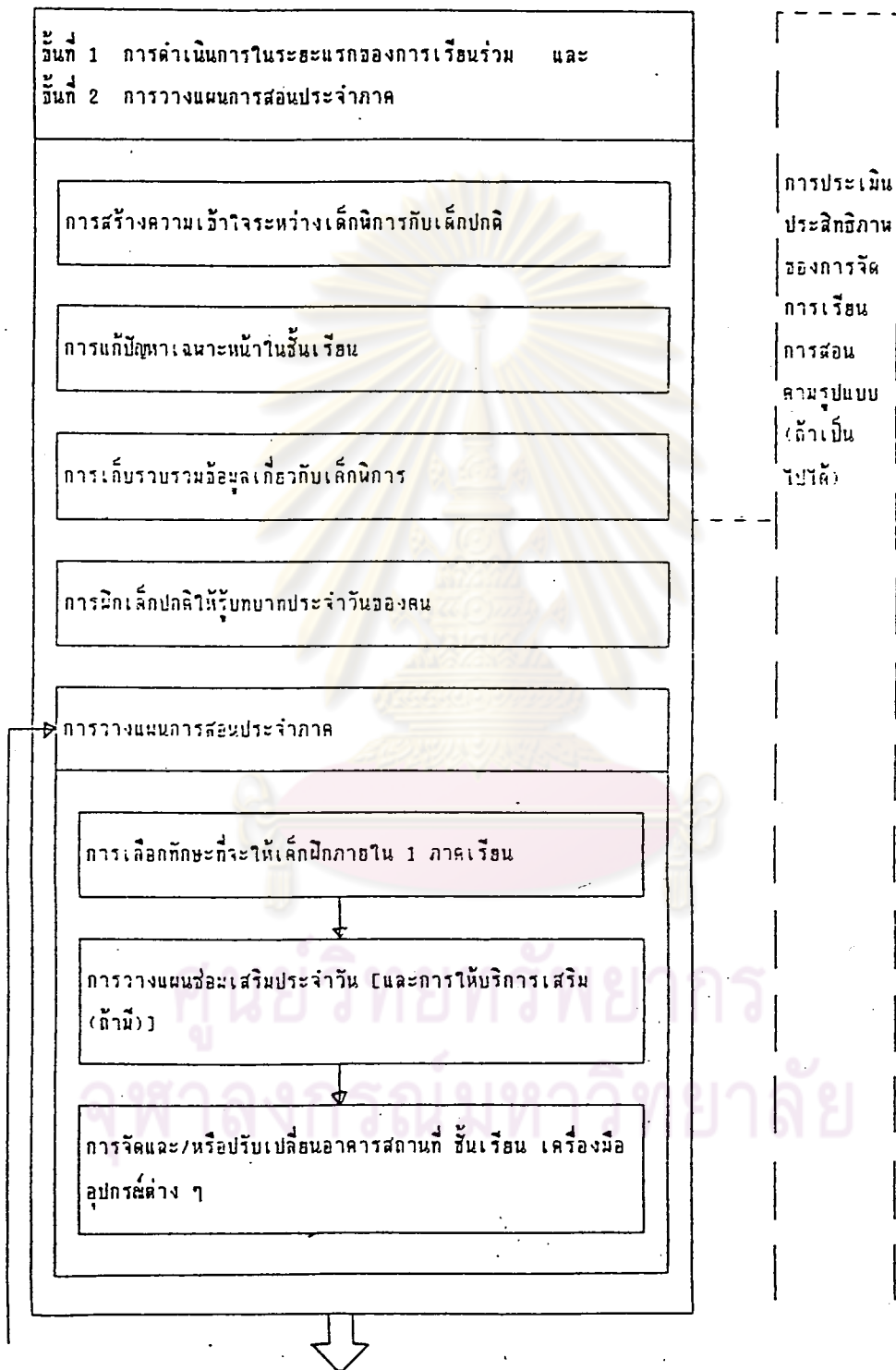
ในแต่ละขั้นตอนที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้จะนำเสนอโดยกล่าวถึงหลักการและแนวทางปฏิบัติของแต่ละขั้นตอนก่อน แล้วจึงแนะนำวิธีการในลักษณะการบอกให้ปฏิบัติตาม และอธิบายรายละเอียดในการดำเนินการขั้นตอนนั้น ๆ ทั้งนี้เพื่อครูที่ยังไม่มีประสบการณ์จะสามารถปฏิบัติตามได้โดยง่าย แต่ขณะเดียวกันครูที่เริ่มมีประสบการณ์บ้างแล้วก็จะสามารถคิดดัดแปลงเพิ่มเติมวิธีการ โดยมีพื้นฐานอยู่บนหลักการเดียวกันนั้น

กระบวนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบ สามารถสรุปเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

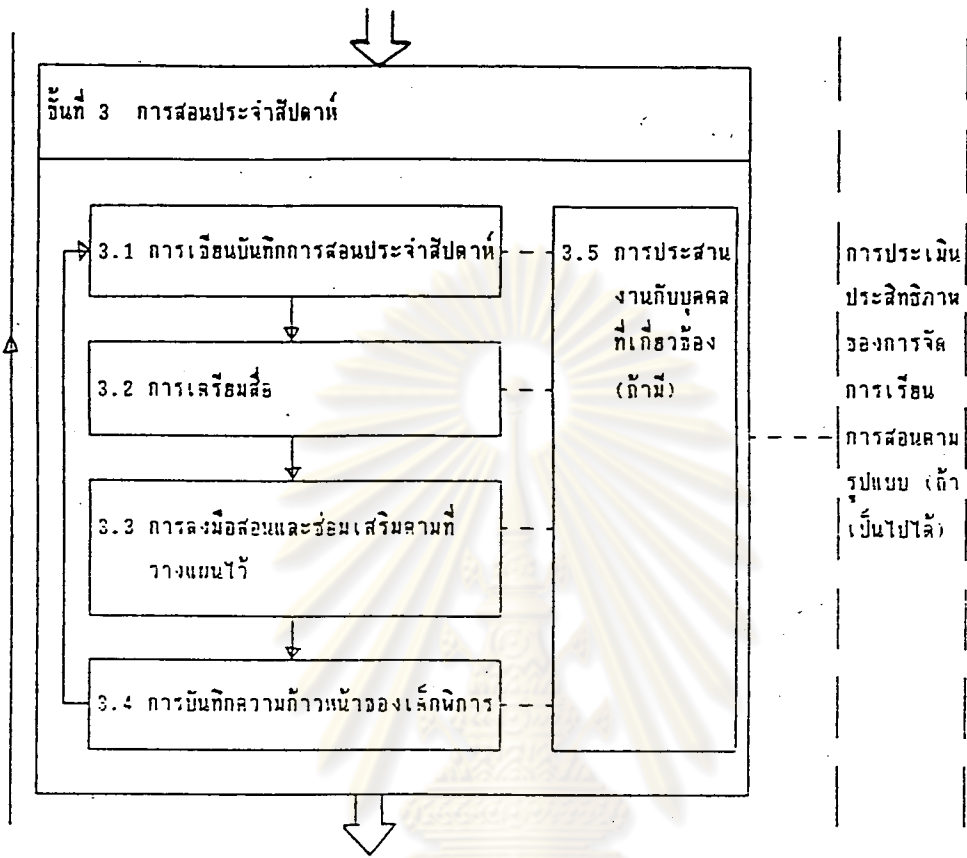
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เอกสารแม่บทรูปแบบการจัดการเรียนการสอน...

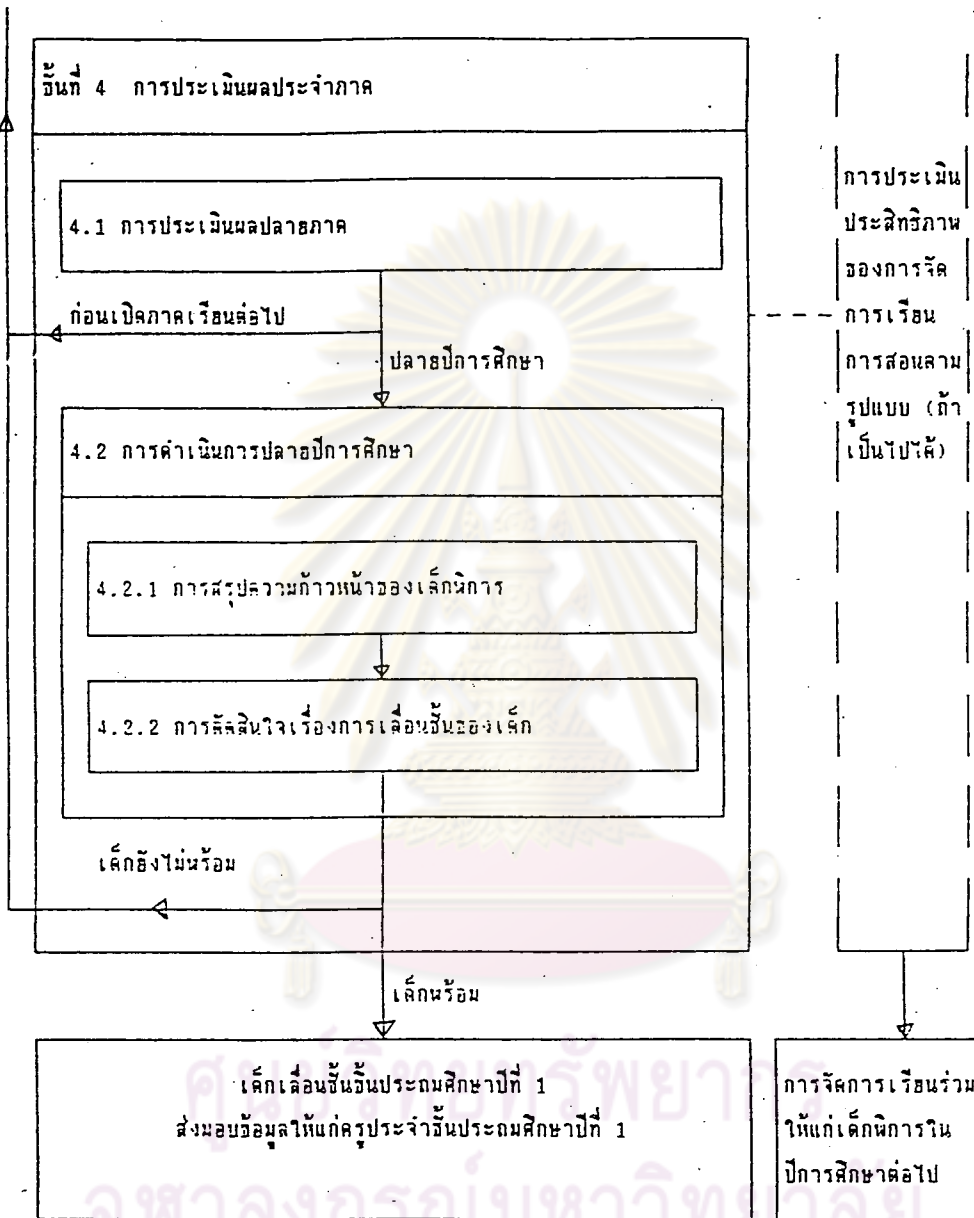

การประเมิน
ประสิทธิภาพ
ของการจัด
การเรียน
การสอน
ตามรูปแบบ
(ถ้าเป็น
ไปได้)

เอกสารแนบรูปแบบการจัดการเรียนการสอน...

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขั้นที่ 1 การดำเนินการในระยะแรกของการเรียนร่วม และ

ขั้นที่ 2 การวางแผนการสอนประจำภาค

เนื่องจากการนำเด็กพิการเข้ามาเรียนร่วมนั้นสามารถทำได้หลายลักษณะ แต่ละลักษณะจะส่งผลให้ลำดับขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันบ้างเล็กน้อยในระยะเริ่มต้น แต่เมื่อเริ่มดำเนินการสอนประจำสัปดาห์แล้ว วิธีการต่าง ๆ ก็จะมีเหมือนกันหมด ดังนั้นเพื่อให้รูปแบบสามารถใช้อย่างกว้างขวางในสภาพการณ์ที่แตกต่างกัน จึงได้เสนอแนะกระบวนการจัดการเรียนการสอนในขั้นที่ 1 และ 2 เป็น 4 แบบ ตามลักษณะการนำเด็กพิการเข้ามาเรียนร่วม ดังนี้

- กรณีที่ 1 เด็กพิการเริ่มเปิดเรียนพร้อมกับเด็กปกติ
- กรณีที่ 2 เด็กพิการมาเรียนก่อนเปิดภาคเรียนปกติ
- กรณีที่ 3 เด็กพิการเริ่มเรียนหลังเด็กปกติ
- กรณีที่ 4 ครูค้นพบเด็กพิการหลังจากเรียนไประยะหนึ่ง

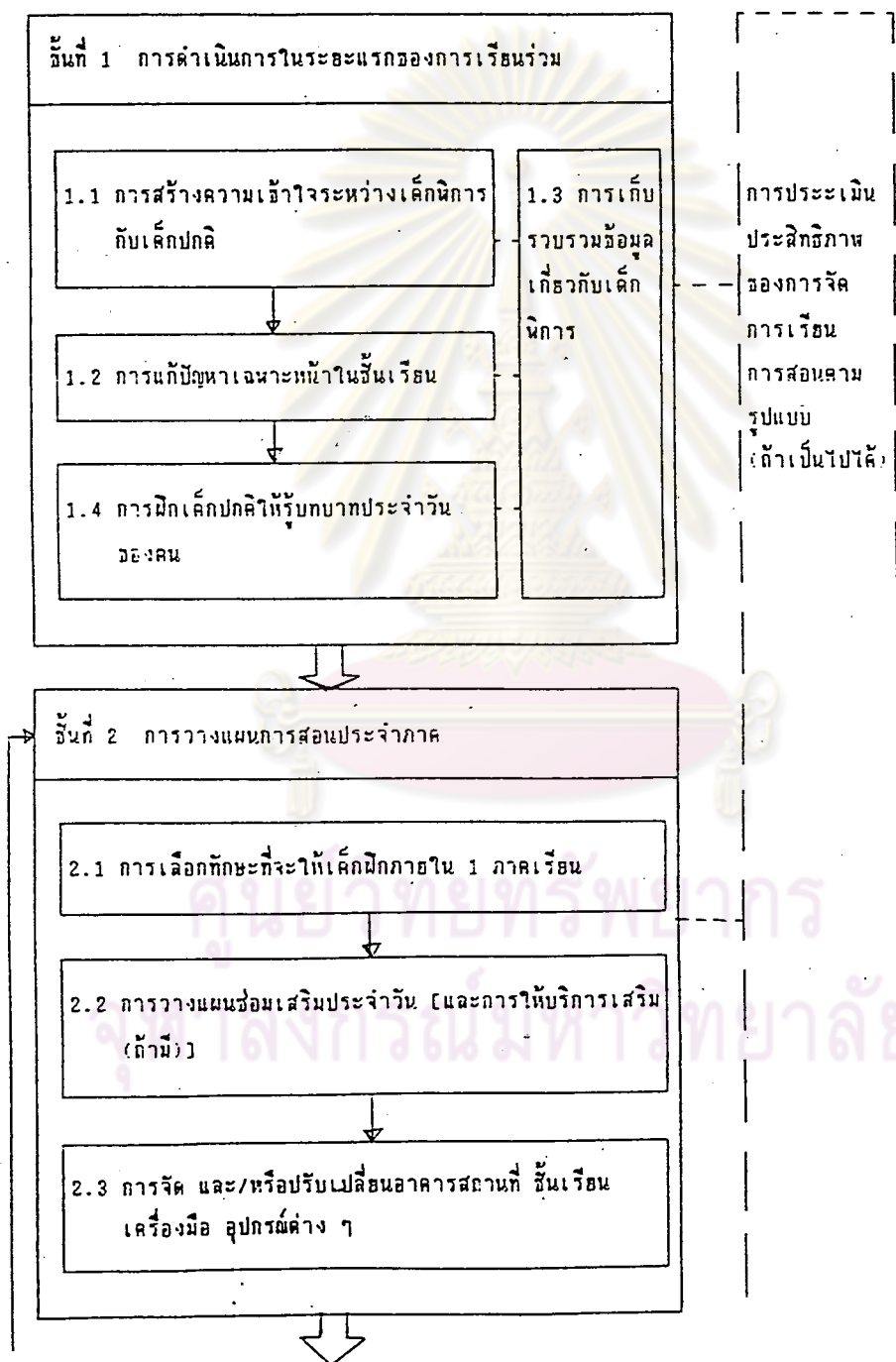
กรณีที่ 1 เป็นกรณีที่พบบ่อยที่สุด แม้จะเป็นกรณีที่ดำเนินการยากที่สุด เพราะมีเด็กทั้ง 2 ประเภทมาเข้าเรียนพร้อมๆ กัน และเด็กทั้งสองประเภทต่างก็เข้าใหม่ต้องการความเอาใจใส่ และเวลาในการปรับตัวด้วยกันทั้งสองฝ่าย ด้วยเหตุที่เป็นกรณีที่มีโอกาสเกิดขึ้นสูงที่สุด ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอเฉพาะวิธีการดำเนินการในกรณีที่ 1 นี้ ในคู่มือการใช้รูปแบบ ขณะที่เพียงแต่เสนอแนะวิธีการดำเนินการในกรณีที่ 2, 3 และ 4 ไว้ในเอกสารประกอบการใช้รูปแบบฯ เล่ม 2 "การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติ" ทั้งนี้เพื่อให้เนื้อหาในคู่มือการใช้รูปแบบมีมากจนเกินไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เอกสารนํ้าแบบการจัดการเรียนการสอน...

กรณีที่ 1 เด็กพิการเริ่มเปิดเรียนพร้อมกับเด็กปกติ

กระบวนการเรียนการสอนตามรูปแบบขั้นที่ 1 และ 2 ในกรณีที่ 1 สรุปเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 การดำเนินการในระยะแรกของการเรียนรู้ร่วม

ขั้นแรกนี้ เป็นขั้นที่ครูผู้ใช้รูปแบบซึ่งไม่เคยสอนเด็กพิการเรียนรู้ร่วมมาก่อนมักจะหนักใจที่สุด เพราะไม่ทราบว่า จะเริ่มต้นอย่างไร จะทำอะไรบ้าง และจะดำเนินบทบาทการสอนเด็กปกติ และบทบาทการสอนเด็กพิการไปพร้อมกันได้อย่างไร ครูผู้ใช้รูปแบบที่ยังไม่มีประสบการณ์จึงควรปฏิบัติตามวิธีการที่รูปแบบแนะนำอย่างเคร่งครัด เมื่อเริ่มมีประสบการณ์บ้างแล้ว จึงคิดดัดแปลงเพิ่มเติมวิธีการที่ตนพบว่าเป็นประโยชน์นอกเหนือจากที่รูปแบบแนะนำไว้

ในระยะแรกของการเรียนรู้ร่วมอาจใช้เวลาประมาณ 2 สัปดาห์ ซึ่งระหว่างช่วงเวลาดังกล่าวมีสิ่งที่ครูผู้ใช้รูปแบบต้องปฏิบัติดังนี้

- 1.1 การสร้างความเข้าใจระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติ
- 1.2 การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในชั้นเรียน
- 1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเด็กพิการ
- 1.4 การฝึกเด็กให้รับบทบาทประจำวันของตน

ในแต่ละขั้นตอนมีหลักการ วิธีการ และรายละเอียด ดังนี้

- 1.1 การสร้างความเข้าใจระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติ

- หลักการ
1. เมื่อเด็ก ๆ มีความรู้เกี่ยวกับความพิการและเข้าใจความรู้สึกของกันและกัน ก็จะยอมรับกันและกัน รวมทั้งยอมรับสถานะของตนเอง
  2. เมื่อเด็กรู้ว่าควรปฏิบัติต่อกันอย่างไรจึงจะเป็นผลดีต่อเพื่อน เขาก็จะทำเช่นนั้นมากขึ้น
  3. เมื่อเด็กยอมรับตนเอง ยอมรับผู้อื่น และปฏิบัติต่อกันและกันอย่างเหมาะสม ทุกคนก็จะอยู่ร่วมกันในชั้นเรียนอย่างมีความสุข...

แนวทางปฏิบัติ ...ครูจึงต้องพยายามช่วยให้เด็กรู้จัก เข้าใจกันและกัน และปฏิบัติต่อกันอย่างเหมาะสมโดยมีครูทำเป็นตัวอย่าง

แนะนำวิธีการ

1. ในวันแรกของการเรียน เมื่อเด็กๆ เข้ามานั่งรวมกันในห้องเรียนเรียบร้อย แล้ว ให้พาเด็กพิการไปฝากเพื่อนครูห้องเรียนข้างๆ หรือ ครูพยาบาล หรือ ครูห้องสมุด ประมาณ 15 นาที โดยจัดหาขนมและของเล่นง่าย ๆ 2 - 3 อย่างไว้ให้ด้วย
2. พุดซี้แจงกับเด็ก ๆ เกี่ยวกับเพื่อนที่พิการ และชวนเด็กปกติเล่นเกมจำลองสภาพความพิการ โดยครูสามารถเลือกเกมที่เหมาะสมกับสภาพความพิการของเด็กในชั้นของตน จากตัวอย่างเกมที่ผู้วิจัยได้คิดไว้และเสนอแนะไว้ในเอกสารประกอบการใช้รูปแบบฯ เล่ม 2 เช่น "เด็ก ๆ มีเพื่อนใหม่อีกคนหนึ่ง เขาเป็นเด็กผู้หญิง(ผู้ชาย) อายุ 5(6) ขวบเท่ากับเด็ก ๆ ชอบกินขนม ชอบเล่นเหมือนกับเด็ก ๆ... แต่เขามองไม่เห็น (ไม่ค้อยได้ยิน, ฯลฯ)... มองไม่เห็น(ไม่ได้ยิน, ฯลฯ) เป็นอย่างไร เด็กๆ อายกลองดูไหมคะ" จากนั้น จัดกิจกรรมให้เด็ก ๆ ลองเล่นเกมจำลองสภาพความพิการ เช่น เอาผ้าปิดตาแล้วเดินไปมา สวมรองเท้า กุ้งเท้า ฯลฯ ในกรณีที่เด็กพิการที่มาเรียนร่วมเป็นเด็กที่พิการทางการเห็น เมื่อเล่นเกมเสร็จแล้วให้ซักถามความรู้สึกของเด็กเมื่อต้องทำอะไรต่างๆ โดยที่มองไม่เห็น(ไม่ได้ยิน ฯลฯ) และให้เด็ก ๆ ช่วยครูสรุปถึงสิ่งที่ครูและเพื่อนเด็กปกติควรปฏิบัติต่อเด็กพิการตกลงกันเป็นกติกาของห้อง
3. จากนั้น ไปปรับเด็กพิการมาแนะนำให้รู้จักกับเพื่อน ๆ และเริ่มทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับเพื่อนเด็กปกติ ตลอดทั้งวันที่เหลือ ทั้งนี้ครูอาจเลือกเด็กที่ดูเป็นผู้ใหญ่และชอบช่วยเหลือ ให้เป็นผู้เล็งคอยช่วยเหลือเด็กพิการในระยะแรก ๆ สัก 1-2 คน แล้วจึงพยายามให้เด็กอื่น ๆ ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเล่นและทำกิจกรรมกับเด็กพิการเพิ่มมากขึ้นทีละน้อย
4. ในระยะ 1-2 สัปดาห์แรกนี้ ครูอาจจัดกิจกรรมให้เด็กปกติได้ตระหนักกับความรู้สึกของผู้พิการซ้ำอีกหลาย ๆ ครั้ง และค้อย ๆ สอนสอดแทรกวิธีปฏิบัติต่อเพื่อนที่พิการ โดยแยกเด็กพิการออกไปก่อน แล้วจึงไปปรับเด็กพิการกลับมาทำกิจกรรมร่วมกับเด็กปกติตลอดทั้งวันที่เหลือ เมื่อทำกิจกรรม "เข้าใจเพื่อนพิการ" นี้เสร็จแล้ว และเด็กพิการและเด็กปกติเข้ากันได้ดีแล้ว ขณะที่ครูจัดกิจกรรม "เข้าใจเพื่อนพิการ" นี้ ครูอาจไม่ต้องแยกเด็ก

พิการออกไปชั่วคราวอีกต่อไป แต่ให้อยู่ด้วยกันและฝึกวิธีปฏิบัติต่อกันอย่าง
เหมาะสมไปด้วยกันเลขก็ได้

ข้อควรคำนึง ครูจะต้องใช้เวลาแก่ทั้งตัวเด็กพิการ เด็กปกติ และตนเอง ในการทำความรู้จัก
คุ้นเคย และยอมรับกันและกัน ไม่ควรเร่งรัดฝายใดฝายหนึ่งมากเกินไป

1.2 การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในชั้นเรียน

หลักการ การแก้ไขเด็กพิการต้องใช้เวลาและการวางแผนอย่างเป็นระบบ ซึ่งครูจะกระทำได้อีก
ก็ต่อเมื่อมีข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กพิการมากพอ และชั้นเรียนราบรื่นแล้ว...

แนวทางปฏิบัติ ...ครูจึงควรพยายามดูแลเด็กปกติให้เข้าที่ก่อน โดยชวนให้เด็กพิการเข้าร่วม
กิจกรรมกับเพื่อน ๆ หรือเล่นของเล่นที่ครูเตรียมไว้ให้ แต่ไม่ควรพยายามแก้ไข
ปัญหาต่าง ๆ ของเด็กพิการให้สำเร็จภายในเวลาเพียง 1-2 สัปดาห์แรกของการ
เรียนการสอน ควรตั้งเกณฑ์เพียงไม่ให้ตัวเด็กพิการหรือคนอื่นได้รับอันตราย
และไม่ให้มีการทำลายข้าวของเสียหายเท่านั้น

แนะนำวิธีการ เมื่อเด็ก ๆ รู้จักและเข้าใจกันและกันแล้ว ครูก็จัดให้เด็กปกติทำกิจกรรมต่าง ๆ
ไปตามแผนการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กตามปกติ และชวนเด็กพิการให้ทำ
กิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ ในกิจกรรมที่เด็กพอทำได้ หรือให้ทำกิจกรรมอื่นที่ครูเตรียม
ไว้ให้ เช่น เล่นของเล่นง่ายๆ ระบายสี ฯลฯ ถ้ากิจกรรมที่เด็กปกติทำ ยาก
เกินไปสำหรับเด็กพิการ

ถ้าเด็กพิการไม่สนใจหรือทำกิจกรรมเพียงครูเด็ยวก็เบ้อและเลิกทำ ในระยะ
1-2 สัปดาห์แรกนี้ ครูไม่ควรเคี่ยวเข็ญ หรือบังคับให้ทำให้เสร็จ ครูควรชวน
เด็กทำกิจกรรมอื่น ถ้าเด็กไม่อยากทำและอยากจะไปนอกห้องเรียนบ้าง ควร
ผ่อนผันตามใจเด็ก ตราบเท่าที่เด็กไม่ทำลายข้าวของหรือทำร้ายใคร

ข้อควรคำนึง 1. ระยะ 1-2 สัปดาห์แรกนี้เป็นระยะเวลาที่เด็กพิการปรับตัวเข้าสู่สภาพแวดล้อม
ใหม่ เป็นระยะเวลาที่ครูจะศึกษาเด็กพิการอย่างละเอียด และเป็นระยะเวลา

ที่ครูจะฝึกเด็กปกติให้เข้าที่ ดังนั้น ครูจึงต้องยอมรับว่า เด็กพิการอาจดูเหมือนไม่ได้เรียนอะไรเลยในระยะแรกนี้ แต่แท้จริงแล้วเด็กกำลังเริ่มเรียนรู้การปรับตัวทางสังคมไปที่ละน้อยอยู่ตลอดเวลาที่เข้ามาอยู่ในโรงเรียน

2. เด็กปกติบางคนอาจตั้งข้อสงสัยได้ว่า เด็กพิการโศคดีไม่ต้องเรียน ไม่ต้องปฏิบัติตามกฏกติกาของห้อง บางคนอาจมองว่าเป็นเพราะครูรักเด็กพิการมากกว่า ครูจึงควรชี้แจงด้วยคำพูดง่าย ๆ ว่า "เด็กพิการนั้นไม่ค่อยมีโอกาสได้พบเห็นอะไรมากนัก เพราะความพิการทำให้เขาถูกเก็บอยู่แต่ในบ้าน พอมาโรงเรียนเขาจึงต้องใช้เวลาไม่น้อยในการทำควมคุ้นเคยกับโรงเรียน แต่จริง ๆ แล้วคนที่ปฏิบัติตามกฏกติกาของห้องเป็นคนน่าชื่นชม เมื่อเด็กพิการเริ่มคุ้นเคยกับโรงเรียนแล้วครูก็จะพยายามฝึกให้เด็กพิการรักษากฏกติกาของห้องเป็นคนเก่งเหมือนเด็ก ๆ ที่ทั้งหลายเหมือนกัน"

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเด็กพิการ

หลักการ ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กพิการคือ สิ่งที่จะช่วยให้ครูรู้ว่า เด็กจะต้องฝึกอะไรบ้าง และทำอย่างไร เด็กจึงจะฝึกได้ดี...

แนวทางปฏิบัติ ...ครูจึงต้องเก็บข้อมูลเกี่ยวกับเด็กพิการให้มากที่สุด

- แนะนำวิธีการ
1. ทหีส่มุคบันทึกพัฒนาการของเด็กพิการมาสำรวจดูว่า ครูต้องรู้อะไรบ้างเกี่ยวกับเด็กพิการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะที่มุ่งหวังให้เด็กบรรลุ ก่อนขึ้นไปเรียนร่วมในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในตารางรายการพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของตอนที่ 3 บันทึกพัฒนาการของเด็กพิการ [ข้อมูลที่ต้องรวบรวมในส่มุคบันทึกพัฒนาการของเด็กพิการมี 4 ตอน ได้แก่
    - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตัวเด็กพิการ เช่น วัน/เดือน/ปีเกิด ที่อยู่ ฯลฯ
    - ตอนที่ 2 ลักษณะความบกพร่องของเด็ก(สาเหตุ การคัดแยกเบื้องต้น การตรวจวินิจฉัย ฯลฯ)

ตอนที่ 3 บันทึกพัฒนาการของเด็กพิการ ได้แก่

- พัฒนาการด้านร่างกาย:- การรับรู้ทางประสาทสัมผัสต่างๆ; การเคลื่อนไหว/เคลื่อนที่(การใช้กล้ามเนื้อใหญ่); การใช้กล้ามเนื้อย่อย; และ การทำกิจวัตรประจำวัน
- พัฒนาการด้านภาษา:-การฟัง;การอ่านด้วยสายตา; และการพูด
- พัฒนาการด้านสติปัญญา:- การรับรู้ที่ตั้งของวัตถุ; การรับรู้ร่างกาย; การรับรู้ความหมายของสี ขนาดและปริมาณ รูปทรง พื้นผิวทิศทาง ที่ตั้ง; การจำแนกประเภทสิ่งของ; ความเข้าใจและการแก้ปัญหา; การเตรียมความพร้อมทางคณิตศาสตร์; และ การเตรียมอ่านและสะกดคำ
- พัฒนาการด้านอารมณ์
- พัฒนาการด้านสังคม :- การปฏิบัติตนในโรงเรียน; และ คุณธรรมและบุคลิกภาพที่พึงประสงค์อื่น ๆ

ตอนที่ 4 สิ่งและเหตุการณ์ที่เด็กสนใจ ชอบ และไม่ชอบ

2. ใช้เวลาตลอด 1-2 สัปดาห์แรกนี้ สังเกตพฤติกรรมเด็กพิการ และบันทึกลงในสมุดบันทึกพัฒนาการของเด็กพิการ

ข้อมูลใดที่ครูไม่รู้หรือไม่แน่ใจ อาจใช้วิธีถามผู้ปกครองหรือพี่น้องของเด็กพิการ หรือให้เด็กทำใหดู

(ดูตัวอย่างการบันทึกข้อมูลลงในสมุดบันทึกพัฒนาการของเด็กพิการ)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างการบันทึกข้อมูลลงในสมุดบันทึกพัฒนาการของเด็กพิการ

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไป

วันเดือนปีเกิด..... 14 มีนาคม 2529..... สถานที่เกิด..... โรงพยาบาลกระบี่.....
 ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่... 10... ซอย/หมู่ที่... 2..... ถนน.....
 ตำบล/แขวง..... เขาคาม..... อำเภอ/เขต..... เมืองกระบี่.....
 จังหวัด..... กระบี่..... รหัสไปรษณีย์..... 81000..... โทรศัพท์.....
 จำนวนพี่น้อง 3 คน ชาย 2 คน หญิง 1 คน เป็นบุตรคนที่ 3
 บิดา มารดา ผู้ปกครอง
 (ถ้ามีไว้ใช้ตามราคา)

ชื่อ-นามสกุล นาย เวียน ใจดี นาง จันทร์ ใจดี
 อายุ 39 ปี 35 ปี
 ที่อยู่ บ้านเลขที่-ซอย/หมู่ที่ 10 หมู่ 2 10 หมู่ 2
 ถนน
 ตำบล/แขวง เขาคาม เขาคาม
 อำเภอ/เขต เมืองกระบี่ เมืองกระบี่
 จังหวัด กระบี่ กระบี่
 โทรศัพท์

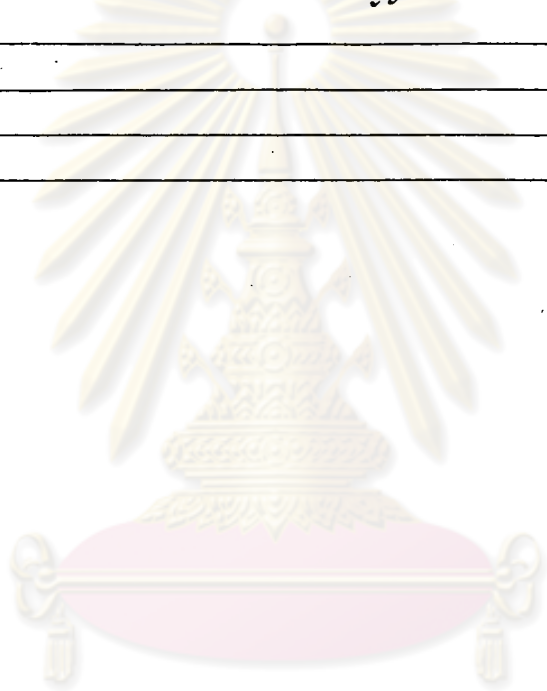
ที่ทำงาน
 ซอย/หมู่ที่
 ถนน
 ตำบล/แขวง
 อำเภอ/เขต
 จังหวัด
 โทรศัพท์
 สถานภาพสมรส สมรส สมรส
 อาชีพ ทำนา ทำนา
 การศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4 ประถมศึกษาปีที่ 4

อื่นๆ _____

ตอนที่ 2 : ลักษณะความบกพร่องของเด็ก (สาเหตุ การคิดแยกเบื้องต้น การตรวจวินิจฉัย การดูแลรักษา การให้ความช่วยเหลืออื่นๆ)

พูดไม่ชัด และการใช้กล้ามเนื้อต่างๆ ไม่ประสานกัน ควรใช้แบบทดสอบ WDS และคู่มือการประเมินความสามารถทางภาษาในเด็ก โดยคำแนะนำของนักการศึกษาพิเศษจากกรุงเทพฯ พบว่า เด็กมีพัฒนาการระดับผิดปกติ และมีระดับเข้านักเรียนคนเรียน (I.Q 71-79)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. พัฒนาการด้านร่างกาย

ข. การเคลื่อนไหว/การเคลื่อนที่ (กล้ามเนื้อใหญ่)	ทำได้	1/253..	
	ตั้งแต่แรก	เริ่มฝึก	ทำได้
1. ทรงตัวได้.....	✓		
1.1 นิ่งได้ (อาจมีโต๊ะพิเศษหรือเครื่องช่วยได้)	✓		
1.2 ยืนได้ (อาจนั่งในรถเข็นหรือมีเครื่องช่วยได้)	✓		
2. เคลื่อนไหวอวัยวะส่วนต่างๆของร่างกายได้.....	×		
2.1 เดินได้ (อาจเคลื่อนที่เองโดยนั่งรถเข็นหรือเดินโดยมีเครื่องช่วยได้)	×		
- เดินไปในที่ทำการกิจกรรมต่างๆในโรงเรียนได้ (อาจใช้รถเข็นหรือเครื่องช่วยได้)	×		
- เดินค่อเข้าไป อ้าหน้า - ถอยหลัง บนเส้นตรงได้	×		
2.2 ขึ้น - ลง บันไดได้.....	×		
2.3 วิ่งได้.....	×		
2.4 กระโดดได้.....	×		
- วิ่งก้าวกระโดดได้	×		
- กระโดดขาเดียวเป็นระยะทาง .50 เมตร .50 เมตร และ 1 เมตรได้	×		
2.5 รับและส่งลูกบอลได้ (อาจใช้ออกบอลมีเสียงได้)	×		
- รับลูกบอลด้วย แขนทั้งสองข้าง และ มือทั้งสองข้างได้	×		
- โยนลูกบอลได้ไกล .30 เมตร .50 เมตร และ 1 เมตรได้	×		
3. ใช้นิ้ว มือ นิ้ว แขน ขา ลำตัว ศีรษะและลำคอเคลื่อนไหว และกระโดด และ วิ่ง ตาม จังหวะ จินตนาการ และ ประกอบคำบรรยาย ได้	×		
อื่นๆ.....			

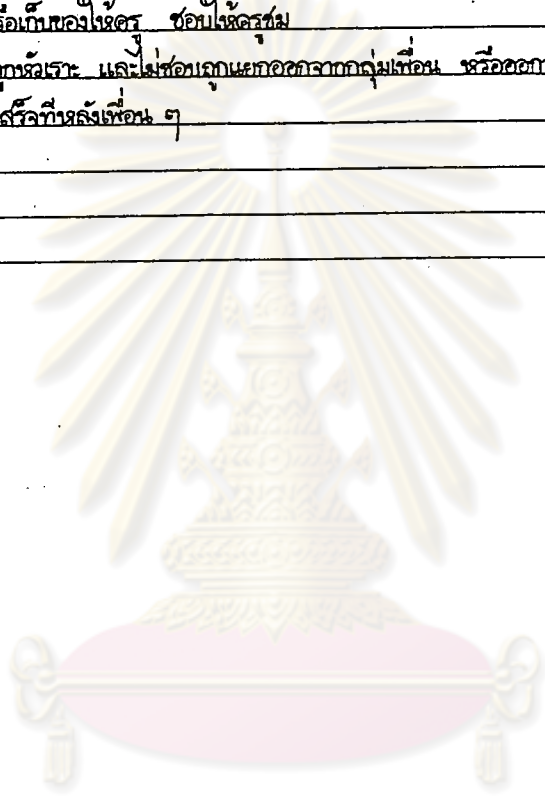
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. พัฒนาการด้านสังคม

ก. การปฏิบัติคนในโรงเรียน	ทำได้	
	ตั้งแต่แรก	เริ่มฝึก
1. เข้าแถวในตอนเช้าก่อนเข้าเรียน ก่อนไปก่อน และเพื่อรับ-ส่งของ ให้แก่ครูโดยครูไม่ต้องเคลื่อนไหวได้.....	X	
2. เดินแถวเข้า-ออกจากห้องเรียน มารับ-ส่งของให้แก่ครูอย่างเป็นระเบียบได้.....	X	
3. ปฏิบัติตามคำสั่งของครู.....	X	
4. ปฏิบัติตามกติกา/ข้อตกลงที่ตกลงร่วมกันในห้องเรียนเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ.....	X	
5. อาสาโดยยกมือและออกมาเล่า หรือ แสดงออกต่างๆต่อหน้าเพื่อนๆได้อย่างเหมาะสม.....	X	
6. สนใจฟังครู และ เพื่อน พูด เล่า หรือ แสดงออก ด้วยมารยาทที่สุภาพ และปรับมือให้เกียรติคนที่พูดออกมาได้.....	X	
7. ระหว่างการสนทนาระหว่างนักเรียนกับครูในชั้นเรียน ยกมือและขอครู: เรียกก่อนจึงพูดเสมอ.....	X	
8. ทำงานและเล่นร่วมกับครูและเด็กอื่นๆได้อย่างเหมาะสม.....	X	
- เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นดี ไม่รังแก บังคับ อับ ก้าวร้าวเพื่อนหรือครู.....	✓	
- เป็นทั้งผู้นำและผู้ตามที่ดี.....	X	
- รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น.....	X	
- เอาใจเขามาใส่ใจเรา.....	X	
- เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปันสิ่งของให้แก่ผู้อื่น.....	X	
- สามัคคี กลมเกลียวกันในกลุ่ม.....	X	
- รู้จักรอคอยและปฏิบัติตามกติกากการเล่นหรือการทำงาน.....	X	
- เคารพสิทธิของผู้อื่น ไม่หยิบของผู้อื่นมาเป็นของตน.....	✓	
- ไม่ทำลายข้าวของ หรือทำร้ายตนเองหรือคนอื่น เมื่อไม่พอใจ.....	✓	
- ไม่ร้องไห้ กรีร้อง ตะโกน หรือคำคำขอโทษบ่อย เมื่อไม่พอใจ.....	X	
9. ช่วยกันเก็บของต่างๆให้เรียบร้อยเมื่อทำกิจกรรมนั้นๆเสร็จ และเตรียมตัวสำหรับกิจกรรมต่อไปโดยครูไม่ต้องกำกับได้.....	X	
10. ทำกิจกรรมประจำวันและกิจกรรมที่ได้มอบหมายจนเสร็จโดยไม่มีครูคอยควบคุมได้.....	X	
- อยู่ในบริเวณที่ทำกิจกรรมโดยไม่ออกไปที่อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตได้.....	X	
11. สวดศัพทบทที่คุ้นหน้าโดยไม่ร้องเสียงโวยวาย.....	X	

ตอนที่ 4 : สิ่งและเหตุการณ์ที่เด็กสนใจ ชอบ และไม่ชอบ

ชอบชม อดทนเห็น เล่นกับเพื่อน ๆ โดยเฉพาะช่วงกิจกรรมเล่นตามชม ชอบได้รับ
 เลือกในช่วยมือของ หรือเก็บของในตู้ ชอบใส่หูฟัง
 ไม่ชอบถูกชกชก และ ไม่ชอบแยกออกจากกลุ่มเพื่อน หรือออกจากกิจกรรมที่กำลัง
 ทำอยู่ ไม่ชอบทำงานแล้วทิ้งลงพื้น ๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายละเอียด

การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็ก เป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นมากในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียน เนื่องจากครูจำเป็นต้องรู้ว่าเด็กมีลักษณะอย่างไร มีจุดอ่อน จุดเด่นอย่างไร ชอบอะไร ไม่ชอบอะไร ทำอะไรได้แล้วบ้าง และยังทำอะไรไม่ได้บ้าง ข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้ครูตัดสินใจได้ว่า ควรจะสอนอะไรบ้าง ใช้วิธีสอนแบบใดจึงจะได้ผลดี และจะอาศัยอะไรเป็นสิ่งเร้ากระตุ้นความสนใจของเด็ก เพื่อนำเด็กไปสู่การเรียนรู้อันที่ครูต้องการให้เกิดในตัวเด็ก รวมทั้งจะอาศัยอะไรเป็นตัวเสริมแรงหรือตัวลงโทษ เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสม

ดังนั้น จึงอาจสรุปสิ่งที่ครูควรรวบรวมเกี่ยวกับตัวเด็ก ได้ดังนี้

- ก. ข้อมูลทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับตัวเด็ก เช่น ชื่อ-นามสกุล ชื่อเล่น หรือชื่อที่คนที่บ้านเรียก ชื่อ-นามสกุลบิดา-มารดา อาชีพ ระดับการศึกษา และสถานภาพการสมรสของบิดามารดา จำนวน อายุ และเพศของพี่น้องสมาชิกอื่น ๆ ในครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว
- ข. ระดับพัฒนาการแต่ละด้านของเด็ก ในแต่ละด้านเด็กสามารถปฏิบัติงานพัฒนาการใดได้แล้วบ้าง ยังทำอะไร (ซึ่งเด็กปกติส่วนใหญ่ในวัยเดียวกันทำได้แล้ว) ไม่ได้บ้าง การที่เด็กยังทำไม่ได้ เป็นเพราะสภาพความบกพร่องในตัวเด็กเอง หรือเป็นเพราะเด็กไม่เคยได้รับการฝึกอบรมให้เรียนรู้และหัดปฏิบัติงานพัฒนาการนั้น ๆ หรือเป็นเพราะทั้งสองสาเหตุประกอบกัน ผู้วิจัยได้ทำรายการทักษะในพัฒนาการแต่ละด้านไว้ใน "สมุดบันทึกพัฒนาการของเด็กพิการ" เพื่อเป็นแนวทางในการค้นหาว่าเด็กสามารถปฏิบัติงานพัฒนาการใดได้แล้วบ้าง และยังทำอะไรไม่ได้ ทั้งนี้ เพื่อความสะดวกของครู ทั้งในการเก็บรวบรวมข้อมูลและในการดำเนินการขั้นต่อ ๆ ไป
- ค. ลักษณะความบกพร่องของเด็ก สาเหตุ และวิธีการดูแลรักษา (=ถ้ามี) ความบกพร่องของเด็ก จะส่งผลให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนในเรื่องใดบ้าง เช่น อาคารสถานที่ การเคลื่อนที่จากห้องเรียนไปยังที่ต่าง ๆ การจัดชั้นเรียน การตัดแปลงโต๊ะเก้าอี้ในห้องเรียน การลดเกณฑ์ที่

ครูจะถือว่าเด็กประสบความสำเร็จในการทำงาน การให้ทำกิจกรรมอื่นแทน การใช้สื่ออื่นแทน เป็นต้น

- ง. สิ่งที่มีความประสิทธิภาพในการดึงความสนใจเด็กและใช้เป็นตัวเสริมแรงเด็ก
เด็กคนไหนสนใจอะไร ชอบอะไรเป็นพิเศษ มีอะไรที่จะสามารถล่อใจให้เด็กทำในสิ่งที่ครูบอกให้ทำและ อะไรที่จะช่วยให้เด็กคงสมาธิอยู่กับสิ่งที่กำลังฝึกอยู่ได้

ข้อมูลที่ต้องการเหล่านี้ ครูไม่จำเป็นต้องแยกเก็บต่างหากจากการสอนซึ่งจะเป็นการเพิ่มภาระและเวลาโดยใช่เหตุ ครูสามารถเก็บไปเรื่อยๆได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

- ก. สังเกตเด็กในสถานการณ์ต่างๆ นั่นคือ สังเกตเด็กขณะที่เด็กทำอะไรตามลำพัง ขณะที่เด็กกำลังเล่นหรือทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับเด็กคนอื่นในชั้น ขณะที่เด็กกำลังพูดคุยกับครู หรือขณะที่ครูกำลังสอนหรือฝึกเด็กให้ทำสิ่งต่างๆ ถ้าเด็กรู้จักกับใครในโรงเรียนก็ควรสังเกตริยาท่าทางขณะเด็กพูดคุยหรือทำสิ่งต่างๆร่วมกับบุคคลที่เด็กรู้จักคุ้นเคย ว่าต่างจากกริยาท่าทางของเด็กขณะอยู่กับครูใหม่ เพื่อนใหม่หรือไม่ ยิ่งถ้ามีโอกาสไปเยี่ยมเด็กที่บ้านได้เห็นพฤติกรรมต่างๆของเด็กที่บ้าน ซึ่งเป็นสถานที่ที่เด็กคุ้นเคย ก็จะช่วยช่วยให้ครูสามารถเข้าใจเด็กได้ดีขึ้น ขณะที่ครูสังเกตเด็ก ก็ควรจะต้องสังเกตไว้ในใจตามประเด็นที่ได้เสนอแนะไว้ข้างต้น และรีบจดบันทึกปัญหาเด็กโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้เพื่อกันลืมการจดบันทึก ครูไม่จำเป็นต้องจดอย่างละเอียดทุกครั้ง อาจสรุปสั้น ๆ เป็นประเด็นๆ หรือเป็นข้อ ๆ ก็พอ โดยครูอาจเขียนใส่กระดาษอะไรก็ได้ แล้วค่อยจดบันทึกลงในสมุดบันทึกพัฒนาการของเด็กพิการ หรือจะเขียนลงในสมุดบันทึกพัฒนาการเลขก็ได้

ครูควรพยายามเปรียบเทียบพฤติกรรมเด็กในสถานการณ์ที่แตกต่างกันว่าพฤติกรรมของเด็กจะแตกต่างกันไปด้วยหรือไม่ เช่น เมื่ออยู่กับผู้ใหญ่ เด็กจะเรียบร้อยดี แต่ทันทีที่อยู่ตามลำพังกับเด็กอื่น เด็กจะก้าวร้าวรุนแรงแกลเพื่อน หรือเมื่ออยู่กับครู เด็กไม่ยอมพูดเลย แต่เมื่ออยู่กับพี่น้อง

หรือพ่อแม่ เด็กๆ ได้ สื่อความหมายด้วยคำพูดได้แม้จะไม่ชัดเจน เป็นต้น

- ข. พูดคุยและทดสอบเด็ก ครูอาจพูดคุยกับเด็กเพื่อตรวจสอบความสามารถในการแยกแยะเสียงต่าง ๆ เพื่อซักถามเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ หรือเพื่อดูความสามารถในการฟังและการพูดของเด็ก ความเข้าใจภาษา การออกเสียงของเด็ก การถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด การบอกความต้องการ ฯลฯ นอกจากนี้การพูดคุยยังช่วยให้เด็กเกิดความคุ้นเคยกับครู เกิดความไว้วางใจ ผ่อนคลาย สะดวกใจที่จะอยู่กับครูและทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับครู ครูสามารถสังเกตกิริยาท่าทาง น้ำเสียงและสีหน้าของเด็ก เพื่อสังเกตอารมณ์ของเด็ก ว่าอารมณ์เปลี่ยนแปลงเร็วหรือไม่ สามารถสังเกตอารมณ์ของตนได้หรือไม่ มีการรับรู้ผู้อื่นมากน้อยเพียงไร มีทักษะทางสังคม รู้จักกาลเทศะหรือไม่ รู้จักใช้คำพูดที่เหมาะสมกับสถานะของผู้ที่ตนพูดด้วยหรือไม่ ครูอาจทดสอบเด็กเพื่อให้รู้ระดับพัฒนาการแต่ละด้านของเด็ก เช่น ให้เด็กวิ่งให้ดู ให้เด็กทำตามคำสั่งง่าย ๆ ให้เด็กลองนับสิ่งของที่ให้ ให้เด็กแกะกระดุม และติดกระดุมให้ดู เป็นต้น แต่ในการทดสอบเด็กนั้น หากครูกับเด็กยังไม่คุ้นเคยกันดีพอ ครูจะต้องนึกไว้เสมอว่า ความไม่คุ้นเคยกันนี้อาจทำให้เด็กแสดงความสามารถของเขาออกมาไม่เต็มที่เท่าที่เขาทำได้จริงหรือการที่เด็กทำอะไรไม่ถูกต้อง ครูจะต้องดูให้แน่ใจว่าเด็กไม่ทำหรือทำไม่ถูก เพราะ 1) เขาไม่ได้ยินคำสั่ง หรือ 2) เขาได้ยินแต่ไม่เข้าใจคำสั่ง หรือ 3) เขาเข้าใจคำสั่งแต่ทำไม่เป็น หรือ 4) เขาทำเป็นแต่มีอุปสรรคทำให้เขาทำไม่ได้ หรือ 5) เขาทำได้ แต่เขาไม่อยากทำไม่เต็มใจที่จะทำ ไม่ไว้ใจครูพอที่จะทำ ซึ่งจะเห็นได้ว่าครูจะสรุปการกระทำเพียงสองหรือสามอย่างของเด็กว่าเด็กคนนั้นเป็นอย่างนั้น เป็นอย่างนั้นทันทีไม่ได้ แต่จะต้องรวบรวมข้อมูลในหลายๆโอกาส หลายๆสถานการณ์ ซ้ำๆกันหลายครั้ง จึงจะสรุปได้ว่าเด็กคนนี้มีทักษะอย่างไรบ้าง

- ค. พูดคุยและซักถามบุคคลที่รู้จักเด็ก เช่น พ่อแม่ พี่น้อง ครูและเด็กอื่น ๆ บุคคลที่รู้จักเด็ก จะบอกได้ว่า สิ่งที่ครูคิดหรือคาดหวังเกี่ยวกับเด็กนั้นถูกต้องหรือไม่ เช่น เมื่อครูทดสอบเด็กให้ติดกระดุมเด็กติดไม่ได้ และ

เด็กตอบตรงกันว่าขณะอยู่ที่บ้านก็คิดไม่เป็น ครูอาจคาดหรือสรุปว่า เด็กติดกระดุมไม่เป็น แต่เมื่อพูดคุยกับพี่สาวของเด็ก จึงได้ทราบว่า เด็กแต่งตัวเองทุกวัน และติดกระดุมเองทุกครั้ง ครูก็จะได้ทราบว่าความคาดหวังเดิมนั้นไม่ถูกต้อง ก็สามารถเปลี่ยนความคาดหวังในตัวเด็กใหม่ให้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น

ในการพูดคุยกับบุคคลที่รู้จักเด็ก ควรคุยในลักษณะที่ไม่เป็นทางการ และไม่ให้ผู้ที่ถูกซักถามรู้สึกว่าคุณถูกจับผิด ไม่มีประโยชน์อะไรที่ครูจะต้องไปซักไซ้ไล่เลียงพ่อแม่เด็กว่า ลูกพิการเพราะอะไร ทำไมพ่อแม่ไม่รู้จักรับพาลูกไปหาหมอ ทำไมไม่รู้จักฝึกสอนให้ลูกช่วยเหลือตนเองให้มากขึ้น ครูควรซักถามเฉพาะเรื่องที่จะนำไปใช้ประโยชน์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กเท่านั้น ครอบครัวทุกครอบครัวย่อมมีเรื่องส่วนตัวบางอย่างที่ไม่ต้องการเล่าให้คนนอกฟัง ครูควรดูจังหวะเวลา ดูโอกาสด้วยว่า เมื่อไรควรถามอะไรแค่ไหน

- ง. ศึกษาข้อมูลที่ได้จากนักวิชาชีพอื่น เด็กบางคนอาจเคยได้รับการตรวจหรือทดสอบโดยนักวิชาชีพต่าง ๆ เช่น กุมารแพทย์ จักษุแพทย์ โสต ศอ นาสิก แพทย์ จิตแพทย์ หรือนักจิตวิทยา เป็นต้น ผลการตรวจสอบบางส่วนอาจสามารถเปิดเผยให้แก่ครูได้ หากมีการติดต่อขอข้อมูล เช่น เด็กมีระดับสติปัญญา (I.Q.) 70 หรือเด็กมีระดับการได้ยิน 100 เดซิเบล หรือเด็กกำลังรับการรักษาโดยการบำบัดบำบัด และจะต้องรับประทานยาลดอาการอยู่ไม่สุขติดต่อกันอย่างสม่ำเสมอ ครูอาจไม่จำเป็นต้องค้นหาว่า ทำไมเด็กถึงมีความบกพร่อง เด็กเป็นเช่นนั้นเพราะกรรมพันธุ์ หรือเพราะเป็นโรคติดเชื้อมันเป็นทารก เพราะข้อมูลประเภทนี้ไม่ได้ให้แนวทางใดๆแก่การจัดการเรียนการสอนแก่เด็ก ครูควรมุ่งขอคำแนะนำจากแพทย์ว่า ครูควรจะทำอะไรบ้างเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการดูแลรักษาเด็ก เช่น คอยระวังไม่ให้เด็กอยู่ในที่ลมตามลำพัง ระวังไม่ให้เด็กเหนื่อยจนเกินไป ดูแลให้เด็กได้มีโอกาสใช้กล้ามเนื้อขาให้มากขึ้น เป็นต้น และควรปรึกษาถึงเทคนิควิธีที่จะปฏิบัติต่อเด็กเช่น ขอให้แนะนำวิธีแก้ไขการพูด แนะนำวิธีฝึกการอ่านริมฝีปาก

และวิธีแก้ไขการออกเสียงที่ไม่ถูกต้อง หรือขอให้จัดแพทย์แนะนำวิธีแก้
ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียนของเด็ก หรือขอให้พนักงานภาพนำบัตร
แนะนำวิธีบริหารกล่อมเนือฮาของเด็ก เป็นต้น

ข้อมูลที่ครูได้มาทุกเรื่องควรจดบันทึกลงไว้ทันทีที่ทำได้ทุกครั้ง เพราะ
เมื่อเวลาผ่านไปนานๆ ครูจะลืมข้อมูลที่เป็นประโยชน์บางอย่างไป
ทำให้ต้องกลับมาศึกษาเพิ่มเติมใหม่ซึ่งเป็นการเสียเวลา เสียกำลังงาน
โดยใช่เหตุ และในการบันทึก ครูควรเขียนกำกับไว้ด้วยว่าได้ข้อมูล
จากใคร เพื่อการกลับมาตรวจสอบข้อมูลในภายหลัง หากพบว่า ข้อมูล
บางอย่างไม่ตรงกัน

1.4 การฝึกเด็กปกติให้รับบทบาทประจำวันของตน

หลักการ การที่เด็ก ๆ มีกิจกรรมทำตลอดเวลาและสามารถทำกิจกรรมประจำวันต่างๆ ได้โดยครูไม่
ต้องกำกับดูแล นอกจากจะช่วยให้ครูสามารถดูแลเด็กพิการได้มากขึ้นแล้ว ยังเป็น
การส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคนและสร้างนิสัยที่ดี คือ การมีวินัยในตนเอง
ให้แก่เด็ก รวมทั้งยังช่วยให้ครูสามารถดูแลเด็กปกติแต่ละคนได้อย่างใกล้ชิดขึ้นด้วย...

แนวทางปฏิบัติ ...ครูจึงควรพยายามฝึกเด็กปกติให้รับบทบาทหน้าที่ของตน มีกิจกรรมทำตลอด
เวลาและสามารถทำกิจกรรมประจำวันต่าง ๆ ได้โดยไม่ต้องมีครูคอยกำกับ

- แนะนำวิธีการ
1. แบ่งขั้นตอนของกิจกรรมเป็นขั้นตอนย่อย ๆ และให้เด็กทำทีละขั้นตอนย่อย
โดยครูควบคุมอย่างใกล้ชิดให้เด็ก ๆ ทุกคนทำขั้นตอนย่อยนั้นถูกต้องตาม
ที่ต้องการก่อนปล่อยให้เด็กทำขั้นตอนย่อยขั้นต่อไป เด็กที่ทำไม่ถูกต้องจะต้อง
กลับไปทำใหม่จนถูกต้องทุกครั้งที่เป็นไปได้ โดยครูจะต้องไม่ทำแทนให้หรือ
ปล่อยให้ผ่านไป
  2. พยายามจัดกิจกรรมให้มีลักษณะเป็นศูนย์ อาจเป็นศูนย์กิจกรรมหลักและศูนย์
กิจกรรมสำรอง แล้วแบ่งเด็กออกเป็นกลุ่มย่อยๆ เวียนกันทำกิจกรรมแต่ละ

ศูนย์ เพื่อให้เด็กทุกคนได้มีอะไรทำอยู่เสมอ กิจกรรมแบบศูนย์จะช่วยแก้ปัญหาเด็กส่วนหนึ่งที่ไม่มีอะไรทำขณะที่คอยให้ถึงรอบของตน ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชั้นเด็กเล็กที่มีสื่อจำนวนจำกัด เช่นมีลูกบอลเพียง 1-2 ลูก เป็นต้น

รายละเอียด

เทคนิคการคุมชั้นให้ราบรื่น ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมจากเทคนิคของครูที่ประสบความสำเร็จในการสอนเด็กก่อนวัยเรียนทั้งที่เป็นเด็กปกติและเด็กพิการ ประกอบด้วย เทคนิคการสอนเด็กพิเศษที่เสนอแนะไว้ในตำราทางการศึกษาพิเศษต่าง ๆ และคัดเลือกเฉพาะที่เห็นว่าสำคัญจริง ๆ มีทั้งหมด 17 ประการ ผู้วิจัยได้ขอให้ผู้เชี่ยวชาญศาสตราจารย์กิติยวดี บุญชื้อ กรุณาเรียบเรียงเป็นคำคล้องจองเพื่อช่วยให้ง่ายแก่การจดจำ ดังมีรายละเอียดดังนี้

1. ฝึกเรียนรู้บทบาท : ฝึกให้เด็กคุ้นเคยและแม่นยำในบทบาทหน้าที่ของตนเอง จนกระทั่งสามารถทำตามบทบาทหน้าที่ของตนได้โดยอัตโนมัติไม่ต้องมีครูคอยกำกับควบคุม
2. สามารถจัดชั้นตอน : ฝึกให้เด็กทำกิจกรรมต่างๆเป็นลำดับขั้นและปฏิบัติจนเสร็จเรียบร้อยทีละขั้นก่อนเริ่มทำขั้นต่อไป โดยไม่สับสนหรือสลับขั้น
3. ผ่อนคลายสันทนาการ : สร้างบรรยากาศให้เด็กสบายใจและสนุกสนานด้วยสีหน้าท่าทางที่เป็นกันเองและมีอารมณ์ขัน ให้เด็กทำกิจกรรมที่ได้เคลื่อนไหว เปลี่ยนอิริยาบถสลับกับกิจกรรมที่ต้องนั่งอยู่กับที่ กิจกรรมแต่ละอย่างต้องสั้น เด็กไม่ทันเบื่อ และเปลี่ยนกิจกรรมไปเรื่อย ๆ หากิจกรรมและสื่อใหม่ ๆ รวมทั้งแต่งห้องใหม่เป็นครั้งคราวไม่ให้จำเจ
4. ประสานประสาทสัมผัส : พยายามให้เด็กได้มีโอกาสทั้ง ดู ฟัง ตม สัมผัส ชิม และเคลื่อนไหว ไม่จำกัดเพียงอย่างเดียวอย่างใดอย่างหนึ่ง
5. ชี้ชัดแนวทาง : ช่วยจับมือหรือจับส่วนต่าง ๆ ของร่างกายในการฝึกเด็กให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ พุดกระตุ่น ทำท่าทาง ยกตัวอย่าง ทำสีหน้าเพื่อบอกใบ้ หรือติดเครื่องหมายเพื่อช่วยให้เด็กจำได้หรือทำกิจกรรมได้ง่ายขึ้น
6. ปลอ่ลวางเมื่อทำได้ : เมื่อเด็กทำได้มากขึ้นหรือทำได้ดีแล้ว ค่อย ๆ ถอนความช่วยเหลือ โดยเลิกจับมือ หยุดพุดกระตุ่นหรือทำท่าชี้แนะ และเอา

เครื่องหมายที่ช่วยจำออก ฯลฯ

7. เสริมกำลังใจตามจังหวะ : เมื่อเด็กทำอะไรได้ดี ต้องยกขึ้นมาพูด และชม โดยเฉพาะพฤติกรรมที่ตรงข้ามกับพฤติกรรมที่ครูกำลังต้องการลด หรือพฤติกรรมที่เด็กกำลังฝึกแต่ยังไม่ติดเป็นนิสัย
8. เมินละผู้ทำไม่ดี : เจตนาแสดงอาการไม่สนใจ ไม่มอง ไม่ได้ยินเมื่อเด็กทำตัวไม่เหมาะสม เช่น ชิงพูด ถามโดยไม่ยกมือ แล้วเจาะจงสนใจเด็กที่ทำตัวถูกต้อง และชมเชย เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เด็กอื่น ๆ ทำตาม
9. ทำอีกที่จนถูกต้อง : เมื่อเด็กทำอะไรไม่ถูกต้อง อย่าปล่อยให้ผ่านไป ให้เด็กกลับมาทำใหม่จนถูกต้อง ทุกครั้งที่ทำได้ เช่น ให้เด็กที่วิ่งแตกแถวกลับไปตั้งแถวเดินมาใหม่ และถ้ายังเดินแตกแถวอีก ก็จะต้องกลับไปเดินมาใหม่อีก จนกว่าจะเดินแถวอย่างเป็นระเบียบ
10. ขจัดของเบนสมาธิ : ย้ายเด็กออกจากสถานที่หรือสถานการณ์ที่สร้างความสนใจ เช่น ย้ายเด็กที่ชอบเล่นของที่วางไว้ใกล้มือไปนั่งที่อื่น หรือเก็บของที่เด็กนั้นแอบเล่นขึ้นจนกว่าเด็กจะทำกิจกรรมเสร็จหรือจนกว่าเลิกเรียน
11. เตือนสติตัดต้นไฟ : ถ้าเด็กเริ่มทะเลาะวิวาทหรือแสดงพฤติกรรมที่สื่อว่าจะเริ่มรวน ไม่เชื่อฟัง ให้เปลี่ยนกิจกรรม เบนความสนใจเด็ก หรือแยกเด็กออกไปอยู่ในที่สงบ เพื่อให้อารมณ์ของเด็กสงบลง
12. โยงใยประสบการณ์ : หมั่นถามหรือชี้แนะให้เด็กนำสิ่งที่เคยเรียนรู้มาสัมพันธ์กับสิ่งใหม่ เห็นความเกี่ยวเนื่องกันระหว่างกิจกรรมต่างๆ ทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน และรู้จักนำสิ่งที่เรียนรู้ที่โรงเรียนไปใช้ที่บ้าน
13. ให้งานอย่าปล่อยให้ว่าง : จัดกิจกรรมให้เป็นขั้นตอนที่เข้าใจง่ายและเตรียมสื่อให้ง่ายต่อการที่เด็กจะทำกิจกรรมได้ด้วยตัวเอง ต้องจัดกิจกรรมสลับและจัดหาสื่อให้มากพอที่เด็กจะไม่ต้องคอยให้ถึงรอบของตนเองเกินไป รวมทั้งมีกิจกรรมต่อไปหรือกิจกรรมสำรองสำหรับเด็กที่ทำกิจกรรมเสร็จเร็วคอยไว้เสมอ
14. ย้ำเพื่อสร้างนิสัย : ทบทวนสิ่งที่ได้สอนไป และสิ่งที่เด็กได้ฝึกไปอยู่เสมอจนกว่าเด็กจะสามารถทำได้โดยอัตโนมัติโดยเฉพาะบทบาทหน้าที่ประจำวัน
15. ต่างฝ่ายต่างปรับตัว : ปรับเนื้อหา กิจกรรม และสื่อให้ตรงกับความต้องการของเด็กมากขึ้น เมื่อรู้จักเด็กดีขึ้นเรื่อยๆ ๑ ตัดแปลงกิจกรรมและสื่อให้

ท้าทายน่าสนใจ สอดคล้องกับระดับพัฒนาการของเด็กที่สูงขึ้นเรื่อยๆ รวมทั้งหมั่น
จัดชั้นเรียนและอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับระดับความสามารถที่เพิ่มขึ้นของเด็ก

16. รักเด็กทุกคน : แสดงความรักใคร่ ห่วงใย พุดถึง เรี่ยก ถามและ
ชมเชยเด็กอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะเด็กที่เงียบๆไม่เด่นหรือด้อยด้านใดเป็นพิเศษ
เลือกจังหวะในการช่วยเหลือเด็กพิการเป็นพิเศษเพื่อให้เด็กอื่นไม่รู้สึกลดสังเกตุ
มากนัก

17. เสมอต้นเสมอปลาย : ปฏิบัติต่อเด็กตามที่ได้บอกไว้หรือตกลงร่วมกัน
อย่างสม่ำเสมอ ไม่ใช่ตามอารมณ์ครู

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขั้นที่ 2 การวางแผนการสอนประจำภาค

เมื่อครูรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเด็กเสร็จแล้ว ครูก็ย่อมจะมีภาพรวมเกี่ยวกับเด็กพิการที่ตนสอนว่า เด็กพิการสามารถทำอะไรได้แล้วบ้าง และยังมีอะไรอีกบ้างที่เด็กควรเรียนรู้และต้องทำให้ได้ เพื่อให้พร้อมที่จะขึ้นไปสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่1 ครูจะต้องพิจารณาว่าเด็กพิการของตนบกพร่องในพัฒนาการด้านใดมากเป็นพิเศษ จำเป็นต้องได้รับการซ่อมเสริมและ/หรือบริการเสริม (ถ้าพอจะหาได้) จากนั้นครูควรนำข้อมูลเหล่านี้มาใช้ในการวางแผนการสอนประจำภาค ดังนี้

- 2.1 การเลือกทักษะที่จะให้เด็กฝึกภายใน 1 ภาคเรียน
- 2.2 การวางแผนซ่อมเสริมประจำวัน [และการให้บริการเสริม (ถ้ามี)]
- 2.3 การจัด และ/หรือ ปรับเปลี่ยนอาคารสถานที่ ชั้นเรียน เครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ

ในแต่ละขั้นตอนย่อยมี หลักการ แนวทางปฏิบัติ และ วิธีการ เสนอแนะดังนี้

2.1 การเลือกทักษะที่จะให้เด็กฝึกภายใน 1 ภาคเรียน

หลักการ การวางแผนล่วงหน้าระยะยาวเป็นเวลา 1 ภาคเรียน จะช่วยให้ครูรู้ขอบเขตของสิ่งที่เด็กจะต้องฝึก และจุดเน้นที่ครูจะเร่งแก้ไขโดยเร็ว โดยไม่สับสน เพราะมีสิ่งที่ต้องฝึกและแก้ไขเต็มไปหมด...

แนวทางปฏิบัติ ...ครูจึงควรวางแผนการสอนระยะยาวก่อนวางแผนในแต่ละสัปดาห์เสมอ

แนะนำวิธีการ 1. ทียบสมุดบันทึกพัฒนาการของเด็กพิการชั้นมาตรฐานดูว่า มีทักษะเร่งด่วน ซึ่งเป็นทักษะที่อยู่ในกรอบ อะไรบ้าง ที่เด็กพิการยังทำไม่ได้หรือยังทำไม่ได้ และเลือกเป็นทักษะที่จะฝึก โดยขีด / มุมบนซ้ายในช่องเริ่มฝึกภาคเรียนที่ 1 (ทักษะในกรอบ เหล่านี้ เป็นทักษะเร่งด่วนที่เด็กจะต้องรีบฝึกให้ทำได้ตั้งแต่นั้นเพื่อการอยู่อย่างราบรื่นทั้งในโรงเรียนและที่บ้าน รวมทั้งเพื่อครูจะได้สามารถคุมชั้นได้อย่างราบรื่นด้วย)

รายการทักษะเร่งด่วนที่ต้องฝึกตั้งแต่เริ่มแรกก่อนทักษะอื่นๆ

ทำได้ดี
ตั้งแต่แรก

1. พัฒนาการด้านร่างกาย

ก. การรับรู้ทางประสาทสัมผัสต่างๆ

ข. การเคลื่อนไหว/เคลื่อนไหว

1. ทรงตัวได้

1.1 นั่งได้ (อาจมีโต๊ะพิเศษหรือเครื่องช่วยได้)

1.2 ยืนได้ (อาจนั่งในรถเข็นหรือมีเครื่องช่วยได้)

2. เคลื่อนไหวหรือจะส่วนต่างๆของร่างกายได้

2.1 เดินได้

- เดินไปในที่ทำการต่างๆในโรงเรียนได้ (อาจใช้รถเข็นหรือเครื่องช่วยได้)

ค. การใช้กล้ามเนื้ออ่อน

ง. การทำกิจวัตรประจำวัน

1. รับประทานอาหาร และ ดื่มน้ำเองได้ (อาจใช้ภาชนะที่ปรับเปลี่ยนเป็นพิเศษได้)

3. รักษาความสะอาดของร่างกายได้

3.1 ขออนุญาตไปจับถาดและทำความสะอาดได้

- บอกความต้องการจับถาดได้ก่อนเประเวลาทางถาดได้

2. พัฒนาการด้านภาษา

ก. การฟัง

3. รับรู้ภาษาและสื่อความหมายโดยการฟังได้

3.1 หลีกเลี่ยงการกระทำเมื่อผู้พูดพูดว่า "ไม่ได้" หรือ "อ้ออ้อ" ได้

3.2 ทำตามคำสั่งง่ายๆที่ครูทำประกอบได้

ข. การอ่านด้วยสายตา (เฉพาะเด็กที่บกพร่องทางการได้ยิน)

2. อ่านสิ่งพิมพ์ทางได้

2.1 หลีกเลี่ยงการกระทำเมื่อผู้แสดงอาการห้ามได้

2.2 ปฏิบัติตามคำสั่งง่ายๆ เช่น มานี่ นั่งลง ฯลฯ ที่ครูฟังด้วยท่าทางได้

ค. การพูด

	ทำได้ ตั้งแต่แรก
3. พัฒนาการด้านสติปัญญา	
4. พัฒนาการด้านอารมณ์	
1. มีความรู้ลึกที่คัดลอกการมาโรงเรียน	
5. พัฒนาการด้านสังคม	
ก. การปฏิบัติตนในโรงเรียน	
3. ปฏิบัติตามคำสั่งของครู	
8. ทำงานและเล่นร่วมกับครูและเด็กอื่นๆได้อย่างเหมาะสม	
- เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นๆ ไม่รังแก บังคับ อึด ก้าวร้าวเพื่อนหรือครู	
- ไม่ทำลายข้าวของ หรือทำร้ายตนเองหรือคนอื่น เมื่อไม่พอใจ	
- ไม่ร้องไห้ กัดร้อง ตะโกน หรือคำหยาบคาย เมื่อไม่พอใจ	
10. ทำกิจกรรมโดยไม่มีครูคอยควบคุมได้	
- อยู่ในบริเวณที่ทำการโดยไม่ออกไปที่อื่นโดยไม่มีรับอนุญาต	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างการเลือกทักษะเร่งด่วน

1. พัฒนาการด้านร่างกาย

ข. การเคลื่อนไหว/การเคลื่อนที่ (กล้ามเนื้อใหญ่)	ทำได้ดี	1/253..	
	ตั้งแต่แรก	เริ่มฝึก	ทำได้ดี
1. ทรงตัวได้.....	✓		
1.1 นั่งได้ (อาจมีโต๊ะพิเศษหรือเครื่องช่วยได้)	✓		
1.2 ยืนได้ (อาจนั่งในรถเข็นหรือมีเครื่องช่วยได้)	✓		
2. เคลื่อนไหวอวัยวะส่วนต่างๆของร่างกายได้	✗		
2.1 เดินได้ (อาจเคลื่อนที่เองโดยนั่งรถเข็นหรือเดินโดยมีเครื่องช่วยได้)	✗	✓	
- เดินไปในที่ทำการตามคำสั่งในโรงเรือนได้ (อาจใช้รถเข็นหรือเครื่องช่วยได้)	✗		
- เดินต่อเข้าไป อ่างน้ำ - ถอดหลัง บนเส้นตรงได้	✗		
2.2 ชัน - ลง บันไดได้	✗		
2.3 วิ่งได้	✗		
2.4 กระโดดได้	✗		
- วิ่งก้าวกระโดดได้	✗		
- กระโดดเข้าหาเป็นระยะทาง .30 เมตร .50 เมตร และ 1 เมตรได้	✗		
2.5 รับและส่งลูกบอลได้ (อาจใช้ลูกบอลมีเสียงได้)	✗		
- รับลูกบอลด้วย แขนทั้งสองข้าง และ มือทั้งสองข้างได้	✗		
- โยนลูกบอลได้ไกล .30 เมตร .50 เมตร และ 1 เมตรได้	✗		
3. ใช้นิ้ว มือ นิ้ว แขน ขา ลำตัว ศีรษะและคอเคลื่อนไหว และกระโดด และ วิ่ง			
ตาม จังหวะ จินตนาการ และ ประกอบคำบรรยายได้	✗		
อื่นๆ.....			

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. พัฒนาการด้านสังคม

ก. การปฏิบัติตนในโรงเรียน	ทำได้ดี	1/253..
	ตั้งแต่แรก	เริ่มฝึก ทำได้
1. เข้าแถวในขณะเข้าก่อนเข้าเรียน ก่อนไปก่อน และเมื่อรับ-ส่งของ ให้แก่ครูโดยครูไม่ ต้องเคืองได้.....	X	
2. เดินแถวเข้า-ออกจากห้องเรียน มารับ-ส่งของให้แก่ครูอย่างเป็นระเบียบได้.....	X	
3. ปฏิบัติตามคำสั่งของครู.....	X	
4. ปฏิบัติตามกติกา/ข้อตกลงที่ตกลงร่วมกันในห้องเรียนเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ.....	X	
5. อาสาโดยยกมือและออกมาเล่า หรือ แสดงออกต่างๆต่อหน้าเพื่อนฯได้อย่างเหมาะสม.....	X	
6. สนใจฟังครู และ เพื่อน พูด เล่า หรือ แสดงออก คือมารยาทที่สุภาพ และปรับมือ ให้เจริญรุดหน้าขึ้นที่ออกมาได้.....	X	
7. ระหว่างการสนทนาระหว่างนักเรียนกับครูในชั้นเรียน ยกมือและคอยครูเรียกก่อนจึงพูด เสมอ.....	X	
8. ทำงานและเล่นร่วมกับครูและเด็กอื่นๆได้อย่างเหมาะสม.....	X	
- เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ฯ ไม่รังแก บังคับ อึด ก้าวร้าวเหมือนหรือครู	✓	
- เป็นทั้งผู้นำและสมาชิกที่ดี.....	X	
- รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น.....	X	
- เอาใจเขามาใส่ใจเรา.....	X	
- เอื้อเนื้อเอื้อแผ่น แบ่งปันสิ่งของให้แก่ผู้อื่น.....	X	
- สามัคคีกลมเกลียวกันในกลุ่ม.....	X	
- รู้จักรอคอยและปฏิบัติตามกติกาการเล่นหรือการทำงาน.....	X	
- เคารนสิทธิของผู้อื่น ไม่หยิบของผู้อื่นมาเป็นของตน.....	✓	
- ไม่ทำลายข้าวของ หรือทำร้ายตนเองหรือคนอื่น เมื่อไม่พอใจ.....	✓	✓
- ไม่ร้องไห้ ถูกร้อง ตะโกน หรือคำคำขู่คำขู่ขู่ขู่ เมื่อไม่พอใจ.....	X	✓
9. ซ้ำอกกับเก็บของต่างๆให้เรียบร้อยเมื่อทำกิจกรรมนั้นๆเสร็จ และเตรียมผ้าสำหรับ กิจกรรมต่อไปโดยครูไม่ต้องกำกับได้.....	X	
10. ทำกิจกรรมประจำวันและกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จโดยไม่มีครูคอยควบคุมได้.....	X	✓
- อยู่ในบริเวณที่ทำการมโดยไม่ออกไปที่อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตได้.....	X	
11. สวดสผู้ใหญ่ที่ผู้หน้าโดยไม่ห้อย เคืองให้ทำ.....	X	

2. พิจารณาว่า ทักษะเร่งด่วนที่เด็กฝึกายังทำได้ไม่ดี หรือยังทำไม่ได้มีมากจนไม่ควรให้เด็กต้องฝึกทักษะอื่นในภาคเรียนนี้แล้ว หรือว่าเด็กยังพอจะฝึกอะไรได้บ้าง ถ้าพอจะฝึกทักษะเพิ่มนอกเหนือจากทักษะเร่งด่วนได้ พยายามเลือกให้เด็กต้องฝึกทักษะต่างๆในพัฒนาการด้านต่างๆ ครบทุกด้าน โดยเน้นสิ่งต่อไปนี้

1. สิ่ง que เด็กต้องฝึกเพื่อชดเชยความพิการ
2. พัฒนาการที่ล่าช้ามากหรือผิดปกติและพอจะแก้ไขได้และ
3. ทักษะที่เกี่ยวข้องกับกิจวัตรและกิจกรรมประจำวัน

แล้วขีด / มุมบนซ้ายช่องเริ่มฝึก ภาคเรียนที่ 1 ตรงกับทักษะที่จะฝึกนั้น ๆ

ข้อควรระวัง ควรระวังไม่เลือกทักษะให้เด็กฝึกมากจนเด็กไม่สามารถฝึกได้ครบภายใน

1 ภาคเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างการเลือกทักษะเพิ่มเติม
1. พัฒนาการด้านร่างกาย

การเคลื่อนไหว/การเคลื่อนไหว (กล้ามเนื้อใหญ่)	ทำได้	1/253..	
	ตั้งแต่แรก	เริ่มฝึก	ทำได้
1. ทรงตัวได้.....	✓		
1.1 นิ่งได้ (อาจมีโต๊ะหรือเครื่องช่วยได้)	✓		
1.2 ยืนได้ (อาจนั่งในรถเข็นหรือมีเครื่องช่วยได้)	✓		
2. เคลื่อนไหวอิสระส่วนต่างๆของร่างกายได้.....	×		
2.1 เดินได้ (อาจเคลื่อนที่เองโดยนั่งรถเข็นหรือเดินโดยมีเครื่องช่วยได้).....	×	✓	
- เดินไปในทำกิจกรรมต่างๆในโรงเรียนได้ (อาจใช้รถเข็นหรือเครื่องช่วยได้)	×		
- เดินต่อเข้าไป อ้าหน้า - กอหลัง บนเส้นตรงได้	×		
2.2 ขึ้น - ลง บันไดได้.....	×		
2.3 วิ่งได้.....	×		
2.4 กระโดดได้.....	×		
- วิ่งก้าวกระโดดได้	×		
- กระโดดอาศ้วเป็นระยะทาง .30 เมตร .50 เมตร และ 1 เมตรได้	×		
2.5 รับและส่งลูกบอลได้ (อาจใช้ลูกบอลสีเสียงได้).....	×		
- รับลูกบอลด้วย แขนทั้งสองข้าง และ มือทั้งสองข้างได้	×		
- โยนลูกบอลได้ไกล .30 เมตร .50 เมตร และ 1 เมตรได้	×		
3. ใช้ มือ นิ้ว แขน ขา ลำตัว ศีรษะและลำคอเคลื่อนไหว และกระโดด และ วิ่ง	×	✓	
ตาม จังหวะ จินตนาการ และ ประกอบคำบรรยายอ้อ ได้.....	×		
อื่นๆ.....			

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. พัฒนาการด้านสังคม

ก. การปฏิบัติตนในโรงเรียน	ทำได้ดี	
	ตั้งแต่แรก	เริ่มฝึกทำได้ดี
1. เข้าแถวเฝ้าก่อนเข้าก่อนเข้าเรียน ก่อนไปก่อน และเมื่อรับ-ส่งของ ให้แก่ครูเฝ้าครูไม่ต้องเฝ้า	X	✓
2. เดินแถวเข้า-ออกจากห้องเรียน มารับ-ส่งของให้แก่ครูอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย	X	✓
2. <u>ปฏิบัติตามคำสั่งของครู</u>	X	
4. ปฏิบัติตามกติกา/ข้อตกลงที่ตกลงร่วมกันในห้องเรียนเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ	X	
5. อาสาโดยยกมือและออกมาเล่า หรือ แสดงออกต่างๆต่อหน้าเพื่อนๆได้อย่างเหมาะสม	X	
6. สนใจฟังครู และ เพื่อน พูด เล่า หรือ แสดงออก ล้วงมารถาที่สุภาพ และประจบมือให้เกียรติแก่ผู้พูด	X	
7. ระหว่างการสนทนาระหว่างนักเรียนกับครูในชั้นเรียน ยกมือและขอครูเรียกก่อนจึงพูดเสมอ	X	
8. ทำงานและเล่นร่วมกับครูและเด็กอื่นๆได้อย่างเหมาะสม		
- เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ไม่รังแก บังคับ ช่ม ก้าวร้าวเพื่อนหรือครู	✓	
- เป็นทั้งผู้นำและผู้ตามที่ดี	X	
- รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	X	
- เอาใจเขามาใส่ใจเรา	X	
- เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปันสิ่งของให้แก่ผู้อื่น	X	
- สามัคคีกลมเกลียวกันในกลุ่ม	X	
- รู้จักรอคอยและปฏิบัติตามกติกาการเล่นหรือการทำงาน	X	✓
- เคารพสิทธิ์ของผู้อื่น ไม่หยิบของผู้อื่นมาเป็นของตน	✓	
- ไม่ทำลายข้าวของ หรือทำร้ายตนเองหรือคนอื่น เมื่อไม่พอใจ	✓	
- ไม่ร้องไห้ กัดร้อง ตะโกน หรือคำคำคำหาญหาญ เมื่อไม่พอใจ	X	✓
9. ช่วยกันเก็บของต่างๆให้เรียบร้อยเมื่อทำกิจกรรมนั้นๆเสร็จ และเตรียมตัวสำหรับกิจกรรมต่อไปโดยครูไม่ต้องกำกับ	X	
10. ทำกิจกรรมประจำวันและกิจกรรมที่ได้มอบหมายจนเสร็จโดยไม่มีครูคอยควบคุม	X	
- อยู่ในบริเวณที่กิจกรรมโดยไม้ออกไปก่อนโดยไม่มีครูอนุญาต	X	✓
11. สวดสัพพัญญูที่หน้าโต๊ะไม่ห้องเรียนได้	X	✓

2.2 การวางแผนซ่อมเสริมประจำวัน [และการให้บริการเสริม (ถ้ามี)]

จากการเก็บรวบรวมและศึกษาปัญหาของเด็กพิการ ด้วยความเอาใจใส่ติดต่อกันเป็นเวลา 2 สัปดาห์ ครูซ่อมพอจะทราบว่าเด็กพิการมีความต้องการบริการเสริม และ/หรือการซ่อมเสริมในเรื่องใดบ้าง เช่น การทำกายภาพบำบัด การแก้ไขการพูด หรือการรักษาทางจิตเวช ซึ่งเรียกว่า จิตบำบัด เป็นต้น หากในท้องถิ่นใดมีนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องที่อินดีและมีเวลามาให้บริการเสริมแก่เด็ก หรือทางโรงเรียนหรือผู้ปกครองสามารถจัดให้เด็กไปรับบริการเสริมจากนักวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอได้ ก็จะเป็นสิ่งที่ดีที่สุด แต่ในสภาพความเป็นจริงส่วนใหญ่คือ นักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการเสริมแก่เด็กพิการ เช่น จิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักกายภาพบำบัด นักแก้ไขการพูด ฯลฯ นั้นมีจำกัดและขาดแคลนในท้องถิ่นต่างๆ การหวังให้เด็กพิการได้รับบริการโดยตรงจากนักวิชาชีพเหล่านี้จึงเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาก ฉะนั้นครูในโรงเรียนจึงต้องเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือแก่เด็กด้วยตนเองตามกำลังความสามารถของตน ถ้าหากครูผู้สอนเด็กพิการเรียนร่วมได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน ให้จัดครูอื่นมาช่วยซ่อมเสริมเด็กหรือช่วยคุมชั้นขณะที่ครูผู้สอนซ่อมเสริมเด็กด้วยตนเอง ก็จะช่วยให้การให้ความช่วยเหลือทำได้ง่ายขึ้น หรือครูอาจขอความร่วมมือจากผู้ปกครองให้ช่วยซ่อมเสริมเด็กของตนเพิ่มเติมที่บ้าน ฯลฯ แต่ในกรณีที่ครูผู้ใช้รูปแบบไม่มีใครที่จะช่วยแบ่งเบาภาระไปได้เลย ครูก็ต้องพิจารณาถึงกำลัง ความสามารถและเวลาของตนเอง ว่าพอจะจัดสรรเวลาซ่อมเสริมพัฒนาการด้านที่จำเป็นแก่เด็กในเวลาอื่น เช่น เช้าก่อนเข้าเรียน ตอนพักกลางวัน หรือหลังเลิกเรียน ได้หรือไม่ หากไม่อาจทำได้ อย่างน้อยก็ขอให้ตระหนักถึงปัญหาของเด็ก และพยายามช่วยซ่อมเสริมระหว่างกิจกรรมประจำวันต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับพัฒนาการด้านที่จะซ่อมเสริม

รูปแบบได้เสนอแนะหลักการ แนวทางปฏิบัติ และวิธีการ ดังนี้

- หลักการ**
1. การสอนซ่อมเสริมระหว่างกิจกรรมประจำวันประมาณ 5 - 10 นาที ในแต่ละกิจกรรม จะช่วยให้เด็กพิการสามารถได้รับการช่วยเหลือแก้ไขสิ่งที่บกพร่องและฝึกทักษะที่จำเป็นต่อการชดเชยความพิการได้อย่างสม่ำเสมอ ภายในขอบเขตที่ครูประจำชั้นเด็กเล็กปกติจะทำได้จริง
  2. ผู้ปกครอง และ/หรือสมาชิกที่บ้านของเด็กพิการมีบทบาทหน้าที่และความสามารถที่จะร่วมกับครู พัฒนาเด็กพิการ ตามกำลัง เมื่อได้รับการสนับสนุนอย่างเหมาะสม
  3. การให้บริการเสริมจากนักวิชาชีพ หรือจากครูภายใต้คำแนะนำและดูแลจากนักวิชาชีพ

หากสามารถจัดหาให้แก่เด็กพิการได้จะช่วย แก้อา/บรรเทาความบกพร่องที่เด็กมีอยู่หรือลดโอกาสเสี่ยงต่อความบกพร่องที่อาจเกิดขึ้นถ้าไม่ได้รับความช่วยเหลือ...

แนวทางปฏิบัติ

...ครูจึงควรวางแผนการซ่อมเสริมประจำวัน และพยายามแสวงหาความร่วมมือจากผู้ปกครองและ/หรือสมาชิกอื่นที่บ้านเด็กพิการและการให้บริการเสริมจากนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

แนะนำวิธีการ

1. พิจารณาว่าเด็กพิการมีพัฒนาการด้านใดที่ล่าช้ามากหรือผิดปกติต้องช่วยแก้ไขหรือฝึกทักษะบางอย่างเพื่อชดเชยความพิการของตน
2. ถ้ามีนักวิชาชีพ และ/หรือ นักการศึกษาพิเศษที่สามารถให้บริการแก่เด็กได้โดยตรง ให้ติดต่อและนัดหมายการประสานงาน
3. ถ้านักวิชาชีพหรือนักการศึกษาพิเศษไม่สามารถให้บริการแก่เด็กโดยตรง แต่สามารถสอนและให้คำแนะนำแก่ครูได้ ให้ติดต่อขอคำแนะนำในการที่จะให้บริการแก่เด็กด้วยตนเอง
4. ถ้าไม่มีนักวิชาชีพช่วยได้ ติดต่อบุคคลที่คิดว่าอาจจะช่วยให้บริการแก่เด็กทั้งในและนอกเวลาเรียน โดยอาจมาสอนเด็กพิการโดยเฉพาะหรือมาช่วยคุณขึ้นเด็กปกติในขณะที่ครูผู้ใช้รูปแบบซ่อมเสริมเด็กพิการ (บุคคลดังกล่าวอาจเป็น ครูคนอื่นในโรงเรียน พ่อแม่เด็ก พี่เด็ก อาสาสมัคร ฯลฯ) แล้วนัดหมายการประสานงาน
5. ในกรณีที่ ครูผู้ใช้รูปแบบต้องลงมือซ่อมเสริมหรือให้บริการเสริมด้วยตัวเอง ให้วางแผนหาเวลาซ่อมเสริมระหว่างวันประมาณ 5 - 10 นาที ระหว่างแต่ละกิจกรรมที่สัมพันธ์กับด้านของพัฒนาการที่จะซ่อมเสริม เช่น 5 นาทีระหว่างกิจกรรมกลางแจ้ง ให้ฝึกกระโดดและเดินต่อเท้าซึ่งเป็นพัฒนาการด้านร่างกาย การใช้กล้ามเนื้อใหญ่; 5 นาทีระหว่างกิจกรรมเล่นตามมุม ให้ฝึกการสังเกตความเหมือนความต่าง โดยใช้ของเล่นที่เด็กเล่น; หรือ 10 นาทีก่อนนอน ให้ฝึกพูด เป็นต้น
6. พยายามขอความร่วมมือจากทางบ้านของเด็กในการซ่อมเสริมเพิ่มเติมให้แก่เด็กทุกเย็นที่บ้าน โดยผู้ที่ช่วยซ่อมเสริมอาจเป็น ยาย น้า พี่ พี่เลี้ยง หรือ

ใครก็ได้ที่พอจะมีเวลาและเข้าใจเด็ก ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นพ่อแม่เท่านั้น กำหนดงานที่จะให้ทางบ้านฝึกให้เด็กให้เฉพาะเจาะจงลงไปว่า ในแต่ละสัปดาห์ต้องการให้ฝึกอะไรบ้าง เช่น นับ 1-10; กระโดดขาเด้อตัวติดกัน 10 ครั้ง; ท่องเนื้อเพลง "ยุ่ง"; เอชชื่อของที่ต้องการ แทนการชี้เพียงอย่างเดียว ฯลฯ และติดตามซักถามทุกสัปดาห์ว่าเด็กฝึกได้ผลอย่างไร ก่อนกำหนดงานใหม่ในสัปดาห์ต่อไป

ตัวอย่างการวางแผนซ่อมเสริม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 5 : บริการเสริม และ/หรือการซ่อมเสริม รวมทั้งการสนับสนุนของผู้ปกครอง
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2534.

ประเภทของการซ่อมเสริม/บริการเสริม	ผู้ให้บริการ	วันเวลาที่ให้
การเคลื่อนที่ เคลื่อนไหว	ครูประจำชั้น	5-10 นาทีระหว่างกิจกรรมกลางแจ้ง
สติปัญญา	"	5-10 นาทีระหว่างกิจกรรมเล่นตามมุม
ฝึกการออกเสียง	"	10 นาที ก่อนนอน
การเคลื่อนไหว และ สติปัญญา	พยาบาล (พี่สาว)	5-10 นาทีหลังเลิกเรียนที่บ้าน

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 253...

ประเภทของการซ่อมเสริม/บริการเสริม	ผู้ให้บริการ	วันเวลาที่ให้

ภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 253...

ประเภทของการซ่อมเสริม/บริการเสริม	ผู้ให้บริการ	วันเวลาที่ให้

รายละเอียด

การช่วยเหลือเด็กพิการเป็นหน้าที่ของคนหลาย ๆ คนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัวของเด็กพิการ แพทย์ เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ รวมไปถึงเพื่อนครูในโรงเรียน ผู้ปกครองเด็กปกติ และบุคคลอื่น ๆ ในชุมชน จึงควรมีการร่วมมือในการช่วยเหลือเด็กพิการให้เด็กได้พัฒนาได้มากที่สุด ลำพัง ครูผู้ใช้รูปแบบเพียงคนเดียวย่อมไม่มีความรู้ ความเข้าใจ กำลัง ความสามารถ และเวลาที่จะส่งเสริมพัฒนาการทุก ๆ ด้านของเด็กพิการได้อย่างเต็มที่ ครูจึงควรได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลดังกล่าว อย่างไรก็ตามในสภาพความเป็นจริง ปัจจุบัน ครูกลับไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ได้หลายประการ เช่น คนจำนวนมากไม่รู้ว่าเด็กพิการก็สามารถทำสิ่งต่างๆ ได้มากมาย หากมีคนฝึกให้ด้วยวิธีการที่เหมาะสม นอกจากนี้ คนจำนวนมากไม่รู้จักวิธีสอน เด็กพิการ สอนไม่เป็น ทำไม่ถูก หรือเห็นว่าเป็นเรื่องยุ่งยาก ไม่อยากทำ ปัญหา 2 ประการนี้เป็นปัญหาที่พบบ่อยในผู้ปกครองของเด็กพิการ โดยเฉพาะผู้ปกครองที่มีฐานะค่อนข้างยากจนและระดับการศึกษาค่อนข้างต่ำ ส่วนคนทั่วไปในชุมชนก็มักจะมีปัญหาไม่รู้จัก ไม่คุ้นเคยกับความพิการ ทำให้เกิดความเข้าใจ ผิด ๆ และหวาดกลัวในสิ่งที่ตนไม่รู้จัก และนักวิชาชีพส่วนใหญ่ก็มีภาระหน้าที่ มากจนไม่สามารถช่วยครูได้ ทั้งนี้เพราะ จำนวนประชาชนที่ต้องการบริการกับ จำนวนนักวิชาชีพที่ให้บริการ มีสัดส่วนที่แตกต่างกันมาก จนกระทั่งนักวิชาชีพไม่อาจให้บริการได้อย่างทั่วถึง และประการสุดท้าย คนทั้งหลายทั่วไปจำนวนมาก ยังไม่ทราบว่า การช่วยเหลือเด็กพิการนั้นทำได้หลายอย่าง ไม่ใช่เพียงแค่การรักษาหรือการสอนโดยตรงในโรงเรียนเท่านั้น ด้วยเหตุนี้จึงเป็นหน้าที่อย่างหนึ่งของครูผู้ใช้รูปแบบที่จะต้องประชาสัมพันธ์งานของตน และขอความช่วยเหลือจากบุคคลต่าง ๆ ด้วยเทคนิควิธีที่เหมาะสมแก่กาลเทศะ ดังนี้

การประสานงานกับผู้ปกครอง

แนวทางปฏิบัติ พยายามกระตุ้นให้ผู้ปกครองรับผิดชอบในการอบรมดูแลเด็กพิการให้มากขึ้น โดยครูช่วยสอนวิธีให้ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย

แนะนำวิธีการ ติดต่อกับผู้ปกครองและ/หรือสมาชิกอื่นๆที่บ้านเด็กพิการ โดยเลือกทำสิ่งต่าง ๆ
ต่อไปนี้ที่พอจะทำได้

1. คุยเกี่ยวกับตัวเด็กในแต่ละวัน เวลาผู้ปกครอง และ/หรือสมาชิกอื่นๆ ที่บ้านเด็กพิการมาส่งและมารับเด็ก
2. ถามผู้ปกครองที่พาลูกไปพบแพทย์หรือนักวิชาชีพว่า เขาแนะนำอะไรบ้าง และให้กินยาอะไรหรือไม่ กินเมื่อไร และทำตามแพทย์หรือนักวิชาชีพแนะนำ
3. ขอให้ผู้ปกครองฝึกเด็กเพิ่มเติม โดยอธิบายหรือสาธิตวิธีฝึกให้และคอยถามผลการฝึก หรือให้ผู้ปกครองบันทึกผลการฝึกมาส่งทุกสัปดาห์ ถ้าในบ้านของเด็ก มีญาติผู้ใหญ่หรือพี่ที่โตพอจะช่วยฝึกน้อง ซึ่งใกล้ชิดกับเด็ก และเต็มใจช่วยฝึกเด็ก ก็ควรขอความร่วมมือด้วย โดยเฉพาะถ้าบุคคลดังกล่าวมีการศึกษาและความสามารถในการสอนเด็กสูงกว่าผู้ปกครองซึ่งอาจเรียนน้อยและมีภาระมาก ไม่สะดวกในการช่วยฝึกเด็ก
4. เชิญผู้ปกครองที่ไม่ค่อยมาโรงเรียน ให้มาพบเพื่อพูดคุยเกี่ยวกับตัวเด็ก เดือนละครั้ง หรือภาคเรียนละครั้ง
5. แจ้งผลการเรียนของเด็กให้ผู้ปกครองทุกสัปดาห์หรือทุกเดือน

เทคนิคการพูดกับผู้ปกครอง และ/หรือสมาชิกอื่นๆที่บ้านเด็กพิการ

1. ไม่ควรพูดย้อนถึงสาเหตุของความพิการโดยไม่จำเป็น
2. ไม่ควรเตือนหรือต่อว่าผู้ปกครอง ถ้าต้องการให้เขาทำอะไร ก็บอกเฉพาะความต้องการนั้น ๆ และอธิบายเหตุผลที่ต้องการให้เขาทำเช่นนั้น
3. ควรใช้ภาษาที่ถ่องถื่น และสำนวนภาษาที่ผู้ปกครองคุ้นเคยและเข้าใจง่าย

การประสานงานกับนักวิชาชีพ (ถ้าเป็นไปได้)

แนวทางปฏิบัติ : พยายามใช้ประโยชน์จากการเป็นผู้รู้ของนักวิชาชีพในท้องถิ่น เท่าที่โอกาสจะอำนวย

แนะนำวิธีการ

ทำสิ่งต่อไปนี้เท่าที่พอจะทำได้

1. พาเด็กไปให้นักวิชาชีพวินิจฉัย และให้บริการเสริม
2. ไปพบ หรือโทรศัพท์ หรือเขียนจดหมายถึงนักวิชาชีพเพื่อซักถามเกี่ยวกับตัวเด็ก ขอคำแนะนำ และถามว่าจะให้ทางโรงเรียนช่วยเหลืออะไรได้บ้าง แล้วทำตามคำแนะนำ
3. ขอให้นักวิชาชีพสาธิตและแนะนำการให้บริการเสริมแก่เด็ก เพื่อจะได้นำมาทำตามที่โรงเรียน
4. เชิญให้นักวิชาชีพมาเยี่ยมที่โรงเรียน เพื่อนิเทศการให้บริการเสริมแก่เด็ก เดือนละครั้ง หรือภาคเรียนละครั้ง

ข้อควรระวัง

นักวิชาชีพมักมีงานยุ่งอยู่เสมอ ครูจึงควรรักษาเวลาในการนัดหมาย และไม่พูดออกนอกเรื่อง ทำให้เสียเวลาโดยไม่จำเป็น

โปรดจำไว้เสมอว่า

- ใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใสอย่างจริงใจ
- กิริยาท่าทางที่สุภาพ และ
- การรู้จักจุดจังหวะในการพูดเรื่องต่าง ๆ

เป็นกุญแจสำคัญในการได้รับความร่วมมือจากบุคคลต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น

2.3 การจัด และ/หรือ ปรับเปลี่ยน อาคารสถานที่ ชั้นเรียน และเครื่องมือ

อุปกรณ์ต่าง ๆ

อาคารสถานที่ ห้องเรียน และเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ มีอิทธิพลอย่างมากต่อการเรียนรู้ของเด็กพิการ เพราะถ้าครูเอาใจใส่จัดหรือดัดแปลงให้เหมาะสม เด็กพิการก็จะพัฒนาได้มาก กล่าวคือ เด็กจะมีสมาธิมากขึ้น เพราะไม่มีสิ่งอื่นมาดึงความสนใจ เด็กไม่ต้องถูกลงโทษ เพราะไม่มีของที่เด็กจะทำแตกหักฉีกขาด เด็กจะประสบความสำเร็จมากขึ้น เพราะหยิบและใช้ของต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น เคลื่อนที่ไปในที่ต่าง ๆ ได้สะดวกขึ้น ทำกิจกรรมต่าง ๆ

คล่องขึ้น และเด็กจะรู้สึกดีต่อตนเองและคนอื่น ๆ เพราะทำอะไร ๆ ได้ด้วยตัวเอง และประสบความสำเร็จในการทำสิ่งต่าง ๆ ฯลฯ แต่ถ้าครูละเลยในเรื่องเหล่านี้เด็กก็อาจล้มเหลวในการฝึกทักษะต่าง ๆ และหมดความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ครูจึงควรจัดหรือปรับเปลี่ยนอาคารสถานที่ ห้องเรียน และเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ โดยมีหลักการ แนวทางปฏิบัติและวิธีการที่เสนอแนะดังนี้

- หลักการ
1. การที่เด็กเข้าถึงกิจกรรมต่างๆ ได้จะช่วยให้เด็กมีโอกาสทำกิจกรรมต่างๆร่วมกับเด็กปกติมากขึ้น ทำให้เด็กมีการดำเนินชีวิตและมีพัฒนาการต่าง ๆ ที่ใกล้เคียงกับเด็กปกติมากขึ้น
  2. เด็กที่สามารถทำสิ่งต่างๆได้เองจะพัฒนาความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เกิดแรงจูงใจที่จะทำกิจกรรมและเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ รวมทั้งสามารถพัฒนาตนเองผ่านทางกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง ไม่ต้องหยุดชะงัก เพราะต้องรอให้ครูช่วย นอกจากนี้ยังช่วยลดภาระของครูในการต้องคอยให้ความช่วยเหลือแก่เด็กในเรื่องที่ไม่จำเป็นด้วย
  3. การป้องกันปัญหาเด็กทำลายข้าวของย่อมดีกว่าการปล่อยให้เด็กทำผิดแล้ว ต้องลงโทษ และข้าวของเสียหาย เสียกำลังงาน กำลังทรัพย์ และกำลังใจของครูโดยไม่จำเป็น...

แนวทางปฏิบัติ ...ครูจึงควรจัดสภาพบริเวณ อาคารสถานที่ ห้องเรียน และเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ให้มีลักษณะดังนี้

1. เด็กสามารถเข้าถึงกิจกรรมต่าง ๆ ได้ง่ายที่สุด
2. เด็กสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้เองมากที่สุด
3. ป้องกันปัญหาที่อาจเกิดจากเด็กควบคุมตนเองไม่ได้แล้วทำลายข้าวของเสียหาย

- แนะนำวิธีการ
1. จัดสภาพให้เด็กเข้าถึงกิจกรรมต่าง ๆ โดย
    - 1.1 ทำราวหรืออุปกรณ์ที่ช่วยในการเคลื่อนที่ของเด็ก ไปยังที่ที่ต้องการ เช่น จัดหาไม้เท้าให้เด็กที่บกพร่องทางการเห็นใช้สำรวจสถานที่ที่ตนจะเดินไป และทำราวชกเป็นระยะให้เด็กที่มีปัญหาการเดิน

- อาศัยเกาะไปที่ต่าง ๆ เช่น โรงอาหาร ห้องน้ำ เป็นต้น
- 1.2 ทำทางที่จะไปถึงที่ทำการกรรมาให้กว้าง ไม่มีสิ่งกีดขวาง และพยายามลดระยะทางที่เด็กจะต้องไปสู่ที่ทำการกรรมา ให้เหลือสั้นที่สุด เช่น จัดที่นั่งให้เด็กขาพิการนั่งใกล้กระดานที่สุด เมื่อมีกิจกรรมให้เด็ก ๆ ออกไปเขียนกระดาน
  2. ช่วยให้เด็กสามารถทำการกรรมาต่าง ๆ ได้เอง โดย
    - 2.1 ทำสิ่งชี้แนะ ให้ขอบเขต หรือแนวทางที่เด็กสามารถทำตามได้ง่ายขึ้น ขึ้น เช่น ติดแถบเทปเป็นแนวในการวางของใช้ต่างๆ สอนให้เด็กแยกแยะซ้ายขวาโดยดูข้อที่ปักอยู่บนอกเสื้อ และใช้ป้ายอักษรเบรลล์ที่เป็นข้อเด็ก ติดเหนือสิ่งของแทนรูปสัญลักษณ์คู่กับข้อเด็กของเด็กปกติ
    - 2.2 จัดวางหรือเก็บของที่เด็กต้องใช้เสมอ ในลักษณะและตำแหน่งที่เด็กหยิบใช้และเก็บได้ง่าย เช่น ชั้นวางของเตี้ยพอที่เด็กจะหยิบและเก็บได้เอง; ห่วงที่แขวนมีขนาดใหญ่ แขนงได้ง่าย; อาจเลื่อนตำแหน่งแขวนถ้วยหรือของใช้อื่น ๆ ของเด็กพิการให้เตี้ยลง และอยู่ตรงมุมที่เด็กพิการจะเข้าถึงและหยิบ-เก็บเองได้โดยไม่ต้องขอให้ครูหรือเพื่อนช่วย ฯลฯ
    - 2.3 มีกล่องหรือภาชนะใส่ของหรือสิ่งขนาดเล็กให้อยู่รวมเป็นที่ เป็นสัดส่วน ไม่หกกระจ่ายได้ง่ายและไม่ปะปนกัน และอาจมีเครื่องมือช่วยในการหยิบสำหรับเด็กที่หยิบจับลำบาก เช่น ถาดใส่อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำการกรรมากลุ่มย่อย; ถาดแยกกระดาษสีต่าง ๆ ออกเป็นช่องๆ ให้สะดวกแก่เด็กที่บกพร่องทางการเห็น ฯลฯ
    - 2.4 จัดหาภาชนะหรืออุปกรณ์ที่มีขนาดและความคงทนแข็งแรง เหมาะสมกับระดับพัฒนาการทางร่างกายและทางอารมณ์ของเด็ก เช่น หลีกเลียงของที่แตกหักง่ายหรือต้องใช้แรงมากในการเปิด-ปิด หรือของที่ใช้ความชำนาญของกล้ามเนื้อในการใช้ และถ้ายากวางในตลับใส่ฟิล์มหรือกระปุกเครื่องสำอางเล็ก ๆ เพื่อลดปัญหาการป้ายกาวมากเกินไปจนความต้องการ การทำพลาสติกกาวหกเลอะเทอะ และครูก็ไม่ต้องเก็บล้างเมื่อทำการกรรมาเสร็จเหมือนการเทกาวใส่จาน ฯลฯ

3. ป้องกันปัญหาที่อาจเกิดจากการที่เด็กควบคุมตนเองไม่ได้ แล้วทำลายข้าวของเสียหาย โดย

- 3.1 เก็บของที่เด็กอาจทำเสียหายได้ง่ายขึ้นให้ลับตาเด็ก และห่างจากมือเด็ก จนกว่าเด็กจะสามารถควบคุมตนเองได้มากขึ้น จึงค่อยนำมาให้เด็กได้ดู ได้ใช้ และได้เล่นมากขึ้น ตามระดับความสามารถของเด็ก เช่น ออมช่อปลั๊กกระดาษ รูปภาพ และหนังสือต่าง ๆ ระยะเวลาครูเอาหนังสือภาพให้ดูโดยไม่ให้เด็กมีโอกาสจับ ต่อมาครูถือหนังสือไว้ให้เด็กดูคลำได้ แต่หยิบเองไม่ได้ ครูจะเป็นคนเก็บและเอามาให้ดูเอง จากนั้นเริ่มให้เด็กหยิบใช้ได้ภายในช่วงเวลาสั้น ๆ โดยครูยังเป็นคนเก็บและเอามาให้ดูเอง ต่อมา ครูเริ่มเลือกหนังสือ 1-3 เล่ม มาวางที่ชั้นหนังสือให้เด็กหยิบดูและเก็บเอง ในที่สุดครูก็ปล่อยให้เด็กหยิบและเก็บหนังสือต่าง ๆ ได้เอง เป็นต้น
- 3.2 จัดบริเวณให้เด็กมีอาณาเขตของตัวเองบ้างพอสมควร เพื่อลดโอกาสการกระทบกระทั่งกัน เช่น เวลาเข้าแถวหรือนั่งทำกิจกรรม อย่าปล่อยให้เด็กอยู่ชิดกันเกินไป เพราะเด็กมักจะผลักกันหรือกระแทกกัน หรือกระทบกระทั่งกันได้ง่ายโดยไม่ตั้งใจ และจัดบริเวณให้มที่โล่ง กว้างขวางที่เด็กจะทำกิจกรรมได้โดยไม่ชนกันหรือต้องเบียดกัน เพื่อป้องกันการทะเลาะวิวาทในภายหลัง ฯลฯ
- 3.3 จัดเครื่องมือ อุปกรณ์ หรือบริเวณเฉพาะ ให้แก่เด็กที่ยังไม่สามารถใช้ของร่วมกับเพื่อน หรือทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้ ทั้งที่เป็นเพราะใช้ของของเด็กปกติไม่ได้หรือไม่สะดวก ทำได้ช้าไม่ทันเพื่อน อารมณ์ร้ายควบคุมตนเองไม่ได้ หรือเอาเปรียบเพื่อน แย่งของเพื่อน รบกวนเพื่อน ฯลฯ
- 3.4 สำรองสื่อที่ใช้ทำกิจกรรมให้มากพอที่ทั้งเด็กปกติและเด็กพิการจะไม่มีช่วงเวลาอึดอัด โดยเฉพาะถ้าเด็กพิการต้องทำกิจกรรมที่ใช้สื่อต่างจากเด็กปกติ สื่อสำหรับเด็กพิการจะต้องมีเพื่อไว้เสมอ เตรียมสื่อไว้เรียบร้อยล่วงหน้า และมีเครื่องมือมากพอที่จะให้เด็กไม่ต้องคอยนานจนเกินไปกว่าจะได้ใช้ ในกรณีที่มีเครื่องมือจำนวนจำกัด เช่น

กรรไกรไม้ครบจำนวนเด็ก ครูอาจให้เด็กทำกิจกรรมสลับ เช่น กลุ่มที่ 1, 2, 3 ตัดกระดาษก่อนแล้วจึงปั้นดินน้ำมัน ส่วนกลุ่มที่ 4, 5, 6 ปั้นดินน้ำมันก่อนจึงค่อยตัดกระดาษหรือให้เด็ก ๆ ทำกิจกรรม ซึ่งเด็กแต่ละคนจะทำเสร็จไม่พร้อมกันก่อน แล้วจึงทยอยกันทำกิจกรรมที่ใช้เครื่องมือที่มีจำนวนจำกัด เช่น ทุกคนวาดรูปและระบายสีพร้อมกัน เด็กที่เสร็จก่อนนางานมาส่งครู แล้วหยิบดินน้ำมันมาปั้น

3.5 หมั่นซ่อมแซมสิ่งของต่าง ๆ ทั้งที่ชำรุดหรือมีรอยฉีกขาด อย่าให้มีสิ่งชำรุดรุ่งรัง หรือแฉง ๆ ล่อตาให้เด็กฉีกต่อ

รายละเอียด

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสำรวจความพร้อมทางอาคารสถานที่ และเครื่องมืออุปกรณ์ รวมทั้งจัดหลัก วิธีการ และตัวอย่างการปรับเปลี่ยนอาคารสถานที่ และเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ เพื่อให้แนวทางแก่ครูในการสำรวจสิ่งต่างๆรอบตัวว่า เหมาะสมกับเด็กพิการที่เข้ามาเรียนหรือไม่ และจะปรับเปลี่ยนได้อย่างไร อย่างไรก็ตามแนวทางที่ให้เป็นเพียงแนวทางกว้างๆ โดยต้องคำนึงถึงลักษณะความบกพร่องของเด็กอยู่เสมอในการสำรวจสภาพอาคารสถานที่ และเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ เช่น เด็กตาบอดและสภาพอารมณ์จิตใจเป็นปกติ อาจไม่เดือดร้อนมากนัก หากห้องเรียนไม่สว่างเท่าที่ควร แต่อาจต้องการราวที่ปักเป็นแนวให้เป็นทางจากห้องเรียนไปห้องน้ำ และโรงอาหาร เพื่อให้สามารถไปด้วยตัวเองได้ หลังจากการฝึกฝนไประยะหนึ่ง ส่วนเด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์และไม่มีคามพิการด้านอื่น อาจไม่มีปัญหาเรื่องการเคลื่อนที่ไปยังที่ต่าง ๆ ในโรงเรียน แต่อาจมีปัญหาการทำลายของต่างๆที่ครูต้องการวางไว้หรือประดับให้เด็กๆ ซึ่งครูอาจต้องเก็บของที่เด็กอาจทำเสียหายก่อนจนกว่าจะฝึกเด็กในเรื่องไม่ทำข้าวของเสียหายได้สำเร็จ

นอกจากนี้ ครูควรสำรวจในทุกภาคการศึกษา หลังจากที่เด็กเข้ามาเรียนร่วมแล้ว โดยครูจะต้องคำนึงถึงความสามารถที่เปลี่ยนไปของเด็ก ราวที่ปักเป็นแนวให้เด็กตาบอดเกาะเพื่อไปยังห้องน้ำและโรงอาหารอาจไม่จำเป็นต้องใช้อีกต่อไป และตั้งนั้นการจะมีราวเช่นนี้จะกลับทำให้เกะกะ กีดขวางการวิ่งเล่นไปมาของเด็ก ๆ ควรเอาออกไปได้ในภาคการศึกษาต่อมา หรือการเก็บของต่างๆ ขึ้น

หมดเพื่อป้องกันการทำลายข้าวของของเด็กที่บกพร่องทางอารมณ์ ก็อาจไม่จำเป็น
 อีกต่อไปเมื่อเด็กเริ่มมีวินัย ไม่ฉีกทำลายข้าวของเมื่อถูกขัดใจ ในทางตรงกันข้าม
 การเก็บของชิ้นหมด ก็กลับจะเป็นการปิดโอกาสไม่让孩子ได้พบกับสิ่งของที่ให้
 ประสบการณ์ใหม่ๆ ทำให้เด็กขาดโอกาสสำรวจตรวจค้นและเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ
 ดังนั้นในภาคการศึกษาต่อมาครูจึงอาจจะต้องการจัดวางของที่น่าสนใจ ให้เด็ก ๆ
 ทุกคนในห้องได้มาดูมาดมหรือมาลูบคลำได้ เพื่อเสริมประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์
 ในชีวิตประจำวันของเด็กเพิ่มขึ้น เช่น กระจ่างต้นไม้ที่มีดอก มีกลิ่น มีใบ ใช้เป็น
 เครื่องประดับทางเดิน เป็นต้น

ในกรณีที่มีผู้ดำเนินการจัดการเรียนร่วมมากกว่า 1 คน ผู้ดำเนินการทุกคน
 ควรหาโอกาสปรึกษาหารือ ร่วมกันพิจารณาแผนการสอนประจำภาค และแผนการ
 ปรับเปลี่ยนเกี่ยวกับอาคารสถานที่และเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆร่วมกัน เพื่อช่วยกัน
 คิด ช่วยกันดูว่าเหมาะสมแล้วหรือยัง ซึ่งย่อมจะทำให้เห็นปัญหาและทางแก้ไขได้
 ดีกว่าการทำเพียงคนเดียว อย่างไรก็ตามบ่อยครั้งที่ครูผู้ใช้รูปแบบจะต้องคิดเอง
 ทำเองแทบทั้งหมด เพราะไม่ได้รับความร่วมมือจากฝ่ายอื่น ก็ไม่ใช่เรื่องที่ครูจะ
 ต้องท้อแท้ เพราะแม้บุคคลอื่น ๆ จะมีผลต่อประสิทธิภาพของรูปแบบ แต่คนที่เป็น
 หลักที่สุดที่จะทำให้รูปแบบนั้นสำเร็จได้ ก็คือ ครูผู้ใช้รูปแบบนั่นเอง

แบบสำรวจความพร้อมทางอาคารสถานที่และห้องเรียน

ครั้งที่ _____

วันที่วางแผน _____

คำถามหลักในการปรับเปลี่ยน

-ทำอย่างไรเด็กพิการจึงจะสามารถเข้าถึงกิจกรรมและสามารถทำสิ่งต่างๆด้วยตัวเองได้มากที่สุด

-ทำอย่างไรจะป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย หรือป้องกันไม่ให้เกิดพิการมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมซึ่งจะ

ต้องถูกลงโทษในภายหลัง

คำชี้แจง: ชี้ดเครื่องหมาย / ในช่องเหมาะสม หรือไม่เหมาะสม ตามสภาพที่เป็นอยู่จริง และเขียนวิธีการ
ปรับเปลี่ยนในข้อที่ชี้ดเครื่องหมาย / ในช่องไม่เหมาะสม

	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	การปรับเปลี่ยน
อาคารสถานที่			
เด็กสามารถเคลื่อนที่ไปมาเพื่อทำกิจกรรม และกิจวัตร ต่าง ๆ ระหว่างสถานที่เหล่านี้ ได้หรือไม่.....	.....	.....	.....
บ้าน - ร.ร.	.....	.....	.....
หน้า ร.ร. - ห้องเรียน.....	.....	.....	.....
ห้องเรียน - ห้องซ่อมเสริม/ห้องบริการเสริมต่าง ๆ.....	.....	.....	.....
ห้องเรียน - ห้องน้ำ.....	.....	.....	.....
ห้องเรียน - โรงอาหาร.....	.....	.....	.....
ห้องเรียน - สถานที่เล่นกลางแจ้ง.....	.....	.....	.....
ห้องเรียน - สถานที่ที่เคารพธงชาติ สวดมนต์.....	.....	.....	.....
ห้องเรียน - ห้องนอน.....	.....	.....	.....
ห้องเรียน - ห้องดนตรี.....	.....	.....	.....
ห้องเรียน - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	.....	.....	.....

	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	การปรับเปลี่ยน
ห้องเรียน			
- มีสิ่งกีดขวางที่เป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนที่ไปตาม			
ส่วนต่าง ๆ ในห้องหรือไม่.....			
- มีแสงสว่างเพียงพอ โดยเฉพาะในตำแหน่งที่			
เด็กพิการทำกิจกรรมหรือไม่.....			
- มีอากาศถ่ายเทเพียงพอหรือไม่ มีกลิ่นเหม็น			
ต่าง ๆ รบกวนหรือไม่.....			
- มีเสียงดังจากนอกห้องรบกวน การฟังและสมาธิ			
ของเด็กหรือไม่ โดยเฉพาะในตำแหน่งที่เด็กพิการทำกิจกรรม			
มีเสียงรบกวนมากนักน้อยเพียงใด.....			
- ถ้าเด็กในชั้นยังไม่ได้รับการฝึกให้ช่วยกันรักษาของ			
ส่วนรวมหรือฝึกแล้วแต่ยังไม่ดีเท่าที่ควร มีสิ่งของที่เด็กอาจทำให้			
เสียหายวางไว้ในตำแหน่งที่ล่อตาเด็ก และเด็กสามารถฉกหยิบ			
หรือทำลายได้ง่ายหรือไม่.....			
- สิ่งของที่เด็ก ๆ ต้องใช้เป็นประจำและได้รับการฝึก			
ให้รับผิดชอบในการใช้ของเหล่านั้นแล้ว เช่น ไม้กวาด ลี ของเล่น			
ตามศูนย์ต่าง ๆ ได้ใส่ไว้ในกล่อง/กระบุงที่เปิดปิดได้ง่าย ตะกร้า			
หรือเขานบนตะขอเตี้ย ๆ ระดับเด็กเอื้อมหยิบได้ง่าย เช่น ถ้วยน้ำ			
แปรงสีฟัน หรือวางบนชั้นเตี้ย ๆ ที่เด็กหยิบได้โดยไม่ทำหล่น เช่น			
หมอน เสื้อ กางเกง เพื่อให้เด็กสามารถหยิบใช้และเก็บให้เป็นระเบียบ			
ด้วยตัวเองได้หรือไม่.....			
- ของเล่นต่าง ๆ ที่จัดให้เด็กปกติเล่น ง่ายพอที่เด็ก			
พิการจะเล่นได้หรือไม่ ถ้าการเล่นของเล่นนั้นๆ ยากเกินไป			
มีการจัดของเล่นอื่นเพื่อให้เด็กพิการได้มีโอกาสเล่นและเรียนรู้ใน			
เรื่องที่เด็กปกติได้เรียนรู้จากการเล่นของเล่นนั้น ๆ หรือไม่.....			

	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	การปรับเปลี่ยน
- การจัดวางของเล่นของใช้ที่ต้องการให้เด็กใช้ได้ จัดให้ดึงดูดความสนใจเด็ก น่าหยิบ น่าใช้หรือไม่.....	.....	.....	.....
- มีการตกแต่งห้องเรียนให้ดูสบายตา สบายใจ เช่น มีดอกไม้ ต้นไม้เล็ก ๆ หรือคู่มือชีวิตชีวา เช่น มีภาพสวย ๆ บ้างหรือไม่.....	.....	.....	.....
- มีการตกแต่งห้องเรียนที่เราให้เด็กคิด หรือ ส่งเสริม การเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ เช่น ภาพประกอบเนื้อหาของหน่วยใน แต่ละสัปดาห์ ในแต่ละวัน ภาพประกอบคำศัพท์ง่าย ๆ บ้างหรือไม่..	.....	.....	.....
- การตกแต่งห้องเรียนทำให้อุณหภูมิเย็นสบายเหมือน โรงงิ้ว โรงลิเก จนทำให้ไม่มีจุดสนใจหรือไม่.....	.....	.....	.....
- มีบางส่วนของตกแต่งห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของเด็กพิการในเรื่องที่ให้แก่เด็กปกติ เช่น มีอักษรเบรลล์ ตัวอักษร ประกอบภาพ หรือภาพการ์ตูนแสดงท่าการฝึกใช้วีลแชร์ออกเสียง ส่วนต่าง ๆ บ้างหรือไม่.....	.....	.....	.....
- โต๊ะเก้าอี้มีขนาดที่เด็ก นั่งทำงานได้อย่างถูกสุขลักษณะ หรือไม่ โต๊ะเก้าอี้มีขนาดเบาพอที่เด็กจะยกย้ายไปมาด้วยตัวเอง ได้หรือไม่.....	.....	.....	.....
- มีมุมต่างๆที่เด็กจะเล่นและเก็บของที่เล่นได้ด้วยตนเอง และเกิดการเรียนรู้ไปตามธรรมชาติของเด็ก เช่น			
- มุมก่อ-ต่อ-ตั้ง			
- มุมฉีก-ตัด-แปะ			
- มุมสำรวจตรวจค้น			
- มุมธรรมชาติ (สัตว์ และ/หรือ พืช)			
- มุมเกมการศึกษา			

	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	การปรับเปลี่ยน
- มุมบ้าน			
- มุมร้านค้า			
ฯลฯ			
หรือไม่.....	.....	.....	.....
- มีบริเวณและที่เก็บเครื่องนอนที่เด็กสามารถหยิบและเก็บ			
เองได้โดยมีสิ่งที่จะช่วยให้เด็กสามารถเก็บได้อย่างมีระเบียบหรือไม่..	.....	.....	.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

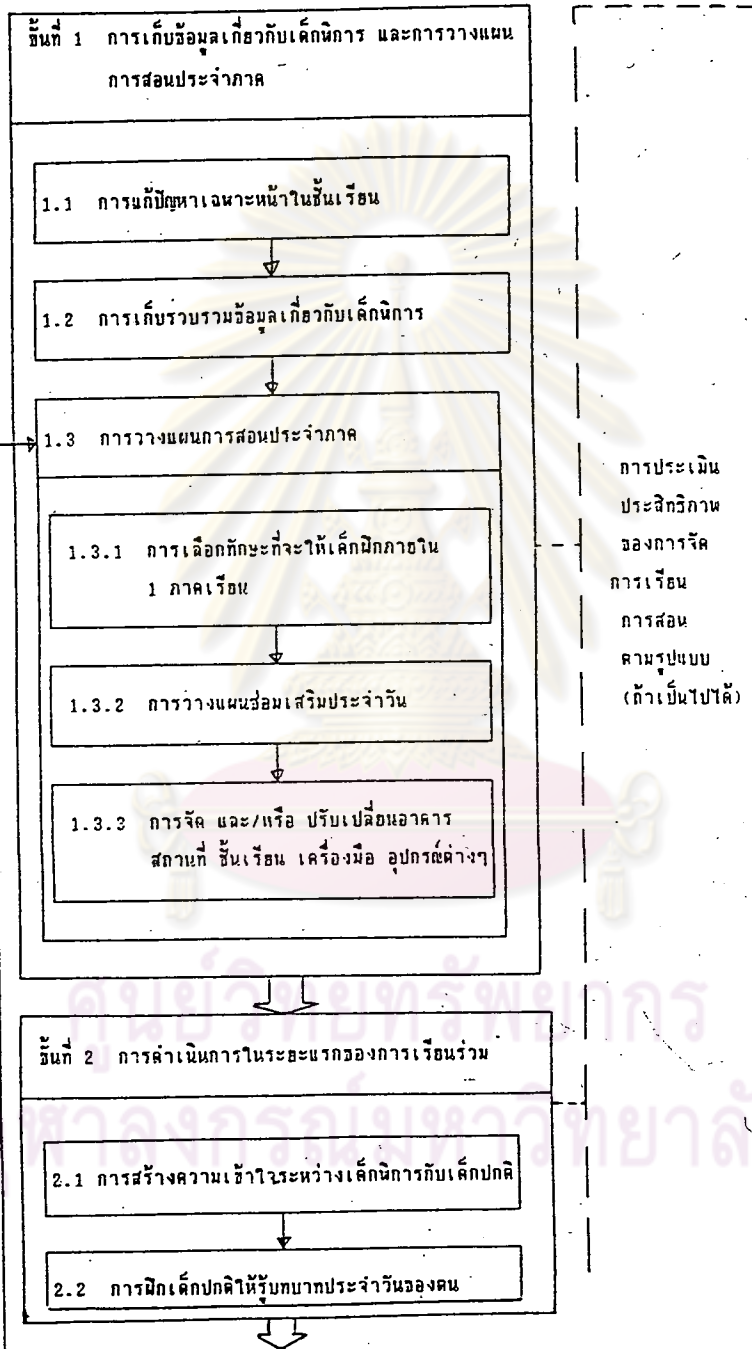
กรณี 2 เด็กพิการมาเรียนก่อนเปิดภาคเรียนปกติ

กระบวนการเรียนการสอนตามรูปแบบขั้นที่ 1 และ 2 ในกรณี 2 สรุปเป็นแผนภูมิ

ได้ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรณี 2 เป็นกรณีที่ควรเลือกว่าเป็นไปได้ เพราะช่วยให้ทั้งเด็กพิการและตัวครูเองมีเวลาในการเตรียมตัวและตั้งหลักในการปรับตัวเข้าหากันและปฏิบัติต่อกัน อีกทั้งช่วยลดปัญหาในสัปดาห์แรกของภาคเรียนด้วย หากครูผู้ใช้รูปแบบเปรียบเทียบการดำเนินการชั้นที่ 1 และ 2 ของในกรณีที่ 1 และกรณีที่ 2 จะเห็นว่า มีขั้นตอนต่าง ๆ เหมือนกัน แต่จัดลำดับแตกต่างกัน ในแต่ละขั้นตอนก็จะมีหลักการ แนวปฏิบัติ เหมือน ๆ กัน แต่วิธีการจะแตกต่างกันบ้างเล็กน้อย ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับเด็กพิการและการวางแผนการสอนประจำภาค

เนื่องจากเด็กพิการได้มาเริ่มเรียนกับครูตัวต่อตัวในชั้นเรียนโดยยังไม่มีเด็กปกติเข้ามาแบ่งความสนใจของครู ครูจึงสามารถเอาใจใส่ดูแลเก็บข้อมูลเกี่ยวกับเด็กพิการและวางแผนการสอนประจำภาคได้เต็มที่ ขั้นตอนการเรียนการสอนจึงควรดำเนินการตามลำดับดังนี้

1.1 การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในชั้นเรียน

หลักการและแนวทางปฏิบัติ เหมือนในกรณีที่ 1

- แนะนำวิธีการ
1. ในวันแรก พาเด็กพิการสำรวจห้องเรียน ว่าในห้องเรียนมีอะไรบ้าง พาเด็กเก็บของใช้ของตน และสอนวิธีการสังเกตและจำตำแหน่งที่เก็บของใช้ของตน
  2. จากนั้นพาเด็กไปห้องน้ำ ดูแลแนะนำวิธีใช้ห้องน้ำ
  3. เวลาที่เหลือชวนเด็กทำกิจกรรมต่าง ๆ ไปตามกิจกรรมประจำวัน โดยมุ่งสร้างความคุ้นเคยในการใช้ชีวิตในโรงเรียน ซึ่งเป็นสิ่งแวดล้อมใหม่และมีการดำเนินชีวิตที่แตกต่างจากที่บ้านของเด็ก
- ครูควรเตรียมกิจกรรมและสื่อไว้ให้มาก เพื่อให้เด็กเลือกทำตามความสนใจและสลับ เนื่องจากเด็กพิการมักมีช่วงความสนใจสั้น เบื่อเร็ว ถ้าเด็กไม่อยากทำและอยากออกไปนอกห้องเรียนบ้าง ผ่อนผันตามใจเด็กทราบเท่าที่เด็กไม่ทำลายข้าวของหรือทำร้ายใคร

4. ในวันต่อๆ มา ค่อย ๆ สอนบทบาทหน้าที่ประจำวันให้แก่เด็กเพิ่มขึ้นทีละน้อย
เท่าที่เด็กจะยอมรับ

ข้อควรคำนึง ในระยะแรกที่เด็กพิการมาเริ่มเรียนกับครูตัวต่อตัวนี้ เป็นระยะเวลาที่เด็กพิการปรับตัวเข้าสู่สภาพแวดล้อมใหม่ และเป็นระยะเวลาที่ครูจะศึกษาเด็กพิการอย่างละเอียด เพื่อวางแผนการสอน ดังนั้นครูจึงต้องยอมรับว่า เด็กพิการอาจดูเหมือนไม่ได้เปลี่ยนแปลงอะไรเลยในระยะแรกนี้ แต่แท้จริงแล้ว เด็กกำลังเริ่มเรียนรู้และปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ไปที่ละน้อยอยู่ตลอดเวลา ซึ่งจะเป็นพื้นฐานที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการเรียนร่วมเมื่อเปิดภาคเรียน

1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเด็กพิการ

หลักการ แนวทางปฏิบัติ และ แนะนำวิธีการ เหมือนในกรณีที่ 1

1.3 การวางแผนการสอนประจำภาค

หลักการ แนวทางปฏิบัติ และ แนะนำวิธีการ เหมือนในกรณีที่ 1

ขั้นที่ 2 การดำเนินการในระยะแรกของการเรียนร่วม

เมื่อเปิดภาคเรียน เด็กพิการและเด็กปกติมาเรียนร่วมเริ่มมาเรียนพร้อมกันเป็นวันแรก แต่ในกรณีที่ 2 นี้ เด็กพิการเคยมาเรียนตอนเปิดภาคเรียนแล้ว เด็กจึงคุ้นเคยกับการดำเนินกิจวัตรและกิจกรรมประจำวันต่าง ๆ ดังนั้น การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ จึงไม่จำเป็นต้องยกเว้นให้เด็กพิการเป็นพิเศษ เหมือนในกรณีที่ 1 ที่เด็กพิการเริ่มมาเรียนวันแรกพร้อมกับเด็กปกติ

การดำเนินการในขั้นนี้จึงมี 2 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

2.1 การสร้างความเข้าใจระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติ

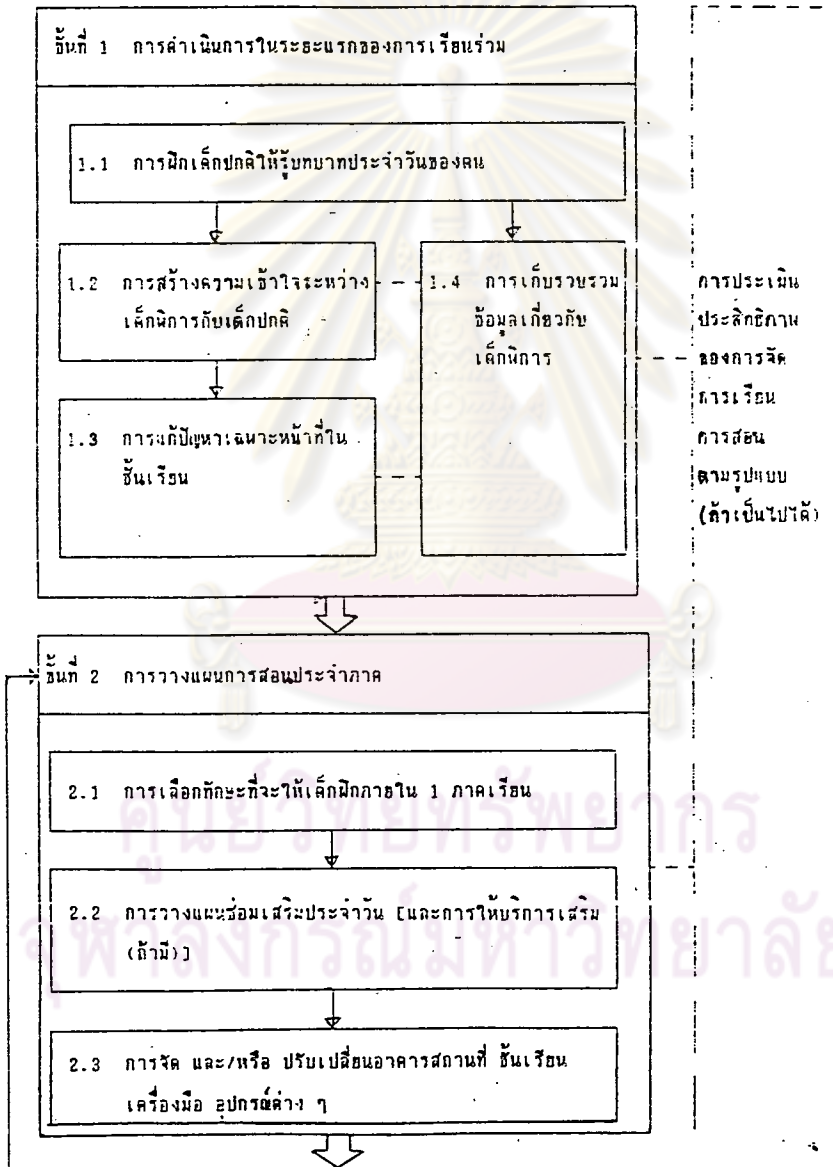
2.2 การฝึกเด็กปกติให้รับบทบาทประจำวันของตน

โดยทั้งสองขั้นตอนย่อยนี้มีหลักการ แนวทางปฏิบัติ และ แนะนำวิธีการ เหมือนในกรณี

ที่ 1 ทุกประการ

กรณีศึกษา 3 เด็กพิการเริ่มเรียนหลังเด็กปกติ

กระบวนการเรียนการสอนตามรูปแบบขั้นที่ 1 และ 2 ในกรณีศึกษา 3 สรุปเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

กรณี 3 ก็เป็นทางเลือกที่อีกทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยลดปัญหาความวุ่นวายต่าง ๆ อันจะเกิดจากเด็กพิการและเด็กปกติเปิดเรียนพร้อมกัน การดำเนินการตามขั้นตอนในกรณี 3 นี้จะเหมือนกับในกรณี 1 แทบทุกประการ ยกเว้นแต่ว่า ในสัปดาห์แรกของภาคเรียน ซึ่งมีแต่เด็กปกตินั้น ครูจะมุ่งฝึกบทบาทหน้าที่ประจำวันของตนก่อน เมื่อเด็กพิการเริ่มเข้ามาเรียนร่วมในสัปดาห์ที่สองหรือสาม เด็กปกติก็จะเข้าที่แล้ว ครูก็สามารถให้เวลาและการช่วยเหลือเด็กพิการได้มากขึ้นกว่าในกรณี 1 และดำเนินการไปตามขั้นตอนที่กำหนดให้ โดยมีหลักการ แนวทางปฏิบัติ และ แนะนำวิธีการ เช่นเดียวกับขั้นตอนเดียวกันนั้นในกรณี 1 ทุกประการ ดังนี้คือ

ก่อนเด็กพิการเข้ามาเรียนร่วม

1. ฝึกเด็กปกติให้รับบทบาทประจำวันของตน

เมื่อเด็กพิการเริ่มเข้ามาเรียนร่วม

2. สร้างความเข้าใจระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติ
3. แก้ปัญหาเฉพาะหน้าในชั้นเรียน
4. เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเด็กพิการ
5. วางแผนการสอนประจำภาค

หนึ่ง การจัดให้เด็กพิการเข้ามาเรียนร่วมนั้นยังทำได้อีกหลายลักษณะ โดยการผสมผสานลักษณะในกรณีต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เช่น นำเด็กพิการมาเตรียมตัวตั้งแต่ปิดภาคเรียนใหญ่ และเมื่อเปิดภาคเรียนแล้ว ก็ให้เด็กปกติเปิดเรียนก่อนประมาณ 1-2 สัปดาห์แล้ว จึงให้เด็กพิการเปิดเรียน เป็นต้น ทางเลือกนี้เป็นทางเลือกที่ผสมผสานกรณีที่ 1 และ 3 เข้าด้วยกัน และเป็นทางเลือกที่เป็นอุดมคติ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าดีที่สุด ถ้าเป็นไปได้ เพราะทั้งตัวครู เด็กพิการ และเด็กปกติ ต่างก็มีเวลาในการค่อย ๆ ปรับตัวเข้าหากัน อย่างไรก็ตาม ย่อมเป็นไปได้ที่ผู้วิจัยจะเสนอแนะวิธีดำเนินการได้ครอบคลุมทุกวิธีที่เป็นไปได้ แต่ก็เชื่อมั่นว่าขั้นตอนหลักๆ ในการดำเนินการด้วยวิธีการใดๆ ก็คงไม่แตกต่างกันมากนัก เมื่อครูผู้ใช้รูปแบบศึกษาทำความเข้าใจกับหลักการ แนวทางปฏิบัติ และวิธีการที่เสนอแนะอย่างละเอียดในเอกสารแม่บทนี้แล้ว ก็คงจะสามารถปรับดัดแปลงให้เหมาะสมกับ สถานการณ์ที่ตนเผชิญได้โดยไม่ยากนัก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรณี 4 ครูค้นพบเด็กพิการหลังจากมีการเรียนการสอนไประยะหนึ่ง

กรณี 4 นี้ เป็นกรณีที่เด็กมีความพิการแบบแอบแฝง ไม่ใช่พิการแบบเห็นได้ชัดตั้งแต่แรก แต่เมื่อมาเข้าเรียนแล้ว ครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้ที่ช่างสังเกตและเอาใจใส่เด็กของตนอย่างใกล้ชิดพบว่าเด็กผู้นี้มีความผิดปกติ หรือความบกพร่องในด้านใดด้านหนึ่ง หรือ หลายๆ ด้าน จึงเจาะจงสังเกตเด็กคนนั้นอย่างใกล้ชิดมากขึ้น และอาจส่งต่อให้นักวิชาชีพในท้องถิ่นเพื่อตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์ (ถ้าจำเป็นและเป็นไปได้) เพื่อให้ทราบถึงปัญหาของเด็กได้ถูกต้องและครอบคลุมมากขึ้น และตัดสินใจว่าเด็กผู้นี้มีความต้องการพิเศษถึงระดับที่ครูสมควรจะต้องให้ความช่วยเหลือเป็นพิเศษหรือไม่ (โดยอาจศึกษาคู่่มือการใช้รูปแบบ เล่มที่ 2 "รู้จักเด็กพิการ" เพื่อประกอบการตัดสินใจ)

เมื่อครูตัดสินใจว่า เด็กผู้นี้ต้องได้รับความช่วยเหลือเป็นพิเศษตามรูปแบบนี้ ก็สามารถดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ เช่นเดียวกับ ในกรณี 1 "เด็กพิการเริ่มเรียนพร้อมกับเด็กปกติ" เพียงแต่ครูอาจไม่จำเป็นต้องจัดกิจกรรมเข้าใจเพื่อนเด็กพิการเต็มรูปแบบ ในขั้น "สร้างความเข้าใจระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติ" ครูอาจคอยควบคุมชั้นไม่ให้มีการล้อเลียน หัวเราะเฮฮาหรือกลั่นแกล้งกัน ให้เข้มงวดและสม่ำเสมอ โดยครูปฏิบัติตนเป็นตัวอย่าง และอาจไม่จำเป็นต้องดำเนินการขั้น "การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในชั้นเรียน" และ "การฝึกเด็กปกติให้รับบทบาทหน้าที่ประจำวันของตน" ถ้าการค้นพบเด็กพิการเกิดขึ้นเมื่อเปิดเรียนมาได้นานพอที่เด็กปกติจะมั่นใจว่าในบทบาทหน้าที่ของตนแล้ว

นอกจากนี้ในการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับเด็กพิการลงใน "สมุดบันทึกพัฒนาการของเด็กพิการ" นั้น ครูก็อาจใช้เวลาน้อยกว่า 1-2 สัปดาห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เนื่องจากได้สอนเด็กผู้นี้ และรู้จักคุ้นเคยกับเด็กผู้นี้มาระยะหนึ่งแล้ว ข้อมูลเกี่ยวกับระดับพัฒนาการของเด็กในด้านต่าง ๆ มาพอสมควรแล้วไม่มากนักก็พอ

การวางแผนการสอนเด็กประเภทนี้ก็จะไม่ค่อยซับซ้อนยุ่งยากมากนัก เพราะไม่ค่อยต้องมีการปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมทางกายภาพมากนัก รวมทั้งสื่อ เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ก็มักจะไม่ค่อยต่างจากเด็กปกติมากเหมือนเด็กที่มีความพิการที่เห็นได้ชัด

ขั้นที่ 3 การทำงานประจำสัปดาห์

งานที่ครูผู้ใช้รูปแบบต้องทำเป็นประจำคือ ขั้นที่ 3 งานประจำสัปดาห์ เพราะเป็นงานที่ต้องทำตั้งแต่วางแผนการสอนประจำภาคเสร็จ จนกระทั่งปลายภาคเรียน เช่นนี้ตลอดทั้งปี การศึกษา อย่างไรก็ตามรูปแบบนี้ก็ได้สร้างเครื่องมือต่าง ๆ และพยายามปรับขั้นตอนการทำงานให้มันน้อยที่สุด และใช้เวลาในแต่ละขั้นตอนน้อยที่สุด ทั้งนี้เพื่อช่วยให้ครูผู้ใช้รูปแบบมีการจัดการเรียนร่วมน้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ จากการทดลอง ครูผู้ใช้รูปแบบในการทดลองได้ใช้เวลาในการเขียนบันทึกการสอนประจำสัปดาห์ ส่วนที่เกี่ยวกับเด็กพิการเพิ่มเติมจากการเขียนบันทึกการสอนปกติ ประมาณ 30 นาที ในสัปดาห์แรก และใช้เวลาน้อยลงเรื่อยๆในสัปดาห์ต่อมา จนเมื่อครบเดือนแล้ว ครูผู้ใช้รูปแบบในการทดลองใช้เวลาเพิ่มจากการเขียนบันทึกการสอนปกติเพียงประมาณ 10 นาที ต่อสัปดาห์เท่านั้น ส่วนการสอนประจำวันนั้น ก็ใช้เวลาเพิ่มในการเตรียมอุปกรณ์สื่อและบันทึกความก้าวหน้าของเด็กเพียงวันละ 5 - 15 นาที เท่านั้น เนื่องจากการซ่อมเสริมได้ทำในเวลาเรียนปกติ อย่างไรก็ตามครูบางคนอาจต้องใช้เวลามากกว่านี้บ้างในปีแรกของการจัดการเรียนร่วมน หากสื่อที่ใช้กับเด็กพิการมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากเด็กปกติมาก ต้องทำขึ้นต่างหาก แต่ในปีต่อ ๆ ไป ครูก็จะใช้เวลาในการเตรียมสื่อที่น้อยลง

หลักการ แนวทางปฏิบัติ และวิธีการ ทำงานประจำสัปดาห์ได้เสนอแนะไว้ดังนี้

- หลักการ
1. การวางแผนการสอนเด็กทั้ง 2 ประเภทให้สอดคล้องกัน จะช่วยให้ครูสามารถสอนเด็กทั้ง 2 ประเภท พร้อมกันได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ
  2. การที่เด็กมีอะไรทำอยู่ตลอดเวลา ซ่อมเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้และปลูกฝังนิสัยที่ดีแก่เด็ก รวมทั้งช่วยให้ครูคุมชั้นได้ง่ายขึ้นด้วย
  3. การบันทึกผลความก้าวหน้าของเด็กอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้เห็นความเปลี่ยนแปลงในตัวเด็กได้ชัดเจน และช่วยเตือนความจำแก่ครูเมื่อเวลาผ่านไปนาน ๆ
  4. ไม่มีครูคนใดสามารถวางแผนการสอนเด็กแต่ละคนล่วงหน้าได้ โดยไม่มีจุดที่ต้องแก้ไข พฤติกรรมเด็กย่อมเป็นตัวชี้วัดที่สุดว่า ครูควรปรับแผนการสอนอย่างไร เด็กจึงจะประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ทักษะต่าง ๆ ตามที่ครูต้องการ...

แนวทางปฏิบัติ

...ครูจึงควรปฏิบัติดังนี้คือ

1. พยายามวางแผนการสอนเด็กพิการ ให้ไปกันได้กับการสอนเด็กปกติ ทั้งด้าน จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรม และ สื่อ
2. เตรียมสื่อให้พร้อมและมากพอที่เด็กทุกคนจะได้มีอะไรทำอยู่ตลอดเวลา
3. บันทึกผลการฝึกอย่างสม่ำเสมอ
4. อาศัยผลการฝึก ในการตัดสินใจปรับแผนการสอนสัปดาห์ต่อไปให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

แนะนำวิธีการ

3.1 เขียนบันทึกการสอนประจำสัปดาห์

ทำตามลำดับ ดังนี้

1. เขียนบันทึกการสอนส่วนที่สำหรับเด็กปกติ ลงใน "สมุดบันทึกการสอนแบบเรียนร่วมในชั้นเด็กเล็ก" (ในรูปแบบนี้จะไม่มีการอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับการวางแผนและการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กปกติ โดยถือว่าครูจะต้องทราบต่ออยู่แล้ว หรือถ้าครูมีข้อสงสัยก็สามารถศึกษาได้จากแนวทางการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก และแผนการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กเล่ม 1 และเล่ม 2 ซึ่งแบบฟอร์มบันทึกการสอนประจำสัปดาห์ที่ใช้ในรูปแบบนี้ ได้ออกแบบให้สอดคล้องกับแบบฟอร์มที่ใช้กันอยู่ในชั้นเด็กเล็กทั่วไป เพื่อให้ครูมีบันทึกที่รวมการวางแผนการสอนทั้งเด็กปกติและเด็กพิการไว้ในที่เดียวกัน ถ้าทำแยกกัน จะทำให้ลำบากในการใช้และยุ่งยาก) เช่น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่าง

สัปดาห์ที่ 13 หมวด ฝนจำ
วันที่ 10-14 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2534

เด็กปกติ

เด็กพิการ

จุดประสงค์

ประจำสัปดาห์

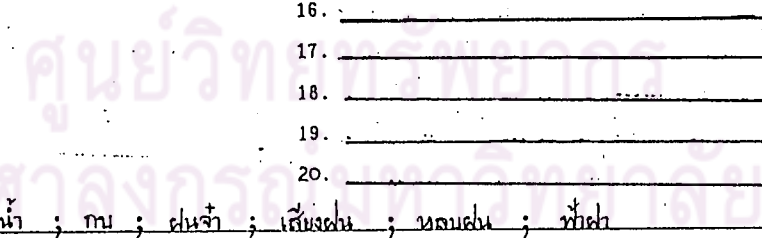
(เกณฑ์ 80% ทุกข้อ)

1. ทบทวนและเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะ 1. _____
2. ปฏิบัติงานด้วยตนเองและช่วย 2. _____
3. แสดงบทบาทสมมติ 3. _____
4. แสดงความคิดเห็นและบอกแหล่งออก 4. _____
5. ร่วมกิจกรรมได้เป็นอย่างดี 5. _____
6. บอกวิธีอ่านนิทาน 6. _____
7. บอกเหตุการณ์ตามธรรมชาติ 7. _____
8. บอกวันเกิดวันขึ้น 8. _____
9. บอกประโยชน์และโทษของฝน 9. _____
10. บอกตามปฏิทินให้ถูกต้องในฤดูฝน 10. _____
11. ฟังและถ่ายทอดเรื่องราวให้ผู้อื่นเข้าใจ 11. _____
12. สังเกตและจำแนกความเหมือน-ความแตกต่าง 12. _____
13. นับเลขปลา 1-5 13. _____
14. รู้ค่าเงินธน ๑ 14. _____
15. _____ 15. _____
16. _____ 16. _____
17. _____ 17. _____
18. _____ 18. _____
19. _____ 19. _____
20. _____ 20. _____

ชื่อแหล่งประจำสัปดาห์ รุ่งกินน้ำ ; กบ ; ฝนจำ ; เสียงฝน ; นอนฝน ; ฟ้าผ่า

คำคล้องจองประจำสัปดาห์ ฝนตกฟ้า

ชื่อสถานที่ประจำสัปดาห์ หน้าฝนสวนกล้วย ; รุ่งกินน้ำ

กิจกรรมเวียนตามแผนการวิจัยประสบการณ์ฯ

วัน อังคาร ..

จุดประสงค์	เนื้อหา	สื่อการเรียน	กิจกรรมตามแผน	สิ่งที่ปรับเปลี่ยน	ทักษะที่จะส่งเสริมระหว่างกิจกรรม
				ความคาดหวัง/สื่อ/สถานที่/เนื้อหา/กิจกรรม	
<p>การเคลื่อนไหวและจังหวะ</p> <p>1. เคลื่อนไหวของนิ้วมือต่างๆ ของร่างกายได้</p> <p>2. ร้องและปฏิบัติตามสัญญาณได้</p> <p>3. พยายามทรงตัว</p> <p>4. ทำท่าทางตามคำสั่งได้</p>	<p>1. การฟังและการปฏิบัติตามข้อตกลง</p> <p>2. การทำท่าทางตามจินตนาการ</p> <p>3. การทำท่าทางตามคำสั่ง</p>	<p>เครื่องช่วยจังหวะ</p>	<p>1. กิจกรรมที่ฐานให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายไปหอน ๆ บริเวณเอียงอิสระตามจังหวะที่ครูเคาะ</p> <p>2. ให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายไปเกิดทางต่าง ๆ โดยทำท่าทางไปใช้กันตามจังหวะที่ครูเคาะ</p> <p>3. เมื่อได้ยินสัญญาณหยุด ให้ทำท่าทางตามคำสั่ง เช่น ทำท่าหงัดหงัดไปไม่ไปไม่ไป, ทำท่าฝนตก, ทำท่าหลบฝน ฯลฯ (ทำครั้งละ 1 อย่าง)</p> <p>4. ปฏิบัติตามข้อ 2, 3 ซ้ำอีก</p>		
<p>การเล่านิทาน</p> <p>1. พยายามเล่าตามภาพจากการเล่านิทาน</p>	<p>1. การเรียนรู้จากภาพเล่าโดยอิสระ</p>	<p>ของเล่นตามมุมต่าง ๆ</p>	<p>1. ให้เด็ก ๆ เล่านิทานจากภาพต่าง ๆ ที่ครูจัดไว้ให้</p>		

2. พิจารณาจุดประสงค์ของเด็กปกติว่าเด็กพิการจะทำได้หรือไม่ แล้วทำ
ดังนี้

2.1 ข้อที่เด็กพิการก็ทำได้ ข้อ ----> ในด้านเด็กพิการให้ตรงกับ
ข้อนั้น เช่น

	เด็กปกติ	เด็กพิการ
จุดประสงค์ประจำสัปดาห์ (เกณฑ์ 80% ทุกข้อ)	.....	.....
	2. ปฏิบัติตามข้อตกลงและคำสั่ง----->	.....
	.....	.....
	.....	.....
	5. ร่วมกิจกรรมได้อย่างสนุกสนาน----->	.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2 ข้อที่เด็กพิการพอทำได้บ้าง แต่ต้องปรับให้ง่ายขึ้นเป็นขั้นตอน
 ย่อยที่ต่ำลงไปให้เขียนใหม่ให้ง่ายขึ้น ให้ตรงกับข้อนั้น เช่น

	เด็กปกติ	เด็กพิการ
จุดประสงค์ประจำสัปดาห์ (เกณฑ์ 80% ทุกข้อ)	1. ทรงตัวและเคลื่อนไหว ร่างกายตามจังหวะ จินตนาการหรือคำบรรยาย	1. ทรงตัวและเคลื่อนไหวแขน มือ ลำตัว ศีรษะและคอ ตามจังหวะ จินตนาการ หรือคำบรรยาย
	.....	.....
	4. แสดงความคิดเห็นและกล้า แสดงออก	4. แสดงความคิดเห็นและ แสดงออกโดยมีครูกระตุ้น และถามนำ
	.....	.....
	12. สังเกตและจำแนกความ เหมือนความแตกต่าง ของ สี-รูปร่าง	12. สังเกตและจำแนกความ แตกต่างของรูปร่าง
13. นับปากเปล่า 1-15	13. นับปากเปล่า 1-10 โดยครูช่วยนำให้บางตัว	
14. รู้ค่าจำนวน 3	14. รู้ค่าจำนวน 2	

2.3 ข้อที่เด็กพิการทำไม่ได้ ให้ขีด - ตรงกับข้อนั้น เช่น

	เด็กปกติ	เด็กพิการ
จุดประสงค์ประจำสัปดาห์	.....	.....
(เกณฑ์ 80% ทุกข้อ)	6. บอกวิธีการเกิดฝน	-
	.....	.....
	8. บอกการเกิดรุ้งกินน้ำ	-
	.....	.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.4 เลือกทักษะเพิ่มเติมจากทักษะต่าง ๆ ใน สมุดบันทึกพัฒนาการ ของเด็กพิการที่เลือกไว้ในกรวางแผนการสอนประจำภาค เท่าที่เห็นว่าจะฝึกและซ่อมเสริมให้ได้ภายใน 1 สัปดาห์ โดยมีแนวทางดังนี้

- ก. พยายามเลือกทักษะเร่งด่วน (ที่อยู่ในกรอบ) ก่อน
- ข. เลือกทักษะให้เด็กได้มีพัฒนาการครบทุกด้าน
- ค. เลือกทักษะที่จะซ่อมเสริมระหว่างกิจกรรมตามที่วางแผนไว้

	เด็กปกติ	เด็กพิการ
จุดประสงค์ประจำสัปดาห์	.....	.....
(เกณฑ์ 80% ทุกข้อ)	.....	.....
		16. เดินไปที่ทำกิจกรรมประจำวันโดยมีคนจูงไปและเดินด้วยตัวเองระยะ 3 เมตรสุดท้ายได้
		17. ทากาวและปะวัสดุที่เลือกบนกระดาษโดยมีเส้นเชือกทำเป็นเส้นรอบวงภาพได้

ตัวอย่างการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ประจำสัปดาห์ที่เสร็จสมบูรณ์

ตัวอย่าง

ฉบับที่ 13 หน้า ๗

วันที่ 10-14 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2534

เด็กปกติ

เด็กพิการ

จุดประสงค์

ประจำสัปดาห์

(เกณฑ์ 80% ทุกข้อ)

1. ทวงตัวและเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระ	1. ทวงตัวและเคลื่อนไหวเฉพาะ มือ ส้นเท้า ตีนหมี และลำคออย่างอิสระ
2. ปฏิบัติตามข้อตกลงและคำสั่ง	2. _____
3. แสดงบทบาทสมมติ	3. แสดงบทบาทสมมติโดยครุฑก้นเพิ่มเติมในและตอนที่ในะ
4. แสดงความคิดเห็นและกล้าแสดงออก	4. แสดงความคิดเห็นและกล้าแสดงออกโดยมีครุฑก้นและกาน้ำ
5. ร่วมกิจกรรมได้อย่างสนุกสนาน	5. _____
6. บอกวิธีทำเกิดขึ้น	6. _____
7. บอกปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ	7. _____
8. บอกการเกิดขึ้นน้ำ	8. _____
9. บอกประโยชน์และโทษของฝน	9. บอกประโยชน์และโทษของฝนอย่างละ 1 ข้อ
10. บอกการปฏิบัติตนให้ถูกต้องในฤดูฝน	10. _____
11. พังและถ่ายทอดเรื่องราวให้ผู้อื่นเข้าใจ	11. พังและถ่ายทอดเรื่องราวให้ผู้อื่นเข้าใจโดยครุฑก้นและครุฑก้นเพิ่มเติม
12. สังเกตและจำแนกความเหมือน - ความแตกต่างของสิ่ง - ของสิ่ง - รูปต่าง	12. สังเกตและจำแนกความเหมือน - ความแตกต่างของรูปต่าง
13. นับภาพปลา 1-5	13. นับภาพปลา 1-10 (โดยครุฑก้นให้บังตัว)
14. รู้จำนวน 3	14. รู้จำนวน 2
15. _____	15. จำแนกความเหมือน - ต่างของเครื่องใช้ในห้องเรียนโดยการลบล้างได้
	16. เดินไปในที่ที่กิจกรรมประจำวันโดยมีคนลงไป และเดินด้วยตัวเองระยะ ๑ เมตรสุดท้ายได้
	17. ทาก และประวัติที่เลือกบนกระดาษโดยมีเส้นเงือกทำเป็นเส้นรอบวงภาพได้
	18. ใช้กรรไกรตัดกระดาษที่ทำรูปหมีไว้ โดยจุดนอกขอบไม่เกิน 5 มม. ได้
	19. ใช้สไลด์สัดลงในช่องต่าง ๆ ในสไลด์ของวิเศษได้
	20. บอกทิศทาง ข้าง-ขวา บน-ล่าง และตำแหน่ง ใกล้-ไกล ของสิ่งของที่ฟังได้

ชื่อเพลงประจำสัปดาห์ วังก้นน้ำ ; กบ ; ฝนฟ้า ; เสียงฝน ; หลบฝน ; หাঁปลา
 คำคล้องจองประจำสัปดาห์ ฝนตกฟ้า
 สื่อนิทานประจำสัปดาห์ หนาน้ำฝนผจญภัย ; วังก้นน้ำ

2.5 เขียนเลข วันที่/เดือน/ปี ที่เริ่มฝึก ในช่องที่เริ่มฝึกตรงกับ
ทักษะที่ฝึกใน"สมุดประวัติของเด็กพิการ" ตอนที่ 3 บันทึก
พัฒนาการของเด็ก

ถ้าต้องการให้เด็กฝึกทักษะย่อยบางอย่าง ไม่ได้ให้ฝึกทักษะ
นั้นทั้งข้อ ให้เขียนเลข วันที่/เดือน/ปี ที่เริ่มฝึกเหนือทักษะ
ข้อนั้น

ตัวอย่างการบันทึกเวลา เริ่มฝึกทักษะและ/หรือทักษะย่อยในแต่ละสัปดาห์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. พัฒนาการด้านร่างกาย

การเคลื่อนไหว/การเคลื่อนที่ (กล้ามเนื้อใหญ่)	ทำได้	
	ตั้งแต่แรก	เริ่มฝึก
1. ทรงตัวได้	✓	✓
1.1 นิ่งได้ (อาจมีศีรษะหรือเครื่องช่วยได้)	✓	✓
1.2 ยืนได้ (อาจนั่งในรถเข็นหรือมีเครื่องช่วยได้)	✓	✓
2. เคลื่อนไหวหรือทำอะไรบางอย่างของร่างกายได้	✗	✓ 10/10
2.1 เดินได้ (อาจเคลื่อนที่เองโดยนั่งรถเข็นหรือเดินโดยมีเครื่องช่วยได้)	✗	✓ 10/10
- เดินไปในที่ทำการต่างๆในโรงเรียนได้ (อาจใช้รถเข็นหรือเครื่องช่วยได้)	✗	✓ 10/10
- เดินถือเก้าอี้ ข้างหน้า - ถอยหลัง บนเส้นตรงได้	✗	✓
2.2 ขึ้น - ลง บันไดได้	✗	✓
2.3 วิ่งได้	✗	✓
2.4 กระโดดได้	✗	✓
- วิ่งก้าวกระโดดได้	✗	✓
- กระโดดขาเดียวเป็นระยะทาง .30 เมตร .50 เมตร และ 1 เมตรได้	✗	✓
2.5 จับและส่งลูกบอลได้ (อาจใช้ลูกบอลมีเสียงได้)	✗	✓
- จับลูกบอลด้วย แขนทั้งสองข้าง และ มือทั้งสองข้างได้	✗	✓
- โยนลูกบอลได้ไกล 20 เมตร .50 เมตร และ 1 เมตรได้	✗	✓
3. ใช้ มือ ① นิ้ว ① แขน ① ขา ① หัว ① ศีรษะและลำคอเคลื่อนไหว และกระโดด และ วิ่ง	✗	✓ 10/10
ตาม จังหวะ จินตนาการ และ ประกอบด้วยการหายใจ	✗	✓ 10/10
อื่นๆ		

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. พัฒนาการด้านสังคม

ก. การปฏิบัติคนในโรงเรียน	ทำได้ดี	1/253.4
	ตั้งแต่แรก	เริ่มฝึกทำได้
1. เข้าแถวในลอนเข้าก่อนเข้าเรียน ก่อนไปที่อื่น และเพื่อรับ-ส่งของ ให้แก่ครูโดยครูไม่ ต้องเคลื่อนไหวได้.....	X	✓ 10/10
2. เดินแถวเข้า-ออกจากห้องเรียน มารับ-ส่งของให้แก่ครูอย่างเป็นระเบียบได้.....	X	✓ 10/10
3. ปฏิบัติตามคำสั่งของครู.....	X	✓ 10/10
4. ปฏิบัติตามกติกา/ข้อตกลงที่ตกลงร่วมกันในห้องเรียนเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ.....	X	
5. อาสาโดยยกมือและออกมาเล่า หรือ แสดงออกต่างๆต่อหน้าเพื่อนๆได้อย่างเหมาะสม.....	X	
6. สนใจฟังครู และ เพื่อน ชุค เล่า หรือ แสดงออก ด้วยมารยาทที่สุภาพ และพยายาม ให้เกียรติแก่ผู้ที่ออกมาได้.....	X	
7. ระหว่างการสนทนาระหว่างนักเรียนกับครูในชั้นเรียน ยกมือและคอยครูเรียกก่อนจึงพูด เสมอ.....	X	
8. ทำงานและเล่นร่วมกับครูและ เด็กอื่นๆได้อย่างเหมาะสม.....	X	
- เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นดี ไม่รังแก บังคับ อึด ก้าวร้าวเพื่อนหรือครู.....	✓	
- เป็นทั้งผู้นำและผู้ตามที่ดี.....	X	
- รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น.....	X	
- เอาใจเขามาใส่ใจเรา.....	X	
- เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปันสิ่งของให้แก่ผู้อื่น.....	X	
- สามัคคีกลมเกลียวกันในกลุ่ม.....	X	
- รู้จักรอคอยและปฏิบัติตามกติกากการเล่นหรือการทำงาน.....	X	
- เคารพสิทธิของผู้อื่น ไม่หยิบของผู้อื่นมาเป็นของตน.....	✓	
- ไม่ทำลายข้าวของ หรือทำร้ายตนเองหรือคนอื่น เมื่อไม่พอใจ.....	✓	
- ไม่ร้องไห้ กรีดร้อง ตะโกน หรือคำด้วยคำหยาบคาย เมื่อไม่พอใจ.....	X	10/10
9. ช่วยกันเก็บของต่างๆให้เรียบร้อยเมื่อทำกิจกรรมนั้นๆเสร็จ และเตรียมตัวสำหรับ กิจกรรมต่อไปโดยครูไม่ต้องกำกับได้.....	X	
10. ทำกิจกรรมประจำวันและกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จโดยไม่มีครูคอยควบคุมได้.....	X	
- อยู่ในบริเวณที่ทำการกิจกรรมโดยไม่ออกไปที่อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตได้.....	X	10/10
11. สวัสดิ์มีผู้ใหญ่ที่คุ้นหน้าโดยไม่ต้องเตือนให้ทำ.....	X	

3. เขียนแผนการปรับเปลี่ยนสำหรับเด็กพิการ และทักษะที่จะซ่อมเสริมลงในตารางกิจกรรม

ครูควรพิจารณาเด็กเป็นรายบุคคล ในการตัดสินใจว่าเด็กคนนั้นทำอะไรได้แล้ว และยังทำอะไรไม่ได้ เด็กตาบอดบางคนสามารถร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับเพื่อน ๆ ได้มากมายหลายอย่าง เพราะเป็นเด็กช่างสังเกต มีปฏิภาณ เรียนรู้ได้ไว รวมทั้งมีมนุษยสัมพันธ์ดี ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ ได้อย่างราบรื่น แต่เด็กตาบอดเหมือนกันบางคน ช่วยตัวเองได้น้อยและเอาแต่ใจตัวเอง ทำให้ร่วมกิจกรรมกับเด็กอื่นได้น้อยกว่าเด็กคนแรกทั้งที่มีความพิการแบบเดียวกัน

ครูอาจสำรวจกิจกรรมที่เด็กทำ ไปที่ละกิจกรรมจนถึงกิจกรรมสุดท้ายของวัน กิจกรรมใดที่เด็กพิการสามารถทำได้เหมือนกับเด็กปกติ ก็ให้ขีด "-" ในช่อง "สิ่งที่ปรับเปลี่ยน" และ "ทักษะที่จะซ่อมเสริม"

หลักการปรับเปลี่ยน ก. พิจารณาว่าปรับเปลี่ยนด้านใดแล้ว จะช่วยให้เด็กพิการได้ทำกิจกรรมใกล้เคียงกับเพื่อนๆ และประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรม

ข. เลือก ปรับ เปลี่ยน ดัดแปลง แก้ไข

โดยพิจารณาตามลำดับ ดังนี้คือ

- ความคาดหวังเกี่ยวกับความตั้งใจและผลงาน
- เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ
- สถานที่
- เนื้อหา
- ตัวกิจกรรม

วิธีการปรับเปลี่ยนแต่ละด้าน

- ปรับความคาดหวัง : โดยลดความคาดหวังในเรื่องความอดทนตั้งใจของเด็กลง; ลดเกณฑ์ในเรื่องความถูกต้อง เรียบร้อย สมบูรณ์ ของผลงานลง ฯลฯ
- ปรับสื่อ : โดยใช้สื่อแบบเดียวกันแต่มีขนาด ความคงทน แข็งแรงหรือ ลักษณะอื่น ๆ ที่ต่างออกไป; ใช้สื่อแบบเดียวกันแต่หีบ จับใช้ได้ง่ายกว่า หรือมีความซับซ้อนน้อย ครูทำแบบสำเร็จไว้ให้เลย; ใช้สื่อคนละอย่างเพื่อเรียนเนื้อหาเดียวกัน; ใช้สื่อคนละอย่างเพื่อสอนเนื้อหาอื่น ฯลฯ
- ปรับสถานที่ : โดยให้ยืนหรือนั่งร่วมกับเพื่อน แต่เจาะจงให้อยู่ในตำแหน่งที่เห็นหน้าและปากครูได้ชัดที่สุด, ใกล้ครูมากที่สุด, ใกล้กระดานมากที่สุด ฯลฯ; ให้นั่งหรือยืนร่วมกับเพื่อน ๆ แต่กำหนดขอบเขตให้ห่างกว่าปกติ; ให้นั่งหรือยืนแยกจากเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน ฯลฯ
- ปรับเนื้อหา : โดยลดรายละเอียดที่ไม่จำเป็นลงให้เหลือน้อยที่สุด; เพิ่มรายละเอียดบางอย่างที่เด็กปกติรู้แล้วแต่เด็กพิการยังขาดอยู่; เปลี่ยนเป็นเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้อง และสำคัญจำเป็นสำหรับเด็กพิการมากกว่า ฯลฯ
- ปรับกิจกรรม : โดยให้ทำกิจกรรมเหมือน ๆ กัน แต่เป็นงานที่เล็กกว่าไม่ยุ่งยากซับซ้อน ไม่ต้องใช้ความอดทน เสรีเร็วหรือครูขึ้นต้นให้หรือทำส่วนที่ยากแทนให้; ให้ทำกิจกรรมเหมือน ๆ กัน แต่ให้ทำทีละขั้นย่อย ๆ โดยครูคอยดูแลและสอนให้ทำขั้นต่อไปทีละขั้น ไม่ปล่อยให้ทำเองเหมือนเพื่อน ๆ; ให้ทำกิจกรรมคล้าย ๆ เพื่อน แต่เป็นขั้นพื้นฐานที่ต่ำกว่ากิจกรรมของเด็กปกติ; ให้ทำกิจกรรมอื่นที่ครูสามารถดูแลขณะสอนเด็กปกติคนอื่น ๆ ด้วย

การปรับเปลี่ยนสามารถทำทีละหลาย ๆ อย่างพร้อมกันได้

ตัวอย่างการปรับเปลี่ยนในบันทึกการสอนประจำสัปดาห์

กิจกรรมประจำวัน

กิจกรรม	สิ่งที่ปรับเปลี่ยน	ทักษะที่จะสอดคล้องเสริม
	ความคิดหวัง/สื่อ/สถานที่/เนื้อหา/กิจกรรม	
รับเด็กเป็นรายบุคคล.....	—	—
เคารพธงชาติ สวดมนต์.....	เพื่อนช่วยจุดไปเข้าแถว และเพื่อนเตือนให้ พนมมือสวดมนต์	—
ตรวจส่องภาพ.....	—	—
สนทนากล่าว และเหตุการณ์.....	ให้เวลาในการเดินออกนอกข้างหน้าหน้าชั้น ; ครู ส่งเสียงเรียกนอกห้องต่าง และช่วยประคอง ; ครู	—
เก้าอี้ห้องน้ำ.....	เพื่อนช่วยจุดไป - กลับห้องน้ำ (ถามท่ามกขึ้น ใกล้ ๆ ห้องเรียน แล้วจึงปล่อยให้เดินเอง	—
เล่นตามมุม.....	ฝึกทั่วห้อง 5-10 นาที ก่อนเล่นอิสระกับ เพื่อน ๆ	ฝึกทักษะทางสติปัญญา
รับประทานอาหาร.....	—	—
นอน.....	ฝึกความพร้อมในการใช้ส้วก - สไคล์ส 5-10 นาที ก่อนนอน ; ครูจุดไฟนอน	ฝึกความพร้อมในการอ่าน - เขียนเบรลล์ * ตามแนวแผนเอกสารประกอบการใช้รูปแบบ (เล่ม 11)
สาป.....	—	—

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายละเอียด

การปรับเปลี่ยนอันเนื่องมาจากความแตกต่างระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกตินั้น ทำได้หลายวิธี ดังนี้ คือ

- ก. ปรับความคาดหวัง หมายถึง ลดระดับคุณภาพที่ครูคาดหวัง หรือเปลี่ยนเงื่อนไขการตอบสนองของเด็ก เช่น เวลารับประทานอาหาร เด็กปกติทุกคนจะต้องรับประทานได้เรียบร้อย ไม่ให้หกเลอะเทอะ แต่เด็กพิการอาจลดเกณฑ์ลงเหลือแต่รับประทานให้หมดแม้จะหกเลอะเทอะไปบ้างก็ไม่เป็นไร ตราบเท่าที่เด็กไม่ได้ตั้งใจให้เกิดการเลอะเทอะ หรือในการเล่านิทานให้เด็ก ๆ ฟัง เมื่อตั้งคำถามเด็ก ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่เล่า ครูอาจถามคำถามที่ยากบ้างง่ายบ้างกับเด็กต่าง ๆ แต่อาจเจาะจงถามคำถามที่ง่ายไม่ต้องใช้ความสามารถมากนักกับเด็กพิการ หรือในการเล่นเกม เด็กอื่นๆ อาจต้องพูดบอกคำตอบ แต่เด็กพิการอาจใช้วิธีชี้ไปที่สิ่งที่ถูกต้อง หรือเลือกบัตรภาพแล้วชี้ให้ครูแทน หรือครูอาจชี้แนะเด็กพิการ โดยการพูดหรือทำท่าทางช่วยการตอบเป็นระยะ ๆ
- ข. ปรับเครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ หมายถึง การดัดแปลงเครื่องมืออุปกรณ์ สิ่งที่ใช้กับเด็กปกติ เพื่อให้เด็กพิการสามารถใช้เครื่องมือเหล่านั้นทำกิจกรรมด้วยตัวเองได้มากขึ้น หรือเพื่อให้เด็กพิการสามารถบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้การสอนได้เท่ากับที่ครูตั้งไว้สำหรับเด็กปกติคนอื่นๆ เช่น การดัดแปลงช้อนตักอาหาร เพื่อให้เด็กพิการสามารถตักข้าวกินเองได้ง่ายขึ้น รวมทั้งครูอาจต้องชมหรือให้รางวัลเด็กในการตั้งใจทำงานจนเสร็จ หรือเล่นกับเพื่อนด้วยดี หรือนั่งอยู่กับที่ไม่ลุกไปไหน โดยให้ข้อความเป็นระบบมากกว่าที่ให้แก่เด็กปกติ ไม่เท่า หรือเพื่อให้เด็กพิการสามารถเคลื่อนที่ไปที่ต่าง ๆ และทำกิจกรรมต่างๆได้ โดยไม่ต้องขอให้คนอื่นพาไป เครื่องช่วยฟังเพื่อให้เด็กได้ยินและเข้าใจภาษาพูดได้ดีขึ้น สแลทและสไลด์ส เพื่อให้เด็กพิการสามารถฝึกเขียนและอ่านอักษรเบรลล์ได้ (แม้จะเป็นหนังสือที่เป็นอักษรเบรลล์ แต่เด็กก็สามารถเรียนรู้การอ่าน และเข้าใจภาษาได้เช่นเดียวกับเด็กปกติ) ทั้งนี้รวมไปถึงการดัดแปลงสิ่งที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนให้ง่ายขึ้น หรือมีตัวชี้แนะมากขึ้น เช่น ในการฝึกกล้ามมือ เด็กพิการอาจมีตัวประเพื่อนำการเขียนทุกตัว ทุกแถว ขณะที่เด็กปกติมีตัวประนำเฉพาะแถวแรก

ที่คิดเขียน จากนั้นจะต้องเขียนเองทุกแถวที่เหลือ เป็นต้น

- ค. ปรับสถานที่ หมายถึง การตัดแปลงสถานที่ หรือการเปลี่ยนสถานที่ที่เด็กทำกิจกรรม เช่น ครูอาจต้องให้เด็กฝึกการรับประทานอาหารในห้องเรียน หรือปัสสาวะใส่กระโถนหรือถังซึ่งวางอยู่มุมห้อง แทนที่จะออกไปรับประทานอาหารในโรงอาหารหรือปัสสาวะในห้องน้ำ หรืออาจต้องทำโต๊ะเก้าอี้ที่เด็กจะรับประทานอาหารให้มีลักษณะที่ช่วยเด็กฝึกการรับประทานอาหารด้วยตนเองได้ง่ายขึ้น เป็นต้น
- ง. ปรับเนื้อหา หมายถึง การทำให้เนื้อหาที่เด็กฝึกการต้องเรียนรู้ต่างจากเด็กปกติ เพื่อให้เด็กฝึกการมีโอกาสประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ หรือเพื่อให้เด็กฝึกการได้เรียนรู้สิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ตน มากกว่าสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่เด็กปกติ แต่อาจไม่เป็นประโยชน์แก่เด็กฝึกการเท่าที่ควร เช่น การตัดทอนรายละเอียดที่ไม่จำเป็นลง หรือเพิ่มรายละเอียดบางอย่างที่เด็กปกติอาจรู้ดีอยู่แล้วแต่เด็กฝึกการยังไม่รู้ หรือเลือกเนื้อหาอื่นให้เด็กเรียนแทน ทั้งนี้การปรับเนื้อหา มักจะเกี่ยวข้องกับการปรับความคาดหวัง การปรับสื่อและการปรับกิจกรรมด้วย เพราะมักมีผลกระทบต่อกันและกันอย่างใกล้ชิด
- จ. ปรับกิจกรรม หมายถึง การทำให้กิจกรรมที่เด็กฝึกการทำนั้นต่างจากที่เด็กคนอื่นทำ เช่น เด็กทุกคนอาจหยิบกระดาษที่ฉีกเป็นชิ้น ๆ จากกล่องใส่กระดาษกลางโต๊ะ เพื่อทากาวแปะลงในกระดาษของตน แต่เด็กฝึกการอาจมีกล่องที่ใส่กระดาษที่ฉีกเป็นชิ้น ๆ แล้วต่างหากจากกล่องกลางโต๊ะ และอยู่ใกล้ ๆ มือสำหรับเด็กโดยเฉพาะ หรือให้เด็กทำกิจกรรมอื่นที่แตกต่างจากเด็กปกติ เช่น ขณะที่เพื่อน ๆ ออกไปวิ่งเล่นกลางแจ้ง เด็กคนนี้อาจออกไปฝึกการเดินในพื้นที่ที่ต่างระดับตามบริเวณต่าง ๆ ของโรงเรียนกับครูอีกคนหนึ่ง หรือขณะที่เพื่อน ๆ ทำท่าประกอบจังหวะ เด็กฝึกการอาจปรบมือประกอบจังหวะแทน เป็นต้น

3.2 เตรียมสื่อ

ครูควรพิจารณาว่าเด็กพิจารณาจำเป็นต้องใช้สื่ออะไรบ้างในแต่ละกิจกรรม และมีสื่ออะไรบ้างที่มีลักษณะเฉพาะต้องตัดแปลงจากสื่อที่มีอยู่ หรือทำขึ้นใหม่ให้แก่เด็กพิจารณา แล้วดำเนินการจัดหาหรือผลิตสื่อเหล่านั้น ๗

(สื่อที่เตรียมสำหรับสอนเด็กพิจารณา มี 2 ประเภท คือ

- ก. สื่อที่คล้ายกับเพื่อนเด็กปกติ แต่เพิ่มให้เด็กพิจารณาแยกใช้ หรือมีการตัดแปลงให้ใช้ได้ง่ายขึ้น ทำเสร็จได้เร็วขึ้น เช่น มีภาคใส่กระดาษสีต่างหากจากเพื่อน ๆ งานที่ครูทำขึ้นต้นไปส่วนหนึ่งไว้ให้แล้ว หรืองานเดียวกันแต่เล็กหรือเรียบง่ายกว่า ครูควรเตรียมสิ่งประเภทนี้ไปพร้อมๆ กับการเตรียมสื่อให้แก่เด็กปกติ เพื่อเป็นการประหยัดเวลา
- ข. สื่อที่จัดหรือทำขึ้นต่างหากเพื่อเด็กพิจารณาโดยเฉพาะ เช่น แผ่นฝึกความพร้อมในการอ่านเบรลล์ ภาพต่างๆ ที่ใช้ประกอบการฝึกการออกเสียง ครูควรจัดหากลองหรือแฟ้ม เก็บไว้เป็นหมวดหมู่ เพื่อให้หยิบใช้ได้สะดวก)

- คำแนะนำ 1. ครูควรจัดหาและทำสื่อที่ตัดแปลงสอนได้หลาย ๆ อย่าง ไม่ควรเสียเวลาทำสื่อสำเร็จที่สอนได้เพียงเรื่องเดียวหรือครั้งเดียว มากเกินไป ตัวอย่างสื่อที่ใช้ได้หลายโอกาสและหลายกิจกรรม คือ การผลิตบัตรภาพ บัตรตัวเลข บัตรตัวอักษร ที่มีขนาดเท่าๆกัน แล้วใช้ในโอกาสต่างๆ เช่น ภาพกระดาษ 3 ตัว กับบัตรเลขสาม ในการสอนจำนวน และในอีกกิจกรรม ภาพกระดาษภาพเดิมใช้คู่กับเสียง "ก" ในการฝึกออกเสียง เป็นต้น
2. ครูควรพยายามคิดตัดแปลงสิ่งของและบุคคลรอบตัวมาเป็นสื่อ โดยเฉพาะการใช้วัสดุเหลือใช้ เช่น ใช้ไม้ไผ่ตัดเป็นท่อนๆ วางให้เด็กกระโดดไปในทิศทางต่าง ๆ ใช้ขวดน้ำมันพืชเปล่าใส่ทรายหรือก้อนกรวด ตั้งให้เด็กโยนห่วงคล้องหรือโอบบอลให้ขวดล้ม ใช้กระปุกเครื่องสำอางเล็ก ๆ หรือตลับพลาสติกใส่ฟิล์มสำหรับใส่กาาให้เด็กใช้ และใช้กล่องกระดาษใส่ขนมหรือผงซักฟอกแทนภาควใส่อุปกรณ์แจกให้เด็กแต่ละกลุ่ม หรือแทนภาควใส่อุปกรณ์หรือสื่อที่จัดแยกให้เด็กพิจารณาโดยเฉพาะ เป็นต้น

ข้อควรคำนึง ครูควรเตรียมสื่อให้มากพอและเรียบร้อยไว้ล่วงหน้าเสมอ เพื่อไม่ให้ชุลขลักษณะดำเนินกิจกรรม

3.3 คำแนะนำการสอนและซ่อมเสริมตามแผนกว้างไว้

ในการสอนเด็กพิการมีหลักสำคัญที่ครูต้องระลึกอยู่เสมอ ดังนี้
หลักการสอนและซ่อมเสริมเด็กพิการ

1. ให้มีประสบการณ์เหมือนเด็กปกติ
2. ริเริ่มให้ใช้ด้านอื่นทดแทน
3. ฝึกให้แน่นความสามารถที่เหลือ
4. เชื้อต่อความสำเร็จด้วยการแต่งงานและปรับเปลี่ยน
5. เพียรจัดสภาพให้เด็กทำได้
6. ให้กำลังใจและปรับนิสัย
7. แล้วย่อย ๆ ลดความพิเศษลงไป

หลักแต่ละข้อมีสาระโดยสรุปดังนี้

1. ให้ มี ประสบการณ์ เหมือน เด็ก ปกติ : พุศุคย หยอกลื้อ เล่นกับเด็ก
 พิการ ให้เด็กได้มีโอกาสเล่น และเรียนร่วมกับคนหลายเพศหลายวัย พบกับปัญหา เผชิญกับ
 ความขัดแย้ง ฝึกแก้ปัญหา หัดปรับตัว สมหวังและผิดหวัง ดีใจและเสียใจ ครูจะต้องอบรมสั่งสอน
 ให้เด็กพิการเป็นเด็กดี มีน้ำใจ มีมารยาท รู้จักวางตัวในการทำงานและเล่นร่วมกับคนหลาย ๆ
 แบบ ในทำนองเดียวกับเด็กอื่น ๆ

2. ริเริ่มให้ใช้ด้านอื่นทดแทน : ฝึกเด็กให้รู้จักใช้ความสามารถด้านอื่น
 ช่วยชดเชยด้านที่เสียไป เช่น หัดให้เด็กที่การเห็นบกพร่อง ฝึกฟังเสียง ตมกลิ่น และใช้เท้า
 และมือช่วยในการเดิน หัดให้เด็กหูตึงสังเกตปากและสีหน้าท่าทางของคนที่ตนคุยด้วย ชี้แนะให้
 เด็กขาพิการได้ลอง เพื่อจะได้ค้นพบว่ามีกิจกรรมต่าง ๆ อีกมากที่ตนจะสนุกได้ นอกเหนือจาก
 การวิ่งเล่นเหมือนเพื่อน ๆ

3. ฝึกให้แน่นความสามารถที่เหลือ : กระตุ้นให้เด็กฝึกใช้ความ
 สามารถด้านที่บกพร่อง เพื่อพัฒนาให้ดีขึ้น (ในเด็กที่ยังพอจะดีขึ้นได้) และเพื่อป้องกันไม่ให้ความ
 บกพร่องนั้น ๆ เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ เช่น กระตุ้นให้เด็กอัมพาตเนื่องจากสมองพิการ (C.P.)
 พยายามเดินทุกวันเท่าที่จะพอทำได้ ฝึกให้เด็กหูตึงตั้งใจฟังโดยเล่นกระซิบทักหู หรือพูดข้างหลังกับ
 เด็ก แก้วไขการพูดให้แก่เด็กที่พูดไม่ชัด

4. เชื้อต่อความสำเร็จด้วยการแต่งงานและปรับเปลี่ยน : ช่วยให้เด็ก
 ได้มีโอกาสประสบความสำเร็จในสิ่งที่ฝึก โดยแบ่งทักษะที่เด็กจะต้องฝึกออกเป็นขั้นตอนย่อย ๆ
 แล้วให้เด็กเริ่มจากขั้นที่เด็กพอทำได้บ้าง ค่อย ๆ ฝึกไปจนทำได้ดีแล้ว จึงค่อยฝึกขั้นต่อไปทีละขั้น
 จนกระทั่งสามารถทำทักษะนั้น ๆ ได้อย่างครบถ้วนในที่สุด รวมทั้งปรับเปลี่ยน ตัดแปลงสถานที่

เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ กิจกรรม และกิจกรรมประจำวันต่าง ๆ เพื่อให้เด็กสามารถทำสิ่งต่างๆ ได้ด้วยตัวเองมากขึ้น

5. เพียรจัดสภาพให้เด็กทำเองได้ : สำนวว่ากิจกรรมที่เด็กจะทำนั้น มีขั้นตอนใดที่เด็กจะทำเองไม่ได้ หรือทำได้ยาก แล้วหาทางแก้ไข ดัดแปลง สิ่งของ สถานที่ หรือเพิ่มความช่วยเหลือ โดยมีอุปกรณ์เฉพาะตัว ใกล้เคียงหยิบได้ง่าย ขึ้นต้นให้บ้างไว้ล่วงหน้า มีเครื่องหมายชี้แนะ ฯลฯ เพื่อให้เด็กสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้เองโดยไม่ต้องมีครูคอยช่วยตลอดเวลา

6. ให้กำลังใจและปรับนิสัย : ทุกครั้งที่เด็กทำอะไรได้ หรือแสดงความพยายามในการทำกิจกรรมใด แม้ผลที่ออกมาจะยังไม่ดีนัก ควรให้กำลังใจ ชมเชยความตั้งใจ หรือความพยายามของเด็กเสมอ เพื่อให้เด็กคงนิสัยที่ดีในการทำงานไว้ ไม่ว่าสิ่งๆ ที่เด็กทำได้จะเล็กน้อยเพียงไร

พยายามใช้หลักการปรับพฤติกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้รางวัล การลดพฤติกรรมที่ไม่ต้องการเพื่อแก้ไขนิสัยที่ไม่เหมาะสมของเด็กและฝึกนิสัยที่ดีคู่กันไปอย่างสม่ำเสมอ

7. แล้วค่อย ๆ ลดความพิเศษลงไป : เมื่อเด็กสามารถช่วยตัวเองได้มากขึ้น ค่อย ๆ ลดความช่วยเหลือ หรือการปรับเปลี่ยน ดัดแปลงสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่จำเป็นลง เช่น ไม่มีการขึ้นต้นไว้ให้ล่วงหน้า แต่ให้ขึ้นต้นเองเหมือนเด็กอื่น ใช้ของร่วมกับเพื่อน แทนที่จะมีกล่องใส่ของต่างหาก ย้ายที่กินข้าวจากหนึ่งต่างหากที่มุมห้องไปนั่งร่วมกับเพื่อนๆ และให้เด็กตอบคำถาม "อะไร" "ที่ไหน" แทนการถามเพียง "ใช่หรือไม่" เป็นต้น

และสำหรับเด็กที่มีปัญหาพฤติกรรม ซึ่งครูต้องชมหรือให้รางวัลทุกครั้งที่ทำสิ่งที่เหมาะสมในระยะแรก ๆ นั้น เมื่อเด็กสามารถควบคุมการกระทำของตนเองได้มากขึ้น และเริ่มได้รับการยอมรับจากเพื่อน ๆ หรือประสบความสำเร็จในการทำงานมากขึ้น ครูก็ควรค่อย ๆ ลดการให้รางวัลที่เป็นของกิน ของเล่น หรือสิ่งๆ ที่ครูต้องให้เป็นพิเศษจากเพื่อน ๆ เด็กปกติลง หรือแม้แต่การชมก็ค่อย ๆ ลดความถี่ลง จนกระทั่งเป็นการชมที่ไม่ต่างจากการชมเด็กคนอื่นๆ ในชั้น

คำแนะนำ 1. ครูควรพยายามสอนไปตามแผนที่วางไว้ แต่ก็ไม่ควรตกใจเมื่อต้องเปลี่ยนแปลงแผนกระทันหันเมื่อมีปัญหาเฉพาะหน้า ครูจะต้องปรับตัวตามเด็กด้วย ไม่ใช่คาดหวังให้เด็กปรับตัวเพียงข้างเดียว

2. ครูควรใช้เทคนิคการคุมชั้นที่ได้เสนอแนะไว้แล้วในขั้นที่ 2 การวางแผนการสอนประจำภาค กับทั้งเด็กปกติและเด็กพิการอย่างสม่ำเสมอ

อนึ่ง ผู้วิจัยได้จัดทำเอกสารประกอบการใช้รูปแบบฯ เพื่อให้ความรู้และข้อมูลต่างๆ

ที่ครูผู้ใช้รูปแบบสามารถศึกษาได้ตามความต้องการและความสนใจ เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมในชั้นเด็กเล็ก ดังนี้

เล่ม 1 คมชั้นอย่างไรให้ราบรื่น : เทคนิคการคุมชั้น

เล่ม 2 การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติ

เล่ม 3 การปรับเปลี่ยนอาคารสถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอนเพื่อเด็กพิการ ตอนที่ 1 หลักและสิ่งเซป แนะนำวิธีการ

เล่ม 4 การปรับเปลี่ยนอาคารสถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอนเพื่อเด็กพิการ ตอนที่ 2 ประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้อง

เล่ม 5 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย : ตอนที่ 1 การรับรู้ทางประสาทสัมผัสต่าง ๆ; การใช้กล้ามเนื้อย่อย; การทำกิจวัตรประจำวัน

เล่ม 6 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย : ตอนที่ 2 การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่

เล่ม 7 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา

เล่ม 8 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา

เล่ม 9 แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์

และสังคม

เล่ม 10 การสอนให้เด็กพิการเรียนรู้ที่ละน้อย ตอนที่ 1 หลักและแนะนำวิธีการ

เล่ม 11 การสอนให้เด็กพิการเรียนรู้ที่ละน้อย ตอนที่ 2 ตัวอย่างการแบ่งทักษะที่

ฝึกออกเป็นขั้นตอนย่อย ๆ

เล่ม 12 การสอนเด็กที่บกพร่องทางอารมณ์และสังคม

เล่ม 13 การประสานงานกับผู้ปกครอง นักวิชาชีพ และบุคคลต่าง ๆ

เล่ม 14 การปรับปรุงสภาพในการใช้รูปแบบ

เล่ม 15 แหล่งข้อมูลอ้างอิง

3.4 การประเมินผลการเรียนการสอนประจำสัปดาห์

ครูควรดำเนินการประเมินผลการเรียนการสอนประจำสัปดาห์ และบันทึกความก้าวหน้าของเด็กพิการ ทุกวันสุดท้ายของสัปดาห์ก่อนเริ่มเขียนบันทึกการสอนประจำสัปดาห์ต่อไป เพื่อให้แผนการสอนสัปดาห์ต่อไปสอดคล้องกับผลการฝึกในสัปดาห์ก่อนหน้า และเพื่อป้องกันการลืมเมื่อเวลาผ่านไปนาน ๆ

การดำเนินการประเมินผลการเรียนการสอนประจำสัปดาห์ ทำได้โดย

ลำดับดังนี้

1. ทหีบ "สมุดประวัติของเด็กพิการ" ขึ้นมา และตรวจดูว่า เด็กพิการสามารถบรรลุทักษะหรือทักษะย่อยข้อใดได้แล้วบ้าง
- 1.1 ถ้าฝึกทักษะย่อยข้อใดได้ดีแล้ว ให้เขียนเลข วันที่/เดือน/ปี ได้ทักษะย่อยนั้น เช่น

	ทำได้ดี ตั้งแต่แรก	1/2534	
		เริ่มฝึก	ทำได้
<p style="text-align: center;">/ / /</p> <p>ออกเสียงพยัญชนะต้น อ ช ห ;</p> <p>-----10/10/34-----</p> <p>บ ป พ (ภ) พ ม ;</p> <p>-12/10/34- ----15/10/34---</p>	X	/	

- 1.2 ถ้าฝึกทักษะทั้งข้อข้อใดได้ดีแล้ว ให้เขียนเลข วันที่/เดือน/ปี ในช่องทำได้ ตรงกับทักษะข้อที่ทำได้นั้น เช่น

	ทำได้ดี ตั้งแต่แรก	1/2534	
		เริ่มฝึก	ทำได้
<p>ปฏิบัติตามคำสั่งของครู</p>	X	/	20/10

(ดูตัวอย่างการบันทึกความก้าวหน้าของเด็กพิการลงในสมุดบันทึกพัฒนาการของเด็กพิการ)

ตัวอย่าง การบันทึกความก้าวหน้าของ เด็กพิการลงในสมุดบันทึกพัฒนาการ

1. พัฒนาการด้านร่างกาย

ข. การเคลื่อนไหว/การเคลื่อนที่ (กล้ามเนื้อใหญ่)	ทำได้	
	ตั้งแต่แรก	1/253..
	เริ่มฝึก	ทำได้
1. ทรงตัวได้.....	✓	
1.1 นิ่งได้ (อาจมีโต๊ะพิเศษหรือเครื่องช่วยได้)	✓	
1.2 ยืนได้ (อาจนั่งในรถเข็นหรือมีเครื่องช่วยได้)	✓	
2. เคลื่อนไหววิธีระส่วนต่างๆของร่างกายได้.....	✗	
2.1 เดินได้ (อาจเคลื่อนที่เองโดยนั่งรถเข็นหรือเดินโดยมีเครื่องช่วยได้)	✗	10/10
- เดินไปที่ทำกิจกรรมต่างๆในโรงเรือนได้ (อาจใช้รถเข็นหรือเครื่องช่วยได้)	✗	10/10
- เดินต่อเท้าไป ข้างหน้า - ถอยหลัง บนเส้นตรงได้.....	✗	
2.2 ขึ้น - ลง บันไดได้.....	✗	
2.3 วิ่งได้.....	✗	
2.4 กระโดดได้.....	✗	
- วิ่งก้าวกระโดดได้.....	✗	
- กระโดดขาเดียวเป็นระยะทาง .30 เมตร .50 เมตร และ1 เมตรได้.....	✗	
2.5 รับและส่งลูกบอลได้ (อาจใช้ลูกบอลมีเสียงได้)	✗	
- รับลูกบอลด้วย แขนทั้งสองข้าง และ มือทั้งสองข้างได้.....	✗	
- โยนลูกบอลได้ไกล .30 เมตร .50 เมตร และ 1 เมตรได้.....	✗	
3. ใช้นิ้ว มือ นิ้ว แขน ขา สันหลัง ศีรษะและลำคอเคลื่อนไหว และกระโดด และ วิ่ง	✗	✓ 10/10
ตาม จังหวะ จินตนาการ และ ประโยชน์ด้านบรรเทา ได้.....		
อื่นๆ.....		

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. เมื่อขึ้นสัปดาห์ต่อไป ครูควรทบทวนดูว่าควรให้เด็กฝึกการฝึกอะไรต่อไป โดยมีเกณฑ์ดังนี้คือ
- 2.1 ถ้าสิ่งที่เด็กกำลังฝึกอยู่นั้น เด็กร่วมมือด้วยดี และครูพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความประสบความสำเร็จได้ด้วยดี ไม่ยากจนเกินกำลังของเด็ก ครูก็เลือกทักษะหรือทักษะย่อยนั้นเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เด็กจะฝึกในสัปดาห์ต่อไปได้เลย
- 2.2 ถ้าสิ่งที่เด็กกำลังฝึกอยู่นั้น เด็กไม่ร่วมมือ หรือเมื่อลงมือฝึกเข้าจริงๆ แล้ว ครูยังจะยากเกินกำลังความสามารถของเด็ก ซึ่งรวมถึงสมาธิและความอดทนที่เด็กจะฝึกทักษะในระดับนั้น ๆ ด้วย ครูอาจเลือกวิธีแก้ปัญหาทางใดทางหนึ่ง หรือหลายๆทางประกอบกัน ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. พัฒนาการด้านสังคม

ก. การปฏิบัติตนในโรงเรียน	ทำได้	1/2534	
		ตั้งแต่วันที่	ทำได้
1. เข้ามาเรียนก่อนเข้าห้องเรียน ก่อนไปกิน และเพื่อรับ-ส่งของ ให้นักครูโดยครูไม่ต้องเดินได้.....	X	10/10	14/10
2. เดินแถวเข้า-ออกจากห้องเรียน มารับ-ส่งของให้นักครูอย่างเป็นระเบียบได้.....	X	10/10	14/10
3. ปฏิบัติตามคำสั่งของครู.....	X	10/10	14/10
4. ปฏิบัติตามกติกา/ข้อตกลงที่ตกลงร่วมกันในห้องเรียนเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ.....	X		
5. อาสาโดยยกมือและออกมาเล่า หรือ แสดงออกต่างๆต่อหน้าเพื่อนๆได้อย่างเหมาะสม.....	X		
6. สนใจฟังครู และ เพื่อน พูด เล่า หรือ แสดงออก ด้วยมารยาทที่สุภาพ และปรับมือให้เกียรติแก่ผู้ที่ออกมาได้.....	X		
7. ระหว่างการสนทนาระหว่างนักเรียนกับครูในชั้นเรียน ยกมือและคอยครูเรียกก่อนจึงพูดเสมอ.....	X		
8. ทำงานและเล่นร่วมกับครูและเด็กอื่นๆได้อย่างเหมาะสม.....	X		
- เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นๆ ไม่รังแก บังคับ ช่ม ก้าวร้าวเพื่อนหรือครู.....	✓		
- เป็นทั้งผู้นำและผู้ตามที่ดี.....	X		
- รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น.....	X		
- เอาใจเขามาใส่ใจเรา.....	X		
- เลื้อยเพื่อเพื่อน แบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนๆ.....	X		
- สามัคคี กลมเกลียวกันในกลุ่ม.....	X		
- รู้จักรอคอยและปฏิบัติตามกติกการเล่นหรือการทำงาน.....	X		
- เคารพสิทธิของผู้อื่น ไม่หยิบของผู้อื่นมาเป็นของตน.....	✓		
- ไม่ทำลายข้าวของ หรือทำร้ายตนเองหรือคนอื่น เมื่อไม่พอใจ.....	✓		
- ไม่ร้องไห้ กวีครี้ง ตะโกน หรือคำคำหยาบคาย เมื่อไม่พอใจ.....	X	10/10	
9. ช่วยกันเก็บของต่างๆให้เรียบร้อยเมื่อทำกิจกรรมนั้นๆเสร็จ และเตรียมตัวสำหรับกิจกรรมต่อไปโดยครูไม่ต้องกำกับได้.....	X		
10. ทำกิจกรรมประจำวันและกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จโดยไม่มีครูคอยควบคุมได้.....	X		
- อยู่ในบริเวณที่ทำกิจกรรมโดยไม่ออกไปที่อื่นโดยไม่ได้ขออนุญาตได้.....	X	10/10	14/10
11. สวัสดิ์ผู้ใหญ่ที่คุ้นหน้าโดยไม่ต้องเตือนให้ทำ.....	X		

ทางเลือกที่ 1 เพิ่มความช่วยเหลือ และ
ช่วยกระตุ้นด้วยมือ คำพูด และสัญลักษณ์
สิ่งชี้แนะต่าง ๆ (ครูที่เลือกใช้วิธีนี้ โปรด
ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ในเอกสาร
ประกอบการใช้รูปแบบ เล่ม 10 การสอน
ให้เด็กพิการเรียนรู้ที่ละน้อย : ตอนที่ 1
หลักและแนะนำวิธีการ)

ถ้ายังไม่ได้ผล

ทางเลือกที่ 3 ให้เด็กย้อนกลับไปฝึกทักษะ
ก่อนหน้าที่เป็นพื้นฐานจนเด็กสามารถทำได้
อย่างรวดเร็วจึงค่อยๆ ให้เด็กกลับมาฝึกทักษะนั้นใหม่ โดยอาจเพิ่ม
ความช่วยเหลือและช่วยกระตุ้น และ/หรือ
แบ่งทักษะนั้นออกเป็นขั้นตอนย่อยแบบเดียวกับ
ทางเลือกที่ 2

ถ้ายังไม่ได้ผล

ทางเลือกที่ 2 แบ่งทักษะที่เด็กจะฝึกให้
เป็นขั้นตอนย่อย ๆ แล้วเลือกขั้นตอนย่อยที่
เด็กฝึกการพอจะทำได้บ้างแต่ไม่ดีหรือยังทำ
บางส่วนไม่ได้ให้เด็กฝึกที่ละขั้นตอนย่อยนั้น
(ตัวอย่างการแบ่งทักษะออกเป็นขั้นตอน
ย่อย ๆ แสดงไว้เพื่อเป็นแนวทางแก่ครูใน
เอกสารประกอบการใช้รูปแบบฯ เล่ม 11
การสอนให้เด็กพิการเรียนรู้ที่ละน้อย :
ตอนที่ 2 ตัวอย่างการแบ่งทักษะที่ฝึกออกเป็น
ขั้นตอนย่อย ๆ

ถ้ายังไม่ได้ผล

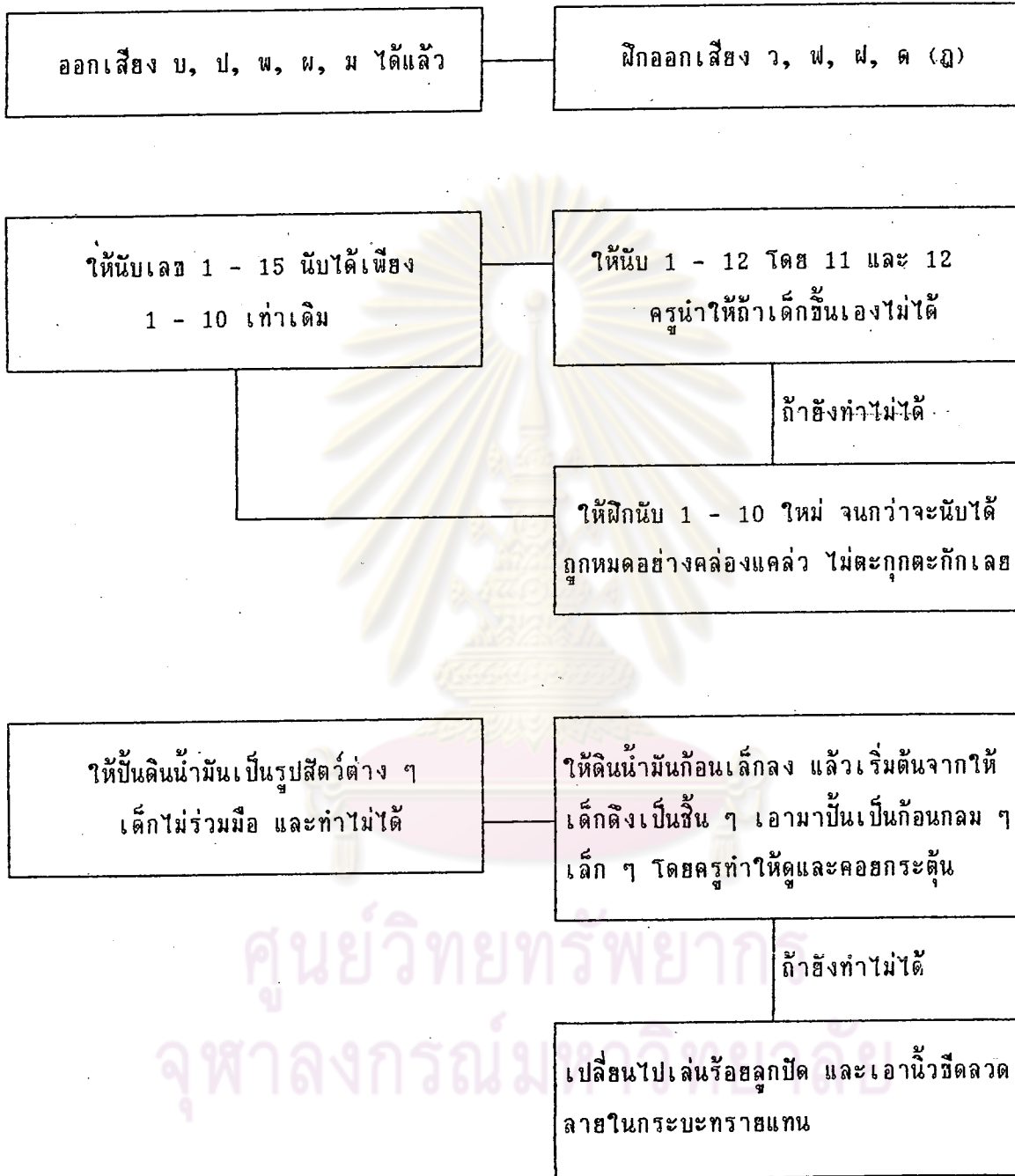
ถ้ายังไม่ได้ผล

ทางเลือกที่ 4 เปลี่ยนให้เด็กไปฝึกทักษะ
อื่นที่เด็กสนใจ ให้ความร่วมมือ และฝึกได้
ง่ายสักระยะ แล้วค่อยกลับมาฝึกทักษะนั้น
ใหม่ โดยเพิ่มความช่วยเหลือ การกระตุ้น
และแบ่งทักษะเป็นขั้นตอนย่อย ๆ

ตัวอย่างการใช้ผลการฝึกเพื่อวางแผนในสัปดาห์ต่อไป

สิ่งที่เด็กทำในสัปดาห์นี้

แผนการฝึกในสัปดาห์ต่อไป

รายละเอียด

ทุกปลายสัปดาห์ ครูควรบันทึกวันเดือนปีที่เด็กบรรลุวัตถุประสงค์ประสงค์ลงในช่องที่จัดทำไว้ให้ และตั้งความคาดหวังในสัปดาห์ต่อไป โดยอาศัยข้อมูลในสัปดาห์ที่ผ่านมา กล่าวคือ วัตถุประสงค์ใดที่เด็กยังไม่บรรลุ ก็ดูว่าเด็กมีที่ที่จะบรรลุได้ในสัปดาห์ต่อไปได้หรือไม่ หรือควรแบ่งงานเป็นขั้นตอนที่ย่อยลงไปกว่านั้น แล้วค่อย ๆ สอนไปตามขั้นตอนย่อย ๆ ที่แตกเพิ่ม หรือวัตถุประสงค์นั้นจะยากเกินความสามารถของเด็กในขณะนี้ ควรลดกิจกรรมลงไปในระดับที่ต่ำลงไปอีก การที่เด็กไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้นั้น ครูจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบว่าเด็กกำลังพัฒนาขั้นเรื่อย ๆ อยู่แล้วหากให้เวลามากขึ้นอีก เด็กก็จะทำได้ในที่สุด หรือเด็กมีปัญหาบางอย่างที่แอบแฝงอยู่ เช่น ปัญหาทางจิตใจ หรือปัญหาการได้ยิน เมื่อเด็กเรียนมานานพอสมควรแล้วยังไม่ผ่านขั้นนั้น ๆ ไปได้สักที ครูควรแบ่งงานขั้นนั้นออกเป็นขั้นตอนย่อยเพิ่มการกระตุ้น การชี้แนะ การให้ความช่วยเหลือ และการเสริมแรงที่ชัดเจนขึ้น หากทำเช่นนั้นแล้ว เด็กก็ยังไม่มีความรู้ได้ ครูควรมองหาสาเหตุว่าเด็กขาดทักษะที่เป็นพื้นฐานใด เช่น การตั้งใจฟังและปฏิบัติตามคำสั่ง หรือมีความบกพร่องบางอย่างแฝงอยู่หรือไม่ และหาทางแก้ไขที่ต้นเหตุก่อนที่จะกลับมาสอนงานนั้นในภายหลัง

ในระยะแรก ๆ ของการเรียน เด็กบางคนอาจไม่ให้ความร่วมมือ เช่น เดินออกนอกห้อง หรืออาละวาดทุบตีเพื่อน การสอนเด็กที่มีพฤติกรรมทำนองนี้ ครูยังไม่ควรเน้นการสอนเนื้อหาใด ๆ ในขั้นต้นของการสอน แต่ควรมุ่งสอนให้เด็กรู้จักบทบาทของตนเอง หรือมีทักษะทางสังคมที่จำเป็นให้ได้ก่อน ดังนั้นแม้ในสัปดาห์แรก ๆ หรือเดือนแรก ๆ เด็กจะไม่มีความรู้ในด้านวิชาความรู้เลย แต่ถ้าเด็กค่อย ๆ เริ่มอยู่ในห้องตลอดวันอยู่อย่างเสมอ หรือไม่รังแกเด็กอื่น ก็ถือว่าเป็นความก้าวหน้าเป็นความสำเร็จของทั้งครูและเด็กแล้ว เพราะเด็กจำเป็นต้องรู้บทบาทและปฏิบัติตามบทบาทของตนเองก่อน ครูจึงจะสามารถจัดกิจกรรมเพื่อให้ประสบการณ์การเรียนรู้แก่เด็กได้

3.5 การประสานงานกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

ผู้ปกครอง

ผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญมากในการที่จะทำให้งานของครูราบรื่นหรือกลับชะงักไป ครูจึงควรหาโอกาสติดต่อกับผู้ปกครองเป็นระยะ ๆ แม้จะพบว่าผู้ปกครองบางคนจะไม่ยอมรับและไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ครูควรเข้าใจว่า ผู้ปกครองที่มีลูกหลานที่ผิดปกตินี้ย่อมจะทำใจยอมรับได้ยาก หรือเมื่อยอมรับแล้ว ก็ยากที่จะวางตัวได้อย่างพอเหมาะพอควร

ผู้ปกครองบางคนจะทอดทิ้ง ไม่ค่อยใส่ใจในลูกที่พิการหรือมีความบกพร่อง เพราะรู้สึกว่าเป็นต้นเหตุให้ตนต้องอับอายขายหน้า คนทั่วไปก็เพ่งเล็งซุบซิบนินทาบ่อยๆ ทำให้ผู้ปกครองรู้สึกว่าเป็นความผิดของตนที่ลูกเกิดมาเป็นอย่างนี้ และบางคนก็เฝ้าถามตัวเองว่า เราทำบาปกรรมอะไรไว้ แต่ชาติไหนลูกถึงเป็นอย่างนี้ ในทางตรงกันข้ามผู้ปกครองบางคนจะสงสารลูกที่เกิดมาอาภัพไม่เหมือนคนอื่นเขา จึงได้พยายามทุ่มเทให้ลูกคนนี้เป็นพิเศษ ตามใจมาก และทะนุถนอมไม่ให้อดลำบาก จนอาจกลายเป็นปกป้องจนเกินไป ผู้ปกครองบางคนก็ไม่ทราบว่า เด็กที่พิการนั้นสามารถพัฒนาได้ และไม่ทราบว่าควรส่งเสริมลูกอย่างไร จึงปล่อยไปตามเรื่องตามราว เด็กเหล่านี้จำนวนมากจึงขาดโอกาสที่จะได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาไปอย่างเหมาะสม ทำให้พัฒนาการล่าช้า บางคนอายุ 5 ขวบแล้วยังกินข้าวเองไม่ได้ ยังสวมกางเกงเองไม่เป็น เช่นนี้เป็นต้น

การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนของครู จะช่วยให้เด็กเหล่านี้ได้รับโอกาสที่จะพัฒนาไปอย่างเหมาะสม เด็กที่ถูกทอดทิ้งก็จะได้มีเพื่อน มีโอกาสอยู่ร่วมในสังคม แม้จะต้องใช้เวลา เด็กที่ถูกถนอมจนทำอะไรไม่เป็น ก็จะได้มีโอกาสฝึกที่จะทำอะไรด้วยตัวเอง เกิดความภูมิใจในตนเอง และไม่เป็นภาระแก่ผู้อื่น เด็กที่ถูกตามใจจนเคยตัว จะต้องเรียนรู้ที่จะประนีประนอมยอมแบ่งปันของเล่นกับเพื่อนในหมู่เด็กด้วยกัน การยอมรับกันและกันจะเป็นไปได้ง่ายถ้าครูมีความยุติธรรม และแสดงความรัก ยอมรับเด็กพิการเป็นตัวอย่างให้เด็กอื่น ๆ เห็น

หากเป็นไปได้ ครูควรเล่าให้ผู้ปกครองฟัง หรือเชิญผู้ปกครองให้มาที่โรงเรียนบ้างเป็นครั้งคราว และให้ผู้ปกครองได้ดูได้ว่าลูกของตนก้าวหน้าไปอย่างไรบ้าง ทั้งความสามารถในการคิด การฟัง การพูด การช่วยเหลือตัวเองในเรื่องต่าง ๆ และการเข้าสังคม ผู้ปกครองจะได้ทราบว่าลูกของตนก็สามารถทำสิ่งต่างๆ ได้มากมายหากมีการดัดแปลงสภาพแวดล้อม และวิธีการสอนที่เหมาะสม เมื่อผู้ปกครองยอมรับในวิธีการของครูแล้ว ครูอาจขอให้ผู้ปกครองช่วยสอนเสริมให้แก่ลูกในเรื่องที่เด็กกำลังฝึกอยู่ เช่น การพูดขอแทนการทำท่าขอ การนับเลข 1-5 ฯลฯ ครูจะต้องระบุพฤติกรรมที่ผู้ปกครองจะช่วยให้ชัดเจนไม่พูดคลุมๆ ว่า "ขอให้คุณแม่ช่วยฝึกแก่ให้พูดที่บ้านด้วย" เพราะเป็นการยากที่ผู้ปกครองจะตรวจสอบตัวเองว่า จะต้องทำอะไรได้ทำแล้วทำจริงหรือไม่ และผู้ปกครองมักจะคิดเข้าข้างตัวเองว่าได้ทำแล้ว ครูควรเจาะจงว่า "ขอคุณแม่อย่าเพิ่งให้ของ จนกว่าแม่จะขอมพูดชื่อของนั้น แล้วจึงค่อยให้" หรือ "ขอให้ดูให้เด็กถอดเสื้อและสวมเสื้อด้วยตัวเองทุกวันโดยไม่ให้ใครช่วย ถ้าวันไหนไม่ยอมทำขอให้บอกครูด้วย ครูจะได้ช่วยย้ำกับเด็กให้ช่วยตัวเองในเรื่องนี้" บางครั้งผู้ปกครองจะอ้างว่าไม่มีเวลา ครูไม่ควรแสดงท่าทางต่อต้านไม่พอใจ แต่ควรแสดงความเห็นใจในภาวะของผู้ปกครอง แล้วจึงค่อยพูดใหม่ในภายหลังว่า เรื่องนี้เป็นเรื่องจำเป็น เพราะยิ่งเด็กโตก็จะยิ่งฝึกยากขึ้นและถ้าผู้ปกครองจะยอมอดทนคอยให้ลูกหัดทำอะไรเอง ในระยะยาวเมื่อเด็กทำได้ดีแล้ว เด็กก็จะไม่เป็นภาระ จะทำให้ผู้ปกครองสบายขึ้นได้ และเป็นการช่วยให้เด็กทำอะไรได้ด้วยตนเองดีขึ้นเรื่อย ๆ

การติดต่อกับผู้ปกครองเป็นเรื่องละเอียดอ่อน เพราะเป็นการติดต่อกับคนซึ่งมักจะมีปมบางอย่างอยู่ในใจ ฉะนั้น ความเข้าใจ ความเห็นอกเห็นใจ และรู้จังหวะที่จะพูดรวมทั้งการพูดอย่างมีศิลปะจะช่วยให้ครูประสบความสำเร็จได้ในที่สุด อย่างไรก็ตาม ผู้ปกครองก็คือคนธรรมดาทั่ว ๆ ไป ขณะที่บางคนจะร่วมมืออย่างดี บางคนก็อาจจะไม่ยอมร่วมมือเลย ครูจึงควรทำใจและไม่เสียกำลังใจ ถ้าเผชิญกับผู้ปกครองที่ไม่ร่วมมือ เพราะในระยะยาวแล้ว ผลของความปรารถนาดีต่อเด็กอย่างจริงใจจะปรากฏออกมาในตัวเด็กนิกรนั่นเอง

นักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

แม้จะได้กล่าวมาแล้วว่านักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับเด็กนิกรนั้นมีจำนวนจำกัด และครูมักจะต้องรับบทบาทในการให้ความช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ ด้วยตัวเอง แต่ในบางชุมชน เช่น ชุมชนเมืองใหญ่ ก็พอจะมีบริการต่างๆ ซึ่งเด็กนิกรหลายคนไปรับบริการได้โดยตรง ครูควรหาโอกาสติดต่อกับนักวิชาชีพเหล่านี้อย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพูดคุยกับนักวิชาชีพ และขอคำแนะนำในการปฏิบัติต่อเด็ก ข้อมูลจากครูเองก็จะเป็นประโยชน์แก่นักวิชาชีพให้รู้จักเด็กได้ดีขึ้น ได้ทราบว่าเด็กมีพฤติกรรมที่โรงเรียนต่างจากที่บ้านหรือไม่ เพราะเหตุใด

ส่วนในกรณีที่ต้องให้บริการเสริมภายใต้การดูแลของนักวิชาชีพ เช่น ฝึกพูด หรือทำกายภาพบำบัดให้แก่เด็กด้วยตัวเองนี้ ครูควรหาโอกาสคุยกับนักวิชาชีพในท้องถิ่นอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเล่าให้ฟังเกี่ยวกับลักษณะของเด็ก และสิ่งที่ครูได้ทำไป เพื่อปรึกษาว่าเหมาะสมหรือไม่ และควรทำอะไรมากต่อไป ครูควรถามถึงข้อควรระวัง ซึ่งครูจำเป็นต้องรู้เพื่อไม่ให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายแก่เด็กโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ การติดต่อกับนักวิชาชีพควรทำอย่างน้อยเดือนละ 1-2 ครั้ง อย่างไรก็ตาม การติดต่อบ่อยครั้งเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ มากมาย ครูจึงควรใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจเกี่ยวกับการติดต่อกับนักวิชาการตามความเหมาะสมกับสภาพในโรงเรียนและชุมชนของตน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขั้นที่ 4 การประเมินผลประจำภาค

การประเมินผลการเรียนการสอนประจำภาคนั้นอาจแบ่งได้เป็น 2 ระดับ คือ

- 4.1 การประเมินผลปลายภาค ทุกภาคเรียน และ
  - 4.2 การดำเนินการปลายปีการศึกษา ประกอบด้วย
    - 4.2.1 การสรุปความก้าวหน้าของเด็ก
    - 4.2.2 การตัดสินใจในเรื่องการเลื่อนชั้นของเด็กพิการ
- ในแต่ละระดับมีการดำเนินการดังนี้

4.1 การประเมินผลปลายภาค

จากวันแรกที่เข้ามาเรียนในชั้นเด็กเล็กจนกระทั่งวันสุดท้ายของภาคเรียน ทั้งเด็กปกติและเด็กพิการ ย่อมเปลี่ยนแปลงไปไม่มากนักน้อย แต่ผู้น่าจะเปลี่ยนไปมากกว่า คือ ครูผู้ซึ่งมี ประสบการณ์การสอนเด็กพิการมาหนึ่งภาคเรียนเต็ม ๆ จากประสบการณ์ตลอดหนึ่งภาคเรียนนี้จะช่วยประกอบในการตัดสินใจวางแผนการสอนของภาคเรียนต่อไปให้ใกล้ความจริง และประสบความสำเร็จมากขึ้น ซึ่งการวางแผนการสอนประจำภาคเรียนต่อไปให้ได้ดีนั้น ก็ย่อมจะต้องอยู่บนพื้นฐานข้อมูลการประเมินผลการเรียนการสอนในภาคเรียนที่เพิ่งสิ้นสุดลง ดังที่ผู้วิจัยได้เสนอแนะหลักการ วิธีการ รายละเอียด และตัวอย่าง ดังนี้

หลักการ การเปรียบเทียบความคาดหวังเดิมกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง เป็นข้อมูลสำคัญในการช่วยครูตัดสินใจว่า ควรจะวางแผนการสอนภาคเรียนต่อไปอย่างไรจึงจะสอดคล้องกับความ เป็นจริงได้มากขึ้น

แนวทางปฏิบัติ ...ครูจึงควรเปรียบเทียบสิ่งที่ได้วางแผนไว้กับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง แล้วปรับความคาดหวังให้สอดคล้องกับความเป็นจริงให้มากขึ้น

- แนะนำวิธีการ
1. เปรียบเทียบความคาดหวังเดิมในการวางแผนการสอนตอนต้นเทอม กับทักษะที่เด็กพิการสามารถฝึกได้จริง ตามที่ได้บันทึกไว้ในสมุดบันทึกพัฒนาการของเด็กพิการ
  2. ปรับความคาดหวังในการวางแผนการสอนของภาคเรียนต่อไปโดยพิจารณาจากทักษะต่าง ๆ ในพัฒนาการแต่ละด้านที่เด็กฝึก ที่ผ่านมาในภาคเรียนนี้ ทั้งที่ฝึกจนทำได้ดี และที่ฝึกแต่ยังไม่ทำได้หรือไม่ได้ดีพอ ประกอบกับลักษณะนิสัย สภาพอารมณ์ และการเข้าสังคมของเด็ก

รายละเอียด

ครูหรือคณะกรรมการจัดการเรียนร่วม(ถ้ามี)ควรระลึกรู้เสมอว่าแผนทุกอย่างสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม โดยเฉพาะเมื่อครูยังใหม่ต่อการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม ในบางโอกาส ครูบางคนอาจพบว่าตั้งความคาดหวังในตัวเด็กและตัวเองสูงเกินไป เช่น กำหนดว่าเด็กจะพัฒนาจากไม่รู้จักตัวเลขเลขมาเป็นรู้จักตัวเลข 0-5 ภายใน 1 ภาคการศึกษา โดยครูจะช่วยเสริมให้สัปดาห์ละ 2 ครั้งหลังเลิกเรียน แต่เมื่อลงมือดำเนินการจริง ๆ และเมื่อถึงปลายภาคเด็กเพียงรู้จักตัวเลข 1 กับ 2 เท่านั้น และตัวครูเองก็ถูกเรียกให้ทำงานอื่น ประกอบกับสุขภาพส่วนตัว ทำให้ขอมเสริมนอกเวลาให้เด็กได้เฉลี่ย สัปดาห์ละครั้งเดี๋ยวนั้น หากเป็นเช่นนั้นครูก็ควรยอมรับว่าจะต้องลดความคาดหวังในตัวเด็กและในตัวเองลง และปรับจุดประสงค์การเรียนการสอนในภาคเรียนต่อไปใหม่ให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงให้มากขึ้น รวมทั้งปรับแผนการสอนขอมเสริมนอกเวลาลง หรือพยายามแสวงหาความช่วยเหลือจากเพื่อนครู หรือแม้แต่อาสาสมัครที่เป็นนิสิตนักศึกษาสาธิตบัณฑิตศึกษาในท้องถิ่น ครูต้องถือว่าการทำงานที่ได้เท่าที่ตั้งเป้าหมายไว้ไม่ใช่ความล้มเหลว หากแต่เป็นเพราะครูขาดเวลา ประสบการณ์ และขาดผู้ที่จะมาคอยให้คำปรึกษาแนะนำ แต่ภายใต้ความจำกัดที่มีอยู่ครูยังสามารถพัฒนาเด็กไปได้ในระดับหนึ่งอย่างแน่นอน ผู้วิจัยใคร่ขอชี้แจงว่าในการสอนเด็กพิการหรือเด็กที่มีความบกพร่องส่วนใหญ่นั้น คงไม่อาจหวังผลเลิศเหมือนการสอนเด็กปกติทุกประการ เพราะถ้าเด็กพิการทุกคนเรียนได้ผลเท่ากับเด็กปกติ เขาก็คงไม่ถูกจัดให้ต้องรับการเรียนการสอนที่มีลักษณะเฉพาะเช่นนี้ และในการสอนเด็กเหล่านี้ส่วนใหญ่ในระยะต้น ๆ จะเห็นความก้าวหน้าช้ามาก ครูอาจใช้เวลา 1 ภาคการศึกษาเต็มเพียงเพื่อให้เด็กรู้จักเลขที่โดยไม่ลุกวิ่งไปไหน แต่เมื่อเด็กเข้าที่แล้ว เขาจะเรียนรู้ได้เร็วขึ้น และครูจะเหนื่อยน้อยลง ไม่ว่าคนรอบข้างจะเข้าใจหรือไม่ ครูผู้สอนเด็กพิการก็ไม่ได้เสียเวลาและแรงงานไปโดยเปล่าประโยชน์ มีเด็กพิการจำนวนไม่น้อยที่โตขึ้นมาตามธรรมชาติ ผู้วิจัยเคยพบเด็กคนหนึ่งได้รับความช่วยเหลือ หลังจากที่ถูกเลี้ยงโดยลำพังไว้กับเสาตลอดอายุ 12 ปี ขณะนี้แม้จะมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เขาก็พูดไม่ได้ กลายเป็นเด็กปัญญาอ่อน เพราะความช่วยเหลือที่ให้นั้นช้าเกินไป วัยเด็กเล็กเป็นช่วงที่สำคัญที่สุด ครูผู้สอนเด็กเล็กที่พิการกำลังเผชิญกับการท้าทายว่า ท่านจะปล่อยเด็กคนนี้ให้เจริญเติบโตตามธรรมชาติ หรือท่านจะนำเด็กคนนี้มาพัฒนาให้กลับมามีสติสัมปชัญญะในทางตรงกันข้าม ครูบางคนสอนเด็กได้เร็วกว่าที่คาดไว้ ก็ไม่ควรจะไปจนจบภาคเรียนจึงค่อยตั้งต้นสอนต่อ แต่ควรปรับแผนใหม่ โดยเพิ่มจุดประสงค์ของภาค

ต่อไปอีก แต่ก็ไม่ควรมากเกินไป เพราะอาจเป็นสาเหตุทำให้ทำไม่ได้ การที่เด็กบรรลุจุดประสงค์ได้เร็ว อาจแสดงว่า ครูอาจตั้งความคาดหวังในตัวเด็กและในตัวเด็กมากเกินไป ควรคาดหวังให้สูงขึ้น อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ครูพึงระวังคือ มุ่งส่งเสริมพัฒนาการด้านใดด้านหนึ่งจนละเลยพัฒนาการด้านอื่นๆ เช่น มุ่งที่การฝึกพูดของเด็ก จนลืมฝึกทักษะทางสังคมในการเป็นผู้มีมารยาทและการอยู่ร่วมกับเด็กอื่น ๆ เพราะพัฒนาการทุกด้านมีความสำคัญและส่งผลต่อกันและกัน เด็กจะเป็นคนที่สมบูรณ์ได้ก็ต่อเมื่อมีพัฒนาการที่เหมาะสมในทุก ๆ ด้าน

ประการสุดท้ายที่ขอฝากไว้ คือ การดูความก้าวหน้าของเด็ก ขอให้เปรียบที่ตัวเด็กเองในอดีตกับในปัจจุบัน ดูที่ระดับพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นของเด็ก ไม่ใช่ดูที่อายุของเด็ก หรือเปรียบเทียบความเปลี่ยนแปลงในตัวเด็ก กับความเปลี่ยนแปลงในตัวเด็กคนอื่น สิ่งนี้จะช่วยให้ครูมองการพัฒนาของเด็กแต่ละคนอย่างเป็นธรรมชาติมากขึ้น

ตัวอย่างการประเมินผลการเรียนการสอนปลายภาค
และการปรับความคาดหวังในการวางแผนการสอน
ในภาคเรียนต่อไป

กรณีเด็กชายจ๋อฮในชั้นเรียนของครูจรงค์

ต้นภาคเรียน

จ๋อฮช่วยตัวเองน้อยมาก ปกติเป็นเด็กอารมณ์ดี ไม่ก้าวร้าว แต่เวลาถูกขัดใจจะวิ่งออกไปนอกห้องเรียน เมื่ออารมณ์ดีแล้วจึงกลับเข้ามา จ๋อฮไม่ค่อยสนใจกิจกรรมในชั้นเรียน สกวันเมื่อครูเล่านิทาน และมีสื่อประกอบกล่อมเนือมือจ๋อฮไม่ค่อยมีแรง เพราะไม่เคยฝึก เดินวิ่งก็ค่อนข้างช้าและงุ่มง่าม การฟังและการพูดออกเสียงปกติ ความเข้าใจภาษาและการพูดแสดงออกยังจำกัด เพราะรู้ศัพท์น้อย แต่ยังไม่ค่อยเข้าร่วมกลุ่ม ความสนใจสั้น

ปลายภาคเรียน

เดี๋ยวนี้จ๋อฮช่วยตัวเองในเรื่องการแต่งตัว กินข้าว และสวม-ถอดรองเท้า แต่ยังไม่ผูกเชือกรองเท้าเองไม่ได้ และเดี๋ยวนี้จ๋อฮอยู่ในห้องเรียนตลอด แต่ชอบนั่งแยกออกจากกลุ่มเพื่อน

ทำกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น แต่ทำได้ไม่ถึง 5 นาทีก็เลิก ยกเว้นการฟังนิทาน จะฟังได้จนจบทุกครั้ง เดินวิ่งคล่องขึ้น ขยับน้ำหนักน้มน้อยลงเล็ก ๆ ได้ แต่ยังไม่ขึ้นไม่ได้ ยังจับดินสอสีระบายไม่ถนัด

ทักษะที่ครูจรรีกรวางแผนจะฝึกเมื่อต้นภาคเรียน

ด้านร่างกาย

- วิ่งได้ กระโดดได้
- ใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเคลื่อนไหว ประกอบจังหวะได้
- ปั่นดินน้ำมันเป็นรูปร่างต่าง ๆ ได้
- ฉีกกระดาษ ทากาว ปะวีศดุนกระดาษได้
- จับดินสอเขียน และใช้ยางลบลบรอยดินสอได้
- ฝึกกล้ามมือ วาดลายเส้นต่าง ๆ ได้

ฯลฯ

ทักษะที่จ่อยฝึกได้จริง ๆ

ด้านร่างกาย

- วิ่งได้แต่ยังไม่คล่อง ยังกระโดดแทบไม่ได้เลย
- ไม่ยอมเคลื่อนไหวประกอบจังหวะ
- ขยาดินน้ำมันได้ แต่ยังไม่ขึ้นไม่ได้
- ฉีกกระดาษ ทากาว ปะวีศดุนได้
- จับดินสอไม่ถุกทำ ใช้ยางลบแล้ว กระดาษขาดทุกครั้ง
- ไม่ยอมวาดลายเส้นตามแบบและเมื่อ พยายามก็ยังทำไม่ได้ เพราะยังบังคับ ดินสอไม่ได้

ฯลฯ

วิเคราะห์ จะเห็นว่า ด้านร่างกายจ่อยทำได้น้อยกว่าที่ครูจรรีกรวางแผนไว้ โดยเฉพาะการใช้ กล้ามเนื้อย่อย จ่อยยังไม่พร้อมจะใช้ดินสอ กรรไกร ความสนใจและความอดทนของ จ่อยก็ยังน้อยมาก

ดังนั้น : ครูจรรีกรจึงตกลงใจว่า ภาคเรียนที่ 2 นี้ ด้านร่างกาย จะให้จ่อยฝึกทักษะต่อไปนี้

- เดินต่อเท้า วิ่งซิกแซก วิ่งถอยหลัง
- เดินและวิ่งประกอบจังหวะ
- ฉีก-ขยาดกระดาษ
- ระบายสีด้วยนิ้วมือ
- ปั่นดินน้ำมันเป็นก้อนกลม ๆ และแผ่ออกเป็นแผ่นแบน ๆ
- ใช้นิ้วขีดเขียนทราซเป็นรอยต่าง ๆ

ในกรณีของครูจรรีกรจะเห็นว่า ครูตั้งความคาดหวังไว้สูง จึงต้องปรับให้ต่ำลง แบ่ง

ทักษะที่กำลังฝึกออกเป็นขั้นตอนย่อย ๆ และหยุดทักษะที่ยากเกินไปไว้ก่อน แต่ก็จะมีครูบางคน คาดหวังไว้ต่ำ ทำให้เด็กทำได้เลยไปจากที่ตั้งเป้าหมายไว้มาก ในกรณีเช่นนี้ให้ครูปรับความ คาดหวังให้สูงขึ้นตามความพร้อมของเด็ก

ในกรณีที่ครูบางคน โดยเฉพาะเพื่อนครูที่เริ่มชำนาญขึ้น สามารถคาดหวังได้พอดี ๆ กับที่เด็กทำได้จริง ๆ ครูก็สามารถดำเนินการต่อไปเรื่อย ๆ ได้เลย

4.2 การดำเนินการปลายปีการศึกษา

นอกเหนือจากการประเมินผลปลายภาคเรียน เช่นที่ต้องทำเหมือน ๆ กัน ทุก ภาคเรียนแล้ว เมื่อสิ้นปีการศึกษา ครูผู้ใช้รูปแบบควรจะต้องสรุปผลการเรียนการสอนตลอด 1 ปีการศึกษา เพื่อรายงานแก่คณะกรรมการการจัดการเรียนร่วม (ถ้ามี) ผู้ปกครองเด็กพิการ และผู้บริหารโรงเรียน เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าของเด็ก และเป็นหลักฐานการทำงานของตนเอง รวมทั้งเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ครูผู้สอนเด็กพิการเรียนร่วมในปีการศึกษาต่อไป นอกจากนี้ ครูผู้ใช้รูปแบบยังมีหน้าที่ใช้ข้อมูลและประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับเด็กพิการตลอด 1 ปีการศึกษานี้ ตัดสินใจว่าควรให้เด็กเรียนร่วมในชั้นเด็กเล็กต่ออีก 1 ปี หรือควรให้เด็ก เลื่อนขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และแจ้งผลการตัดสินใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

หลักการ แนวทางปฏิบัติ และวิธีการดำเนินการได้เสนอแนะไว้ดังนี้

4.2.1 การสรุปความก้าวหน้าของเด็กพิการ

- หลักการ**
1. การบันทึกและสรุปความก้าวหน้าของเด็กพิการเป็นลายลักษณ์อักษร เป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ ช่วยให้ผู้ให้ความช่วยเหลือแก่เด็กพิการมีข้อมูลเกี่ยวกับเด็กพิการ ที่ต่อเนื่องและเป็นระบบ ซึ่งจะส่งผลให้การตัดสินใจต่างๆ เกี่ยวกับตัวเด็กถูกต้อง แม่นยำยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการประหยัดเวลาและแรงงานของผู้ให้ความช่วยเหลือ แก่เด็กพิการที่รับช่วงต่อภายหลังไม่ต้องเริ่มต้นจากศูนย์
  2. การสรุปความก้าวหน้าของเด็กพิการเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วย ในการประสานงานกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ปกครอง ผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการการจัดการเรียนร่วม (ถ้ามี) และนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)
  3. การสรุปความก้าวหน้าของเด็กพิการเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งที่ช่วยครู ในการประเมินผลการทำงานของตนเองตลอดเวลา 1 ปีที่ผ่านมา เพื่อหาทาง แก้ไขปรับปรุงอย่างเหมาะสมต่อไป

แนวทางปฏิบัติ ...ครูจึงควรเขียนสรุปความก้าวหน้าของเด็กพิการเมื่อสิ้นปีการศึกษา

- แนะนำวิธีการ
1. อ่านบททวนความก้าวหน้าของเด็ก ซึ่งได้บันทึกไว้ทุกครั้ง que เด็กสามารถปฏิบัติทักษะใดทักษะหนึ่งได้ดีในสมุดบันทึกพัฒนาการของเด็กพิการ เพื่อให้ได้ภาพรวมของความเปลี่ยนแปลงของเด็กตั้งแต่ต้นปีการศึกษาจนสิ้นปีการศึกษา
  2. เขียนสรุปความก้าวหน้าของเด็กในพัฒนาการแต่ละด้านลงในสมุดบันทึกพัฒนาการของเด็กพิการ ตอนที่ 5 สรุปความก้าวหน้าของเด็กพิการประจำปีการศึกษา
  3. ถ่ายเอกสารหรือทำสำเนาสรุปความก้าวหน้าของเด็กพิการ ส่งให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการการจัดการเรียนร่วม (ถ้ามี) นักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)
  4. ในกรณีที่มีคณะกรรมการจัดการเรียนร่วม ควรจัดประชุมเพื่อสรุปความก้าวหน้าของเด็กพิการร่วมกัน และตัดสินใจร่วมกันเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมในปีการศึกษาต่อไป ทั้งของเด็กพิการคนปัจจุบัน และเด็กพิการที่จะเข้ามาใหม่คนต่อไปด้วย

ตัวอย่างการเขียนสรุปความก้าวหน้าของเด็กพิการประจำปีการศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปความก้าวหน้าของเด็กประจำปีการศึกษา

ปีการศึกษา 253.4.

1. พัฒนาการด้าน..ร่างกาย... : เดินและวิ่งได้คล่องและเร็วขึ้นมาก จับดินสอได้มั่นคงและ
ถูกต้อง เขียนสี่เหลี่ยมได้คล้ายแบบแต่ยังช้ามาก การทำกิจวัตรประจำวันไม่มีปัญหา โดยเฉพาะการเขียน
และเก็บของใช้ส่วนตัว

2. พัฒนาการด้าน..ภาษา... : พูดและออกเสียงพยัญชนะต้นได้ถูกต้องทุกตัว ยกเว้น อ.จ
ออกเสียงตัวสะกดมาหลายตัวๆ ได้ชัดเจน ยกเว้น แม่ก ก กับ แม่ก ด ยpsilon สลับกันบ่อย ๆ ความเข้าใจ
ในการฟังและการพูดแสดงออกดีขึ้น แต่ยังคงได้รับการกระตุ้นและชี้แนะจากครู

3. พัฒนาการด้าน..สติปัญญา... : สามารถสังเกตความแตกต่าง เปรียบเทียบ จับคู่ และ
จัดกลุ่มสิ่งของตามสี จำนวน 1-10 อวัยวะของร่างกาย ภาพทวงหนะ ของใช้ในบ้าน พืช สัตว์
และเครื่องเรือนได้ แต่ยังไม่สามารถเข้าใจเนื้อหาที่เป็นขั้นตอนที่ซับซ้อน หรืออ่อนไหวเป็นนามธรรม
ยังคิดได้ช้า และต้องแนะให้ตลอดเวลา

4. พัฒนาการด้าน..อารมณ์... : แฉะมีสี ร่าเริง เปลี่ยนเป็นคนละคนกับตอนก่อนใช้ยาแบบๆ
เดี๋ยวนี้ไม่เคยร้องไห้หรือกลัวใครแล้ว อีกเลย ยิ้มและหัวเราะบ่อย ๆ

5. พัฒนาการด้าน..สังคม... : สามารถเล่นและเรียนร่วมกับผู้อื่นได้ดีขึ้น ไม่แย่งของ
หรือเก็บของต่างๆ ไว้กับตนเองคนเดียวเหมือนก่อน กล้าเข้าหาครู และขอความช่วยเหลือได้
ได้รับการยอมรับจากเพื่อนมากขึ้นโดยมีเพื่อน ๆ รับหรือเรียกให้เข้ากลุ่มย่อย เมื่อมีการแบ่งกลุ่มย่อย

ลงชื่อ เมตตา ปราณ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.2.2 การตัดสินใจเรื่องการเลื่อนชั้นของเด็กพิการ

เนื่องจากผู้ปกครองเด็กพิการส่วนใหญ่ของไทย มีระดับการศึกษาค่อนข้างต่ำ และมีฐานะยากจน ทำให้ขาดความเข้าใจและกำลังทรัพย์ที่จะส่งเสริมพัฒนาการต่าง ๆ ของเด็กพิการให้เป็นไปอย่างเหมาะสม เด็กในระดับปฐมวัยจึงมักไม่ได้รับการกระตุ้นพัฒนาการเท่าที่ควร เมื่อถึงวัยเข้าเรียนในชั้นเด็กเล็ก เด็กจำนวนมากก็ยังมีพัฒนาการที่ไม่สมวัย และต้องใช้เวลานานในการแก้ไขความบกพร่อง และฝึกทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนร่วมในระดับประถมศึกษาต่อไป เด็กพิการจำนวนมากจึงต้องการเวลาอย่างน้อย 2-3 ปีในการเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ก่อนเลื่อนไปเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต่อไป

ครูผู้สอนจะเป็นผู้ที่รู้ดีที่สุดถึงความพร้อมของเด็กในแต่ละด้าน อย่างไรก็ตาม ข้อมูลการบรรลุทักษะต่าง ๆ ในสมุดบันทึกพัฒนาการของเด็กพิการ ตอนที่ 3 บันทึกพัฒนาการของเด็กพิการ จะเป็นหลักฐานที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพิจารณาว่า เด็กสามารถบรรลุทักษะที่ควรจะทำได้ ได้เป็นส่วนใหญ่แล้วหรือยัง และครูผู้ใช้รูปแบบก็ไม่ควรละเลยที่จะพูดคุยกับผู้ปกครอง ให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กเท่าที่มีอยู่ ชักถามความเห็นของผู้ปกครองและความสมัครใจที่จะให้เด็กเข้าชั้นเด็กเล็ก หรือเลื่อนชั้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ในกรณีที่มีคณะกรรมการการจัดการเรียนร่วม ควรมีการประชุมพิจารณาเรื่องการเลื่อนชั้นของเด็กพิการ และตัดสินใจโดยอาศัยข้อมูลจากครูผู้สอน ผู้ปกครอง และนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีการวางแผนในการดำเนินการในปีการศึกษาต่อไป

หลักการ แนวทางปฏิบัติ และวิธีการได้เสนอแนะไว้ดังนี้

หลักการ เด็กพิการควรได้รับการบรรจุอยู่ในชั้นเรียนที่ใกล้เคียงกับระดับพัฒนาการของตน เพื่อให้สามารถฝึกฝนทักษะต่าง ๆ และประสบความสำเร็จตามอัตรภาพของตน

แนวทางปฏิบัติ ... จึงควรมีการพิจารณาอย่างรอบคอบว่า เด็กพิการควรอยู่ในชั้นเด็กเล็กต่อไป หรือเลื่อนชั้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

- แนะนำวิธีการ**
1. ทบทวนข้อมูลทั้งหมดเกี่ยวกับเด็กพิการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะต่าง ๆ ที่เด็กบรรลุ เปรียบเทียบกับทักษะทั้งหมดที่คาดหวังให้เด็กบรรลุก่อนชั้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
  2. ในกรณีที่ผู้ดำเนินการวิธีการขั้นที่ 1-2 เป็นครูผู้ใช้รูปแบบโดยไม่มีการประชุมคณะกรรมการฯ ครูผู้ใช้รูปแบบควรพบกับผู้ปกครองเด็กพิการ พูดคุยเกี่ยวกับเรื่องนี้ และอาจคุยกับผู้บริหารโรงเรียน เพื่อให้ได้ฟังความคิดเห็นของ

บุคคลอื่นจากแง่มุมก่อนการตัดสินใจ

3. ตัดสินใจว่าเด็กควรอยู่ชั้นเด็กเล็กต่อไปอีก 1 ปี หรือเลื่อนขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
4. เสนอผลการตัดสินใจแก่ผู้บริหารโรงเรียน และดำเนินการตามระเบียบของโรงเรียนต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขั้นที่ 5 การประเมินประสิทธิภาพการให้รูปแบบและวางแผนแก้ไขปรับปรุง
สำหรับปีการศึกษาต่อไป (ถ้าเป็นไปได้)

เมื่อครูผู้ให้รูปแบบจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมให้แก่เด็กพิการจนครบปี ก็คงจะเริ่มมีความมั่นใจในการทำงานมากขึ้นและทำงานได้อย่างเป็นอัตโนมัติมากขึ้น ครูจำนวนมากคงเริ่มมั่นใจว่า ปีการศึกษาต่อไป ตนจะทำได้ดียิ่งขึ้นกว่าปีแรกนี้ โดยอาศัยประสบการณ์ที่ผ่านมาเป็นบทเรียน อย่างไรก็ตาม การปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานของตนนั้นจะเป็นไปได้ดียิ่งขึ้นหากครูผู้ให้รูปแบบหรือคณะกรรมการจัดการเรียนร่วม ได้ทบทวนการดำเนินงานตลอดเวลาหนึ่งปีที่ผ่านมาอย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยจึงเสนอแนะหลักการและวิธีการดังนี้

หลักการ การหยุดทบทวนและเขียนสิ่งที่ผ่านมา จะช่วยให้ครูผู้ให้รูปแบบหรือคณะกรรมการจัดการเรียนร่วม รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานของตนได้ครบถ้วน และมองปัญหาได้ชัดเจนขึ้น

แนวทางปฏิบัติ ...ครูจึงควรหยุดทบทวนและเขียนสรุปการทำงานที่ผ่านมาตลอด 1 ปีการศึกษา และคิดหาวิธีปรับปรุงงานของตน

แนะนำวิธีการ ทบทวนสิ่งที่ได้ทำมาในแต่ละชั้น แล้วเขียนประเมินลงในแบบฟอร์มการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียน ดังในตัวอย่างต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

แบบเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียน

ครูผู้สอน...นางเมตตา ปรานี..

ปีการศึกษา....2534.....

1. การดำเนินการใน 2 สัปดาห์แรก

1.1 การสร้างความเข้าใจระหว่างเด็กพิการและเด็กปกติ

สรุปผลการทำงาน ไม่ได้เตรียมก่อนเปิดเทอม เพราะเริ่มใช้รูปแบบในเดือนที่ 2 แต่ก็ได้พูดคุยกับเด็กปกติให้เข้าใจและเห็นใจเก่ง แนะนำให้อยู่ห่าง ๆ และไม่สนใจเวลาแกลง อาละวาด และห้ามเด็กล้อเลียนเก่ง โดยคาดโทษไว้และจัดเด็กให้คอยดูแลแทนครู ส่วนแกลงเอง ก็ได้พยายามปรับพฤติกรรมลดความก้าวร้าวตามที่แนะนำไว้ในรูปแบบ พบว่าได้ผลดีขึ้น เทอมที่ 2 และ 3 แกลงไม่ทำร้ายคนเลย

ปัญหาอุปสรรค ทางบ้านยังไม่ค่อยเข้าใจถึงความสำคัญในการร่วมมือในการปรับปรุงพฤติกรรม ทำให้แก้ไขนิสัยแกลงได้ยากขึ้น

ข้อสังเกต

การปรับปรุงแก้ไขสำหรับปีต่อไป ถ้าทำได้ จะเตรียมเด็กตั้งแต่ก่อนเปิดภาคเรียน และจะเตรียมบริเวณที่เอาเด็กที่อารมณ์ร้ายไปอยู่เพื่อให้สงบสติอารมณ์เมื่อเริ่มโมโห ก่อนที่แกลงจะอาละวาดออกมา

1.2 การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในชั้นเรียน

สรุปผลการทำงาน ยังพยายามเลี้ยงเช็ญเด็กพิการมากเกินไป ทำให้เด็กคับข้องใจ แล้วแสดงอาการก้าวร้าวโดยไม่จำเป็นหลายครั้ง และตัวครูเองก็อารมณ์เสียด้วย

ปัญหา/อุปสรรค เด็กปกติก็มีมากอยู่แล้ว ยังมีเด็กก่อนเกณฑ์ฝากมาอีก 3 คน ทำให้คุมชั้นและแก้ปัญหาได้ยากมาก

ข้อสังเกต การปรับปรุงแก้ไขสำหรับปีต่อไป

1. ต้องไม่เคี่ยวเข็ญเด็กพิการใน 2 สัปดาห์แรก
2. ไม่รับฝากเด็กก่อนเกณฑ์ เพราะดูแลไม่ไหว

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเด็กพิการ

สรุปผลการทำงาน ได้บันทึกระดับพัฒนาการตามในสมุดบันทึกพฤติกรรมของเด็กพิการ แต่ในตอนแรก ๆ ไม่ได้บันทึกข้อมูลที่พบเกี่ยวกับทักษะย่อย ๆ เพราะยังไม่คุ้น พึ่งเริ่มทำสม่ำเสมอในเทอมที่ 2

- ปัญหา/อุปสรรค
1. ไม่มีแพทย์ช่วยตรวจวินิจฉัยอย่างละเอียดในเรื่องที่ครูสงสัย
  2. ผู้ปกครองยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญในการเอาใจใส่
เด็กอย่างสม่ำเสมอและไม่ค่อยรู้เกี่ยวกับตัวเด็กบอกรู้ผิด ๆ ถูก ๆ

ข้อสังเกต มีทักษะหลายข้อที่ในตอนแรกครูเข้าใจว่าเก่งทำไม่ได้ แต่เมื่อเริ่มฝึก
เด็กก็ทำได้ทันที แสดงว่ารู้จักเด็กไม่เพียงพอ

การปรับปรุงแก้ไขสำหรับปีต่อไป

1. ต้องทดสอบเด็กให้มากขึ้น ก่อนสรุปว่าเด็กทำได้หรือไม่ในทักษะที่ไม่เคยเห็นเด็ก
ทำ โดยจะยึดถือตามคำพูดของผู้ปกครองอย่างเด็ดขาดไม่ได้
2. ต้องพยายามบันทึกข้อมูลที่พบเพิ่มเติมให้สม่ำเสมอ เพราะพบว่ามิประโยชน์ใน
การสอนมาก

1.4 การคุมชั้น

สรุปผลการทำงาน ใหม่ ๆ ยังลืมนำเทคนิคหลายข้อ ทำให้การคุมชั้นยังไม่ค่อยราบรื่น
แต่เมื่อทบทวนโดยการใช้แบบประเมินการใช้เทคนิคการคุมชั้นทุกสัปดาห์ไปได้ 3-4 ครั้ง ก็มั่นใจ
ขึ้น และไม่ค่อยลืมนำให้ชั้นเรียนเป็นระเบียบเรียบร้อย เด็ก ๆ มั่นใจในบทบาทหน้าที่ของตน
เอง ปกครองชั้นง่ายขึ้นมาก

ปัญหา/อุปสรรค ไม่มีอาจารย์นิเทศก์ช่วยวิเคราะห์วิจารณ์ว่าใช้เทคนิคถูกต้อง
เหมาะสมหรือยัง

ข้อสังเกต ตั้งแต่เด็ก ๆ มีวินัยในตนเอง ทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้โดยครูไม่ต้องตาม
กำกับควบคุมตลอดเวลา และมีการให้ทำกิจกรรมเป็นกลุ่มเล็ก ๆ บ่อยขึ้น ครูสามารถดูแลเด็ก ๆ
ได้ใกล้ชิดขึ้นมาก สามารถแก้ไขช่วยเหลือเด็กอ่อนอื่น ๆ นอกเหนือจากการซ่อมเสริมเด็กพิการ
ตามแผน และเด็กเก่งก็สามารถพัฒนาไปตามความสามารถของตนโดยไม่ถูกเด็กอ่อนถ่วงไว้

การปรับปรุงแก้ไขสำหรับปีต่อไป ใช้เทคนิคให้ครบทุกข้อ และเช็คด้วยแบบประเมิน
ทุกอาทิตย์

2. การวางแผนประจำภาค

2.1 การเลือกทักษะที่จะสอนในแต่ละภาค และการวางแผนซ่อมเสริมและการให้บริการ
เสริม (ถ้ามี)

สรุปผลการทำงาน ในการวางแผนครั้งแรก ยังชุลกชลัก ใช้เวลานาน และไม่ค่อย
เหมาะสม แต่พอทำในเทอมที่ 2 และ 3 ก็เร็วขึ้น และใกล้เคียงกับความสามารถของเด็กมากขึ้น

ปัญหา/อุปสรรค ไม่มีอาจารย์เน็ตก์ หรือผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจแผนและให้ข้อมูลป้อนกลับ ต้องทำไปอย่างลองผิดลองถูก ซึ่งยากกว่ามีคนแนะนำ

ข้อสังเกต ไม่มีนักวิชาชีพให้บริการเสริม ถ้ามีคงจะช่วยพัฒนาการของเก่งได้มาก
การปรับปรุงแก้ไขสำหรับปีต่อไป คาดว่าปีต่อไปคงไม่มีปัญหาเพราะเข้าที่แล้ว

2.2 การเตรียมอาคารสถานที่และสื่อ

สรุปผลการดำเนินงาน เทอมแรกต้องเก็บของขึ้นมาก เพราะเก่งยังทำหลายของ เวลาโกรธ และพอเทอมที่ 2 และ 3 การจัดห้องและจัดหาสื่อให้เด็กเล่นตามมุม ทำได้ง่ายขึ้นมาก เก่งเองก็ไม่ต้องถูกจำกัดบริเวณ และสามารถเข้ามานั่งทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้มากขึ้น จึงไม่ต้องจัดสื่อแยกเหมือนเทอมแรก เพียงแต่ลดความคาดหวังในผลงานลง หรือช่วยให้มากขึ้นเท่านั้น

ปัญหา/อุปสรรค การมีเด็กอารมณ์ร้ายทำให้เด็กอ่อนเพลยเสียโอกาสในการได้หยิบใช้สื่อด้วยตัวเอง ครูต้องเก็บขึ้นและเอาออกมาให้เด็กเล่นตามเวลา แต่พอเก่งเริ่มเข้าที่ ปัญหาทั้งหมดไป

ข้อสังเกต ความพิการของเก่งไม่จำเป็นต้องใช้สื่อเฉพาะ ทำให้ครูไม่ต้องทำสื่อเฉพาะของเก่งคนเดียว

การปรับปรุงแก้ไขสำหรับปีต่อไป คงไม่ยุ่งยากเพราะเก่งดีขึ้นมากแล้ว

3. การทำงานประจำสัปดาห์

สรุปผลการทำงาน การเขียนบันทึกการสอนแบบที่เห็นช่วยให้สะดวกต่อการเตรียมการสอน และไม่รู้สึกลำบากว่าควรจะทำอะไรกับเด็กพิการเมื่อไร ได้สอนตามบันทึกโดยปรับตามสถานการณ์เฉพาะหน้าในแต่ละวัน

ปัญหา/อุปสรรค เทอมแรก มักจะลืมบันทึกวันที่เด็กทำทักษะย่อยได้ แต่เทอมที่ 2 และ 3 ก็ดีขึ้น

ข้อสังเกต ก๊อช(พี่สาว)มีบทบาทสำคัญมากในการช่วยกระตุ้นพัฒนาการเก่ง แสดงว่าเราอาจอาศัยพี่ที่ยังไม่โตเป็นผู้ใหญ่แทนพ่อแม่หรือญาติผู้ใหญ่ที่มีการศึกษาน้อย และไม่ค่อยสนใจเด็กอย่างสม่ำเสมอได้เป็นอย่างดี

การปรับปรุงแก้ไขสำหรับปีต่อไป ทำไปในทำนองเดียวกับปี

4. การประเมินผลการเรียนการสอนประจำภาคและประจำปี

สรุปผลการทำงาน ได้บันทึกความก้าวหน้าของแก่งในแต่ละภาคส่งให้ผู้ปกครองทุกภาค รวมทั้งได้รายงานให้แก่อาจารย์ใหญ่ด้วย อาจารย์ใหญ่พอใจมาก

ปัญหา/อุปสรรค ได้เชิญผู้ปกครองมาพบ แต่ผู้ปกครองไม่มา จึงนำผลการเรียนไปส่งให้ที่บ้าน และพูดคุยกับยายของแก่ง แต่ก็ดูจะไม่สนใจเท่าไรนัก

ข้อสังเกต -

การปรับปรุงแก้ไขสำหรับปีต่อไป จะพยายามดึงก้อนให้เข้ามารับรู้ผลความคืบหน้าของแก่ง และเป็นคนกลางในการรายงานแก่อาสาแทนครู อาจจะได้ผลดีกว่า

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทส่งท้าย

การจัดการเรียนร่วมในชั้นเด็กเล็กไม่ใช่เรื่องง่าย โดยเฉพาะในท้องถิ่นที่ยังมีความ
ขาดแคลนต่าง ๆ มากมาย แต่หากครูผู้ใช้รูปแบบเชื่อว่า เด็กพิการก็มีสิทธิ์ที่จะได้รับการศึกษา
ระดับปฐมวัย เช่นเดียวกับเด็กปกติทั่วไป รูปแบบนี้ก็จะพอช่วยผ่อนภาระหนักเหล่านี้ให้เบาลงได้
บ้าง

ท้ายที่สุดนี้ หากครูผู้ใช้รูปแบบหรือคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมท่านใด มีปัญหา
ข้อสงสัยเกี่ยวกับการใช้รูปแบบนี้ ผู้วิจัยยินดีให้คำปรึกษาแนะนำเพิ่มเติม โดยขอให้ติดต่ออยู่ที่
ต่อไปนี้

ศรินทร์ วิทยะสิรินันท์

307 ซ. ศูนย์วิจัย 4

ถ. พระราม 9

กรุงเทพฯ 10310

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คู่มือการใช้รูปแบบ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คู่มือการใช้

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม

สำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียน

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เล่ม 1

รูปแบบนี้ช่วยอะไรครูได้บ้าง:

แนะนำรูปแบบ

คำนำ

ในการใช้รูปแบบ "การจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมสำหรับสำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียน" นี้ ผู้วิจัยได้สร้างคู่มือ เครื่องมือและเอกสารประกอบการใช้เพื่อเป็นแนวทางแก่ครูผู้ใช้ ดังนี้

1. เอกสารแม่บทฉบับสรุป

เอกสารแม่บทฉบับสรุปเป็นเอกสารแนะนำภาพรวมของรูปแบบว่ามีลักษณะอย่างไร และมีสาระสำคัญอะไรบ้าง ผู้ที่สนใจอ่านรายละเอียดของสารดังกล่าว สามารถอ่านเพิ่มเติมได้จากเอกสารแม่บทฉบับสมบูรณ์

2. คู่มือการใช้รูปแบบ

คู่มือการใช้รูปแบบเป็นเอกสารที่ครูต้องอ่านเพื่อให้ทราบว่าจะใช้รูปแบบอย่างไรโดยผู้วิจัยได้เรียบเรียงเป็นเล่มตามลำดับเวลาและสถานการณ์การเรียนการสอนที่ครูจะต้องดำเนินการรวม 6 เล่ม ได้แก่

- 2.1 รูปแบบนี้ช่วยอะไรครูได้ : แนะนำรูปแบบ
- 2.2 รู้จักเด็กพิการและการสอนเด็กพิการ
- 2.3 1-2 สัปดาห์แรกของการเรียนร่วม
- 2.4 การวางแผนการสอนประจำภาค
- 2.5 การสอนประจำสัปดาห์
- 2.6 การประเมินผลประจำภาค

3. เครื่องมือของรูปแบบ

เครื่องมือของรูปแบบ เป็นแบบฟอร์มที่ผู้วิจัยทำขึ้นเพื่อความสะดวกในการดำเนินการของครูผู้ใช้รูปแบบ มี 2 เล่ม ได้แก่

- 3.1 สมุดประวัติของเด็กพิการ
- 3.2 สมุดบันทึกการสอนแบบเรียนร่วมสำหรับชั้นเด็กเล็ก

4. เอกสารประกอบการใช้รูปแบบ

เอกสารประกอบการใช้รูปแบบ เป็นเอกสารที่อธิบายประเด็นต่างๆที่นำรู้เกี่ยวกับการใช้รูปแบบ ซึ่งผู้วิจัยรวบรวมและเรียบเรียงขึ้น โดยหวังว่าจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนร่วมให้แก่ครูผู้ใช้รูปแบบซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในที่ห่างไกลไม่สามารถศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลต่างๆด้วยตัวเองได้

เอกสารประกอบการใช้รูปแบบ "การจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียนมี 15 เล่ม ได้แก่

- 4.1 คู่มืออย่างไรให้ราบรื่น : เทคนิคการคุมชั้น
- 4.2 การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กพิการและเด็กปกติ
- 4.3 การปรับเปลี่ยนอาคารสถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน
เพื่อเด็กพิการ : ตอนที่ 1 หลักและสังเขปแนะนำวิธีการ
- 4.4 การปรับเปลี่ยนอาคารสถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน
เพื่อเด็กพิการ : ตอนที่ 2 ประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- 4.5 แนวทางและตัวอย่างการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย
ตอนที่ 1 การรับรู้ทางประสาทสัมผัสต่างๆ; กล้ามเนื้อย่อย; กิจวัตรประจำวัน
- 4.6 แนวทางและตัวอย่างการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย :
ตอนที่ 2 การเคลื่อนไหว เคลื่อนที่
- 4.7 แนวทางและตัวอย่างการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา
- 4.8 แนวทางและตัวอย่างการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา
- 4.9 แนวทางและตัวอย่างการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์และสังคม
- 4.10 การสอนให้เด็กพิการเรียนรู้ที่ละน้อย : ตอนที่ 1 หลักและแนะนำวิธีการ
- 4.11 การสอนให้เด็กพิการเรียนรู้ที่ละน้อย : ตอนที่ 2 ตัวอย่างการแบ่งทักษะที่
ฝึกออกเป็นขั้นตอนย่อยๆ
- 4.12 การสอนเด็กที่บกพร่องทางอารมณ์และสังคม
- 4.13 การประสานงานกับผู้ปกครอง นักวิชาชีพ และบุคคลต่างๆ
- 4.14 การปรับปรุงประสิทธิภาพในการใช้รูปแบบ
- 4.15 แหล่งข้อมูลอ้างอิง

สาระในคัมภีร์ และเอกสารประกอบการใช้ แต่ละเล่มได้นำเสนอในรูปนิยายภาพ ประกอบการ์ตูนเพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ ตัวอย่างเหตุการณ์ต่างๆที่ยกมาในคัมภีร์นี้เป็นการประมวลมาจากเหตุการณ์และตัวอย่างที่ผู้เขียนได้ประสบมา ได้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องโดยผูกเป็นเรื่อง และ/หรือจากข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ จึงอาจกล่าวได้ว่าเรื่องทั้งหมดนี้อยู่บนพื้นฐานของความจริงที่เกิดในชั้นเด็กเล็กในประเทศไทย ผู้วิจัยมีความเชื่อมั่นจากผลการทดลองว่า เพื่อนครูชั้นเด็กเล็กทั้งหลายจะประสบความสำเร็จในการใช้รูปแบบนี้ได้ โดยอาศัยชุดเอกสารที่จัดทำขึ้น หากเพื่อนครูมีข้อสงสัยหรือต้องการคำปรึกษาแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสอนในชั้นเด็กเล็กเรียนร่วม โปรดติดต่อผู้วิจัยได้ตามที่อยู่ต่อไปนี้

ศรินทร์ วิทชะสิริรัตน์ :

307 ซอยศูนย์วิจัย 4 ถ. พระราม9 ห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

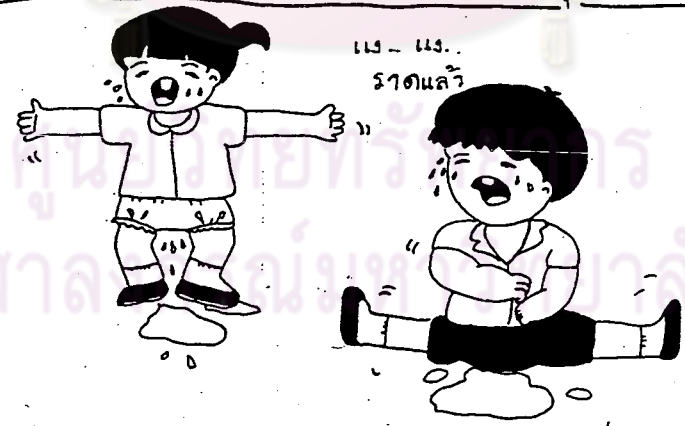
แนะนำรูปแบบฯ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เปิดเทอมสัปดาห์แรก... ครูชั้นเด็กเล็กมีเรื่อง
ต่าง ๆ ต้องจัดการมากมาย

เด็กหลายคนร้องไห้ขอแม่ทักเข้า

เด็กบางคนยังเข้าห้องน้ำเองไม่เป็น

บางคนกินตัวเองไม่เป็น

ส่วนบางคนก็ไม่ยอมนอน

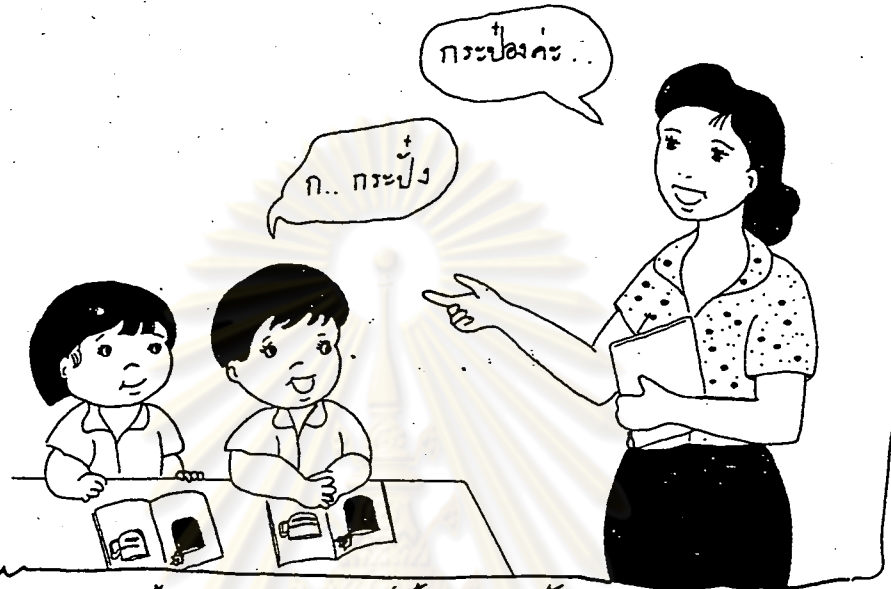
แถมปีนี้...
ท่านยังมีเด็กพิการมาเรียนในชั้นด้วย

บางคน.....ได้ยีนดีแต่พูดไม่ชัด

ศูนย์วิจัย...
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิจัยและพัฒนา
บางคนอยู่ไม่สุข สมาธิไม่ดี ไม่ตั้งใจเรียน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ได้อ่านภาพ... ไชยนี้...

ท่านเคยมีปัญหากับการสอนเด็กฝึกการแบบนี้... บ้างไหม?

ไม่รู้จะ เริ่มต้น อย่างไร?

จิตวิทยาเด็ก

สอนเท่าไร ทำไม่ได้ สักที

ไม่รู้จะให้เด็กคนนี้ทำอะไรดี
 เวลาให้เพื่อน ๆ ทำงาน
 ที่เด็กคนนี้ทำไม่ได้
 หรือพ่อแม่แต่ละจะฝึกเด็ก
 โดยเฉพาะ เด็กๆที่วุ่นวาย
 ไปหมด

ตายละ... ค่ะ! จะซ่อมเสริม
 น้องไว้ เข็มนี้จกนน้อย...
 ก็คืออีกแล้ว

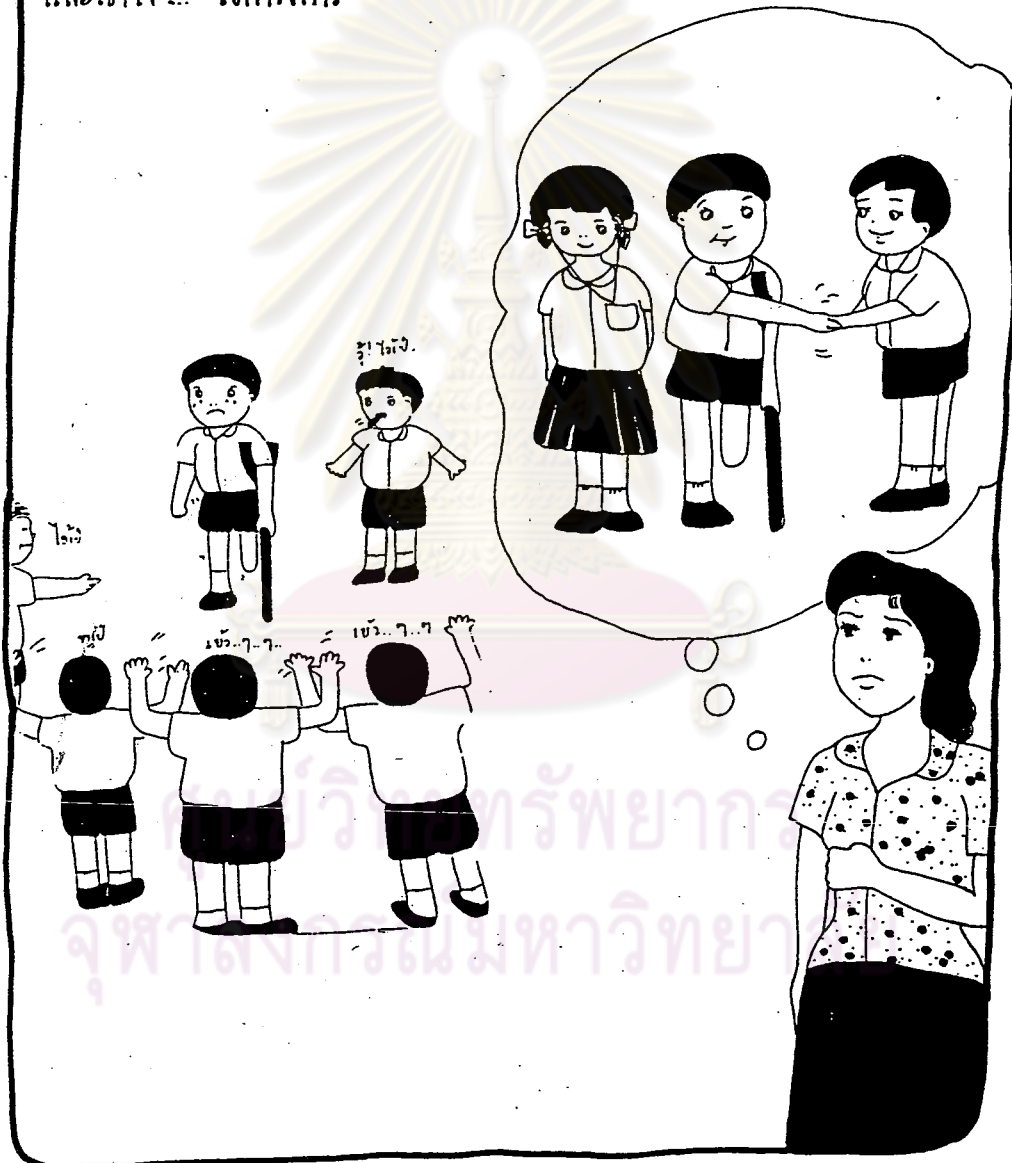
นี่คือรายการประชุม
 โครงการอ่านบทกวีวัน
 เข็มนี้...

อ้อ..แล้วพี่นี่แค่คิดเรียน
 ประชุมๆ... ที่งานใหม่... ซ่อมเสริมละ

ไม่วางพอที่จะซ่อมเสริม
 ให้เด็ก... ทั้งก่อนและหลัง
 เลิกเรียน

ไม่รู้จะทำอย่างไรให้เด็กอื่น ๆ เลิกล้อเลียน
และเข้าใจ... เด็กพิการ

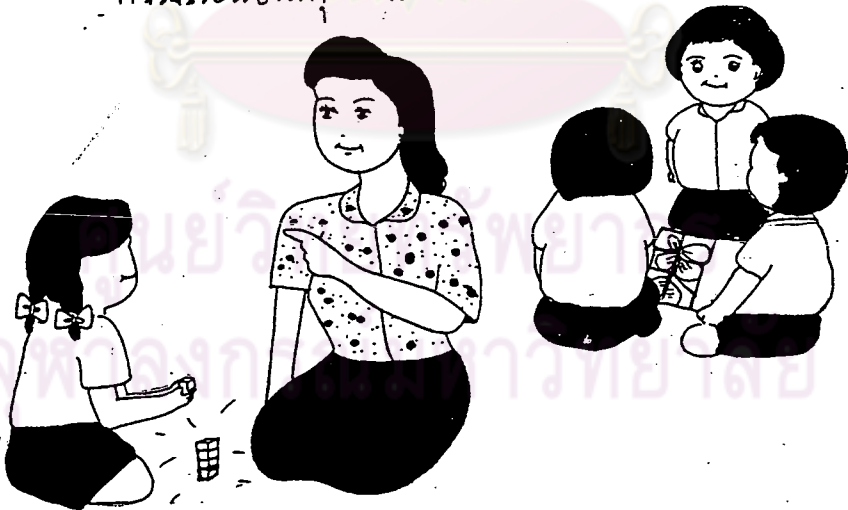

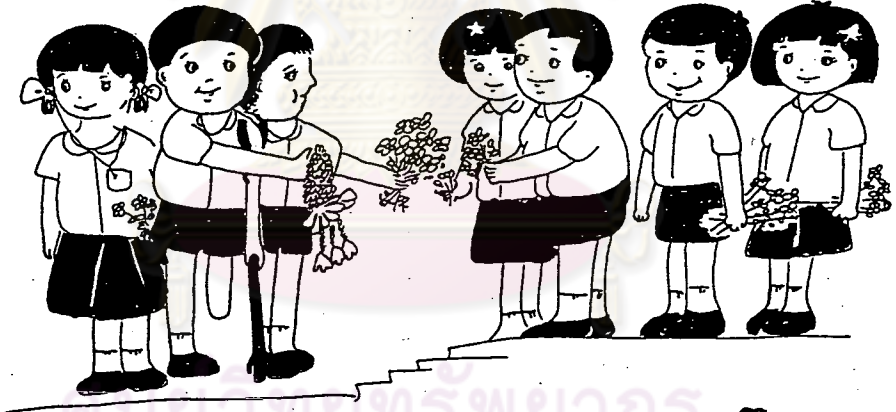

ปัญหาเหล่านี้จะหมดไป ถ้าทำเช่นนี้และทำตาม
คู่มือการใช้รูปแบบชุดนี้...

จริง ๆ นะ เราฝึกจนมาจนแล้วในชั้นเด็กเล็ก
ที่โรงเรียนบ้านทุ่ง จ. กระบี่ ค่ะ...

“เราขอเอาใจช่วยค่ะ”

คณะผู้จัดทำ

รองศาสตราจารย์ ดร. ทิศนา แวมมณี	อาจารย์ที่ปรึกษา
อาจารย์ พิณ ภาสบุตร	อาจารย์ที่ปรึกษา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เบญจา ชลธารนนท์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ละออ ชุติกร	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิรมล ชัยตสาห์กิจ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ ประชุม ลำดีวงศ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ นิรัชรินทร์ ชำนาญกิจ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ ณิช จุกอินแปง	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ศรินทร์ วิกยะสิรินนท์	เรื่อง
บุญช่วย ช้อบุตร	ภาพและรูปเล่ม
ปัทมา ภัทรานุกร	ภาพและรูปเล่ม
ดาณี สุทธิศาสนกุล	ภาพและรูปเล่ม
จำเนียร รัตนพันธ์	ช่วยเรื่องและเขียนคำพูด
ชนาธิป นรกุล	ธุรการ
นวลจิตต์ เขียวกีรติพงษ์	ธุรการ
เรธา ทองคัม	ธุรการ
อรุณี สติชัยภาคิกุล	ธุรการ
ดวงสมร จีระมะกร	ธุรการ

คู่มือการใช้

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม

สำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เล่ม 2

ครูจกเด็กพิการ

และการสอนเด็กพิการ

1.

ก่อนที่จะลงมือทำอะไร เพื่อผนึกความรู้ความเข้าใจ

เกี่ยวกับเด็กพิการในเรื่องต่อไปนี้ค่ะ

1 เด็กพิการเป็นอย่างไร

2 ทำไมต้องเอาเด็กพิการมาเรียนร่วม

3 เด็กพิการเรียนรวมแบบเรียนได้บ้าง

4 เด็กที่พิการแต่ละประเภทเป็นอย่างไร
เราจะต้องสอนอะไรให้เด็กเหล่านี้

5 การสังเกตเพื่อค้นพบเด็กพิการ

6 หลักการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม
ต้องทำอะไรบ้าง

1. เด็กพิการเป็นอย่างไร?

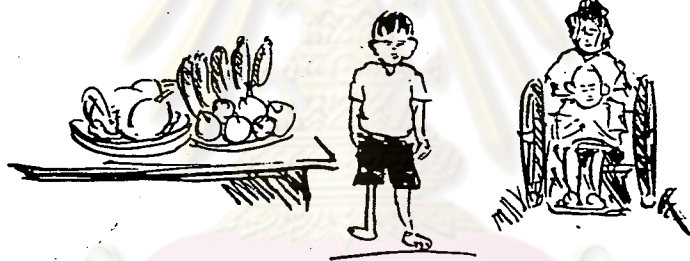
2.

เด็กพิการเป็นอย่างไร...

๑. เด็กพิการมีความต้องการที่รุนแรงเหมือนเด็กทุกคน

อยากได้... ใจ... รอก... ใจ... อ่อนไหว... ใจ.. กะไรอีก?

ต้องได้รับการช่วยเหลือที่เร่งด่วน... ญาติพี่น้อง... ใจ... อ่อนไหว... ใจ.. กะไรอีก?

ต้องได้รับการฝึกสอนให้แน่นเด็กที่มีจิตใจดี มีมารยาท สามารถเข้ากับคนอื่นได้... ใจ... อ่อนไหว... ใจ.. กะไรอีก?

๒. เด็กพิการในวัยต่างๆ ของชีวิตพัฒนาได้ และพัฒนาไปตามขั้นตอนเดียวกับ
 เด็กปกติ เพียงแต่ในบางด้านจะพัฒนาได้ช้ากว่า และต้องได้รับความช่วยเหลือ
 พิเศษจากครูส่งเสริมให้ทำไป

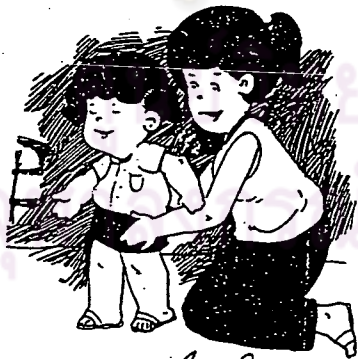
เช่น เด็กตาบอด
 เราก็ต้องช่วย...

...ฝึกให้เด็กหัดคลาน

หัดตั้งไข่

Amhm?

หัดยืน

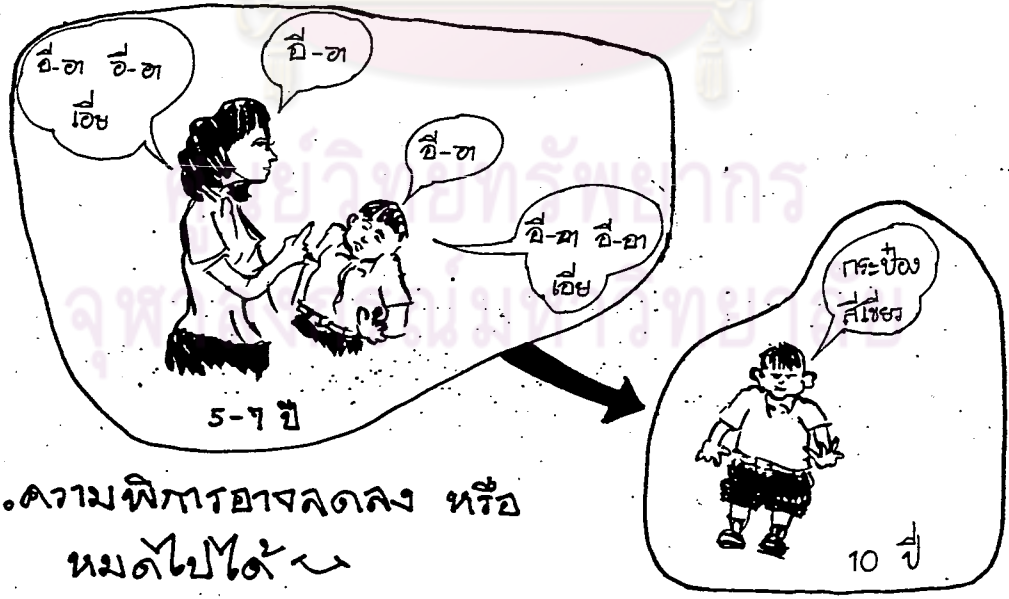
และหัดเดิน...ตามลำดับ

4.

๓. ความพิการบางอย่างอาจเปลี่ยนแปลงมากขึ้นหรือน้อยลงได้ โดยเฉพาะในช่วง ๓ ปีแรกของชีวิต การสอนเด็กพิการ ซึ่งมีข้อจำกัดมาก

ถ้าได้รับการแก้ไขตั้งแต่เล็ก....

...ความพิการอาจลดลง หรือหมดไปได้

แต่ถ้าปล่อยให้เด็กเป็นไปตามเรื่องราว....

5-7 ปี

.... ความพิการนั้นก็มักจะคงอยู่ และรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ
 และเมื่อเด็กโตแล้ว การแก้ไขก็จะมีค่าใช้จ่ายขึ้นเรื่อยๆ
 หรือบางที...ก็...สายเกินแก้เสียแล้ว

10 ปี

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6.

๕. เด็กพิการแต่ละคนไม่เหมือนกัน แม้จะพิการประเภทเดียวกัน ในระดับเท่าๆ กัน

ห้องติမ်းมีเด็กหญิงเรียนรวม
คนหนึ่ง แกร่งหู 85 dB

ห้องติမ်းก็มีเหมือนกัน ชื่อ เอล
85 dB เท้าล้ม

เธอชอบแกะรถกระบะ
กับปั่นจักรยาน

ส่วนเธอชอบเล่นกิจกรรมกลางแจ้ง
สนุกๆ

เธอเป็นเด็กกินยาก
คือกินอาหาร

เธอกินทุกอย่างที่ขวางหน้า

คนใจดี ชอบแบ่งปันของให้เพื่อนทุกคน

เธอค่อนข้างกลัวของ ใหญ่ๆ
อีกหลายๆ

เธอชอบพูดตลก แม้จะพูดไม่ชัด

เธอมักจะอาย ไม่ค่อยอยากพูด
เพราะพูดไม่ชัด

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ทำไมต้องเอาเด็กพิการมาเรียนร่วม

เราควรถ้าให้เด็กพิการได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ เพราะ

- เด็กพิการก็เป็นคนคนหนึ่งที่มีสิทธิ์ที่จะได้รับความรัก ความเข้าใจ สิ่งต่างๆ จากครอบครัว รวมทั้งได้รับการยอมรับ และสิ่งเสริมจากบุคคลต่างๆ ในชุมชน เช่นเดียวกับเด็กปกติอื่น ๆ

- เด็กเรียนร่วมากมาย จากทุกระดับชั้น หรือที่ได้คุยร่วมกับเด็กปกติจึงเป็นโอกาสที่ดีที่เด็กพิการจะได้เรียนแบบและเรียนรู้ จากทวิแบบที่ดีรอบตัวของเขา

- เมื่อได้ชมเห็นผู้ใหม่ เด็กพิการจะอย่งอย่งในสังคมของคนปกติ ชย่งไม่กลัวทางเลียง เห็นทวิที่พิภพที่ปรึภทวิให้สังคมทวอย่งในสังคมที่อย่งมีทวอมลัญ

- ทนชย่งในสังคมทวอย่งมีทวอมลัญและค่นคยกับเด็กพิการ เพื่อจะให้ทวอย่งเด็กพิการได้เป็นเด็กรรวมค่นคย ได้เกิดทวอมทวอย่งและอย่งรับเด็กพิการเป็นสิภชิตาพหนึ่งของสังคม

สำหรับเพื่อนครูที่ใช้รูปแบบนี้ ก็สอนเด็กพิการให้หลายวิธี แล้วแต่ลักษณะของเด็กพิการ และความสามารถต่างๆ ซึ่งมี คือ

ในชั้นเรียนของเรา

= สอนร่วมกับเด็กอื่น ๆ โดยปรับเปลี่ยนสิ่งต่างๆ ให้เหมาะสม... และ

= จัดให้มีการช่วยเหลือ

- แยกเด็กไม่เรียนหรือฝึกกับครูคนอื่น ผู้ช่วยครู ๓ คน ๓ คน เวลา

- ให้ผู้ปกครองหรือญาติ ช่วยฝึกสอนเพิ่มเติมให้ที่บ้าน

- มีหนังสือพิมพ์สำหรับคนพิการให้เด็กทุกคนฝึกอ่านหรือพูดเขียน

๓ ๓ ๓

3. เด็กพิการเรียนรวมแบบไม่เต็มเวลา

ครูเรียนรวมในห้องเรียนปกติ ทำได้หลายวิธี เช่น

- เรียนกับเพื่อนเด็กพิการในชั้นเรียนพิเศษทุกวัน โดยได้พบกับเด็กปกติอื่นๆ 1-2 ชั่วโมง
- เรียนกับเพื่อนเด็กพิการในชั้นเรียนพิเศษ และไปเรียนร่วมกับเด็กปกติในห้องเรียนปกติ 1-2 ชั่วโมง
- เรียนในชั้นเรียนปกติ และได้รับความช่วยเหลือเพิ่มเติม เช่น ในจดหมายไปรษณีย์

น้องป๋อง เรียนรวมในชั้นปกติทุกวัน และไปรับการทำกายภาพบำบัด ที่โรงพยาบาล ศัลยกรรมกระดูก

น้องเอ๋ เรียนรวมในชั้นปกติตอนเช้า และแยกออกจากเรียนการอ่านและเขียน อบรม และครูผู้สนับสนุน และครูที่สอนใหม่กับครูการศึกษาพิเศษตอนบ่าย

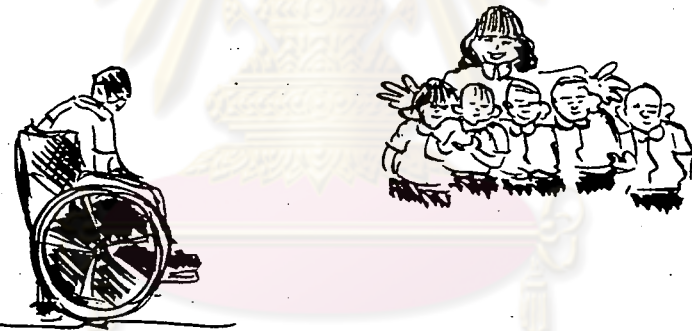

น้องตมมาเรียนในชั้นเรียนปกติ ร่วมกับเพื่อนๆ ศุกร์วัน แล้วกลับไปเรียนที่ชั้นตอนบ่าย

10.

4
 ก็สำคัญคือ โปรดอย่าลืมว่า
 การเอาเด็กพิการมาอยู่ในชั้นเรียนปกติ
 โดย ไม่ ทร่วงเหวือเพิ่มเติม
 ตามความต้องการพิเศษของเด็ก "

เป็นอันตายอย่างยิ่ง !!

เพราะ นอกจากเด็กจะไม่ได้ออกกำลังกายอย่างเหมาะสมแล้ว
 เด็กยังอาจถูกทอดทิ้งหากสิ่งนี้ไม่ได้อยู่ที่บ้าน ซึ่ง
 ยังมักล้มเหลวในการทำกิจกรรมต่างๆ ที่ไม่ได้มีการปรับเปลี่ยน
 ให้เหมาะสมกับตน และถูกเด็กอื่นล้อเลียนให้เกิดผลด้วย
 อีกด้วย

4. เด็กพิการแต่ละประเภทเป็นอย่างไร.....
 เราจะต้องสอนอะไรให้แก่ว่าง

เด็กพิการที่เพี้ยนการจะ สามารถสอนในชั้นเรียนของตน
 มี 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. เด็กพิการที่มีความพิการแต่กำเนิด

เช่น เด็กที่มองไม่เห็นเลย

สิ่งที่เพื่อนครูต้องสอนพิเศษให้เด็กพิเศษ คือ

♥ ฝึกให้เด็กสามารถเคลื่อนไหว
 เคลื่อนที่ไปในที่ต่างๆ ด้วยตนเอง
 อย่างปลอดภัย

- ฝึกนั่งจับเวลาอยู่กับที่
- บางคนชอบกอดมาก คุยหรือไปมา
 โยกหัว หรือโยกเข่าไปกลับ
 ของตนเอง
- บางคนจะพูดไม่ชัดหรือ
- บางคนอาจมีอารมณ์รุนแรง

♥ ฝึกให้เด็ก ใช้ประสาทสัมผัสอื่น ที่เหลืออยู่
 ในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่เด็กปกติเรียนรู้
 จากทงมอง

♥ เตรียมตามพร้อมในการเรียน ตาม เขียน
 โดยใช้อักษรเบรลล์

เด็กที่มองเห็นแต่หูหนวก

สิ่งที่เพื่อนครูต้องสอนพิเศษให้เด็กพิเศษ

♥ เหมือนกับที่สอนเด็กที่มองไม่เห็นเลย
 แต่ในโรงเรียนที่พร้อม เด็กหูหนวกที่ใช้
 แขนงซ้าย และ มือขวาก็มีตัวอักษรขนาดใหญ่
 แทนการใช้อักษรเบรลล์

♥ ฝึกการใช้กตทัศน์ที่เหลือให้เป็นประโยชน์

เด็กที่โตขึ้นไม่ช้า

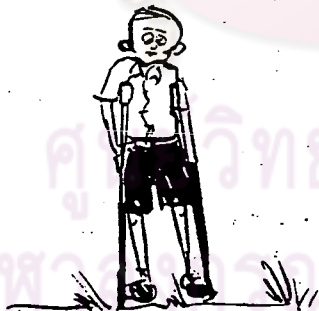

- ไม่ค่อยมีสมาธิในการฟัง
- พูดไม่ชัด เสียงสูงและหยาบ เสียงต่ำ
- มีกิริยาหยาบ
- พูดอ้อแอย อะไรไม่ค่อยได้
- บางคนมีอาการนอนไม่หลับ

สิ่งที่เพื่อนครูต้องสอนเพิ่มเติมให้เป็นพิเศษ คือ

- ♡ ฝึกการฟังเสียง
- ♡ ฝึกการออกเสียง
- ♡ สอนคำศัพท์เพิ่มเติม
- ♡ ฝึกการสนทนาพูดคุย
- ♡ ฝึกให้สังเกตภาพ สัญลักษณ์ ท่าทาง ของผู้ที่คุยด้วย
- ♡ ฝึกการขานชื่อ และการสะกดชื่อ
- (เด็กเพื่อนครูพอจะจำได้)
- ♡ จัดทำสื่อให้สามารถเห็นภาพชัดได้ทันที

เด็กที่เคลื่อนไหว เคลื่อนที่ลำบาก
กำลังเมื่อมีอุปสรรค ไม่สัมพันธ์กัน

- ฝึกกิจวัตรต่างๆ ได้ยากและช้า
- จักกิจวัตรต่างๆ ได้ด้วยความลำบาก ใช้เวลา

สิ่งที่เพื่อนครูต้องช่วยเป็นพิเศษ คือ

- ♡ จัดสถานที่ และท่าเครื่องช่วยในการเคลื่อนไหวที่ไม่ทำกิจกรรมต่างๆ ของเด็ก
- ♡ อำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรม โดยดัดแปลงอุปกรณ์หรือจัดสื่อแยกให้เฉพาะ
- ♡ ให้ความสนใจในการทำกิจกรรมต่างๆ มากกว่าปกติ
- ♡ ฝึกการทรงตัว การเคลื่อนไหว เคลื่อนที่

2. เด็กที่มีความพิการแบบแอบแฝง (หรือแสดงออกไม่ชัดเจน)

เป็นความพิการที่ซ่อนเร้นหรือแสดงออกไม่ชัดเจน จะแสดงออกเมื่อมีสิ่งมากระทบ หรือเมื่อไม่ได้รับ-

- การตอบสนอง

- บางคนอยู่ในห้อง
- มักไม่อดทน ความสนใจสั้น
- ทำความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ได้ช้า
- ลืมนเร็ว - บางคนชอบขโมยสิ่งของ ไม่ฟัง
- ไม่ค่อยมีสมาธิ ออกจากง่าย
- มักพูดไม่ชัดหรือพูดสลับประโยค ไม่ค่อยเป็น
- บางคนใจห่อ ขมขื่นรุนแรง หรือขี้ดุด่า

เด็กที่อารมณ์รุนแรง ใจน้อย ที่ร่ำไห้ เข้ากับเด็กคนอื่นไม่ได้

- โดดแต่ใจ ไม่สนใจความดีของเพื่อนๆ
- ไม่อดทนรอให้ถึงรอบของตน
- ไม่สนใจปฏิบัติตามกติกาข้อตกลง
- อารมณ์ ถ้าด้วยท่าทีแบบ ท่าส่ายของ ทำร้ายคนอื่น
- ทำร้ายตัวเอง มีอาการเจ็บป่วยเมื่อถูกขี้ใจ

สิ่งที่เพื่อนควรต้องช่วยเหลือเป็นพิเศษ คือ

- ปรับงานให้ง่ายขึ้น สั้นลง พยายามปรับหรือปรับสภาพความสำเร็จในการทำงานแต่ทีละครั้ง
- เน้นการทำให้ สิ่งต่างๆ มีความเป็นรูปธรรมสูง
- เน้นการเสริมแรงที่ควบคุมกัน ทั้งที่เป็นสิ่งของรางวัล และ ที่ไม่ผูกพันที่ทางเดิมของครู และ เพื่อน
- ชวนเขียนนิทานที่เด็กจะทำได้ และ ต้องถูกบังคับ

สิ่งที่เพื่อนควรต้องช่วยเหลือเป็นพิเศษ คือ

- คัดลอกสิ่งที่เด็กจะเกิดความสนใจเฉพาะ ทำงานไม่สำเร็จ
- ไม่ปล่อยให้เด็กอยู่คนเดียว และมีโอกาสที่จะทำได้
- คัดลอกสิ่งที่เด็กจะกระทบกระทั่งกับคนอื่น
- ชวนหาทางออกที่เฉพาะ สั้นให้ มีข้อได้มา พบความสำเร็จไม่ช้า
- เน้นการปรับพฤติกรรม

เด็กที่ป่วยเรื้อรังไม่ค่อยดีใจ พุดไม่ชัด
มีลักษณะความคิดของท.ไม่ค่อยได้

- ไม่สามารถเข้าใจความรู้สึกที่ซับซ้อน
- ออกเสียงไม่ชัด
- ทำบทรอบคอบรู้สึกรักใคร่ของผู้อื่นไม่ค่อยได้
- มักเก็บตัว ไม่ค่อยพูดและแสดงออก
ในชั้นเรียน
- บางคนชอบซึม ๆ ใจน้อย

สิ่งที่เพื่อนควรต้องสอนเพิ่มเติมให้เด็ก คือ

- ๑) ฝึกการทบทวนจิตใจในสิ่งต่าง ๆ
- ๒) ฝึกการออกเสียง
- ๓) ฝึกการสนทนาพูดคุย
- ๔) กระตุ้นให้เด็กตอบหรือพูดในเรื่อง
ที่ได้ทำสามารถทำได้
- ๕) เน้นการเสริมแรง การพูด แสดงออก
ที่เฉพาะตัว

เด็กที่มีพัฒนาการล่าช้า หรือผิดปกติ
ในขั้นต้นๆ

- อายและขมขื่นตัวปกติ
- มีพัฒนาการบางอย่างที่ช้ากว่าเพื่อน ๆ ในวัย
เดียวกัน เช่น อารมณ์ของแต่ยังไม่ค่อย
คล่อง ยึดติดกับเล่นคนเดียวไปจนกว่าไม่สนใจ
ยังพูดได้แต่ประโยคสั้น ๆ
- มีพัฒนาการไปในทางที่ผิดปกติ เช่น
  - ออกเสียงผิด
  - ติดตัวเล่นทำกิจวัตรปกติ
- มักเก็บตัว ไม่ค่อยพูดและแสดงออกในชั้นเรียน

สิ่งที่เพื่อนควรต้องช่วยเหลือนำเสนอ คือ

- ๑) ฝึกให้เด็กทำกิจวัตร
- ๒) แก้ไขสิ่งจำเพาะปกติ โดยให้เรียนรู้ใหม่
- ๓) กระตุ้นให้เด็กทำพฤติกรรมที่แม่ใจ
ว่าเด็กทำได้ และเน้นการเสริมแรง
การแสดงออกของเด็ก

5. การสังเกตเพื่อค้นหาเด็กพิการ

เพื่อนครูบางคนอาจได้เด็กพิการที่เห็นได้ชัด ขณะที่เพื่อนครูอีกหลายคนเห็นเด็กเล็กไปใต้โต๊ะ 1-2 สัปดาห์แล้ว จึงเริ่มสังเกตว่ามีเด็กในชั้นของตนมีคุณสมบัติปกติ บางอย่าง

ในการให้หลัง เพื่อนครูควรให้เวลาเด็กเล็ก 1 เดือน ในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ และระหว่างนั้น เธออาจคอยสังเกตว่าเด็กมีพฤติกรรมที่บ่งชี้ว่าจะมีความพิการบางอย่างหรือไม่ ตรวจสอบพื้นที่ที่ห้อยตัวเอง แล้วส่งข้อสันนิษฐานที่เกี่ยวกับตัวเด็กให้คนอื่นฟัง โดยอาศัยแนวทางที่คิดมาบอก หนังสือ "คู่มือการจัดการเรียนร่วม" โดยคณะ อำนวยการโครงการสหกรณ์ศึกษาพิเศษ-ศูนย์พัฒนาศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย พิมพ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 7 การปฏิบัติงาน ครูผู้มีหน้าที่รับผิดชอบด้านการจัดการศึกษาจะต้องร่วมกันศึกษาหลักสูตร ปรับแผนการเรียนการสอนให้เหมาะกับเด็กเป็นรายบุคคล และประสานงานทั้งด้านการเรียนการสอนและวางแผนขอรับบริการพิเศษที่จัดอยู่ภายในโรงเรียนต่อไป

ถึงแม้ว่าจะตัดสินใจส่งต่อ และได้ติดต่อขอรับบริการพิเศษจากผู้เชี่ยวชาญหรือนักวิชาชีพเฉพาะไปแล้วก็ตาม ระหว่างที่รอคำตอบกลับจากผู้เชี่ยวชาญหรือนักวิชาชีพเฉพาะเหล่านั้น ครูต้องไม่ทิ้งเวลาของเด็กไว้ว่างเปล่า แต่ควรปรับปรุงแผนการศึกษาของเด็กเป็นช่วงสั้น ๆ ให้โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการคัดเลือกเบื้องต้นมาพิจารณาประกอบต่อเมื่อทราบแน่นอนว่า เด็กจะต้องรับบริการพิเศษอย่างไรแล้ว ก็จะต้องจัดแผนการเรียนการสอนเป็นรายบุคคลให้ต่อไป และจัดเข้าเรียนชั้นเรียนร่วมต่อไป

1. การคัดเลือกเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น

การสังเกตพฤติกรรมทั่วไป	การตรวจสอบโดยครู	การตรวจสอบโดยนักวิชาชีพเฉพาะ
<p>ครูอาจสังเกตอาการทั่วไปหรือพฤติกรรมที่ผิดปกติของเด็กได้ ดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - เดินงุ่มง่าม ชนและสะดุดวัตถุ - ไม่สนใจในสิ่งที่ต้องใช้สายตา เช่น การเล่นซ่อนหา - มองเห็นสีผิดไปจากปกติ - มักบ่นว่าปวดศีรษะ - คลื่นไส้ อาเจียน ตันตา - มองเห็นเลือนลาง - ก้มศีรษะชิดกับงานหรือของเล่นที่วางอยู่ตรงหน้า - ขาดความสนใจเหม่อลอย - เฝง หรือตา หรือปิดตาข้างหนึ่งเมื่อใช้สายตา - ตาและมือไม่สัมพันธ์กัน - ส่ายปากในเรื่องการใช้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การตรวจขั้นต้น เพื่อทดสอบสายตาของเด็ก โดยครูยืนห่างจากเด็กระยะ 3 เมตร ยกนิ้วชี้ขึ้น 3 นิ้ว แล้วให้เด็กนับ ถ้าเด็กนับไม่ได้ให้เขาชูนิ้วขึ้นเป็นทำเดียวกับท่าน ถ้าเด็กยังทำไม่ได้ทั้งสองอย่างก็หมายความว่าเขามีปัญหาเกี่ยวกับสายตา 2. ใช้ Snellen Chart การวัดสายตาด้วยการใช้อุปกรณ์ Standard Snellen Chart ที่ประกอบด้วยสัญลักษณ์ใหญ่จนกระทั่งเล็ก โดยให้เด็กยืนห่างจาก chart 	<ul style="list-style-type: none"> - จักษุแพทย์ - ผู้เชี่ยวชาญในการประกอบแว่น

การสังเกตพฤติกรรมทั่วไป	การตรวจสอบโดยครู	การตรวจสอบโดย นักวิชาชีพเฉพาะ
<p>บันได ไส้กระดุม ผูก เชือกกรองเทก อ่านและ เขียนหนังสือ เป็นต้น - มีความลำบากในการจำ และแยกแยะสิ่งที่เป็น รูปร่างทางเรขาคณิต</p>	<p>20 ฟุต (6 เมตร) แล้ว อ่านตัวอักษรบน chart ที่ละแถว ถ้าอ่านได้จนถึง แถวที่ 7 แสดงว่า สายตา ปกติ (ให้วัดที่ละข้าง วัดตาขวาและวัดตาซ้าย) ตัวเลขที่รายงานถึงระดับ สายตาจะเป็นเศษ เศษ คือ ระยะที่ผู้ยื่นยื่นห่าง จาก chart ส่วน คือ ระยะทางซึ่งคนตาดียืน ห่างจากคนที่สายตา มองเห็นได้น้อยกว่าปกติ อาจจะเห็นเพียงแถวต้น เช่น ขนาด 20/50, 20/40 หากเด็กอ่านแถวแรก ของในระยะทาง 6 เมตร ไม่เห็นก็ให้เลื่อนไปขีด chart 5 ฟุต (1 เมตร) แล้วให้ลองอ่านอีก หาก ยังอ่านไม่ได้ต้องใช้วิธี การนับนิ้ว (finger count) ในระยะ 1 - 2 ฟุต หากนับไม่ได้ ใช้วิธีโบกมือ (hand movement) หากมอง ไม่เห็นไฟ (percep- tion of light) หากไม่เห็น ไฟเรียกว่า no percep- tion of light (ตามอด สนิท) สำหรับเด็กที่ อ่านหนังสือไม่ออกใช้</p>	

18.

35

การสังเกตพฤติกรรมทั่วไป	การตรวจสอบโดยครู	การตรวจสอบโดย นักวิชาชีพเฉพาะ
	<p>chart เป็นรูปเด็ก หรือ รูปสัตว์แทน</p> <p>3. ในกรณีที่ครูพบว่า เด็ก อ่าน Snellen Chart ได้ ไม่ครบทั้ง 7 แถว ครูอาจ ทดสอบต่อไป เพื่อหา ความผิดปกติของสายตา (ตาสั้น ตายาว ตาเอียง) โดยการให้เด็กมองผ่าน ช่องรูเข็ม (pin hole) ที่มี ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5 มิลลิเมตร ถ้าเด็กมองเห็นได้ดีขึ้น แสดงว่าเด็ก มีความผิดปกติของสายตา ซึ่งแก้ไขได้ด้วยแว่น</p>	

2. การคัดเลือกเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

การสังเกตพฤติกรรมทั่วไป	การตรวจสอบโดยครู	การตรวจสอบโดย นักวิชาชีพเฉพาะ
<p>ครูอาจใช้แบบสำรวจความ พิจารของเด็กประกอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม่ตอบสนองเมื่อเรียก - ไม่พูด ชอบทำท่าใบ้ - พูดไม่ชัด เสียงผิดปกติ - พูดไม่ถูกหลักไวยากรณ์ - ชอบจ้องหน้าผู้ที่พูดด้วย - รู้สึกไวต่อการสั่น สะเทือน และการเคลื่อนไหวรอบตัว - ไม่ชอบร้องเพลง ไม่ชอบ ฟังนิทาน แต่แสดงการ 	<p>ทดสอบโดยใช้เครื่องมือ ซึ่ง กำหนดให้มีระยะห่างระหว่าง แหล่งกำเนิดเสียงและหู ของผู้ถูกทดสอบ 3 ฟุต ทั้ง จะต้องอยู่ในสภาพแวดล้อม ที่เงียบ ตัวอย่างเช่น นาฬิกาปลุกแบบใช้กระดิ่ง ซึ่ง มีความถี่ประมาณ 250 ความดัง 30 เดซิเบล ถ้าหาก เด็กสามารถได้ยินได้แสดงว่า หูยังอยู่ในเกณฑ์ปกติ หรือ มีความบกพร่องเพียงเล็กน้อย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - โสิด ศอ นาสสิกแพทย์ - นักตรวจการได้ยิน - นักแก้ไขการพูด

3. การคัดเลือกเด็กที่บกพร่องทางร่างกายและสุขภาพ
(รายละเอียดเพิ่มเติมอาจศึกษาได้ในภาคผนวกที่ 3)

การสังเกตพฤติกรรมทั่วไป	การตรวจสอบโดยครู	การตรวจสอบโดยนักวิชาชีพเฉพาะ
<p>ครูประจำชั้นสังเกตโดยระมัดระวัง ว่าเด็กคนใดมีความแตกต่างในลักษณะต่อไปนี้อย่างชัดเจนเมื่อเปรียบเทียบกับเด็กในชั้นที่มีอายุใกล้เคียงกัน</p> <p>สภาพบกพร่องทางร่างกาย</p> <ul style="list-style-type: none"> - แสดงความผิดปกติทางร่างกายเป็นที่น่าสังเกต - ปัญหาของการทรงตัว - เท้าบิดผิดปกติ - กระดูกสันหลังโค้งงอ - กลไกเคลื่อนไหวมีปัญหา - ทำเดินคล้ายการไถ (เข้าชิดปลายขาแยกกัน) - สวมรองเท้าขาเหล็กหรือเบอร์ส - สูญเสียการควบคุมกลไกกล้ามเนื้อ หรือการประสานงานของร่างกาย - เดินขากระเผลกหรืออึดอาดเชื่องช้า - อาการเคลื่อนไหวสั้นหรือกระตุก - การทรงตัวของร่างกายทั้งสองข้างไม่สมดุลกัน - ความผิดปกติที่สังเกตเห็นกับหน้าที่การใช้งาน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ดูผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลการทดสอบแต่ละกลุ่มวิชา 2. การทดสอบเพื่อคัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการช่วยเหลือตนเอง อาจใช้แบบประเมินความก้าวหน้าหรือพัฒนาการของวุฒิภาวะทางสังคม (ของโรงพยาบาลราชานุกุล) 3. การทดสอบเพื่อคัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียน อาจใช้แบบประเมินระดับเชาวน์ปัญญาของ Raven Progressive Matrices Set 4. ทดสอบการทำงานของกล้ามเนื้อโดยการเปรียบเทียบเวลา เช่น เปรียบเทียบเวลาในการเดินไปยังสถานที่ต่าง ๆ ของเด็กที่มีปัญหากับเด็กปกติ เด็กที่มีปัญหาจะเดินไปถึงที่หมายได้ช้ากว่า 5. ทดสอบทักษะการช่วยเหลือตนเอง เช่น สวมเสื้อ รองเท้า ถูงู้น้ำ ฯลฯ โดยวิธีจับเวลาเช่นกัน 	<ul style="list-style-type: none"> - แพทย์ - นักจิตวิทยาคลินิก - นักกิจกรรมบำบัด

การสังเกตพฤติกรรมทั่วไป	การตรวจสอบโดยครู	การตรวจสอบโดย นักวิชาชีพเฉพาะ
<p>ตามปกติของระบบ กระดูก กล้ามเนื้อ หรือ ข้อต่อ</p> <p>ปัญหาทางสุขภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีอาการเหนื่อยอ่อนง่าย - ผิดปกติขนาดที่จะเข้า ร่วมกลุ่มเพื่อนไม่ได้ หรือถูกหัวเราะเยาะ กลายเป็นตัวตลก - มักกระสับกระส่าย และ อยู่ไม่สุข - ซักซ้าและขาดความ คล่องแคล่ว - มักจะหายใจขัดหลังการ ออกกำลังกาย - ไอเสียงแห้งบ่อย ๆ มัก บ่นเจ็บหน้าอกภายหลัง การใช้ร่างกายทำงาน - หน้าแดงง่าย มีสีเขียวจาง บนแก้ม ริมฝีปากและ/ หรือปลายนิ้ว - อาการไข้ต่ำ ๆ เป็นหวัด บ่อย ๆ - เกิดชักอย่างกะทันหัน - ขาดสมาธิ หรือขาดความ ตั้งใจแน่นอน - เป็นลมง่าย - บ่นว่าเจ็บภายในแขน ขา และ/หรือข้อต่อ - หัวและกระต่ายน้ำอย่าง เกินกว่าเหตุ 	<p>หมายเหตุ แบบที่ 2-3 ครู ผู้ทำการตรวจสอบจะต้อง ได้รับการอบรมวิธีใช้จากนัก วิชาชีพเฉพาะเสียก่อน</p>	

การสังเกตพฤติกรรม โดยทั่วไป	การตรวจสอบโดยครู	การตรวจสอบโดย นักวิชาชีพเฉพาะ
<ul style="list-style-type: none"> - ทำเดินผิดปกติ - คีรษะโคลงไปมา - ก้าวขึ้นบันได้ด้วยความ ยากลำบาก - ทำขณะยืนผิดปกติ - บ่นปวดหลัง - หกล้มบ่อย ๆ 		

4. การคัดเลือกเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

การสังเกตพฤติกรรมทั่วไป	การตรวจสอบโดยครู	การตรวจสอบโดย นักวิชาชีพเฉพาะ
<p>ครูประจำชั้นสังเกตพฤติ- กรรมของเด็ก* ในชั้นเรียน โดยทั่วไปแล้ว โดยใช้แบบ แสดงความคิดเห็น (บทที่ ๑)</p> <p>ลักษณะปัญหาของเด็ก MR * แบบแสดงความคิดเห็น อาจใช้กับความพิการทุก ประเภทได้</p>	<p>ครูควรพิจารณาผลจากการ เรียน และผลการตรวจ คัดแยกชั้นต้นประกอบกัน ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลการสอบแต่ละ กลุ่มวิชาต่ำกว่าเด็กปกติ 2. การทดสอบเพื่อแยกเด็ก ที่มีปัญหาทางการเรียน ออกจากเด็กปกติใน ชั้นต้น อาจทำได้โดยครู ที่ได้รับการอบรมให้ใช้ แบบทดสอบต่อไปนี้ 	<ul style="list-style-type: none"> - แพทย์ - นักจิตวิทยาคลินิก - นักตรวจการได้ยิน - นักกายภาพบำบัด - นักแก้ไขการพูด

* ในโรงเรียนปกติจะมีเด็กนักเรียนอีกประเภทหนึ่งที่ไม่มีความบกพร่องทางสติปัญญา แต่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ต่ำ หรือมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ทำให้มีปัญหาคือการเรียนการสอน ในบางครั้งครูหรือผู้บริหารไม่เข้าใจจะจัดเด็กเหล่านี้เข้า
ไว้ในกลุ่มเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งตามความเป็นจริงแล้วเด็กเหล่านี้คือเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (L.D.) จะดูราย
ละเอียดได้จากบทบรรณานุกรมที่ 3 หน้า 299

การสังเกตพฤติกรรมทั่วไป	การตรวจสอบโดยครู	การตรวจสอบโดยนักวิชาชีพเฉพาะ
	<p>ก. คู่มือประเมินความสามารถทางเชาวน์ปัญญาสำหรับเด็กอายุ 2 - 15 ปี (ของกองสุขภาพจิต)</p> <p>ข. แบบประเมินระดับเชาวน์ปัญญาของ Raven Progressive Matrices Set (ของศูนย์สุขภาพจิต)</p> <p>ค. แบบประเมินความก้าวหน้าหรือพัฒนาการของวุฒิภาวะทางสังคม (vineland social maturity scale) ของโรงพยาบาลราชานุกูล</p> <p>ง. คู่มือการฝึกการกระตุ้นพัฒนาการในเด็กอายุ 0 - 6 ปี (protage guide to early education) ของโรงพยาบาลราชานุกูล (ดูรายละเอียดจากตอนที่ 2)</p> <p>ทั้งนี้ครูอาจเลือกแบบทดสอบอย่างหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งแบบได้ตามความเหมาะสม</p>	

พฤติกรรมเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (เจตคติ-ใจ-ง
สำหรับชั้นเด็กเล็ก)

การสังเกตพฤติกรรมทั่วไป	พฤติกรรมเชิงลบ
<ul style="list-style-type: none"> - คิดซ้ำๆ เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ซ้ำ - สิ้นเปลือง สิ้นเปลือง - มีพัฒนาการด้อยกว่าเกณฑ์ เช่น รู้จักหนังสือหรือพูดประโยคสั้นๆ ประกอบคำที่เพียง 3-4 คำ หรือเข้าใจได้แต่ประโยคสั้นๆ ที่ละประโยค - พฤติกรรมอารมณ์เยือกเย็นกับเด็ก 2-3 ขวบ ร้องไห้ โดยไม่มีเหตุผล - กบฏ อารมณ์ มีอิทธิพล ฯลฯ - มีพัฒนาการที่ล่าช้ากว่าเกณฑ์ เช่น ขี้กลัว โดดเดี่ยว ไม่โต้ตอบ เล่นคนเดียว ไม่เล่นร่วมกับคนอื่น เล่นคนเดียว ไม่เล่นร่วมกับคนอื่น เล่นคนเดียว ไม่เล่นร่วมกับคนอื่น 	<p>คอยสังเกตและเปรียบเทียบกับวัยทรงพัฒนาการของเด็กปกติ</p>

5. การคัดเลือกเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

ปัญหาสุขภาพทางจิต	การคัดเลือก		
	การสังเกตลักษณะ และพฤติกรรมทั่วไป	การตรวจขั้นต้น ซึ่งครูอาจทำเองได้ (informal test)	การส่งตรวจขั้นต่อไป ซึ่งนักวิชาชีพสาขาอื่นทำ (formal test)
1) ปัญหาพฤติกรรมไม่ สมวัยอันอาจนำไป สู่ความบกพร่องทาง บุคลิกภาพและการ ปรับตัว หากไม่ได้ รับการแก้ไข	<ul style="list-style-type: none"> - หยิบสิ่งที่ไม่ใช่อาหาร เข้าปากหรือกิน - กินอาหารยากหรือเบื่อ อาหาร - กินจุ พร่ำเพรื่อ - อุจจาระปัสสาวะรด เลื้อผ้า - ยังติดขวดนมหรือติ๊ก- ดาและรองไว้ในวัย ทารก - พูดน้อยคำ - พูดไม่เป็นภาษาที่ฟัง เข้าใจ - พูดไม่ชัด - พูดเสียงเบาค่อย - พูดตะกุกตะกักติดอ่าง - พูดหยาบคาย - ไม่ยอมพูดเฉพาะกับ บางคน - ดุดัน - กัดเล็บ - ถอนนม - กัดฟัน - โขกศีรษะ - โยกตัว - เล่นอวัยวะเพศ - เรียบร้อยเกินไป - ติดคนมากเกินไป - เชื่อผู้อื่นมากเกินไป - สมยอม - ตีอวดผิดปกติ 	<ol style="list-style-type: none"> 1) จากการสังเกตลักษณะ และพฤติกรรมดัง ข้อข้างมือ 2) จากการศึกษาประวัติ วิถีการเลี้ยงดู สภาพ แวดล้อมทางบ้าน ครอบครัว รวมทั้ง การเยี่ยมบ้านเพื่อ สังเกตลักษณะสม- พันธภาพที่บ้าน 3) ดูผลการเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - จิตแพทย์เด็ก - จิตแพทย์ทั่วไป - นักจิตวิทยา - กุมารแพทย์ - พยาบาลจิตเวช - นักสังคมสงเคราะห์ ทางจิตเวช - นักกิจกรรมบำบัด

26.

44

ปัญหาสุขภาพทางจิต	การคัดเลือก		
	การสังเกตลักษณะ และพฤติกรรมทั่วไป	การตรวจคัดกรอง ซึ่งครูอาจทำเองได้ (informal test)	การส่งตรวจฉบับต่อไป ซึ่งนักวิชาชีพสาขาอื่นทำ (formal test)
	<ul style="list-style-type: none"> - สนนิตปกติ - หงอยเหงาเศร้าซึม - ไม่ยอมช่วยตัวเองใน สิ่งที่ควรทำได้ - พัฒนาการต่างๆ ที่ เคยทำได้แต่กลับถดถอย หลังกลับสู่วัยที่น้อยลง - ชอบพึ่งพาผู้อื่น - ไม่กล้าแสดงตนเอง หรือแสดงความคิดเห็น - ขาดความเชื่อมั่นหรือ ภาคภูมิใจในตนเอง - ท้อแท้สิ้นหวังหมด กำลังใจ หงอยเหงา - อาย หลบ หลาดกลัว - แยกตัวเองไม่เข้ากลุ่ม - รู้สึกว่าตัวเองเป็นด้อย - เรียกร้องความสนใจ - บิดเบือนความคิดให้ผู้อื่น - ไม่ยอมรับผิด - กลัวโรงเรียนหรือไม่ อยากมาโรงเรียน - อารมณ์หวั่นไหวง่าย - ต่อสิ่งเร้า การถูกวิ- จารณ์หรือต่อการ เปลี่ยนแปลงสภาพ สิ่งแวดล้อม - ระแวง - ยึดติดย้ำกัก - ก้าวร้าว - ต่อด้านสังคมด้วยวิธี ต่าง ๆ 		

ปัญหาสุขภาพทางจิต	การคัดเลือก		
	การสังเกตลักษณะ และพฤติกรรมทั่วไป	การตรวจขั้นต้น ซึ่งครูอาจทำเองได้ (informal test)	การส่งตรวจขั้นต่อไป ซึ่งนักวิชาชีพสาขาอื่นทำ (formal test)
2) ความผิดปกติทาง ความประพฤติที่เป็น ปัญหา เช่น ไม่เข้า ร่วมกิจกรรม หรือ มีปฏิกริยาต่อต้าน เป็นต้น	<ul style="list-style-type: none"> - คือมีียบ (เช่น ทำเป็น ไม่รู้ไม่รู้ ทำเป็นไม่ได้ ยีน ทำเป็นลืม เพื่อเอา ชนะต่ออีก) - มีความประพฤติ จิตใจ การแต่งกายและรท- บาท ไม่สมกับเพศ ของตนเองตามพัฒนา- การของวัย - รู้สึกว่าตนเองมีปม ด้อยหรือปมเด่น - ผ่าฝืนไม่เคารพกฎระ- เบียบระงระหมู่คณะ - ละเมิดสิทธิผู้อื่น - ก้าวร้าวทั้งด้วยการ กระทำและวาจา - คือดิ่งคู่อีก - มักก่อระทะเลาะวิวาท - วางเรื่อง - ต้องการความยอมรับ จากผู้อื่น - ออกไลน์ต่อการถูก ย้ายไม่ค่อยได้ - ไม่ยอมรับผิด - ไม่เป็นมิตรนอกจาก กับรุ่นพวกของตน - อาผลพยกบท - เกาะกระรอนมาผิด - ก่อให้เกิดหรือได้รับ อุบัติเหตุตบอย ๆ - ก่อวินาศกรรม จาร- กรรมหรืออาชญา- กรรมต่าง ๆ 	<ol style="list-style-type: none"> 1) โดยการสังเกต ลักษณะและพฤติ- กรรมดังกล่าวใน ห้องซ้ายมือ 2) โดยดูผลการเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - จิตแพทย์เด็กและ วัยรุ่น - จิตแพทย์ทั่วไป - กุมารแพทย์ - นักจิตวิทยา - นักสังคมสงเคราะห์ ทางจิตเวชหรือทาง การแพทย์ - นักอาชีวบำบัดและ กิจกรรมบำบัด

ลักษณะปัญหา (แสดงออก)	การคัดเลือก		
	การสังเกตลักษณะ และพฤติกรรมทั่วไป	การตรวจขั้นต้น ซึ่งกรอจัดทำเองได้ (informal test)	การส่งตรวจขั้นต่อไป ซึ่งนักวิชาชีพสาขาอื่นทำ (formal test)
3) ความผิดปกติทาง อารมณ์และอาการ ทางประสาท	<ul style="list-style-type: none"> - ลักเล็กรโมยน้อย - พุดปิด - ใส่ร้ายป้ายสีผู้อื่น - หนีการเรียน - หนีออกจากบ้าน - กระทำผิดเรื่องเพศ - ใช้สารเสพติดต่าง ๆ - ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ ไม่ดีหรือต่อยลง 	1) โดยการสังเกตลักษณะ และพฤติกรรมตรง- กล่าวในช่องซ้ายมือ 2) โดยดูผลการเรียนที่ ต่อยลง	<ul style="list-style-type: none"> - จิตแพทย์เด็ก - กุมารแพทย์ - นักจิตวิทยา - นักอาชีวบำบัดและกิจ- กรรมบำบัด

ปัญหาสุขภาพทางจิต	การคัดเลือก		
	การสังเกตลักษณะ และพฤติกรรมทั่วไป	การตรวจขั้นต้น ซึ่งกรอจัดทำเองได้ (informal test)	การส่งตรวจขั้นต่อไป ซึ่งนักวิชาชีพสาขาอื่นทำ (formal test)
	<ul style="list-style-type: none"> - กลัวโรงเรียน - ความเอาใจใส่และสมถะ ต่อการเรียนลดลง - ผลการเรียนด้อยลง - ขาดความเชื่อมั่นใน ตัวเอง - คิดผู้ใดผู้หนึ่งมากเป็นพิเศษ - ตัดสินใจอะไรไม่ได้ - หัวทิ่ม หมดหวัง - พะวังกังแค้นตัวเอง - ติโพยติพาย - ตื่นเต้นง่าย - เก็บกดซ่อนเร้นความรู้สึก - คิดอ้าง - ฝันร้าย - นอนละเมอ - หลับยาก - พูดเพ้อเจ้อ - ย้ำคิดย้ำทำ - อ่อนเพลียไม่มีแรง - เหนื่อยง่าย - รับประทานอาหาร - กลืนไม่ลง - หายใจไม่เต็มอึด - จุกในคอ - แน่นหน้าอก - ถอนหายใจ - กระตุกหรือเกร็งตาม ส่วนต่างๆ ของร่าง- 		

ปัญหาสุขภาพทางจิต	การคัดเลือก		
	การสังเกตลักษณะ และพฤติกรรมทั่วไป	การตรวจขั้นต้น ซึ่งครูอาจทำเองได้ :(informal test)	การส่งตรวจขั้นต่อไป ซึ่งนักวิชาชีพสาขาอื่นทำ (formal test)
<p>4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน</p>	<p>กาย เช่น หน้า ตา จมูก คอ ไหล่ แขนขา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ท่าเสยงในจมูกหรือในคอซ้ำ ๆ ซาก ๆ - เวียนหัว หน้ามืด - ปวดหัว - ปวดท้อง - ปวดข้อ - ปวดแขนขา - ชาติตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย - ดุดัน - กัดเล็บ - กัดริมฝีปาก - ถอนนม - แทะเกาจนอาจเป็นผื่นแผลตามตัว - ปัสสาวะอุจจาระบ่อยหรือราด - ปัสสาวะรดที่นอน <p>1) การใช้ภาษาและคำพูด</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม่พัฒนาหรือซ้ำกรวย - วากวนสับสน - ซ้ำแล้วซ้ำเล่าในคำหรือข้อความเดียวกัน - เสื่อมถอยกว่าที่เคย - จับใจความไม่ได้หรือไม่สัมพันธ์กับเหตุการณ์ <p>2) การรับรู้เสียไป เช่น เกี่ยวกับวัน เวลา</p>	<p>1) โดยการสังเกตลักษณะและพฤติกรรมดังกล่าวในช่องซ้ายมือ</p> <p>2) โดยดูผลการเรียนที่ด้อยลง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - จิตแพทย์เด็ก - กุมารแพทย์ - นักจิตวิทยา - นักอาชีวบำบัดและกิจกรรมบำบัด

ปัญหาสุขภาพจิต	การคัดเลือก		
	การสังเกตลักษณะ และพฤติกรรม ทั่วไป	การตรวจคัด ซึ่งตรวจเองได้ (informal test)	การส่งตรวจส่งต่อไป ซึ่งนักวิชาชีพสาขาอื่น ทำ (formal test)
	<p>สถานที่ และบุคคล หรือการเห็น การได้ ยิน ได้กลิ่น รุ้รส ต่าง ๆ</p> <p>3) ความคิดอ่านที่แปลก ไม่ตรงร่องรอยและ ไม่เป็นจริง</p> <p>4) แยกตนจากสังคม และสิ่งแวดล้อม เช่น ไม่สบตาคนอื่น ไม่ ยิ้มด้วย ไม่ชอบอยู่ หรือทำกิจกรรมร่วม กับผู้อื่น</p> <p>5) ความคิดและการกระทำต่าง ๆ หมกมุ่น วนเวียนอยู่แต่ใน ตนเองโดยไม่สัมพันธ์ กับสิ่งแวดล้อม</p> <p>6) มีการกระทำหรือ ทำทางซ้ำ ๆ แบบ เดียวกันคล้ายเล่น กับตัวเอง เช่น โยก ตัว ปีนมือ กระพือ นิ้ว ยึดนิ้วหัวแม่มือ เข้าปาก เป็นต้น</p> <p>7) มีความอ่อนไหวต่อ สิ่งเร้าหรือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นรอบ ตัวได้ง่าย แต่ปฏิกิริยา ที่เกิดขึ้นดูไม่เหมาะสม</p>		

ปัญหาสุขภาพจิต	การคัดเลือก		
	การสังเกตลักษณะ และพฤติกรรม ทั่วไป	การตรวจนับค้น ซึ่งครูอาจทำเองได้ (informal test)	การส่งตรวจนับค่อไป ซึ่งนักวิชาชีพสาขาอื่น ทำ (formal test)
	8) มีความบกพร่อง ทางอารมณ์ในการ สัมพันธ์กับผู้อื่น 9) สติปัญญาและทักษะ ในด้านต่าง ๆ อาจ เสื่อมลงกว่าเดิมก็ได้ หรือบางอย่างอาจดี กว่าอย่างอื่นก็ได้ 10) มีความวิตกกังวล อย่างกะทันหันมาก เกินไปอย่างไม่สม- เหตุสมผล 11) มีการเคลื่อนไหว อริยาบทมากหรือน้อย ผิดปกติ 12) ผลการเรียนด้อย ลงกว่าเดิม		

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลักษณะที่ผิดปกติและพฤติกรรมซึ่งอาจสังเกตเห็นได้

1. **เกี่ยวกับการเรียนรู้โดยตรง** ความสามารถในวิชาบางอย่างที่เรียนมีความด้อยต่ำกว่าชั้นที่ตนกำลังเรียนอยู่ประมาณ 1-1½ ชั้นสำหรับ 3 ปีแรก และประมาณ 2 ชั้นขึ้นไป สำหรับการเรียนในระดับสูงกว่า 3 ปีขึ้นไป หรือต่ำกว่าเมื่อเทียบกับระดับความสามารถทางสติปัญญาอันแท้จริงของเขา/และระดับความสามารถของเพื่อนในชั้นเดียวกันหรือวัยเดียวกัน/และความสามารถของเขเองในการเรียนรู้วิชาอื่น ๆ

ตัวอย่างเด็กที่บกพร่องเฉพาะด้านการอ่าน เขียน มีข้อสังเกตดังนี้

ก. ระดับสติปัญญาโดยการทดสอบด้วยวิธีที่เหมาะสมกับความสามารถของเขอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยหรือเหนือเกณฑ์เฉลี่ย

ข. ความสามารถในการอ่าน คือ การจำตัวอักษร จำการผสมตัวเป็นคำ และเข้าใจข้อความที่อ่านได้น้อยกว่าวัยและระดับชั้นเรียนทั้ง ๆ ที่หูและตามีสรรพภาพปกติ รวมทั้งการพูดและใช้ถ้อยคำที่ปกติ

ค. ความสามารถเข้าใจจากการฟังดีกว่าเข้าใจจากการอ่านและอยู่ในระดับปกติสมวัยและสมชั้นที่เรียน

- ง. - เขียน อ่าน หรือสะกดตัวผิด
- เขียนหรืออ่านตัวอักษรหรือคำกลับที่กัน
- เขียนหนังสือตามคำบอกไม่ถูกต้อง
- อ่านออกเสียงหรือผสมตัวอักษรจากการฟังไม่ถูกต้อง
- เขียนหรืออ่านอักษรบางตัวตกหล่น
- อ่านออกเสียงคำ 2 คำที่สะกดคล้ายกันเหมือนเป็นคำเดียวกัน
- จำอักษรหรือคำต่าง ๆ ที่เรียงกันอยู่ได้ไม่นานก็ลืม
- บกพร่องการรับรู้ทิศทางซ้าย - ขวา
- เขียนลายมืออ่านยาก

2. **พฤติกรรมที่อาจพบร่วมด้วยกัน** (เรียกว่า attentional deficit disorder ซึ่งถ้ามี learning disabilities ด้วยก็เรียกรวมว่า minimal cerebral dysfunction syndrome)

- ขาดความสนใจหรือความตั้งใจในสิ่งที่จำเพาะเจาะจง
- ช่วงสมาธิสั้น
- เปลี่ยนความสนใจง่าย วอกแวก
- ความคิดและอารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย
- ฉุนเฉียวทะลุง่าย
- มีความอดทนต่อการรอคอยน้อย
- ทำอะไรรุนแรงอย่างไม่มีเหตุผลไม่ถูกกาลเทศะ

- ความคุ้มครองไม่คอยอยู่ หุนหันพลันแล่น ทนต่อการถูกขู่ข่มไม่คอยไหว
- ดึงดึง ควบคุมตัวเองไม่อยู่
- ก่อความวุ่นวาย การเรียน หรือกิจกรรมของกลุ่ม
- ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนได้ยาก
- ชอบยุ่ง หรือสนใจกับเรื่องของคนอื่นมากกว่าเรื่องที่ตัวเองควรทำ
- ล้ามากในการปรับตัวให้เข้ากับสังคม
- อยู่ไม่นิ่ง มักทำอะไรสะเปะสะปะไม่เป็นเรื่องเป็นราว
- ทำอะไรค่อนข้างช้า งุ่มง่ามเฉอะชะ
- เล่นเลื้อย สะเปะปะ ชุ่มช้ำ
- มีการเคลื่อนไหวหรือทำอะไรช้า ๆ อย่างไม่มีจุดมุ่งหมาย
- คิดอะไรช้า ๆ หรือฟุ้งซ่าน
- มีความล้ามากในการเรียนรู้หรือเข้าใจด้านนามธรรม
- เชื่องช้าโดยเฉพาะในการใช้สมองหัดคิดหรือการเรียนรู้
- บทพร้องทวงถามการคำนวณ
- จำรูปร่างหรือแบบฉบับได้ไม่ดี
- การรับรู้แบบฉบับได้ไม่ดี
- การรับรู้เกี่ยวกับความกว้างยาวลึกไม่ดี
- การเคลื่อนไหวอาจไม่มั่นคง มีการสั่นหรือแกว่งผิดปกติ
- การมองเห็นกับการเคลื่อนไหวมีการผสมผสานรวมกันไม่ดี

ภาวะที่คล้ายคลึงกันซึ่งต้องแยกออก

1. เด็กที่มีพยาธิสภาพของร่างกาย
2. เด็กที่มีพยาธิสภาพทางสมองส่วนใหญ่
3. เด็กที่ถูกทอดทิ้งหรือขาดการสนองความต้องการทางอารมณ์และการเรียนรู้
4. เด็กที่มีปัญหาสุขภาพจิตทำให้การรับรู้ทางด้านอารมณ์และสังคมไม่เหมาะสม
5. สภาพสิ่งแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวยต่อพัฒนาการทำให้มีปัญหาด้านพฤติกรรม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

35.

6. หลักการจัดการเรียนการสอน แบบเรียนร่วม
 ต้องทำอย่างไรบ้าง

ครูชั้นเด็กเล็กที่มีเด็กพิการมาเรียนร่วมกับชั้น
 ในเวลาเดียวกัน ขณะอยู่ในชั้นเรียน นั่นคือ
 หนึ่งที่ในการสอนเด็กปกติ และ
 หนึ่งที่ในการสอนเด็กพิการ

ดังนั้น ในครอบครัวเด็กพิการให้เด็กพิการ ซึ่งต้องเกี่ยวข้องกับครอบครัวเด็กปกติด้วย
ซึ่งครูสามารถไปพร้อมๆ กันได้ โดยขอความช่วยเหลือ และเทคนิคต่อไปนี้

ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ครูควรทำดังนี้

1. เน้นการฝึกให้เด็กทั่วไปและแม่ของเด็กพิการที่มีความสามารถทำกิจกรรมประจำวันต่างๆ
2. พยายามให้มีความรักและความเอาใจใส่แก่เด็กทุกคน ผู้ที่ช่วยเหลือ โดยอธิบายให้เด็กเข้าใจ เมื่อจำเป็น ต้องยกเว้นบางเรื่องสำหรับเด็กพิการ
3. จัดกิจกรรม เช่น เล่นเกม เล่นกีฬา กีฬาสำหรับเด็ก ปกติเข้าใจ และยอมรับ รวมทั้งรู้วิธีปฏิบัติต่อเด็กพิการ
4. พยายามหาโอกาสให้เด็กพิการได้มีโอกาสช่วยเหลือเด็กปกติบ้าง

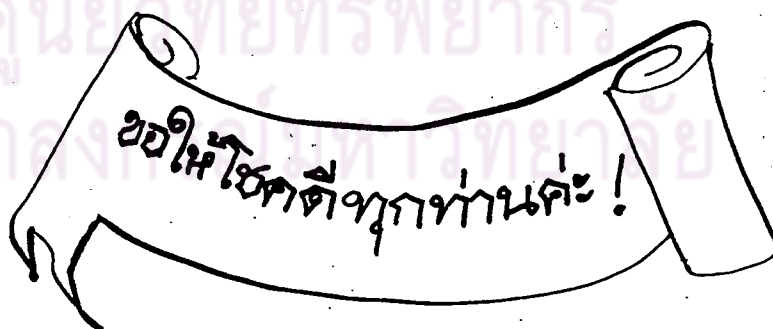
เพื่อครูที่สนใจศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการศึกษาเด็กปกติให้แม่ในบทบาทหน้าที่ของตน
โปรดดู เอกสารประกอบการใช้รูปเล่ม ๗ เล่ม 1 ตามชั้นของวัยให้โรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพ

เพื่อครูที่สนใจศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการศึกษาช่วยให้อ่านปกติเข้าใจและยอมรับเพิ่มเติม
โปรดดู เอกสารประกอบการใช้รูปเล่ม ๗ เล่ม 2 การตั้งความสัมพันธภาพระหว่าง
เด็กพิการกับเด็กปกติ

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิการ ครูควรมีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

หลักปฏิบัติ

1. ปฏิบัติต่อเด็กพิการให้เต็มปกติ ให้มากที่สุด จะช่วยเสริมหรือขยายวินัยให้
เด่นชัดขึ้นเป็นจริง ๆ เท่านั้น
2. ส่งเสริมและสอนให้วัดที่ใช้ความสามารรถที่อื่น ๆ ที่ไม่ใช่เพื่อขัดแย้งกันแต่
ก็พร้อม พยายามไปกับกรรมวิธีที่ใช้ใช้ความสามารรถที่เหลืออยู่
3. ปรับเปลี่ยนของประกอบต่าง ๆ ในการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้เด็กมีโอกาส
ประสบความสำเร็จในการเรียนมากขึ้น
4. ห่อหุ้มเสริม และ / หรือ แก้ไขสิ่งที่เด็กบกพร่องหรือเรียนรู้ผิดชอบเป็นระบบ
5. ใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรมของแบบสม่ำเสมอ

คณะผู้จัดทำ

รองศาสตราจารย์ ดร. ทิศนา แอมมณี	อาจารย์ที่ปรึกษา
อาจารย์ พัทธ ภาสบุตร	อาจารย์ที่ปรึกษา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เบญจา ชลธารันนท์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ละออ ชุตติกร	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิรมล ชัยตสาห์กิจ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ ประชุม ลำดับวงศ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ นิรัชรินทร์ ชำนาญกิจ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ พินิจ สุทธิแป้น	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ศรินทร์ วิกษะสิรินันท์	เรื่อง
บุญช่วย ส้อบุตร	ภาพและรูปเล่ม
ปัทมา กัทรางกูร	ภาพและรูปเล่ม
ดาณี สุทธิศาสนกุล	ภาพและรูปเล่ม
จำเนียร รัตนพันธ์	ช่วยเรื่องและเขียนคำพูด
ชนาธิป นรกุล	ธุรการ
นวลจิตต์ เขียวกิตติพงษ์	ธุรการ
เรขา ทองคัม	ธุรการ
อรุณี สัตยภัคติกุล	ธุรการ
ดวงสมร จิระนะกร	ธุรการ

คู่มือการใช้

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม

สำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

เล่ม 3

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
1-2 สัปดาห์แรกของ การเรียนร่วม

จะเริ่มต้นอย่างไร ?

ครูก็มีเอกสารดังหลัก คือ ใบรื้อจากและสวณตั้งพิจารณาข้อต่อตัวก่อนเปิดเทอม
อาจจะไม่หนักใจมากนักเมื่อเปิดเทอม แต่ครูส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยเริ่มสอนทั้งเด็กพิการและ
เด็กปกติ พร้อมกันใน วันเปิดเทอมหาวันแรก และมักจะสับสน จนมอง ไม่รู้จะเริ่มต้นสอนใคร
ดังนั้น รูปแบบนี้จึงขอแนะนำหลักและวิธีการ ดังนี้

หลัก

1. พยายามดูแลเด็กปกติให้ดีกว่าเดิม โดยขอให้เด็กพิการเข้าร่วมกิจกรรมกับเพื่อน ๆ
หรือเล่นรอบเล่นที่ครูเตรียมไว้ให้ แต่อย่าเพิ่งพยายามแก้ไขข้อบกพร่อง
เฉพาะตัวที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายกับตัวเขาเอง (หมายเหตุ การแก้ไขเด็กพิการด้วยวิธี
และการวางแผนอย่างเป็นระบบ ซึ่งเราจะทำใ้เด็กดีก่อนเมื่อ เริ่มเรียนรวมกันแล้ว)

2. สลับผสมแก้ไขให้ถูกต้องของระหว่างเด็กปกติกับเด็กพิการ (หมายเหตุ เมื่อเด็กปกติและ
เด็กพิการแก้ไข และรู้ว่าจะปรับเปลี่ยนอย่างไร ก็ขอช่วยให้นักเรียนสามารถ
ทำได้ดี)

3. เก็บข้อมูลเกี่ยวกับเด็กพิการให้มากที่สุด (หมายเหตุ ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กพิการจะเป็นสิ่งที่
บอกเราว่า เด็กจะต้องทำอะไรบ้าง และทำอะไรบ้างก็จะต้องมีไว้)

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนะนำวิชา

ขั้นแรก สรรพวงเงาใจระสรวบเด็กติดกับเด็กปกติ

ที่เด็กของเรามีทศมิตรที่เห็นได้ชัด ซึ่งเริ่มๆ เด็กปกติจะเดินๆ ไม่รู้หันคอ
เราต้องแนะนำให้รู้จักกัน ให้ใจกันและกันก่อนตั้งแต่เข้ามาแรก โดยทำกิจกรรมที่ช่วยให้
เด็กปกติเข้าใจถึงความรู้สึกของผู้อื่นที่ผิดปกติ โดยอาจทำตามลำดับ ดังนี้

1. พาเด็กพิการไปฝากเลี้ยงสุนัขหรือขี้หมู ๑ ตัว ๑

ประมาณ 15 นาที โดยหาหมาแมวของเล่นง่ายๆ 2-3 อย่างให้ไว้ด้วย

2. พูดถึงเรื่องกับเด็ก ๆ ในห้องว่า "เด็ก ๆ มีเพื่อนใหม่อีกคนหนึ่ง เขาเป็น

เด็กหูพิการ (หูตึง) อายุ 5 (6) ขวบเท่ากันกับเด็ก ๆ ของคุณ คุณเคยเล่นกับ
เด็ก ๆ ... เขาเขาของไม่เล่น (ไม่คุยได้ยิน, ๑๓๖) ของไม่เล่น (ไม่โต้ตอบ, ๑๓๖)
เป็นยังไง เด็ก ๆ ของคุณจะพูดว่า "ทำไมไม่พูดกับเด็ก ๆ ของเล่นมาจ้ะ
คุณครูพาไปเล่น" ซึ่งเพื่อนครูเลือกเด็ก ๆ เขาควรประกอบการใช้รูปแบบเล่ม 2 ค่ะ

3.

เมื่อเล่นเกมเครื่องแก้ว ให้มีบทบาทหรือสิ่งของต่าง ๆ
โดยที่มองไม่เห็น (เช่น ไม้ค้อน, ฯลฯ) และช่วยกันสรุปถึงสิ่งที่ถูกและผิดบนเวทีชาติ
กรณีนี้คือเด็กพิการ ทางมองเห็นในเด็กของห้อง

3. จากนั้น ไปปรับใช้วิธีการสอนแบบที่เรารู้จักกันมานานๆ และ เริ่มทำกิจกรรม ดังนี้
ร่วมกับเพื่อน เด็กปกติ ตลอดจนเพื่อนที่พิการ ทั้งนี้อาจเลือกเด็กที่ดูเป็นผู้นำ และช่วยช่วยเหลือ
ผู้ที่เป็นผู้เรียนคอยช่วยเหลือเด็กพิการในระยะแรก ๆ. ตั้ง 1-2 คน แล้วจึงพยายามให้เด็กอื่นๆ
ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการเล่น และทำกิจกรรมกับเด็กพิการ เพิ่มจากขั้นที่คร่ำครึ

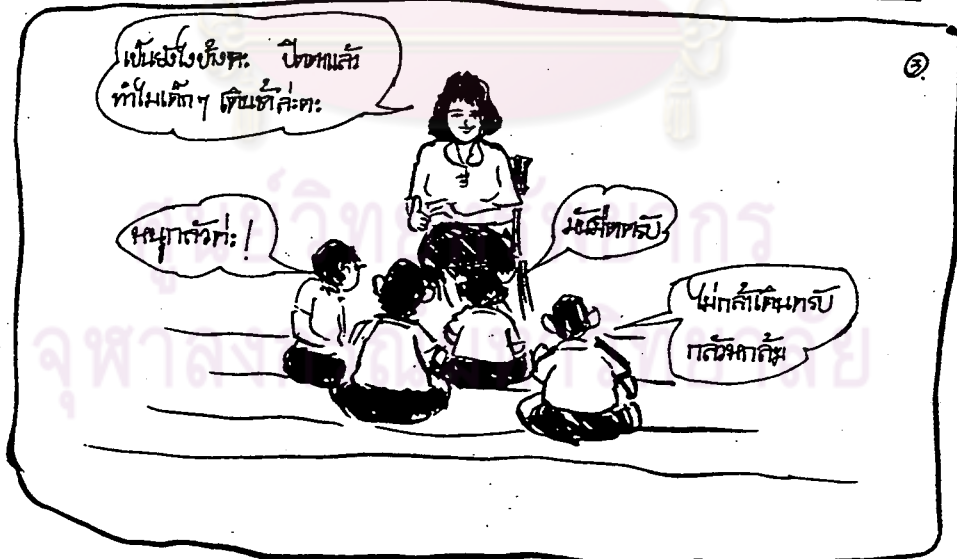
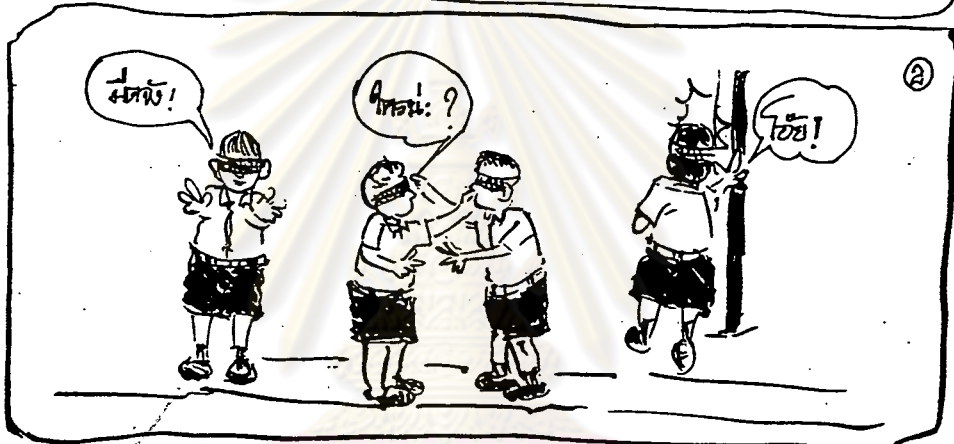
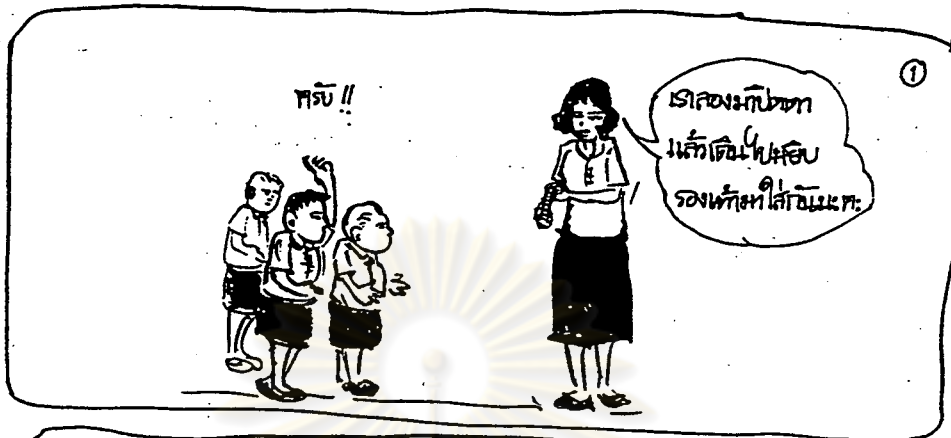
เราต้องสำรวจแม่ทัพ ตัวของ เด็กพิการ และเด็กปกติ ในการปรับตัวให้มากขึ้น
อย่าเร่ร่อนปล่อยไปปล่อยมาเสียใจไป!

4. เมื่อ 1-2 สัปดาห์แรกนี้ เราอาจทำกิจกรรมให้เด็กๆ ได้สัมผัสกับทิวทัศน์
ของสิ่งที่พิการซ้ำอีกหลาย ๆ ครั้ง และค่อยๆ สอนสอดแทรก วิถีชีวิตของเด็กที่พิการ
โดยแยกเด็กพิการออกไปก่อน แล้วจึงไปรับเด็กพิการกลับมาทำกิจกรรมอื่นๆ ร่วมกับเด็กปกติ
ตลอดทั้งวันที่เหลือ เมื่อทำกิจกรรม "เข้าใจเพื่อนที่พิการ" นี้เสร็จแล้ว

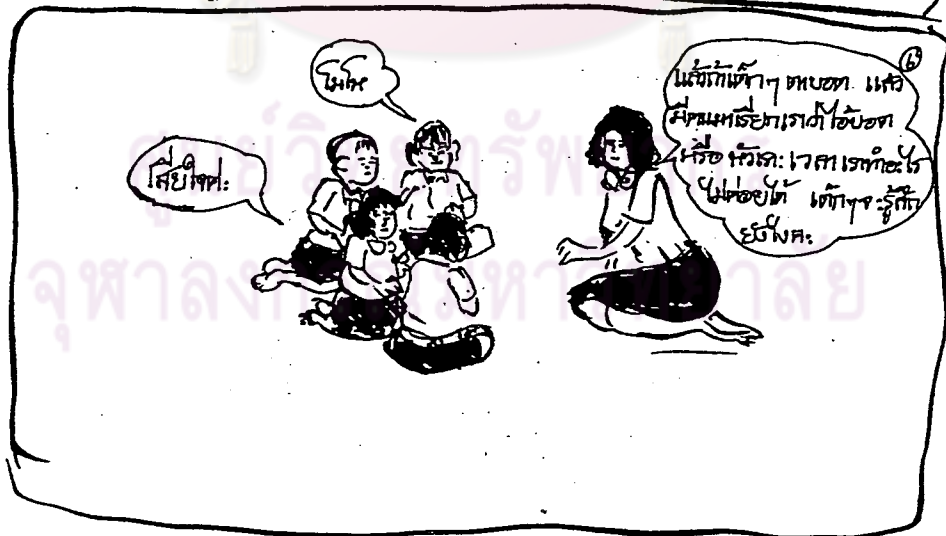
เมื่อเด็กพิการ และเด็กปกติเข้ากันได้ดีแล้ว ขณะที่เราจัด กิจกรรม
"เข้าใจเพื่อนที่พิการ" นี้ เราจะไม่ต้องเอาเด็กพิการออกไปอีกจนกว่าจะพอใจ แต่ให้
อยู่ด้วยกัน และฝึกวิถีชีวิตต่อกันอย่างเหมาะสมไปทั่วทั้งวันและก็ได้ดี:

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.

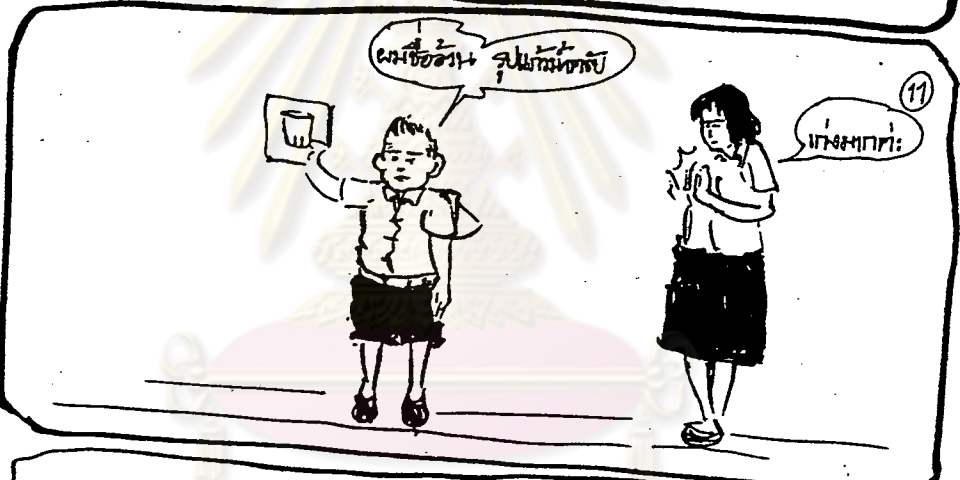
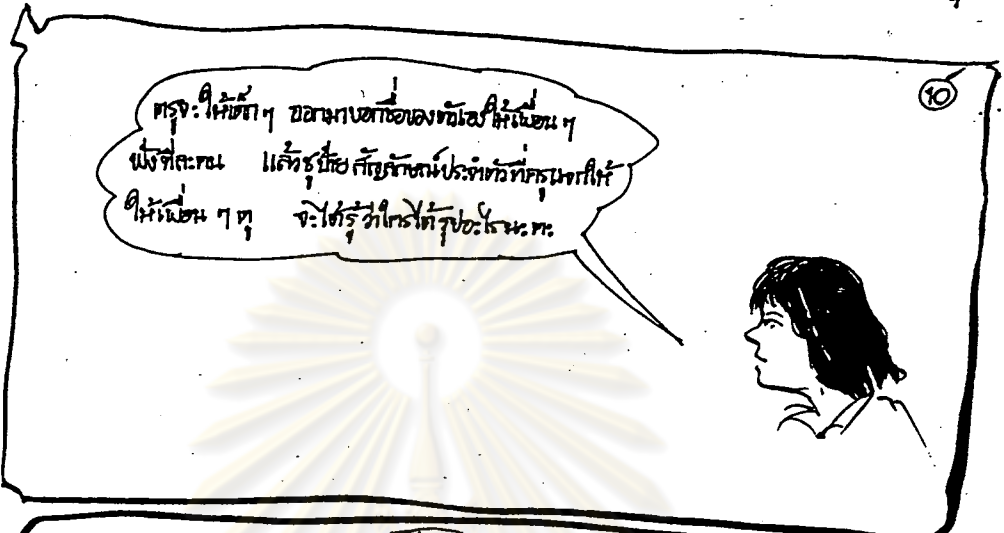
5

7

ขั้นที่สอง ชวนให้ทำกิจกรรมร่วมกับเด็กปกติ โดยไม่เคี้ยวข้าว
 เมื่อเด็กรู้จักและเข้าใจกันและกันแล้ว เราก็ให้เด็กปกติทำกิจกรรมต่าง ๆ ไป
 ตามแผนการจัดประสบการณ์ตามปกติ และชวนเด็กพิการให้ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ
 ในกิจกรรมที่เด็กพอทำได้ หรือให้ทำกิจกรรมอื่นที่เราเตรียมไว้ให้ เช่น เล่นของเล่นง่าย ๆ
 ระบายสี ฯลฯ ถ้ากิจกรรมที่เด็กปกติทำยากเกินไปสำหรับเด็กคนนั้น
 ถ้าเด็กพิการไม่สนใจหรือทำเพียงคนเดียวก็เมื่อ อย่าเคี้ยวข้าว ลองชวนทำกิจกรรม
 อื่น ถ้าเด็กไม่ยอมทำและอยากจะทำนอกห้องเรียนบ้าง ควรผ่อนผันตามใจเด็ก ตาม
 เท่าที่เด็กไม่ทำร้ายตัวของหรือทำร้ายใคร ดึงโน้มน้าวการนี้ตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างการบันทึกข้อมูลลงในสมุดบันทึกพัฒนาการของเด็กพิการ

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไป

วันเดือนปีเกิด... 14 มีนาคม 2529... สถานที่เกิด... โรงพยาบาลกระบี่
 ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่... 10... ซอย/หมู่ที่... 2... ถนน...
 ตำบล/แขวง... เขาตราม... อำเภอ/เขต... เมืองกระบี่
 จังหวัด... กระบี่... รหัสไปรษณีย์... 81000... โทรศัพท์...
 จำนวนพี่น้อง... 3... คน ชาย... คน หญิง... 2... คน เป็นบุตรคนที่ 3
 บิดา มารดา ผู้ปกครอง
 (ถ้ามีอาชีพตามตาราง)

ชื่อ-นามสกุล นาย เวียน ใจดี นาง จันทร์ ใจดี
 อายุ 31 ปี 35 ปี
 ที่อยู่ บ้านเลขที่-ซอย/หมู่ที่ 10 หมู่ 2 10 หมู่ 2

ถนน
 ตำบล/แขวง... เขาตราม... เขาตราม...
 อำเภอ/เขต... เมืองกระบี่... เมืองกระบี่...
 จังหวัด... กระบี่... กระบี่...
 โทรศัพท์

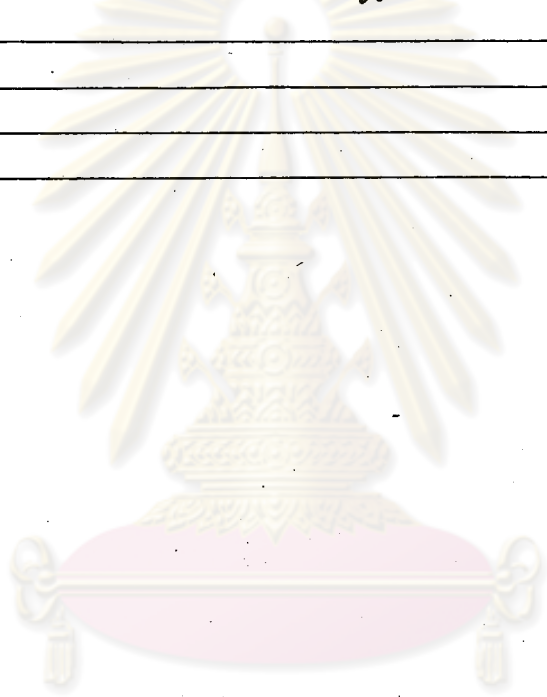
ที่ทำงาน
 ซอย/หมู่ที่
 ถนน
 ตำบล/แขวง
 อำเภอ/เขต
 จังหวัด
 โทรศัพท์

สถานภาพสมรส... สมรส... สมรส...
 อาชีพ... ทำนา... ทำนา...
 การศึกษา... ประถมศึกษาปีที่ 4... ประถมศึกษาปีที่ 4

อื่นๆ

ตอนที่ 2 : ลักษณะความบกพร่องของเด็ก (สาเหตุ การคิดแยกเบื้องต้น การตรวจวินิจฉัย การดูแลรักษา การให้ความช่วยเหลืออื่นๆ)

พูดไม่ชัด และการใช้กลายเสียงต่างๆ ไม่ประสานกัน ควรใช้โปรแกรมทดสอบ DDST
และคู่มือการประเมินความสามารถทางภาษาในวัยเด็ก โดยคำแนะนำของนักภาษาศาสตร์และจากกรุงเทพฯ
พบว่า เด็กมีพัฒนาการระดับผิดปกติ และระดับเข่าขวั้นน้อยตามเส้น (T.๑ ๗1-๗๙)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พัฒนาการด้านร่างกาย

	544	ท่าได้	
		ตั้งต้นบก	1/253..
		เริ่มฝึก	ท่าได้
ข. การเคลื่อนไหว/การเคลื่อนที่ (กล้ามเนื้อใหญ่)			
1. ทรงตัวได้.....		✓	
1.1 นิ่งได้ (อาจมีโต๊ะพิเศษหรือเครื่องช่วยได้).....		✓	
1.2 ยืนได้ (อาจนั่งในรถเข็นหรือมีเครื่องช่วยได้).....		✓	
2. เคลื่อนไหวอิสระส่วนต่างๆของร่างกายได้.....		✗	
2.1 เดินได้ (อาจเคลื่อนที่เองโดยนั่งรถเข็นหรือเดินโดยมีเครื่องช่วยได้).....		✗	
- เดินไปในทำกิจกรรมต่างๆในโรงเรียนได้ (อาจใช้รถเข็นหรือเครื่องช่วยได้).....		✗	
- เดินต่อเท้าไปข้างหน้า - ถอยหลัง บนเส้นตรงได้.....		✗	
2.2 วิ่ง - ลง บินได้.....		✗	
2.3 วิ่งได้.....		✗	
2.4 กระโดดได้.....		✗	
- วิ่งก้าวกระโดดได้.....		✗	
- กระโดดจาเตี้ยเป็นระยะทาง .30 เมตร .50 เมตร และ 1 เมตรได้.....		✗	
2.5 รับและส่งลูกบอลได้ (อาจใช้ลูกบอลมีเสียงได้).....		✗	
- รับลูกบอลด้วย แขนทั้งสองข้าง และ มือทั้งสองข้างได้.....		✗	
- โยนลูกบอลได้ไกล .30 เมตร .50 เมตร และ 1 เมตรได้.....		✗	
3. ใช้นิ้ว มือ นิ้ว แขน ขา ลำตัว ศีรษะและลำคอเคลื่อนไหว และกระโดด และ วิ่ง			
ตาม จังหวะ จินตนาการ และ ประกอบคำบรรยายได้.....		✗	
อื่นๆ.....			

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พัฒนาการด้านสังคม

ก. การปฏิบัติตนในโรงเรียน	ทำได้	1/253..	
	ตั้งแต่แรก	เริ่มฝึก	ทำได้
1. เว้นแถวในตอนเช้าก่อนเข้าเรียน ก่อนไปท้อ และเชอริบ-ส่งของ ให้แก่ครูโดยครูไม่ต้องเคลื่อนได้.....	X		
2. เดินแถวเข้า-ออกจากห้องเรียน มารับ-ส่งของให้แก่ครูอย่างเป็นระเบียบได้.....	X		
3. ปฏิบัติตามคำสั่งของครู.....	X		
4. ปฏิบัติตามกติกา/ข้อตกลงที่ตกลงร่วมกันในห้องเรียนเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ.....	X		
5. อาสาโดยยกมือและออกมาเล่า หรือ แสดงออกต่างๆต่อหน้าเพื่อนๆได้อย่างเหมาะสม.....	X		
6. สนใจฟังครู และ เพื่อน พูด เล่า หรือ แสดงออก ด้วยมารยาทสุภาพ และปรบมือให้เกียรติคนที่พูดออกมาได้.....	X		
7. ระหว่างการสนทนาระหว่างนักเรียนกับครูในชั้นเรียน ยกมือและขอครูเรียกก่อนจึงพูดเสมอ.....	X		
8. ทำงานและเล่นร่วมกับครูและเด็กอื่นๆได้อย่างเหมาะสม.....	X		
- เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นดี ไม่รังเกียจ มีกิม วม ก้าวร้าวเพื่อนหรือครู.....	✓		
- เป็นทั้งผู้นำและผู้ตามที่ดี.....	X		
- รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น.....	X		
- เอาใจเขามาใส่ใจเรา.....	X		
- เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปันสิ่งของให้แก่ผู้อื่น.....	X		
- สามัคคี กลมเกลียวกันในกลุ่ม.....	X		
- รู้จักรอคอยและปฏิบัติตามกติการการเล่นหรือการทำงาน.....	X		
- เคารพสิทธิของผู้อื่น ไม่ขโมยของผู้อื่นมาเป็นของตน.....	✓		
- ไม่ทำลายข้าวของ หรือทำร้ายตนเองหรือคนอื่น เมื่อไม่พอใจ.....	✓		
- ไม่ร้องไห้ กัดหรือ ตะโกน หรือคำพูดคำขวานขวาย เมื่อไม่พอใจ.....	X		
9. ช่วยกันเก็บของต่างๆให้ เรียบร้อยเมื่อทำกิจกรรมต่างๆเสร็จ และเตรียมตัวสำหรับกิจกรรมต่อไปโดยครูไม่ต้องกำกับได้.....	X		
10. ทำกิจกรรมประจำวันและกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จโดยไม่มีครูคอยควบคุมได้.....	X		
- อยู่ในบริเวณที่กิจกรรมโดยไม้ออกไปก่อนโดยไม่มีใครอนุญาตได้.....	X		
11. สวมใส่เสื้อผ้าที่สะอาดไม่สกปรก.....	X		

ตอนที่ 4 : สิ่งและเหตุการณ์ที่เด็กสนใจ ชอบ และไม่ชอบ

ชอบขนม หวานเย็น เล่นกับเพื่อน ๆ โดยเฉพาะของกิจกรรมและเกม ชอบได้รับ
 เลือกให้ช่วยถือของ หรือเก็บของให้ครู ชอบให้ครูชม
 ไม่ชอบถูกหรือระ และไม่ชอบถูกแยกออกจากกลุ่มเพื่อน หรือออกจากกิจกรรมที่กำลัง
 ทำอยู่ ไม่ชอบทำงานหรือที่สิ่งเพื่อน ๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พินิต

พินิตปฏิบัติให้รู้บทบาทประจำวันของตน

นอกจากจะเก็บข้อมูลเกี่ยวกับเด็กพิการแล้ว เรายังต้องสังเกตปฏิบัติ
 ให้รู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง เมื่อเด็กสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยครูไม่ช่วย
 ครอบกั้มันส์ เรายังมีเวลาช่วยแม่สื่อเด็กพิการมากขึ้น

บทบาทของเด็กในมทส มี เช่นช่วยแม่สื่อแม่:

อื่น ๆ อีกมากมาย...

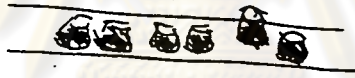

สนใจศึกษาเรื่องเทคนิคการสอนเด็กพิการได้ไหม
 เอกสารประกอบการเรียนรู้แบบ ๗ เล่ม 1 ใ้

แนะนำวิธีการ : 1. แบ่งขั้นตอนของกิจกรรมออกเป็นขั้นตอนย่อย ๆ และให้เด็กทำทีละขั้นตอนย่อย โดยครูควบคุมอย่างใกล้ชิดให้เด็ก ๆ ทุกคน ทำขั้นตอนย่อยนั้นถูกต้องตามที่ต้องการ ก่อนปล่อยให้เด็กทำขั้นตอนย่อยต่อไป เด็กที่ทำไม่ถูกต้องจะต้องกลับไปทำใหม่ จนถูกต้องทุกครั้งที่เป็นไปได้ โดยครูจะต้องไม่กำหนดให้หรือปล่อยให้ผ่านไป

วินัยกลับมากจัดรองเท้าไม่ยอมให้กับเงินคะ

2. พยายามจัดกิจกรรมให้มีลักษณะเป็นศูนย์ อาจเป็นศูนย์กิจกรรมหลัก และศูนย์กิจกรรมสำรอง แล้วแบ่งเด็กออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ เวียนกันทำกิจกรรมแต่ละศูนย์ เพื่อให้เด็กทุกคนมีอะไรทำอยู่เสมอ

กิจกรรมแบบศูนย์จะช่วยแก้ปัญหาเด็กส่วนหนึ่งไม่มีอะไรทำ ขณะทำรอให้ถึงรอบของตนได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะในชั้นเด็กเล็กที่มีต่อจำนวนจำกัด เช่น มีลูกบอลเพียง 1-2 ลูก เป็นต้น

คณะผู้จัดทำ

รองศาสตราจารย์ ดร. ทิศนา แวมมณี	อาจารย์ที่ปรึกษา
อาจารย์ พิณ ภาสบุตร	อาจารย์ที่ปรึกษา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เบญจา ชลธาร์นนท์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ละออ ชุติกร	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิรมล ชัยุตสาหกิจ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ ประชุม ลำดับวงศ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ นิรัชวินทร์ ชำนาญกิจ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ ทัศนีย์ สุทธิแปง	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ศรินทร์ วิกะสิรินนท์	เรื่อง
บุญช่วย ช้อบุตร	ภาพและรูปเล่ม
ปีทมา ภัทรวงกูร	ภาพและรูปเล่ม
คามณี สุทธิศาสนกุล	ภาพและรูปเล่ม
จำเนียร รัตนพันธ์	ช่วยเรื่องและเขียนคำนำ
ชนาธิป พรกุล	ธุรการ
นวลจิตต์ เชื้อกักรัตนพงศ์	ธุรการ
เรธา ทองคัม	ธุรการ
อรุณี สติชัยภาศิริกุล	ธุรการ
ดวงสมร จีระมะกร	ธุรการ

คู่มือการใช้

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม

สำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เล่ม 4

การวางแผนการสอนประจำภาค

มีข้อมูลแล้ว จะทำอะไรต่อไป?

เมื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กโดยการสำรวจทักษะ
ที่เด็กทำได้แล้วและยังทำไม่ได้ และบันทึกลงในสมุดประวัติของ
เด็กพิการแล้ว ก็ถึงเวลาที่ควรพิจารณาแผนว่าจะทำอะไร และ
สื่ออย่างไร รูปแบบเนื้อหาสื่อและแหล่งการเรียนรู้ และ
วิธีการ ดังนี้

หลัก

1. วางแผนการสอน ระยะเวลาที่กำหนดแผนให้แต่ละระดับชั้น
เสมอ (เหตุผล การวางแผนของหน้าระยะเวลาเป็นเวลาภาคเรียน
จะช่วยให้เรารู้ขอบเขตของสิ่งที่เด็กจะต้องฝึก และจุดเน้นที่เราจะ
เร่งแก้ไขโดยเร็ว โดยไม่สับสนเพราะมีสิ่งที่ต้องฝึกและแก้ไข
เต็มไปหมด)

2. จัด ถัก แปลง ถัก โตะ ตั้ง ที่ ต้อง ใช้ เวลา และ กำลัง คน มาก
ตั้งแต่ต้นๆ ก่อนลงมือสอนประจำตัวเด็ก (เหตุผล เพื่อนครูแต่ละคน
มีบทบาทหน้าที่ที่เป็นงานประจำตัวมาก การจัดการกับเรื่องที่ยังยาก
มาก ๆ ตั้งแต่แรกจะช่วยให้ทำงานประจำตัวได้อย่างราบรื่น ไม่ขัดข้อง)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^{๐๔๗}
แบบหาวัดการ ๘-

ขั้นแรก : เลือดที่เกาะที่เด็กจะแข็งมีกและพอจะฝึกได้ภายใน

1 ภาคเริ่มให้ทำตามลำดับดังนี้ กั:

1. ทบิมสุมตประจติของเด็กที่กรรหึมา อจจจจจจจ มีทักษะที่อยูใน
 กรอม ฉะไวมันงที่เด็กของเรางทำไม่ได้ดี และเลือกเม้น
 ทักษะที่จะฝึก โถมที่ด ✓ มุมบหซ่ายในช่องเริ่มฝึกภาคเรียนที่ 1

ทักษะที่กรอม เหล่าที่ เม้นทักษะเรงจกนที่เด็กจะชอง
 วมฝึกให้ทำได้ดีจ้งแ่งจกน เพื่อการดยูดม่างวามรึนทั้งใน
 โรงเรียนและที่บ้ห รวมทงเพื่อครูจะได้ดำมารถคุมบ้นได้
 ดย่งวามรึนถัดย

ลงจตุตจอาม่างตอไปหึ ลิตะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พัฒนาการด้านร่างกาย

	ทำได้	
	ตั้งแต่แรก	เริ่มฝึก
ข. การเคลื่อนไหว/การเคลื่อนที่ (กล้ามเนื้อใหญ่)		1/253..
1. ทรงตัวได้.....	✓	
1.1 นิ่งได้ (อาจมีโต๊ะพิเศษหรือเครื่องช่วยได้).....	✓	
1.2 ยืนได้ (อาจนั่งในรถเข็นหรือมีเครื่องช่วยได้).....	✓	
2. เคลื่อนไหวอิสระส่วนต่างๆของร่างกายได้.....	X	
2.1 เดินได้ (อาจเคลื่อนที่เองโดยนั่งรถเข็นหรือเดินโดยมีเครื่องช่วยได้).....	X	✓
- เดินไปที่ทำกิจกรรมต่างๆในโรงเรียนได้ (อาจใช้รถเข็นหรือเครื่องช่วยได้).....	X	
- เดินต่อเท้าไป ข้างหน้า - ถอยหลัง บนเส้นตรงได้.....	X	
2.2 ขึ้น - ลง บันไดได้.....	X	
2.3 วิ่งได้.....	X	
2.4 กระโดดได้.....	X	
- วิ่งก้าวกระโดดได้.....	X	
- กระโดดขาเดียวเป็นระยะทาง .30 เมตร .50 เมตร และ1 เมตรได้.....	X	
2.5 รับและส่งลูกบอลได้ (อาจใช้ลูกบอลมีเสียงได้).....	X	
- รับลูกบอลด้วย แขนทั้งสองข้าง และ มือทั้งสองข้างได้.....	X	
- โยนลูกบอลได้ไกล .30 เมตร .50 เมตร และ 1 เมตรได้.....	X	
3. ใช้ มือ นิ้ว แขน ขา ลำตัว ศีรษะและลำคอเคลื่อนไหว และกระโดด และ วิ่งตาม จังหวะ จินตนาการ และ ประกอบคำบรรยาย ได้.....	X	
อื่นๆ.....		

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พัฒนาการด้านสังคม

ก. การปฏิบัติตนในโรงเรียน	ทำได้ ตั้งแต่แรก	1/253..	
		เริ่มฝึก	ทำได้
1. เข้าแถวในคอนเฝ้าก่อนเข้าเรียน ก่อนไปพักผ่อน และเพื่อรับ-ส่งของ ให้นักครูโดยครูไม่ ต้องเคืองได้.....	X		
2. เดินแถวเข้า-ออกจากห้องเรียน มารับ-ส่งของให้นักครูอย่างเป็นระเบียบได้.....	X		
3. ปฏิบัติตามคำสั่งของครู.....	X		
4. ปฏิบัติตามกติกา/ข้อตกลงที่ตกลงร่วมกันในห้องเรียนเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ.....	X		
5. อาสาโดยยกมือและออกมาเล่า หรือ แสดงออกต่างๆต่อหน้าเพื่อนๆได้อย่างเหมาะสม.....	X		
6. สนใจฟังครู และ เพื่อน พูด เล่า หรือ แสดงออก ด้วยมารยาทที่สุภาพ และปรบมือ ให้เกียรติคนที่พูดออกมาได้.....	X		
7. ระหว่างการสนทนาระหว่างนักเรียนกับครูในชั้นเรียน ยกมือและขอครูเรียกก่อนจึงพูด เสมอ.....	X		
8. ทำงานและเล่นร่วมกับครูและเด็กคนอื่นๆได้อย่างเหมาะสม.....	X		
- เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นดี ไม่รังแก บังคับ ช่ม ก้าวร้าวเพื่อนหรือครู.....	✓		
- เป็นทั้งผู้นำและผู้ตามที่ดี.....	X		
- รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น.....	X		
- เอาใจเขามาใส่ใจเรา.....	X		
- เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปันสิ่งของให้นักผู้อื่น.....	X		
- สามัคคี กลมเกลียวกันในกลุ่ม.....	X		
- รู้จักรอคอยและปฏิบัติตามกติกากการเล่นหรือการทำงาน.....	X		
- เคารนสิทธิของผู้อื่น ไม่หยิบของผู้อื่นมาเป็นของตน.....	✓		
- ไม่ทำลาร้ายของ หรือทำร้ายตนเองหรือคนอื่น เมื่อไม่พอใจ.....	✓	✓	
- ไม่ร้องไห้ กรีดร้อง ตะโกน หรือคำด้วยคำหยาบคาย เมื่อไม่พอใจ.....	X	✓	
9. ช่วยกันเก็บของต่างๆที่เรี่ยราดเมื่อทำกิจกรรมนั้นๆเสร็จ และเตรียมตัวสำหรับ กิจกรรมต่อไปโดยครูไม่ต้องกำกับได้.....	X		
10. ทำกิจกรรมประจำวันและกิจกรรมที่ได้มอบหมายจนเสร็จโดยไม่มีครูคอยควบคุมได้.....	X	✓	
- อยู่ในบริเวณที่ทำกิจกรรมโดยไม่ออกไปที่อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตได้.....	X	✓	
11. สวดมนต์ที่คุ้นหน้าโดยไม่มีห้องเฝ้าให้ได้ทำ.....	X		

2. พิจารณาว่า ทักษะเร่งด่วนที่เด็กพิจารณาเรายังทำไม่ได้มีมากจนไม่ครีให้เด็กต้องฝึกทักษะอื่นในภาคเรียนนี้แล้ว หรือว่าเด็กยังพอจะฝึกอะไรได้อีกบ้าง

ถ้าพอจะฝึกทักษะเพิ่มนอกเหนือจากทักษะเร่งด่วนได้ พยายามเลือกให้เด็กต้องฝึกทักษะต่างๆ ในพัฒนาการด้านต่างๆ ครบทุกด้าน โดยเน้น

ก. สิ่งที่เด็กต้องฝึกเพื่อจัดเรียงตามพิจารณา

ข. พัฒนาการที่ล่าช้ามากหรือผิดปกติ และพอจะแก้ไขได้

ค. ทักษะที่เกี่ยวข้องกับกิจวัตรและกิจกรรมประจำวัน

แล้วขีด ✓ มุมบนซ้ายช่องเริ่มฝึก ภาคเรียนที่ 1 ตรงกับทักษะที่จะฝึกนั้นๆ

ระวัง! อย่าเลือกทักษะมากจนเด็กไม่สามารถฝึกได้ครบภายใน 1 ภาคเรียนนะจ๊ะ

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พัฒนาการด้านร่างกาย

ข. การเคลื่อนไหว/การเคลื่อนที่ (กล้ามเนื้อใหญ่)	ทำได้	1/253..	
	ดังคนแรก	เริ่มฝึก	ทำได้
1. ทรงตัวได้.....	✓		
1.1 นิ่งได้ (อาจมีโต๊ะพิเศษหรือเครื่องช่วยได้)	✓		
1.2 ยืนได้ (อาจนั่งในรถเข็นหรือมีเครื่องช่วยได้)	✓		
2. เคลื่อนไหวอวัยวะส่วนต่างๆของร่างกายได้.....	X		
2.1 เดินได้ (อาจเคลื่อนที่เองโดยนั่งรถเข็นหรือเดินโดยมีเครื่องช่วยได้).....	X		
- เดินไปในที่ทำการกิจกรรมต่างๆในโรงเรียนได้ (อาจใช้รถเข็นหรือเครื่องช่วยได้)	X	ⓧ	↗
- เดินคอเข้าไป ข้างหน้า - ถอยหลัง บนเส้นตรงได้.....	X		
2.2 ขึ้น - ลง บันไดได้.....	X		
2.3 วิ่งได้.....	X		
2.4 กระโดดได้.....	X		
- วิ่งก้าวกระโดดได้.....	X		
- กระโดดขาเดียวเป็นระยะทาง .30 เมตร .50 เมตร และ1 เมตรได้.....	X		
2.5 รับและส่งลูกบอลได้ (อาจใช้ลูกบอลมีเสียงได้).....	X		
- รับลูกบอลด้วย แขนทั้งสองข้าง และ มือทั้งสองข้างได้.....	X		
- โยนลูกบอลได้ไกล .30 เมตร .50 เมตร และ 1 เมตรได้.....	X		
3. ใช้นิ้ว นิ้ว แขน ขา ลำตัว ศีรษะและลำคอเคลื่อนไหว และกระโดด และ วิ่งตาม จังหวะ จินตนาการ และ ประกอบคำบรรยาย ได้.....	X	ⓧ	↗
อื่นๆ.....			

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พัฒนาการด้านสังคม

ก. การปฏิบัติตนในโรงเรียน

	ทำได้	1/253..	ทำได้
	ยังไม่ทำ	เริ่มฝึก	ทำได้
1. เข้าแถวในตอนเช้าก่อนเข้าเรียน ก่อนไปก่อน และเพื่อรับ-ส่งของ ให้นักครูโดยครูไม่ต้องเตือนได้.....	X	✓	
2. เดินแถวเข้า-ออกจากห้องเรียน นานับ-ส่งของให้นักครูอย่างเป็นระเบียบได้.....	X	✓	
3. ปฏิบัติตามคำสั่งของครู.....	X		
4. ปฏิบัติตามกติกา/ข้อตกลงที่ตกลงร่วมกันในห้องเรียนเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ.....	X		
5. อาสาโดยยกมือและออกมาเล่า หรือ แสดงออกต่างๆต่อหน้าเพื่อนๆได้อย่างเหมาะสม.....	X		
6. สนใจฟังครู และ เพื่อน พูด เล่า หรือ แสดงออก ด้วยมารยาทที่สุภาพ และปรับมือให้เกียรติแก่ผู้ที่ออกมาได้.....	X		
7. ระหว่างการสนทนาระหว่างนักเรียนกับครูในชั้นเรียน ยกมือและคอยครูเรียกก่อนจึงพูดเสมอ.....	X		
8. ทำงานและเล่นร่วมกับครูและเด็กคนอื่นๆได้อย่างเหมาะสม.....			
- เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นดี ไม่รังแก บังคับ อับ ก้าวร้าวเพื่อนหรือครู.....	✓		
- เป็นทั้งผู้นำและผู้ตามที่ดี.....	X		
- รับผิดชอบต่อหน้าที่ของผู้อื่น.....	X		
- เอาใจเขามาใส่ใจเรา.....	X		
- เลื้อยเพื่อเพื่อน แบ่งปันสิ่งของให้กับผู้อื่น.....	X		
- สามัคคี กลมเกลียวกันในกลุ่ม.....	X	✓	
- รู้จักรอคอยและปฏิบัติตามกติกากการเล่นหรือการทำงาน.....	X		
- เคารพสิทธิของผู้อื่น ไม่หยิบของผู้อื่นมาเป็นของตน.....	✓		
- ไม่ทำลายข้าวของ หรือทำร้ายตนเองหรือคนอื่น เมื่อไม่พอใจ.....	✓		
- ไม่ร้องไห้ ถูกรังแก ละแอก หรือคำด่าว่าคำข่มขู่ เมื่อไม่พอใจ.....	X	✓	
9. ช่วยกันเก็บของต่างๆให้เรียบร้อยเมื่อทำกิจกรรมนั้นๆเสร็จ และเตรียมตัวสำหรับกิจกรรมต่อไปโดยครูไม่ต้องกำกับได้.....	X		
10. ทำกิจกรรมประจำวันและกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จโดยไม่มีครูคอยควบคุมได้.....	X		
- อยู่ในบริเวณที่ทำกิจกรรมโดยไม่ออกไปที่อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตได้.....	X	✓	
11. สวดสัพพัญญูที่หน้าโดยไม่หือ่งเสียงให้ท่า.....	X	✓	

ขั้นที่สอง: วางแผนซ้อมเสริมประจำวัน

3. ดว่าเด็กพิการของเรามีพัฒนาการด้านใดที่ล่าช้ามากหรือผิดปกติ ต้องช่วยแก้ไข หรือฝึกทักษะบางอย่างเพื่อไล่ตามพัฒนาการของตน แล้วเลือกกิจกรรมประจำวันที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านนั้นๆ ที่จะแทรกเวลาซ้อมเสริมครั้งละ 5-10 นาที

ส่วนวิธีการฝึกทักษะในพัฒนาการแต่ละด้านนั้น เราก็ฝึกให้เด็กพิการค่อยๆ เรียนรู้ทีละน้อย (รายละเอียดอยู่ในเอกสารประกอบการใช้รูปแบบฯ เล่ม 10-11) และใช้เทคนิคและกิจกรรมที่เสนอแนะไว้ในเอกสารประกอบเล่ม 5-9 เพื่อนครเลือกใช้ได้ ตามความสนใจค่ะ

ลองดูตัวอย่างการเลือกเวลาซ้อมเสริมของครูโหวลิตะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การซ่อมเสริม

กิจกรรมประจำวัน

ทักษะทางสังคมกับกฎ

5-10 นาที ระหว่างเล่นตามมุม

ทักษะการเคลื่อนไหวเล็กคืบคลาน

5 นาที ระหว่างกิจกรรมกลางแจ้ง

ทักษะการพูดออกเสียง

10 นาที ก่อนนอน

เช่น

ให้ฝึกกระโดดตาเดียว 5 นาที ระหว่างกิจกรรมกลางแจ้ง

ฝึกออกเสียง สระและพยัญชนะต่าง 10 นาที ก่อนนอน

สอนเรื่อง ดีและรูปทรง 5 นาทีแรกของการเล่นตามมุม

นอกจากการซ่อมเสริมที่เราจัดให้ทุกอันแล้ว เรายังควรหาความช่วยเหลือ
และร่วมมือจากครอบครัว เช่น ศึกษารายวิชาต่างๆให้ท่องจำ เพื่อช่วยใน
โรงเรียน แต่ที่สำคัญที่สุด คือ ที่บ้านของเด็กก็ควร

ถ้าเป็นไปได้ เราอาจขอให้คนเหล่านี้ช่วยสอนซ่อมเสริมเพิ่มเติม
ให้แก่เด็กพิการของเรา ดังตัวอย่างต่อไปนี้ ค่ะ

ครูโหวงเซิดตีมีมทา ที่ตำบองห่งหิด ซี่งมูซึน ป.1 ช่วยซ่อมเสริม
เพิ่มเติมให้แก่ห้องหิดทุกวัน จัหะ 5-10 นาที โดยมีรายการซ่อมเสริม
ดังนี้ ค่ะ

การซ่อมเสริม

กิจกรรมประจำวัน

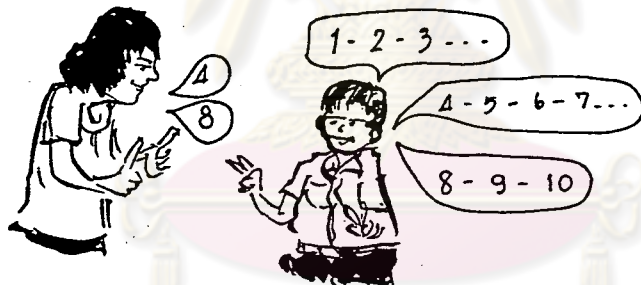
ทักษะทางสติปัญญา เช่น หนังสืเลข 1-10

ทักษะทางร่างกาย เช่น กระโดดตบเดี่ยวสัปดาห์ 10 ครั้ง

ทักษะทางภาษา เช่น ออกเสียง ฉา-ฉี เร็วๆ ให้แม่ เอ๊ย

5-10 นาที ทุกวัน

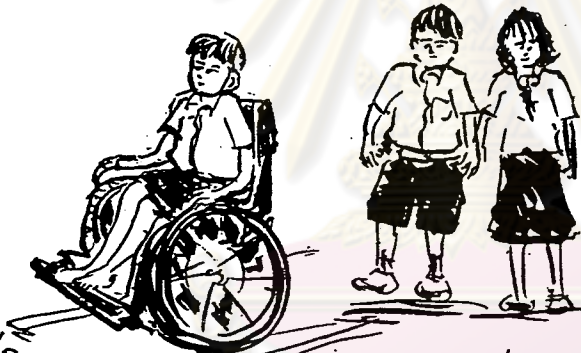
ที่บ้าน

คำแนะนํ้าเกี่ยวกับการประสาหนกับหุ้ปกครอง และบุคคลต่างๆ
ดึยให้เลิกสราประกอบการใช้รูปแบบๆ เดิม 13 ค่ะ

ขั้นที่สาม: จัด และ/หรือ ปรับเปลี่ยนอาคารสถานที่ ชั้นเรียน เครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ

- การจัด หรือ ถัดแปลงที่ภาพแวดล้อม จะช่วยเด็กพิการได้มาก เช่น
  - ~ เด็กจะมีสมาธิมากขึ้น (เพราะไม่มีสิ่งรบกวนถึงความสนใจ ฯลฯ)
  - ~ เด็กจะไม่ต้องถูกลงโทษ (เพราะไม่มีของที่เด็กจะทำแตก หัก หรือขาด ฯลฯ)
  - ~ เด็กจะประสบความสำเร็จมากขึ้น (เพราะ ทักษะและแรงต่าง ๆ ง่ายขึ้น เด็กที่หัดทำอะไรต่าง ๆ ได้สะดวกขึ้น ทำกิจกรรมต่าง ๆ ก่อผลขึ้น ฯลฯ)
  - ~ เด็กจะรู้สึกดีต่อตัวเองและคนอื่น ๆ (เพราะทำอะไร ๆ ได้ด้วยตัวเอง และประสบความสำเร็จในการทำสิ่งต่าง ๆ ฯลฯ)

หลัก
การจัด หรือ ถัดแปลงสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ ควรจัดทำเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก

1. เด็กสามารถเข้าถึงกิจกรรมต่าง ๆ ได้ง่ายที่สุด (เหตุผล การที่เด็กเข้าถึงกิจกรรมต่าง ๆ ได้จะช่วยให้เด็กมีโอกาสทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับเด็กปกติ มีการดัดแปลงวิธีตามเด็กที่มีพัฒนาการต่าง ๆ โดดเด่นกับเด็กปกติมากขึ้น)
2. เด็กสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ เองได้มากที่สุด (เหตุผล เด็กที่สามารถทำอะไรต่าง ๆ ได้เองจะสามารถพัฒนาตนเองผ่านทำกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง ไม่ต้องหยุดพักเพราะต้องรอให้ครูช่วย)
- นอกจากนี้ ยังช่วยลดภาระของครูในการช่วยเหลือให้ความช่วยเหลือแก่เด็กในเรื่องที่ไม่จำเป็นด้วย)
3. มุ่งกันแก้ปัญหาที่อาจเกิดจากเด็กควบคุมตนเองไม่ได้เกี่ยวกับทักษะของเสียหาย (เหตุผล การมุ่งกันแก้ปัญหาที่กีดกันตัวของ ย่อมดีกว่าการปล่อยให้ เด็กทำผิดแล้วก็ต้องตั้งโทษ โดย เสียของ เสียเงิน เสียกำลังกายและกำลังใจของครูโดยใช้เหตุ)

ตัวมุ่งการจัด และ/หรือ ปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมที่
ชั้นเรียน เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ

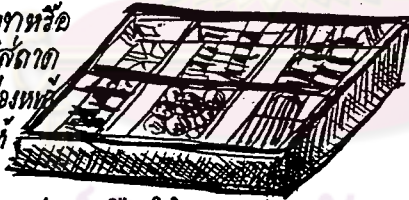
1. ให้นักเข้าถึงกิจกรรมต่างๆ ได้ง่ายที่สุด เช่น

- ให้นักพิการนั่งหน้า, ใกล้กระดานที่ติด เพื่อ มีกิจกรรมให้เด็กๆ ดูปไปเขียน ภาพ

2. ให้นักสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตัวเองได้มากที่สุด เช่น

- จัดแยกประเภทหรือ ชั้นของสิ่งของให้ชัดเจนพอให้เด็กเห็น และอธิบายให้ เด็กเห็น - เพื่อลดทรมานก่อนลงมือทำกิจกรรม

3. มุ่งกันบันทึกข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นหากการที่เด็กควบคุมตนเองไม่ได้ เช่น

- ให้นักร่วมวงทำกิจกรรมกับเพื่อน แต่จัดที่นั่งให้เบียดชิดมาก มืออุปกรณ์ เฉพาะตัว ไม่ใช่ร่วมกับเพื่อน และหากทำให้เบียดชิดๆ เครื่องใช้ต่างๆ ไม่ควรใช้ตามประเพณีมากัก.

เรื่องดัดแปลงสภาพอาคารสถานที่ ชั้นเรียน เครื่องมือ
อุปกรณ์ และสื่อต่างๆ เป็นเรื่องสำคัญมากสำหรับ
เด็กพิการหลายๆประเภท เพื่อการที่ใส่ใจศึกษา
เพิ่มเติมได้จาก เอกสารประกอบการไม้เล่มที่ 3-4
นะคะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะผู้จัดทำ

รองศาสตราจารย์ ดร. ทศนา แวมมณี	อาจารย์ที่ปรึกษา
อาจารย์ ทัศน ภาสบุตร	อาจารย์ที่ปรึกษา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เบญจา ชลธารนนท์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ละออ ชุตินทร	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิรมล ชัยยศสาห์กิจ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ ประชุม ลำดับวงศ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ นิรัชรินทร์ ชำนาญกิจ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ ทัศน สุทธิบัณฑิต	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ศรินธร วิทณะสิรินันท์	เรื่อง
บุญช่วย ฮ่อบุตร	ภาพและรูปเล่ม
ปัทมา กัทรางกูร	ภาพและรูปเล่ม
ดาณี สุทธิศาสนกุล	ภาพและรูปเล่ม
จำเนียร รัตนพันธ์	ช่วยเรื่องและเขียนคำพูด
ชนาธิป นรกุล	ธุรการ
นวลจิตต์ เขียวกัณติพงษ์	ธุรการ
เรธา ทองคุ้ม	ธุรการ
อรุณี สกิตต์ภาสกิจกุล	ธุรการ
ดวงสมร จีระมะการ	ธุรการ

คู่มือการใช้

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ เรียนร่วม

สำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียน

เล่ม 5

การสอนประจำสัปดาห์

แต่ละอาทิตย์ ต้องทำอะไรบ้าง?

งานส่วนที่ใช้เวลามากที่สุด คือ "วางแผนประจำภาค" เมื่อทำเสร็จ ก็เหลือเพียง งานประจำสัปดาห์ ซึ่งใช้เวลาเพิ่มจากการทำงานปกติเพียงวันละ 5-10 นาที โดยมีหลักและวิธีการเสนอแนะดังนี้ค่ะ

หลัก

1. พยายามวางแผนการสอนเด็กพิจารณาให้ไปกันได้กับการสอนเด็กปกติ ทั้งด้านเนื้อหา กิจกรรม และ สื่อ

(เหตุผล การทบทวนแผนการสอนเด็ก 2 ประเภทให้สอดคล้องกัน จะช่วยให้เราสามารถสอนเด็กทั้ง 2 ประเภทพร้อมกันได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ)

2. เตรียมสื่อให้พร้อมและมากพอที่เด็กทุกคนจะได้มีอะไรทำอยู่ตลอดเวลา

(เหตุผล การที่เด็กมีอะไรทำอยู่ตลอดเวลาย่อมเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้และปลูกฝังนิสัยที่ดีแก่เด็ก รวมทั้งช่วยให้ครูคุมชั้นได้ง่ายขึ้นด้วย)

3. บันทึกผลการฝึกอย่างสม่ำเสมอ

(เหตุผล การบันทึกผลจะช่วยให้เห็นตามเปลี่ยนแปลงในตัวเด็กได้ชัดเจน และช่วยตามจำแก่ครูเมื่อเวลาผ่านไปนานๆ)

4. อาศัยผลการฝึกในการตัดสินใจปรับแผนการสอนสัปดาห์ต่อไปให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

(เหตุผล ไม่มีครูคนใดสามารถวางแผนการสอนเด็กแต่ละคนล่วงหน้าได้โดยไม่มีจุดที่ต้องแก้ไข พฤติกรรมเด็กย่อมเป็นตัวชี้ที่ดีที่สุดว่าครูควรปรับแผนการสอนของตนอย่างไร เด็กจึงจะประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ทักษะต่างๆ ตามที่ครูต้องการ)

แนะนำวิธีการ :

ขั้นแรก เขียนบันทึกการสอนประจำสัปดาห์
ทำตามลำดับ ดังนี้ละ

1. เขียนบันทึกการสอนส่วนที่สำหรับเด็กปกติ ลงใน
"สมุดบันทึกการสอนชั้นเด็กเล็กเขียนร่วม"

ลองดูตัวอย่าง บันทึกการสอนของครูไทรอุษะตา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่าง

รับค่าที่ 13 หน้า ฝนจำ
วันที่ 10-11 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2534

เด็กปกติ

เด็กพิการ

จุดประสงค์

ประจำสัปดาห์

(เกณฑ์ 80% ทุกข้อ)

1. ทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระ 1. _____
2. ปฏิบัติตามข้อตกลงและคำสั่ง 2. _____
3. แสดงบทบาทสมมติ 3. _____
4. แสดงความพึงพอใจและแสดงออก 4. _____
5. ร่วมกิจกรรมได้อย่างสนุกสนาน 5. _____
6. บอกวิธีเล่นเบื้องต้น 6. _____
7. บอกชื่ออุปกรณ์เล่นตามธรรมชาติ 7. _____
8. บอกชื่อของสิ่งของใกล้ตัว 8. _____
9. บอกประโยชน์และโทษของเล่น 9. _____
10. บอกกฎในการเล่นในจุดต่าง ๆ ในการเล่น 10. _____
11. ฝึกและเล่นอย่างมีความสุขอย่างสม่ำเสมอ 11. _____
12. สังเกตและวิจารณ์การเล่นของตนเองและผู้อื่น 12. _____
13. นำไปของเล่น 1-5 13. _____
14. รู้จักเล่นคนเดียว 14. _____
15. _____ 15. _____
16. _____ 16. _____
17. _____ 17. _____
18. _____ 18. _____
19. _____ 19. _____
20. _____ 20. _____

ชื่อแหล่งประจำสัปดาห์ รุ่งกินน้ำ ; กบ ; ฝนจำ ; เสียงเล่น ; นกเล่น ; พืช
คำคล้องจองประจำสัปดาห์ ฝนตกฟ้า
ชื่อนิทานประจำสัปดาห์ ทหารนำฝนพายุ ; รุ่งกินน้ำ

กิจกรรมเวียนตามแผนการวัดประเมินการผฯ

วัน อังคาร ..

จุดประสงค์	เนื้อหา	สื่อการเรียน	กิจกรรมตามแผน	สิ่งที่ปรับเปลี่ยน	
				ความเหมาะสม/สื่อ/สถานที่/เนื้อหา/กิจกรรม	ทักษะที่จะเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรม
<p>การเคลื่อนไหวและจังหวะ</p> <p>1. เคลื่อนไหวอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายได้</p> <p>2. ฟังและปฏิบัติตามสัญญาณได้</p> <p>3. ฟังนทการคิดจินตนาการ</p> <p>4. ทำท่าทางตามคำสั่งได้</p>	<p>1. การฟังและการปฏิบัติตามข้อตกลง</p> <p>2. การทำท่าทางตามจินตนาการ</p> <p>3. การทำท่าทางตามคำสั่ง</p>	<p>เครื่องช่วยจะ</p>	<p>1. ฝึกการทรงตัวฐานให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายไปก่อน ๆ นึกเองอย่างอิสระตามจังหวะที่ครูเคาะ</p> <p>2. ให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายไปในทิศทางต่าง ๆ โดยทำท่าทางไม่ซ้ำกันตามจังหวะที่ครูเคาะ</p> <p>3. เมื่อได้ฟังสัญญาณหยุด ให้ทำท่าทางตามคำสั่ง เช่น ทำท่าคนขี้ใจไม่ไปไม่มาไม่ต, ทำท่าคนตก, ทำท่าคนเดิน ฯลฯ (ทำครั้งละ 1 อย่าง)</p> <p>4. ปฏิบัติตามข้อ 2, 3 ซ้ำอีก</p>		
<p>การเล่นตามมุม</p> <p>1. ฟังกติกาต่าง ๆ จากการเล่นอิสระ</p>	<p>1. การเรียนรู้จากการเล่นโดยอิสระ</p>	<p>ของเล่นตามมุมต่าง ๆ</p>	<p>1. ให้เด็ก ๆ เล่นอิสระตามมุมต่าง ๆ ที่ครูจัดไว้ให้</p>		

2. พิจารณาจุดประสงค์ของเด็กปกติที่ เด็กพิการจะทำได้หรือไม่
แล้วทำดังนี้

2.1 ข้อที่เด็กพิการทำได้ จัด → ในด้านเด็กพิการ
ให้ตรงกับข้อนั้น เช่น

	เด็กปกติ	เด็กพิการ
จุดประสงค์ประจำสัปดาห์ (เกณฑ์ 80% ทุกข้อ)	.....	.....
	2. ปฏิบัติตามข้อตกลงและคำสั่ง	→
	.....	.....
	5. ร่วมกิจกรรมได้อย่างสนุกสนาน	→

2.2 ข้อที่เด็กพิการพอจะทำได้บ้าง แต่ต้องปรับให้ง่ายขึ้น
เป็นขั้นตอนย่อยที่ต่ำลงไป ให้เขียนใหม่ให้ง่ายขึ้น
ให้ตรงกับข้อนั้น เช่น

	เด็กปกติ	เด็กพิการ
จุดประสงค์ประจำสัปดาห์ (เกณฑ์ 80% ทุกข้อ)	1. ทворตัวและเคลื่อนไหวร่างกายตาม จังหวะ จินตนาการ หรือ คำบรรยาย	1. ทворตัวและเคลื่อนไหว แทน มือ คำตัว สีระ และคอตาม จังหวะ
	4. แสดงตามตีตื้นและกล้า แสดงออก	4. แสดงตามตีตื้นและกล้า แสดงออกโดยมีตุ๊กตารุ่นและ แสดงนำ
	12. สังเกตและจำแนกตามเหมือน- ต่าง ของสี-รูปร่าง	12. สังเกตและจำแนกตามเหมือน- ต่าง ของรูปร่าง
	13. นับปากเปล่า 1-15	13. นับปากเปล่า 1-10 โดยครู ช่วยนำให้ยาวตัว

2.3 ข้อที่เด็กพิจารณาไม่ได้ ให้จัด - ตามกับข้อนั้น หนึ่ง

	เด็กปกติ	เด็กพิการ
จุดประสงค์ประจำสัปดาห์ (เกณฑ์ 80% ทุกข้อ)	6. บอกวิธีการเกิดฝน	-
	8. บอกการเกิดรุ้งกินน้ำ	-

2.4 เลือกทักษะเพิ่มเติมจากทักษะต่างๆ ในสมุดประวัติของเด็กพิการ ที่เลือกไว้ในตารางแผนการสอนประจำภาค เท่าที่เห็นว่าจะมีกและ ช่วยเสริมให้ได้ภายใน 1 สัปดาห์ โดยมีแนวทาง ดังนี้

- พยายามเลือกทักษะเร่งด่วน (ที่อยู่ในกรอบ □) ก่อน
- เลือกทักษะให้เด็กได้มีพัฒนาการครบทุกด้าน
- เลือกทักษะที่จะช่วยเสริมระหว่าง กิจกรรมตามที่วางแผนไว้

	เด็กปกติ	เด็กพิการ
จุดประสงค์ประจำสัปดาห์ (เกณฑ์ 80% ทุกข้อ)		
		16. เดินไปที่ทำกิจกรรม ประทับโดยมีต้นหญ้าไป และเดินด้วยตัวเองระยะ 3 เมตรสุดท้ายได้ 17. ทาการและประวัสดที่เลือก บนกระดาษโดยมีเส้นใจอก ทำเป็นเส้นขอบวงกฟได้

ลองดูตัวอย่าง การเขียนจุดประสงค์ประจำสัปดาห์ที่เสร็จสมบูรณ์
ดูสัปดาห์นี้

ตัวอย่าง

รับค่าที่ 13 แนว ฝนเจ้า

วันที่ 10-14 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2534

เด็กปกติ

เด็กพิการ

จุดประสงค์

ประจำสัปดาห์

(เกณฑ์ 80% ทุกข้อ)

1. ยืนข้ามเส้นเคลื่อนที่ระหว่างขาขวามือข้างขวา	1. ทรงตัวและเคลื่อนที่เฉพาะมือ ลำตัว ด้านและลำคอตามจังหวะ จินตนาการ หรืออิมิตาย
2. ปฏิบัติตามข้อตกลงและคำสั่ง	2. _____
3. แสดงบทบาทสมมติ	3. แสดงบทบาทสมมติโดยครูจัดทบทเพิ่มเติมไปและตอนที่เน้น
4. แสดงความคิดเห็นและถ้อยคำแสดงออก	4. แสดงความคิดเห็นและถ้อยคำแสดงออกโดยมีอุปกรณ์เสริมและถามนำ
5. ร่วมกิจกรรมได้อย่างสนุกสนาน	5. _____
6. บอกวิธีเกิดฝน	6. _____
7. บอกปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ	7. _____
8. บอกการเกิดรุ่งกินน้ำ	8. _____
9. บอกประโยชน์และโทษของฝน	9. บอกประโยชน์และโทษของฝนอย่างละ 1 ข้อ
10. บอกการเกิดดินในทุ่งดิน	10. _____
11. พังและถ่ายทอดเรื่องราวให้ผู้อื่นเข้าใจ	11. พังและถ่ายทอดเรื่องราวให้ผู้อื่นเข้าใจโดยครูช่วยถามนำและจัดทบทเพิ่มเติม
12. สังเกตและจำแนกความเหมือน - ความแตกต่าง	12. สังเกตและจำแนกความเหมือน - ความแตกต่างของรูปร่าง
13. นับใบพัดปลา 1-5	13. นับปากปลา 1-10 (โดยครูช่วยนับบางส่วน)
14. รู้ค่าจำนวน 3	14. รู้ค่าจำนวน 2
15. _____	15. จำแนกความเหมือน - แยกต่างของเครื่องใช้ในห้องเรียนโดยการสนทนาได้
	16. เดินไปในที่ที่ทำการกิจกรรมประจำวันโดยมีจุดมุ่งไป และเดินด้วยตัวเองระยะ 3 เมตรสุดท้ายได้
	17. ทักทวน และประมวลที่เสียนบทกระต่ายโดยมีเส้นเชือกทำเป็นเส้นรอบวงภาพได้
	18. ทำการปักกระดาษที่ทำรูปหุ่นไว้ให้ โดยครูจัดทบทรอบไม่เดิน 5 ซม. ได้
	19. ใช้นิ้วชี้สีกัดในช่องต่างๆ ในสไลด์ของหนังสือได้
	20. บอกวิธีทำงา ขี้ข - ขวา บน - ลง และชนิดแห่ง กัด - โกล ของเสียงที่ฟังได้

ชื่อเพลงประจำสัปดาห์ รุ่งกินน้ำ ; กม ; ฝนเจ้า ; เสียงฝน ; หลบฝน ; พัดฟ้า
 คำคล้องจองประจำสัปดาห์ ฝนตกฟ้า
 ชื่อสถานที่ประจำสัปดาห์ หยาดน้ำฝนผจญภัย ; รุ่งกินน้ำ

2.5. เขียนเลข วันที่/เดือน/ปี ที่เริ่มฝึก ในช่องเริ่มฝึก ตรงกับ
ทักษะที่ฝึกในสมุดประวัติของเด็กพิการ

ถ้าฝึกทักษะย่อยบางอย่าง ไม่ได้ฝึกทักษะนั้นทั้งข้อ ให้เขียน
เลข วันที่/เดือน/ปี ที่เริ่มฝึก เนื้อหาทักษะย่อยนั้น

ดูตัวอย่างของจริงกันเลยดีกว่านะคะ

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. พัฒนาการด้านร่างกาย

ข. การเคลื่อนไหว/การเคลื่อนที่ (กล้ามเนื้อใหญ่)	ทำได้ ตั้งแต่แรก	ทำได้ 1/253..	
		เริ่มฝึก	ทำได้
1. ทรงตัวได้.....	✓		
1.1 นิ่งได้ (อาจมีโต๊ะพิเศษหรือเครื่องช่วยได้)	✓		
1.2 ยืนได้ (อาจนั่งในรถเข็นหรือมีเครื่องช่วยได้)	✓		
2. เคลื่อนไหวอวัยวะส่วนต่างๆของร่างกายได้	✗		
2.1 เดินได้ (อาจเคลื่อนที่เองโดยนั่งรถเข็นหรือเดินโดยมีเครื่องช่วยได้)	✗	10/10	
- เดินไปในที่ทำการกิจกรรมต่างๆในโรงเรียนได้ (อาจใช้รถเข็นหรือเครื่องช่วยได้)	✗	10/10	
- เดินค่อเท้าไป ข้างหน้า - ถอยหลัง บนเส้นตรงได้	✗		
2.2 ขึ้น - ลง บันไดได้.....	✗		
2.3 วิ่งได้.....	✗		
2.4 กระโดดได้.....	✗		
- วิ่งก้าวกระโดดได้	✗		
- กระโดดขาเดียวเป็นระยะทาง .30 เมตร .50 เมตร และ 1 เมตรได้	✗		
2.5 รับและส่งลูกบอลได้ (อาจใช้ลูกบอลมีเสียงได้)	✗		
- รับลูกบอลด้วย แขนทั้งสองข้าง และ มือทั้งสองข้างได้	✗		
- โยนลูกบอลได้ไกล .20 เมตร .50 เมตร และ 1 เมตรได้	✗		
3. ใช้ มือ 1 แขน 1 ขา 1 ศีรษะและลำคอเคลื่อนไหว และกระโดด และ วิ่ง	✗		
ตาม จังหวะ จินตนาการ และ ประกอบตัวประกอบได้	✗	10/10	
อื่นๆ.....			

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. พัฒนาการด้านสังคม

ก. การปฏิบัติคนในโรงเรียน	ทำได้ดี ตั้งแต่แรก	1/2534 เริ่มฝึกทำได้ดี
1. เข้าแถวในคอนเร้าก่อนเข้าเรียน ก่อนไปก่อน และเพื่อรับ-ส่งของ ให้นักครูโดยครูไม่ต้องเดินได้.....	X	10/10
2. เดินแถวเข้า-ออกจากห้องเรียน มารับ-ส่งของให้นักครูอย่างเป็นระเบียบได้.....	X	10/10
3. ปฏิบัติตามคำสั่งของครู.....	X	10/10
4. ปฏิบัติตามกติกา/ข้อตกลงที่ตกลงร่วมกันในห้องเรียนเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ.....	X	
5. อาสาโดยยกมือและออกมาเล่า หรือ แสดงออกต่างๆต่อหน้าเพื่อนๆได้อย่างเหมาะสม.....	X	
6. สนใจฟังครู และ เชื้อน ซูด เล่า หรือ แสดงออก ด้วยมารยาทที่สุภาพ และปรบมือให้เกียรติคนที่ออกมาได้.....	X	
7. ระหว่างการสนทนาระหว่างนักเรียนกับครูในชั้นเรียน ยกมือและคอยครูเรียกก่อนจึงพูดเสมอ.....	X	
8. ทำงานและเล่นร่วมกับครูและเด็กอื่นๆได้อย่างเหมาะสม.....	X	
- เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ไม่รังแก บังคับ อึด ก้าวร้าวเพื่อนหรือครู.....	✓	
- เป็นทั้งผู้นำและผู้ตามที่ดี.....	X	
- รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น.....	X	
- เอาใจเขามาใส่ใจเรา.....	X	
- เลื้อยเนื้อเพื่อนแต่ แบ่งปันสิ่งของให้นักผู้อื่น.....	X	
- สามัคคี กลมเกลียวกันในกลุ่ม.....	X	
- รู้จักรอคอยและปฏิบัติตามกติการการเล่นหรือการทำงาน.....	X	
- เคารพสิทธิของผู้อื่น ไม่หยิบของผู้อื่นมาเป็นของตน.....	✓	
- ไม่ทำลายข้าวของ หรือทำร้ายตนเองหรือคนอื่น เมื่อไม่พอใจ.....	✓	
- ไม่ร้องไห้ กรีดร้อง ตะโกน หรือคำด้วยคำหยาบคาย เมื่อไม่พอใจ.....	X	10/10
9. ช่วยกันเก็บของต่างๆให้ เรียบร้อยเมื่อทำกิจกรรมนั้นๆเสร็จ และเตรียมตัวสำหรับกิจกรรมต่อไปโดยครูไม่ต้องกำกับได้.....	X	
10. ทำกิจกรรมประจำวันและกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จโดยไม่มีครูคอยควบคุมได้.....	X	
- อยู่ในบริเวณที่ทำกิจกรรมโดยไม่ออกไปก่อนโดยไม่ได้รับอนุญาตได้.....	X	10/10
11. สวัสดิ์มีผู้ใหญ่ที่คุ้นหน้าตาไม่คล่องแคล่วให้ทำ.....	X	

3. เขียนแผนการปรับเปลี่ยน สำหรับเด็กพิการ และทักษะที่จะ ส่งเสริม ลงในตารางกิจกรรม

แนวการปรับเปลี่ยน

ก. ดูว่าปรับเปลี่ยนด้านใดแล้วจะช่วยให้เด็กพิการได้ทำกิจกรรมใกล้เคียงกับเพื่อน ๆ และประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรม

ข. เลือก ปรับ เปลี่ยน ดัดแปลง แก้ไข โดยพิจารณาตามลำดับ ดังนี้คือ

- ตมดาตหรงเกยวรกบตมตวงใจและผลงาน
- เตรื่องมือ อปกรณ สือ
- สกนท
- เนือหา
- ตรกักรรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จะปรับอะไร.....อย่างไร

เด็กพิการ

เด็กปกติ

ปรับความคาดหวัง : โดยลดความคาดหวังในเรื่องความอดทน ทั้งใจของเด็กเอง; ลดเกณฑ์ในเรื่องความถูกต้อง เริ่มบอชม สัมภาษณ์ ของผลงานจริง

๒๓๒

ก	ก ก ก
ข	ข ข ข
ค	ค ค ค

เด็กพิการ

ก	ก ก ก
ข	ข ข ข
ค	ค ค ค

เด็กปกติ

ปรับสื่อ : โคมใช้สื่อแบบเดิมกันแต่มีพาด ความคงทน แข็งแรง หรือลักษณะอื่น ๆ ที่ต่างออกไป; ใช้สื่อแบบเดิมกันแต่มีจับ ใช้ได้ง่ายกว่า หรือมีความซับซ้อนน้อย ครรทำแบบทำเร็วใจให้เดิม; ใช้สื่อขณะอย่างเพื่อเรียนเนื้อหาเดียวกัน ใช้สื่อขณะอย่างเพื่อเรียนเนื้อหาอื่น

๒๓๓

ปรับสถานที่ : โดยให้ยืนหรือนั่งร่วมกับเพื่อน แต่จะจงใจให้เด็กนั่งคนเดียวที่เห็นหน้า และปากครูได้ชัดที่สุด, ใกล้ครูมากที่สุด, ใกล้กระดานมากที่สุด ฯลฯ; ให้หนังสือหรือมีพร้อมกันเพื่อน ๆ แต่กำหนดขอบเขตให้ห่างกว่าปกติ; ให้หนังสือหรือมีแยกจากเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน

๒๓๔

ปรับเนื้อหา : โดยลดรายละเอียดที่ไม่จำเป็นลงให้เหลือ หนึ่งที่คิด เพิ่มรายละเอียดตามอย่างที่ได้ปกติ; ระบุจุดสนใจเด็กพิการมาจาดอก; เปลี่ยนเน้นเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้อง และสำคัญ จำเป็นสำหรับเด็กพิการมากกว่า

๒๓๕

ปรับกิจกรรม : โดยให้ทำกิจกรรมเหมือนๆกัน แต่เน้นงาน
ที่เด็กทำไม่เก่งยากขึ้นหน่อย ไม่ต้องใช้
ความอดทน เสร็จเร็ว หรือควรมีอันให้
หรือทำสิ่งที่ยากแทนให้ ;

เด็กพิการ
งั้นให้เด็ก
ทำเสร็จได้เร็วกว่า

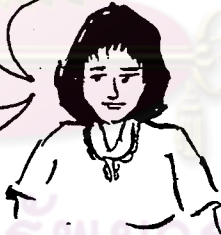
เด็กปกติ

ให้ทำกิจกรรมเหมือนๆกัน แต่ให้ทำที่
ขี้เกียจๆ โดยครูดอกยาแฉและสอนให้ทำ
ขึ้นต่อไปทีละขั้น ไม่ปล่อยให้ทำเองเหมือน
เพื่อน ;

ให้ทำกิจกรรมคล้ายๆ เพื่อน แต่มีขั้น
ที่ง่ายที่ต่ำกว่ากิจกรรมของเด็กปกติ ;
ให้ทำกิจกรรมอื่นที่ครูสามารถดูแลและ
สอนเด็กปกติคนอื่นๆ ด้วย

ปรับเปลี่ยนทีละหลายนๆ ค่อยๆพร้อมกัน
ก็ได้ Һะคะ

และถนัดตัวค่วงของจริง
ก็หลีกเลี่ยง ดีคะ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมประจำวัน

กิจกรรม	สิ่งที่ปรับเปลี่ยน	ทักษะที่จะสื่อเสริม
	ความคาดหวัง/สื่อ/สถานที่/เนื้อหา/กิจกรรม	
รับเด็กเป็นรายบุคคล.....	.....	.....
เคารพธงชาติ สวดมนต์.....	เพื่อนช่วยลุงไปเข้าแถว และเพื่อนเตือนให้ ทุกคนมีสติควบคุมหน้า	.....
ตรวจส่อภาพ.....	.....	.....
สนทนากล่าว และเหตุการณ์.....	ให้เวลาในการเดินออกมาข้างหน้าหน้าชั้น ; ครู ส่งเสริมเรียนรู้กับออกกิจกรรม และช่วยประกอบ ; ครู เพื่อนช่วยลุงไป - กลับห้องน้ำ (ถามคำถามขึ้น ใกล้ ๆ ห้องเรียน แล้วจึงปล่อยให้เดินเอง	.....
เล่นความหมาย.....	ฝึกทำต่อตัว 5-10 นาที ก่อนเล่นอิสระกับ เพื่อน ๆ.....	ฝึกทักษะทางสติปัญญา.....
รับประทานอาหาร.....	.....	.....
นอน.....	ฝึกความพร้อมในการใช้ส้วก - ส้วกชาย 5-10 นาที ก่อนนอน ; ครูลงไปที่นอน	ฝึกความพร้อมในการอ่าน - เขียนเบรลล์ * ตามแนวแผนเอกสารประกอบการใช้รูปแบบ (เล่ม 11)
สระป.....	.....	.....

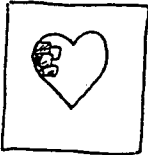

บันทึกสิ่ง เกรียมผลัด

สื่อที่เตรียมมาสำหรับสอนเด็กพิการมี 2 อย่าง

สำหรับเด็ก
พิการ มีตัวอย่าง

สำหรับเด็กปกติ
ไม่มีตัวอย่าง

ครูจะทำกิจกรรม
เริ่มต้นให้ก่อนเป็นตัวอย่าง

(กิจกรรมปกติ)

ก. สื่อที่คล้ายๆกันของเพื่อนๆ แต่เพิ่มให้เด็กพิการ
แยกใช้หรือมีการดัดแปลงให้ใช้ได้ง่ายขึ้น ทำเสร็จ
ได้เร็วขึ้น เช่น มีภาพใส่กระดานที่ขยับหรือหมุน
งาที่ครูทำขึ้นตามใจชอบหนึ่งได้ให้แล้ว หรืองาน
เดียวกันสำหรับเด็กหรือวัยมากกว่า ควรเตรียม
พร้อมกันไปหัดเตรียมให้เด็กปกติได้เอง

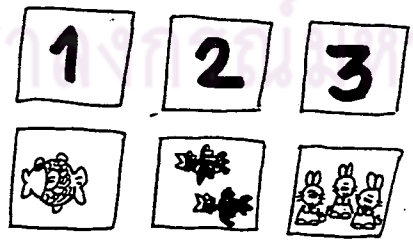
ข. สื่อที่จัดหรือทำขึ้นต่างหากเพื่อเด็กพิการ
โดยเฉพาะ เช่น แผ่นแม่พิมพ์คัดลอกพร้อม
ในการอ่านเขยวคลิก ภาพต่างๆ ที่ใช้ฝึก
การฉีกกระดาษ
ควรจัดหากดองหรือเพิ่มเก็บให้แม่
พิมพ์หมดหม้อ เพื่อให้หยิบใช้ได้สะดวก

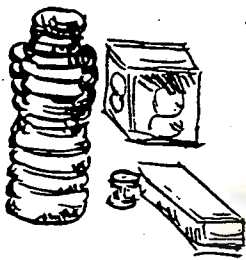
แผ่นฝึกออกเสียง อ, ก, ข	
อ	กาบ
ก	ข

คำแนะนำ

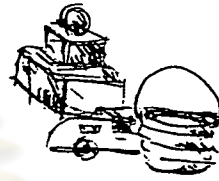
- จัดการและทำสื่อที่ดัดแปลงสอนได้
หลายๆ อย่าง ไม่ควรเสียเวลามากเกินไปในการ
ทำสื่อทำเสร็จที่สอนได้เพียงเรื่องเดียว
หรือครั้งเดียว

ตัวอย่าง บัตรภาพ : ชุดเดียวกันสามารถสอนได้ทั้งเรื่อง ผีเสื้อ และสำนวน

2. พยายามคิดตัดแปลง
 สิ่งของและบุคคลรอบตัว
 มาเป็นสื่อ โดยเฉพาะ
 การนำวัสดุเหลือใช้

ความคิดสร้างสรรค์ให้มากพอ และเริ่มรวมใจจ้องหน้า
 จะได้ไม่ถูกรังแกเวลาผ่านไป นะคะ!

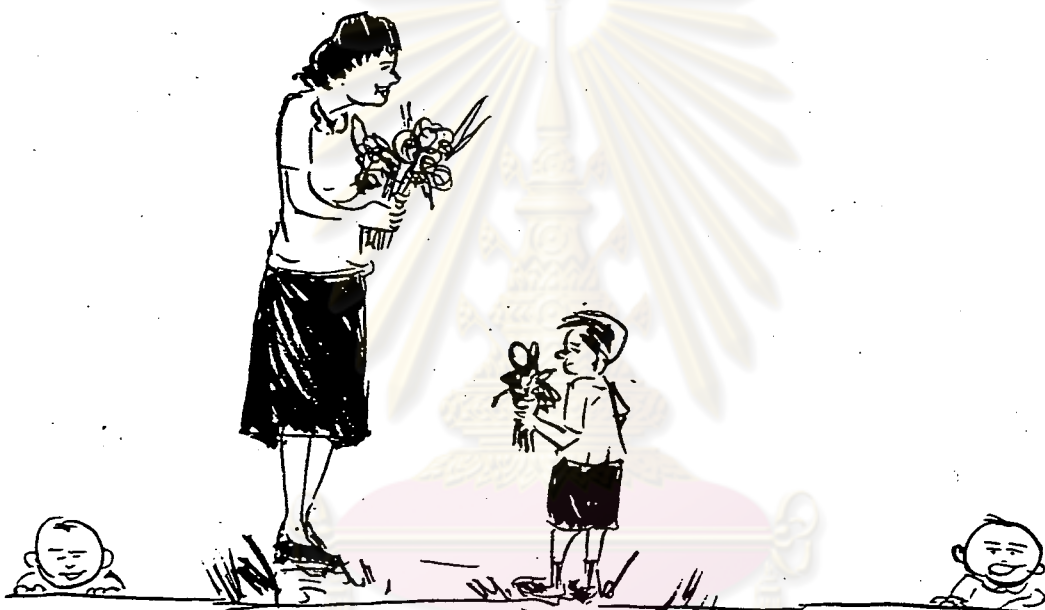

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ให้กำลังใจ กับมือสั่น และซ่อมเสริมตามที่ข้างแม่ทำได้
 ทั้งนี้เป็นทั้งลงมือจริงๆ หลังจากที่เรารู้สึกและเตรียมอะไรอะไรไว้เยอะ-เยอะ

สิ่งที่เพื่อหกรจ-ต้องพยายามระ-ดิ-กอยุ่เต็มด คือ

- พยายามสอนไปตามแม่ แต่อย่ากลัวใจเมื่อต้องเปลี่ยนแผนกระทำทันที
 เมื่อมีปัญหาเฉพาะหน้า เราต้องปรับตัวตามเด็กด้วย ไม่ใช่ให้เด็กปรับตัว
 ข้างเดียว

จุดมุ่งหมายที่
เราตั้งให้แก่อีก

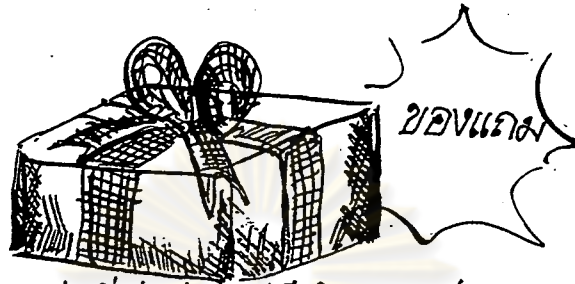
พบกันครึ่งทาง
หะ-ดิ-

เด็กตามที่เรา
แม่อยู่เต็ม

- ใช้เทคนิคการคุมขั้นที่แหะ-ดิ-ในเอกสารประกอบ ๑
 กับทั้งเด็กพิการและเด็กปกติอย่างสม่ำเสมอ

ฝึกเรียนรู้บทบาท
สามารถ

ณัฐ ดลสาย สุนทร

และเพื่อความสนใจของท่านที่เพิ่งเริ่มสอนเด็กฝึกการเขียนพร้อม รูปแบบมี
เอกสารประกอบการใช้รูปแบบฯ ที่แนะนำเทคนิค
วิธีต่างๆ ในการสอนเด็กฝึกการ ทั่วทั้งที่จะเรียกค้น
เพิ่มเติมตามความสนใจ เช่น

คุณครูหืมหรืออยากได้เทคนิค
การแก้ไขปัญหาคณิตศาสตร์

จดอ่านเอกสารประกอบฯ เล่ม 12
การสอนเด็กกับบทเพลงทางอารมณ์ และ
สังคมศึกษา:

คุณครูดื่มชาอยากได้แถมและ
ศ.บ. กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ
ทางภาษา

เอกสารประกอบฯ เล่ม 7 ช่วยได้ค่ะ

คุณครูหรืออยากได้คำแนะนำเรื่องการสอน
ประจำงานกับทางบ้าน

ดูในเอกสารประกอบฯ เล่ม 13 ค่ะ

วันที่สี่ บันทึกจดหมายก้าวหน้าของเด็กพิการ

หากปลายสปีดงาน อย่างสัมพันธ์กับพัฒนาการก้าวหน้าของเด็กว่าสามารถฝึกทักษะอะไรได้
แล้วบ้าง ที่ระบุ ดังนี้

1. ถ้าฝึกทักษะบ่อยข้อใดข้อหนึ่งแล้ว เขียนเลข วันที่/เดือน/ปี
ได้ทักษะข้อนั้น

	ทำได้ดี ตั้งแต่แรก	1/2534	
		เริ่มฝึก	ทำได้ดี
หมายเหตุ ทักษะบ่อยที่ทำได้ตั้งแต่ต้นแล้ว ออกเสียงพยัญชนะต้น (อ, ย, ห ; — 10/10/34 — บ ป พ(ภ) ฝ ม ; ..... — 12/10/34 — 15/10/34	X หมายเหตุ ยี่สิบที่ทำได้ ครบทุกทักษะ บ่อย	✓ 10/10	

2. ถ้าฝึกทักษะได้ทั้งหมดทั้งข้อแล้ว เขียนเลข วันที่/เดือน/ปี ในช่วง
ทำได้ดีตรงกับทักษะข้อนั้น

	ทำได้ดี ตั้งแต่แรก	1/2534	
		เริ่มฝึก	ทำได้ดี
ปฏิบัติตามคำสั่งของครู	X	✓ 10/10	20/10

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลองดูตัวอย่างจากของจริงหน้า ๑๐๐ ดัชนี

พัฒนาการด้านร่างกาย

ช. การเคลื่อนไหว/การเคลื่อนไหว (กล้ามเนื้อใหญ่)	ทำได้	
	ตั้งแต่นรก	1/253... เริ่มฝึก ทำได้
1. ทรงตัวได้.....	✓	
1.1 นิ่งได้ (อาจมีตะนิเศษหรือเครื่องช่วยได้)	✓	
1.2 ยืนได้ (อาจนั่งในรถเข็นหรือมีเครื่องช่วยได้)	✓	
2. เคลื่อนไหวอวัยวะส่วนต่างๆของร่างกายได้.....	✗	
2.1 เดินได้ (อาจเคลื่อนที่เองโดยนั่งรถเข็นหรือเดินโดยมีเครื่องช่วยได้)	✗	✓ 10/10
- เดินไปในที่ทำการต่างๆในโรงเรียนได้ (อาจใช้รถเข็นหรือเครื่องช่วยได้)	✗	✓ 10/10
- เดินค่อเท้าไป ข้างหน้า - ถอยหลัง บนเส้นตรงได้	✗	
2.2 ขึ้น - ลง บันไดได้.....	✗	
2.3 วิ่งได้.....	✗	
2.4 กระโดดได้.....	✗	
- วิ่งก้าวกระโดดได้	✗	
- กระโดดขาเดียวเป็นระยะทาง .30 เมตร .50 เมตร และ 1 เมตรได้	✗	
2.5 รับและส่งลูกบอลได้ (อาจใช้ลูกบอลมีเสียงได้)	✗	
- รับลูกบอลด้วย แขนทั้งสองข้าง และ มือทั้งสองข้างได้	✗	
- โยนลูกบอลได้ไกล .30 เมตร .50 เมตร และ 1 เมตรได้	✗	
3. ใช้ มือ นิ้ว แขน ขา ^{14/10/32} ^{14/10/32} ศีรษะและลำคอเคลื่อนไหว และกระโดด และ วิ่ง	✗	✓ 10/10
ตาม จังหวะ จินตนาการ และ ประชมนำบรรยาอ ได้	✗	
อื่นๆ.....		

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พัฒนาการด้านสังคม

ก. การปฏิบัติตนในโรงเรียน	ทำได้ดี	1/253๕
	ตั้งแต่แรก	เริ่มฝึก ทำได้
1. เวลานอนในคอนเข้าก่อนเข้าเรียน ก่อนไปท่อน และเพื่อรับ-ส่งของ ให้แก่ครูโดยครูไม่ต้องเดือนได้.....	X	10/10 14/10
2. เดินแถวเข้า-ออกจากห้องเรียน มารับ-ส่งของให้แก่ครูอย่างเป็นระเบียบได้.....	X	10/10 14/10
3. <u>ปฏิบัติตามคำสั่งของครู</u>	X	10/10 14/10
4. ปฏิบัติตามกติกา/ข้อตกลงที่ตกลงร่วมกันในห้องเรียนเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ.....	X	
5. อาสาโดยขมมือและออกมาเล่า หรือ แสดงออกต่างๆต่อหน้าเพื่อนๆได้อย่างเหมาะสม.....	X	
6. สนใจฟังครู และ เพื่อน ชูค เล่า หรือ แสดงออก ด้วยมารยาทที่สุภาพ และปรบมือให้เกียรติคนที่ออกมาได้.....	X	
7. ระหว่างการสนทนาระหว่างนักเรียนกับครูในชั้นเรียน ยกมือและคอยครูเรียกก่อนจึงพูดเสมอ.....	X	
8. ทำงานและเล่นร่วมกับครูและเด็กอื่นๆได้อย่างเหมาะสม.....	X	
- เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นดี ไม่รังแก บังคับ อึด ก้าวร้าวเพื่อนหรือครู.....	✓	
- เป็นทั้งผู้นำและผู้ตามที่ดี.....	X	
- รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น.....	X	
- เอาใจเขามาใส่ใจเรา.....	X	
- เลื้อยเพื่อเพื่อน แบ่งปันสิ่งของให้แก่ผู้อื่น.....	X	
- สามัคคี กลมเกลียวกันในกลุ่ม.....	X	
- รู้จักรอคอยและปฏิบัติตามกติกากการเล่นหรือการทำงาน.....	X	
- เคารพสิทธิของผู้อื่น ไม่หยิบของผู้อื่นมาเป็นของตน.....	✓	
- ไม่ทำลายข้าวของ หรือทำร้ายตนเองหรือคนอื่น เมื่อไม่พอใจ.....	✓	
- ไม่ร้องไห้ กรีดร้อง ตะโกน หรือคำด่าคำหาญตาย เมื่อไม่พอใจ.....	X	10/10
9. ช่วยกันเก็บของต่างๆให้ เรียบร้อยเมื่อทำกิจกรรมนั้นๆเสร็จ และเตรียมตัวสำหรับกิจกรรมต่อไปโดยครูไม่ต้องกำกับได้.....	X	
10. ทำกิจกรรมประจำวันและกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จโดยไม่มีครูคอยควบคุมได้.....	X	
- <u>อยู่ในบริเวณที่ทำกิจกรรมโดยไม้ออกไปท่อนโดยไม่ได้รับอนุญาตได้</u>	X	10/10 14/10
11. <u>มีส่วนร่วมที่คุ้นหน้าตาโดยไม่ต้องเดือนให้ทำ</u>	X	

เมื่อขี้หนี่งจากใหม่
เรากับภรรยาคว่ำ คอจะพีกอะไรต่อ

ถ้าตั้งที่กักตั้งพีกให้ เด็กร่วมมือด้วยดี มีเงาจะพีกได้

ก็พีกต่อไป

ถ้าตั้งที่กักตั้งพีกให้ เด็กไม่ร่วมมือ หรือดูจะมียากเกินไป
ของเค็อกทาง เล็ดอกต่อไปให้ดูหะคะ

2. แบ่งทักกะที่คื้อให้เม้นขันตอนห-
ย้อยๆ แล้วเค็อกให้พีกทักกะห
ตอนห้อยหั้น
(ตัวขย่างการแบ่งทักกะต่างๆ
เม้นขันตอนห้อยขยู่ใหม่-
11 ค่ะ)

1. เพิ่มตรงมช่วยเหลือและการ
กระตุ่นด้นมือ กำพุด และ
ด้นด้นกันห (การขะเม็อก
ในเอกสารประกอบ เค็ม 10
ได้ค๊ะ)

3. ย้อหดมไปพีกทักกะก่อน
หห่ากเป็นเม้นร่าหหเด็ก
ข่าหามก่อน แล้วคื้อย
กกลับมพีกทักกะหใหม่โดย
เพิ่มตรงมช่วยเหลือและแบ่ง
ออกเม้นขันตอนห้อยๆ

4. เมลี่ยหไม่พีกทักกะคื้อที่
เด็กร่วมมือและพีกได้ขยู่ล็ก-
ระข: แล้วคื้อยกลับมพีกทักกะ
หใหม่ โดยเพิ่มตรงมช่วยเหลือ
และแบ่งออกเม้นขันตอนห้อยๆ

ดวงฤกษ์จัดอย่างข้งกางหิ้งหะคะ

ดาวอาทิตย์

ดาวอาทิตย์

ดอกเสี้ยว บ, ม, พ, ส, ม
ไต่กิ่งแก้ว

พีกดอกเสี้ยว จ, พ, พ, ต (งู)

ให้หมับเลข 1-15 หมับไต่เพียง
1-10 เท่าเดิม

ให้หมับ 1-12 โดย 11 และ 12
ควรให้กำกับกันเองไม่ได้

ถ้ายังไม่ได้อีก

ให้หมับ 1-10 ใหม่จนกว่า
จะหมับได้ถ้ามหาอย่าง -
ต้องแยกตัวไม่ทะลุทะกักเคย

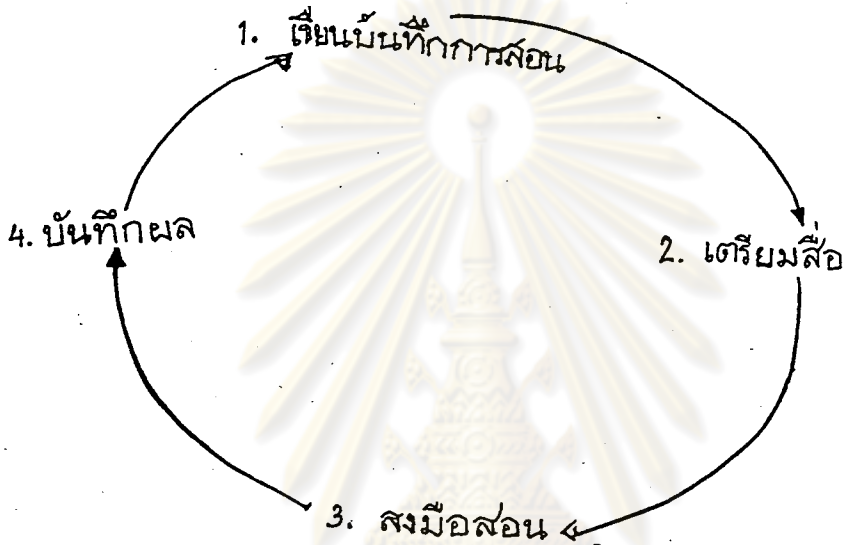
ให้หมับเห็นหมับเม็สรูป
สัตว์ต่าง ๆ เด็กไม่ร้อมมือ
และทำไม่ได้

ให้ตั้งหมับก่อนเลิกทง แล้วเริ่มต้น
จากให้เด็กตั้งหมับนี้ๆ เอาหมับนี้
ก่อนหมับๆ เด็กๆ โดยครทำให้อู
และคอยกระทำ

ถ้ายังไม่ได้อีก

เมื่อยหมับไม่เห็นร้อยลูกมัด และเอา
หมับจัดออกภายในกระบะทรายแทน

สรุปงานประจำสัปดาห์

ขอให้ประสบความสำเร็จ
ด้วยดีทุกท่านค่ะ

คณะผู้จัดทำ

รองศาสตราจารย์ ดร. ทิศนา แชนมณี	อาจารย์ที่ปรึกษา
อาจารย์ พิณน ภาสบุตร	อาจารย์ที่ปรึกษา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เบญจา ชลธารินทร์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ละออ ชุติกร	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิรมล ชุตตสาห์กิจ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ ประชัม ลำดับวงศ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ นิรัชรินทร์ ชำนาญกิจ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ พินิจ สุทธิณีนัน	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ศรินธร วิทชะสิรินันท์	เรื่อง
บุญช่วย ฮ่อบุตร	ภาพและรูปเล่ม
ปัทมา กัทรางกูร	ภาพและรูปเล่ม
ดาณี สุทธิศาสนกุล	ภาพและรูปเล่ม
จำเนียร รัตนพันธ์	ช่วยเรื่องและเขียนคำพูด
ชนาธิป พรกุล	ธุรการ
นวลจิตต์ เชาวภัทรดิพงษ์	ธุรการ
เรธา ทองคัม	ธุรการ
อรุณี สกิตต์ภาสีกุล	ธุรการ
ดวงสมร จีระมะกร	ธุรการ

คู่มือการใช้

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม

สำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

เล่ม 6

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเมินผลประจำภาค

จนถึงวันนี้... วันที่เราสอนเด็กพิการมาครบเก้าชม

จากวันแรกที่เด็กพิการเข้ามาในชั้นเด็กเล็กของเราจนกระทั่ง
 หนึ่งสัปดาห์ของภาคเรียน ทั้งเด็กปกติและเด็กพิการยอมเบียดเบียด
 ไปไม่มากนักด้วย แต่คนที่น่าจะเบียดเบียดไม่มากกว่า คือตัวเราผู้ซึ่งมี
 ประสบการณ์การสอนเด็กพิการมาหนึ่งภาคเรียนเต็มๆ แล้วก็ถึง
 หน้าที่ขั้นสุดท้ายของการสอนเด็กพิการก่อนจะกลับเริ่มงานแผนประจำ
 ภาคใหม่ต่อไป นั่นก็คือ การประเมินผลประจำภาค ซึ่งมีหลักและ
 วิธีการสอดแทรกง่าย ๆ ดังนี้ ก-

ทัก เปรียบเทียบสิ่งที่ได้วางแผนไว้กับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง แล้วรับ
 ความคาดหวังให้สอดคล้องกัน จริง ให้มากขึ้น (เหตุผล
 การเปรียบเทียบความคาดหวังเดิมกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง
 จะเป็นจุดสำคัญในการช่วยกระตุ้นจิตใจว่า ควรเตรียม
 แผนการสอนภาคต่อไปอย่างไรจึงจะสอดคล้องกับความ
 เป็นจริงได้มากขึ้น)

แนะนำวิธีการ :-

ขั้นแรก เปรียบเทียบความคาดหวังเดิมในการจางแผนการสอน
ตอนต้นเทอมกับทักษะที่เด็กสามารถฝึกได้จริง ตามที่
ได้บันทึกไว้ในสมุดประวัติ

ขั้นที่สอง ปรับความคาดหวังในการจางแผนการสอนของภาคเรียน
ต่อไป โดยพิจารณาจากทักษะต่างๆ ในพัฒนาการแต่ละด้าน
ที่เด็กฝึกที่ผ่านมาในเทอมนี้ ทั้งที่ฝึกจนทำได้ดี และที่
ฝึกแต่ยังไม่ทำไม่ได้ ประกอบกับถึงกษณะนิสัย สภาพ
อารมณ์ และการเข้าสังคมของเด็ก

ทดลองศึกษาตัวอย่าง ห้องจัดม ของคุณครูจงรัก ดุสิตะ

ต้นเทอม

ปลายเทอม

จัดมช่วยตัวเองน้อยมาก เวลา
ถูกตัดใจจะวิ่งออกไปหอกห้องเว็นห
เมื่ออารมณ์ดีแล้ว จึงกลับเข้ามา

เด็กวัยนี้ช่วยตัวเองในเรื่องแต่งตัว
กินข้าว และสวม-ถอดรองเท้า แต่ยังไม่
ผูกเชือกรองเท้าเองไม่ได้

จัดมไม่ค่อยสนใจกิจกรรมในชั้นเรียน
มากจนเมื่อครูเล่านิทาน และมีสื่อประกอบ
กัตามเพื่อมีใจช่วยไม่ค่อยมีแว เพราะไม่
เคยฝึกเดินวิ่งก็ค่อนข้างช้าและงุ่มง่าม
การฟังและการพูดออกเสียงปกติ ความ
เข้าใจภาษาและการพูดแสดงออกยังจำกัด
เพราะรักพื้นที่น้อย อารมณ์ดี ไม่ก้าวร้าว
แต่ยังไม่ค่อยเข้าร่วมกลุ่ม ความสนใจสั้น

และเด็กที่จัดมอยู่ในห้องเรียนตลอด แต่
ชอบนั่งแยกออกมาหากิจกรรมเพื่อน ทำกิจกรรม
ต่างๆมากขึ้นแต่ทำไม่ได้ไม่ถึง 5 นาทีก็เลิก
มักเห็นการฟังนิทาน จะฟังได้จนจบทุกครั้ง
เดิน จึงต้องจับ หมายความว่าหันหน้าก็หันได้
แต่ยังไม่เดินไม่ได้ ยังจับดินสอที่ระบายไม่ถนัด

ทักษะที่ควรฝึกจนแพะฝึกแล้วดีตาม

ตัวร่างกาย

- จึงได้ กระจิดริดได้
- ใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกายเคลื่อนไหวประกอบจังหวะได้
- ยืนตื้นหรือยืนเป็นรูปร่างต่างๆ ได้
- ฉีกกระดาษ ทากาว ประดับกับกระดาษได้
- จับดินสอเขียน และใช้ฆนทบรอบดินสอได้
- พลิกกลิ้งมือ อดตายเห็นต่างๆ ได้

๑๓๑

หวังใจ

ทักษะที่จดฝึกได้จริงๆ

ตัวร่างกาย

- จึงได้แต่ยังไม่คล่อง ยังกระโดดแทนไม่ได้เลย
- ไม่ยอมเคลื่อนไหวก่อนประกอบจังหวะ
- ขยำดินเหนียวได้ แต่ยังไม่ดี
- ฉีกกระดาษ ทากาว ประดับได้
- จับดินสอไม่ถูกท่า ใช้ฆนทบรอบแล้วกระดาษหักทุกครั้ง
- ไม่ยอมวาดตายเห็นตามแบบและเมื่อพยายามก็ยังทำไม่ได้ เพราะยังไม่จับดินสอได้

๑๓๑

ของจริง

วิเคราะห์ จะเห็นว่า ตัวร่างกายจดฝึกได้ช่วยทำให้ตรึงรักจนแพะได้ โดยเฉพาะการใช้ก้ามเพื่อเขียน จดฝึกยังไม่พร้อมจะใช้ ดินสอ กระดาษ ความตั้งใจ และ ความอดทนของจดฝึกยังน้อยมาก

ถึงขั้น ทรึงรักจึงตกลงใจว่า ภาคเรียนที่ ๒ นี้ ตัวร่างกาย จะให้จดฝึกทักษะต่อไปให้

- เดินท่าเก่า จึงถอยหลัง จึงซิกแซก
- เดินแตะจึงประกอบจังหวะ
- ฉีก - ขยำกระดาษ
- วาดลายสีด้วยนิ้วมือ
- ยืนตื้นหน้ามือเป็นก้อนกลมๆ และแผ่อกเป็นแผ่นแบนๆ
- ใช้หัวชี้เขียนทลายเป็นรอยต่างๆ

ในกรณีที่ครูจงรักจะเห็นว่า ครูกำลังตามคาดหวังใจถึง
จึงต้องปรับให้ตกลงแบ่งทักษะที่กักฝังฝึกออกเป็นขั้นตอนย่อยๆ
และทยอยทักษะที่ยากเกินไปได้ก่อน.....

แต่ก็มีเพื่อเตรียมคนคาดหวังใจดีที่ ปรากฏว่าเด็ก
ทำได้เลยไปจากที่คิดไว้หมายใจมาก แบบนี้ก็ต้องปรับ
ให้สูงขึ้นตามความพร้อมของเด็ก นะคะ.....

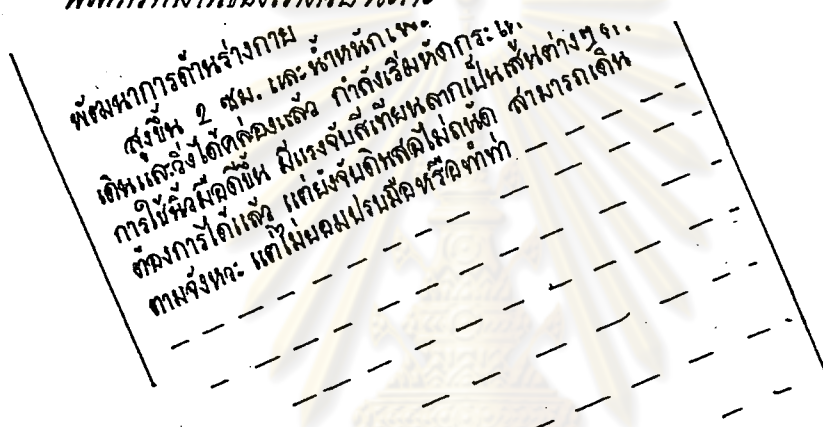
และก็มีบ้าง โดยเฉพาะเพื่อนครูที่เริ่มช่วยหาวิธีอื่น คาดหวังได้พอดีๆ
กับที่เด็กทำได้จริงๆ แบบนี้ก็ต้องต่อไปเรื่อยๆ ได้เลย... เก่งคะ

ขอใจเริ่มภาคเรียนต่อไป
กำลังใจเข้มแข็งมากขึ้นเรื่อยๆ... นะคะ

และเมื่อสิ้นปีการศึกษา

อย่าลืม!!

1. เขียนสรุปความก้าวหน้าประจำปีของเด็กพิการ ส่งให้สมาคมฯ ประจําปี
เนื่องข้อมูลสำหรับตัวเราหรือครูคนอื่นต่อไป รวมทั้งเป็นหลักฐาน
ผลการทำงานของเราด้วย นะคะ

(บทส่งจาก สรุปความก้าวหน้าประจำปีการศึกษา 2534 ของเด็กชายเอฉอย
ที่กรุงศรีภมหนักใจ)

และ

2. ตัดสินใจ (ร่วมกับอาจารย์ใหญ่ และผู้ปกครองของเด็กพิการ) ว่า
เด็กของเราควรจะ ดยชั้นเด็กเล็กต่อไปเพื่อให้พร้อมกว่านี้ หรือพร้อม
ที่จะขึ้น ป.1 ได้แล้ว

ส่นเพื่อนครูที่ต้องการแก้ไขปรับปรุงการสอนหนังสือเด็กเล็ก
 เรียนร่วมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตึกมาเพิ่มเสริม
 ได้ให้เอกสารประกอบๆ เล่ม 14 หนึ่งปี-

กล่าวจะมาจากหนังสือ.....ฉบับที่.....
 ...เราชื่นชมในตัวอย่างคุณครูจริงๆ ค่ะ!

คณะผู้จัดทำ

รองศาสตราจารย์ ดร. ทิศนา แวมมณี	อาจารย์ที่ปรึกษา
อาจารย์ พิฒน ภาสบุตร	อาจารย์ที่ปรึกษา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เบญจา ชลธารนนท์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ละออ ชุติกร	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิรมล ชัยตสาห์กิจ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ ประชัม ลำดับวงศ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ นิรัชรินทร์ ชำนาญกิจ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ นิธิจ สุกชีแป้น	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ศรินธร วิทชะสิรินันท์	เรื่อง
บุญช่วย ฮ้อบุตร	ภาพและรูปเล่ม
ปัทมา กัทรางกูร	ภาพและรูปเล่ม
ดาณี สุทธิศาสนกุล	ภาพและรูปเล่ม
จำเนียร รัตนพันธ์	ช่วยเรื่องและเขียนคำพูด
ชนาธิป นรกุล	ธุรการ
นวลจิตต์ เชาว์ภีรติพงษ์	ธุรการ
เรขา ทองคัม	ธุรการ
อรุณี สกิตยภาศีกุล	ธุรการ
ดวงสมร จีระมะกร	ธุรการ

เครื่องมโหรีรูปแบบ

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมุดบันทึกพัฒนาการของเด็กพิการ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำสั่งของรูปแบบ

การจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม

สำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียน

ชุดที่ 1

สมุดบันทึกพัฒนาการของเด็กพิการ

ชื่อ-นามสกุล ด.ช./ด.ญ.....

ชั้น..... โรงเรียน.....

อายุเมื่อแรกเข้า.....ปี.....เดือน

ชื่อผู้ปกครอง.....

ชื่อครูประจำชั้น.....

ชื่อครูการศึกษาพิเศษ/ครูซ่อมเสริม(ถ้ามี).....

ชื่อนักวิชาชีพที่ให้บริการ(ถ้ามี).....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

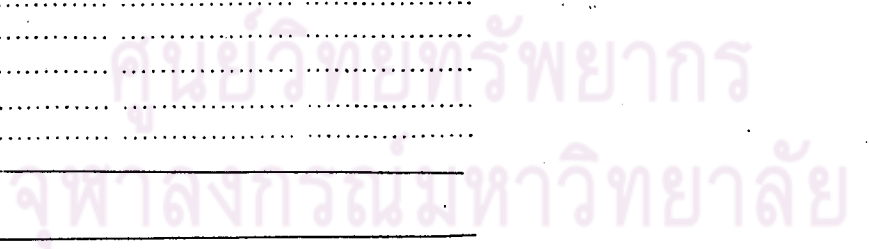
ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไป

วันเดือนปีเกิด..... สถานที่เกิด.....
 ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่..... ซอย/หมู่ที่..... ถนน.....
 ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....
 จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....
 เหนือที่..... กท..... หน..... คน..... เป็นบุตรคนที่.....
 บิดา..... มารดา..... ผู้ปกครอง.....
 (ถ้าไม่ใช่บิดามารดา)

ชื่อ-นามสกุล.....
 อายุ.....
 ที่อยู่ บ้านเลขที่-ซอย/หมู่ที่.....
 ถนน.....
 ตำบล/แขวง.....
 อำเภอ/เขต.....
 จังหวัด.....
 โทรศัพท์.....
 ที่ทำงาน.....
 ซอย/หมู่ที่.....
 ถนน.....
 ตำบล/แขวง.....
 อำเภอ/เขต.....
 จังหวัด.....
 โทรศัพท์.....
 สถานภาพสมรส.....
 อาชีพ.....
 การศึกษา.....
 อื่นๆ.....

ตอนที่ 2 : ลักษณะความบกพร่องของเด็ก (สาเหตุ การคัดลอกเบื้องต้น การตรวจวินิจฉัย การดูแลรักษา การให้ความช่วยเหลืออื่นๆ)

.....
 .....
 .....
 .....
 .....

ตอนที่ 3 : บันทึกพัฒนาการของเด็กพิการ

คำชี้แจง ให้นำบันทึกพัฒนาการของเด็กพิการ ตามลำดับ ดังนี้

วันที่ 1 บันทึกการศึกษาปัญหาเด็กพิการอย่างละเอียด

1.1 ในช่อง "ทำได้ดีแล้ว"

- ชี้ด /— ตรงกับทักษะที่เด็กทำได้ตั้งแต่เริ่มเข้าเรียน
- ชี้ด x ตรงกับทักษะที่เด็กยังทำไม่ได้หรือทำได้บ้างแต่ยังไม่สมบูรณ์
- เขียน 7 ตรงกับทักษะที่ไม่ทราบว่าเด็กทำได้หรือไม่ (เมื่อทดสอบเด็กแล้วจึงลบออก แล้วเปลี่ยนเป็น / หรือ x แทน)
- เขียน - ตรงกับทักษะที่ไม่เกี่ยวข้องหรือไม่จำเป็นสำหรับเด็ก

1.2 สำหรับทักษะข้อที่มีทักษะย่อยหลายอย่างและเด็กสามารถทำทักษะย่อยบางอย่างได้ แต่ยังไม่ครบทุกอย่างในข้อนั้น ให้ชี้ด x ในช่อง "ทำได้ดีแล้ว" และชี้ด / ว่างบนทักษะย่อยที่เด็กทำได้ตั้งแต่เริ่มเข้าเรียน

ตัวอย่าง

	ทำได้ดีตั้งแต่แรก
6. เลิม ทารอ และน้ำ สงในภาชนะและเททิ้งได้.....	/
7. อีกระดาก ทากาว และปะวัสดุที่เลือกลงบนกระดาษได้.....	/
8. ต่อหนังสือเป็นรูปร่างต่างๆได้.....	/
9. จัดภาพคัดลอ่จำนวน 2 ชิ้น 3 ชิ้น 4 ชิ้น 5 ชิ้น 7 ชิ้น 9 ชิ้น 11 ชิ้น 13 ชิ้น และ 15 ชิ้น)ได้".....	x
10. ปั้นดินน้ำมัน เป็นก้อนกลมๆ นุ่มออกเป็นแผ่นแบนๆ และปั้นให้ดูออกว่าเป็นอะไรได้".....	x
11. จับดินสอเขียน และจับวางลบรอยดินสอ ด้วยท่าที่ถูกต้องได้.....	x
13. จัดเส้นตรงด้วยไม้บรรทัดได้.....	7

17. การเขียนอักษรเบรลล์ด้วยตัวเลขและสโตนส์ (ก ข ค ง จ ฉ ช ซ ฮ อ ฮ อ ฮ ท พ ย ค ต ก ก ฅ น บ ป ม ม พ พ ภ ม อ ำ ล ว ศ ย ฬ ห ฌ อ ฮ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐)ได้.....

วันที่ 2 ว่างบนประจำภาค

2.1 ชี้ด / มุมบนซ้ายของช่อง "เริ่มฝึก" ในภาคเรียนที่ต้องการให้เด็กเริ่มฝึก ตรงกับทักษะข้อนั้นๆ และเขียนตัวเลขวันที่/ตัวเลขเดือน ที่เด็กเริ่มฝึกในช่อง "เริ่มฝึก" ของภาคเรียนที่เริ่มฝึกทักษะข้อนั้น ถ้าเป็นทักษะย่อย ให้เขียนตัวเลขวันที่/ตัวเลขเดือน ที่เด็กเริ่มฝึกไว้ข้างบนทักษะข้อนั้นๆ

2.2 เขียนตัวเลขของภาคเรียนในการศึกษาที่ว่างบน(ด้วยสีเหลือง) ข้างบนทักษะย่อยที่ห้องเรียนให้เด็กฝึกในการศึกษาที่ว่างบนนี้ แต่ยังไม่ได้เริ่มฝึกหรือยังไม่ได้กำหนดวันที่แน่นอนที่จะเริ่มฝึก

ตัวอย่าง

ภาคเรียนที่	1/2534		2/2534	
	เริ่มฝึก	ทำได้ดี	เริ่มฝึก	ทำได้ดี
ทำได้ดีตั้งแต่แรก				
7. อีกระดาก ทากาว และปะวัสดุที่เลือกลงบนกระดาษได้.....	/			
8. จัดภาพคัดลอ่จำนวน 2 ชิ้น 3 ชิ้น 4 ชิ้น 5 ชิ้น 7 ชิ้น 9 ชิ้น 11 ชิ้น 13 ชิ้น และ 15 ชิ้น)ได้".....	x	10/6		
2.3 ถอด-ใส่ถุงเท้า และถอด-ใส่รองเท้าได้.....	x			

วันที่ 3 สำหรับการ (4. ประเมินผลการเรียนการสอนประจำสัปดาห์)

3.1 เมื่อเด็กสามารถทำทักษะข้อใดได้ดีแล้ว ให้เขียนตัวเลขวันที่/ตัวเลขเดือนไว้ข้างใต้ทักษะข้ออื่นๆ

3.2 เมื่อเด็กสามารถทำทักษะข้อใดได้ดีถึงร้อยแล้ว ให้เขียนตัวเลขวันที่/ตัวเลขเดือนในช่อง "ทำดี" ของภาคเรียนที่เด็กทำได้นั้น และขีด — ต่อจากตัวเลขวันที่/ตัวเลขเดือน

ตัวอย่าง

ภาคเรียนที่	1/2534		2/2534	
	ทำดีตั้งแต่	เริ่มฝึก	ทำดี	เริ่มฝึก
ชก				
7. อีกระดาน ทากาว และปะวัสดุที่เลือกจนบน	J			
กระดานได้.....	x	10/6	14/6	
	J	J		10/6
9. จัดภาชนะใส่ (จำนวน 2 ชั้น 3 ชั้น 4 ชั้น				
				13/6
17/6 30/7				
5 ชั้น 7 ชั้น 9 ชั้น 11 ชั้น 13 ชั้น และ				
29/7 9/8	J			
15 ชั้น"ทำดี".....	x	10/6		
	J	J		
2.3 ถอด-ใส่ถุงเท้า และถอด-ใส่รองเท้าได้....	x	17/6	2/6	

2/8

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
1. พัฒนาการด้านร่างกาย.....	5
ก. การรับรู้ทางประสาทสัมผัสต่าง ๆ	5
ข. การเคลื่อนไหว เคลื่อนที่.....	6
ค. การใช้กล้ามเนื้อเล็ก.....	7
4. กิจวัตรประจำวัน.....	9
2. พัฒนาการด้านภาษาและการสื่อความหมาย.....	12
3. พัฒนาการด้านสติปัญญา.....	19
4. พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ.....	26
5. พัฒนาการด้านสังคม.....	28

* หมายถึงทักษะที่กำหนดไว้ในแนวทางการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กเล็กและในแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กเล็ก

หมายถึงทักษะเร่งด่วนที่ควรให้เด็กมีก่อนเข้าเรียนอนุบาล

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคเรียนที่ คำได้มีชื่อ ชวภ	1/253...		2/253...		3/253...		1/253...		2/253...		3/253...	
	เริ่มฝึก	คำได้	เริ่มฝึก	คำได้	เริ่มฝึก	คำได้	เริ่มฝึก	คำได้	เริ่มฝึก	คำได้	เริ่มฝึก	คำได้
2. บอกชื่อส่วนตัวได้.....												
2.1 บอกชื่อ และ นามสกุล ของตนเองได้.....												
2.2 บอกอายุ และ เพศ ของตนเองได้.....												
2.3 บอกอำเภอ และ จังหวัดที่ตั้งของบ้านและโรงเรียนได้.....												
2.4 บอกได้ว่าที่บ้านมีใครบ้าง และชื่อ พ่อ แม่ พี่น้อง และสมาชิกอื่นๆในบ้านได้.....												
3. พูดเพื่อสื่อความหมายได้.....												
3.1 หิ้งคำถามที่ไร้คำต่อไปนี้ได้ออกเสียง.....												
- "ใคร" : "อะไร"												
- "ทำไม" : "ที่ไหน"												
- "ทำอย่างไร"												
- "คำ.....พยางค์ความว่าอะไร".....												
3.2 ตอบคำถามต่อไปนี้ได้ตรงประเด็น.....												
- "ทำอะไรอยู่".....												
- "เมื่อเข้าหน้าอะไรบ้าง" "เมื่อวานนี้หนูไปเที่ยวที่ไหน".....												
3.3 เล่าเรื่อง/เหตุการณ์ได้ออกเสียง และต่อเนื่อง.....												
- เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตซึ่งเกี่ยวข้องกับตัวเองและอธิบายเหตุผลของสถานการณ์ ขณะนั้น (เช่น หนูทำวิชาตกตก หนูตัวเลขมาหน้า ; เมื่อวานนี้หนูเล่นบ้าน เลขเป็นหัว) ได้.....												
- เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว เป็นเหตุเป็นผล เชื่อมโยงถึงสถานการณ์ร่วมตัวในขณะที่ (เช่น หนูไม่ชอบสอบ หนูกำลังควรวาง).....												

๑. การรับรู้ความหมายของพื้นผิว ทิศทาง ที่ตั้ง

1. จำนวนการวาดภาพลักษณะของพื้นผิว เรียบ-ขรุขระ ร้อน-เย็น และบอกลักษณะพื้นผิวที่สัมผัส

ได้ว่า เรียบ-ขรุขระ ร้อน-เย็น.....

2. บอกตำแหน่งของสิ่งของได้แก่ ข้างบน-ข้างล่าง บนโต๊ะ-ใต้โต๊ะ ข้างหน้า-ข้างหลัง ใกล้เคียง-ไกล คำ/เสียง-สูง เริ่มต้น-จบ ข้างใน-ข้างนอก ตรงกลาง-ตรงมุม และวางของได้ ตรงตำแหน่งที่บอกได้แก่ ข้างบน-ข้างล่าง บนโต๊ะ-ใต้โต๊ะ ข้างหน้า-ข้างหลัง ใกล้เคียง-ไกล คำ/เสียง-สูง เริ่มต้น-จบ ข้างใน-ข้างนอก ตรงกลาง-ตรงมุม.....

3. เคลื่อนไหวร่างกายหรือย้ายวัตถุไปได้ตามทิศทางที่บอก ได้แก่ เปิด-ปิด เข้า-ออก ตรงไป-อ้อมไป ไปที่นั่น-มาที่นี่ ออกไปจาก-เข้าไปใน.....

๒. การจำแนกประเภทสิ่งของ

- บอกได้ว่าภาพหรือวัตถุใดอยู่ในประเภทเดียวกัน (โดยไม่ต้องบอกชื่อของประเภท) ได้แก่ คน สัตว์ สิ่งของ ตัวเลข ภาพนะ ตัวอักษร สี ผลไม้ นึก อาหาร นิช เครื่องมือ เชื้อน้ำ ภาพนะ เครื่องแต่งกาย และบอกได้ว่าภาพหรือสิ่งใดต่างหาก/ไม่ได้อยู่ในประเภทเดียวกัน ได้แก่ คน สัตว์ สิ่งของ ตัวเลข ภาพนะ ตัวอักษร สี ผลไม้ นึก อาหาร นิช เครื่องมือ เชื้อน้ำ ภาพนะ เครื่องแต่งกาย.....

ภาพใบหน้าที่ ทำได้อธิบาย บอก	1/253...		2/253...		3/253...		1/253...		2/253...		3/253...	
	เริ่มฝึก	ทำดี	เริ่มฝึก	ทำดี	เริ่มฝึก	ทำดี	เริ่มฝึก	ทำดี	เริ่มฝึก	ทำดี	เริ่มฝึก	ทำดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

	ภาคเรียนที่ สำเร็จชั้นมัธยมศึกษา ชั้น	1/253...		2/253...		3/253...		1/253...		2/253...		3/253...		
		เริ่มฝึก	ค่าได้	เริ่มฝึก	ค่าได้	เริ่มฝึก	ค่าได้	เริ่มฝึก	ค่าได้	เริ่มฝึก	ค่าได้	เริ่มฝึก	ค่าได้	
8. รับคู่จำนวนสิ่งของกับตัวเลขที่มีค่า		1	2	3	4	5	6	7						
8 9 10 ได้.....														
9. บอกจำนวนของสิ่งของต่างๆที่มีค่า		1	2	3	4	5	6	7						
8 9 10 ได้.....														
10. เรือนตัวเลขตามลำดับ		1	2	3	4	5	6	7	8					
9 10 ได้.....														
11. บอกเวลาเป็นเช้า กลางวัน เย็น โดยสัมพันธ์กับกิจวัตรประจำวันของตนได้.....														
12. บอกค่าของเงินบาทจ้าว ๆ เช่น เพื่อกูหนึ่งบาท เพื่อกูห้าบาท เพื่อกูหรือเงินบงค์สิบ บาท ได้.....														
13. บอกชื่อวันถึงเจ็ดในหนึ่งสัปดาห์ตามลำดับ วันอาทิตย์ วันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี วันศุกร์ วันเสาร์ ได้.....														
14. บอกตำแหน่งของการจัดอันดับเป็นที่หนึ่งและที่สุดท้ายได้.....														
15. บอกความแตกต่างของเวลาโดยใช้เวลาว่า เมื่อวานนี้ และ พรุ่งนี้ ได้.....														
ด. การเคลื่อนไหวอ่านและสะกดคำ														
1. จับคู่ตัวอักษรที่เหมือนกัน		ได้แก่	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ	ช	ฉ	ญ			
0 0 1		ก	ข	ค	ด	ค	ด	ก	ข	น	บ	ป	ม	ย
พ		ก	ข	อ	ว	อ	ว	พ	ข	ส	พ	ด	อ	ย
2. จับคู่บัตรคำที่สะกดต่างๆ จากตัวเลข 2 3 4 คำ (1 ต่อ 4) ได้.....														
3. เรียงบัตรอักษร(พยัญชนะ สระ วารวอักษร)ให้เป็นคำตามแบบที่ให้ได้ (เช่น น ม ี ้ ู)														

	ภาคเรียนที่ 1/253...		2/253...		3/253...		1/253...		2/253...		3/253...	
	เริ่มฝึก	คำได้	เริ่มฝึก	คำได้	เริ่มฝึก	คำได้	เริ่มฝึก	คำได้	เริ่มฝึก	คำได้	เริ่มฝึก	คำได้
- รู้จักรอคอยและปฏิบัติตามกติกาการเล่นหรือการทำงาน												
- เคารพสิทธิของผู้อื่น ไม่หยิบของผู้อื่นมาเป็นของตน												
- ไม่ทำอาชวร้ายของ หรือทำร้ายตนเองหรือคนอื่น เมื่อไม่พอใจ												
- ไม่ร้องไห้ กรีดร้อง ตะโกน หรือคำคำถาวรคาถา เมื่อไม่พอใจ												
9. ช่วยกันเก็บของต่างๆให้เรียบร้อยเมื่อทำกิจกรรมนั้นๆเสร็จ และเตรียมตัวสำหรับ												
กิจกรรมต่อไปโดยดูไม่ติดงำกัยได้												
10. ทำกิจกรรมประจำวันและกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จโดยไม่มีครูคอยควบคุมได้												
- อยู่ในบริเวณที่ทำการมโดยไม่ออกไปที่อื่นโดยไม่ได้ขออนุญาตได้												
11. สวัสดิ์ใหญ่ที่หันหน้าโดยไม่ต้องเตือนให้ทำ												
12. กล่าว "ขอบคุณ" และ "ขอโทษ" โดยไม่ต้องเตือน												
๑. คุณธรรมและบุคลิกภาพที่พึงประสงค์อื่นๆ												
1. แสดงความสนใจต่อคุณและเด็กอื่นๆ												
2. แสดงอาการสนใจและสำรวจสิ่งต่างๆในห้องเรียนและบริเวณต่างๆในโรงเรียน												
3. พยายามจัดเจนและสุขภาพ												
4. บอกความรู้สึกและความต้องการของตนเองแก่ผู้การดีหรือบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสม												
5. เมตตา กรุณา คื่อถึงคนและสัตว์												
6. เคารพ กฎ และปฏิบัติตาม พ่อ-แม่ อย่างสุภาพและเหมาะสม												
7. กล้าพูดผู้มีมาระลุ												
8. เคารม เกิดคุณ บุญ สถาปนาชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์												
9. รักและร่วมรักของที่เป็นสารผสมนี้: ไม่รักสกปรก เสียหาย												

ตอนที่ 4 : สิ่งและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน วิชา และในห้อง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 5 : บริการเสริม และ/หรือการซ่อมเสริม รวมถึงการสนับสนุนของผู้ปกครอง
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 253...

ประเภทของการซ่อมเสริม /บริการเสริม	ผู้ให้บริการ	วันเวลาที่ให้

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 253...

ประเภทของการซ่อมเสริม /บริการเสริม	ผู้ให้บริการ	วันเวลาที่ให้

ภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 253...

ประเภทของการซ่อมเสริม /บริการเสริม	ผู้ให้บริการ	วันเวลาที่ให้

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 253...

ประเภทของการซ่อมเสริม /บริการเสริม	ผู้ให้บริการ	วันเวลาที่ให้

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 253...

ประเภทของการซ่อมเสริม /บริการเสริม	ผู้ให้บริการ	วันเวลาที่ให้

ภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 253...

ประเภทของการซ่อมเสริม /บริการเสริม	ผู้ให้บริการ	วันเวลาที่ให้

สรุปความก้าวหน้าของนักเรียนประจำปีการศึกษา

ปีการศึกษา 253.....

ปีการศึกษา 253...

- 1. พัฒนาการด้าน..... :
- 2. พัฒนาการด้าน..... :
- 3. พัฒนาการด้าน..... :
- 4. พัฒนาการด้าน..... :
- 5. พัฒนาการด้าน..... :

- 1. พัฒนาการด้าน..... :
- 2. พัฒนาการด้าน..... :
- 3. พัฒนาการด้าน..... :
- 4. พัฒนาการด้าน..... :
- 5. พัฒนาการด้าน..... :

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันที่ .....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อคณะกรรมการวางแผนและติดตามผล (ถ้ามี)

_____
 อาจารย์ใหญ่ : วางแผนและติดตามผล

_____
 อาจารย์ประจำชั้น : จัดการเรียนการสอน

_____
 ผู้ปกครอง : วางแผนสนับสนุนและติดตามผล

_____
 _____
 _____

วางแผนวันที่ ____ / ____ / ____

ผู้บันทึก _____

4.2 แบบฟอร์มบันทึกการสอนชั้นเด็กเล็กแบบเรียนร่วม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เครื่องมือนของรูปแบบ
การจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม
สำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียน
ชุดที่ 2

สมุดบันทึกการสอนแบบเรียนร่วมในชั้นเด็กเล็ก

ภาค _____ ปีการศึกษา _____
ชั้นเด็กเล็ก _____ โรงเรียน _____
ครูผู้สอน _____

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่าง

ฉบับค่าที่ 13 หน้า แผ่นจำ

วันที่ 10-14 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2534

เด็กปกติ

เด็กพิการ

จุดประสงค์
ประจำสัปดาห์
(เกณฑ์ 80% ทุกข้อ)

1. ทวงตัวและเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะ	1. ทวงตัวและเคลื่อนไหวแทน มือ ลำตัว ศีรษะและลำคอตามจังหวะ จินตนาการ หรือคิดทวงขย
2. ปฏิบัติตามข้อตกลงและคำสั่ง	2. _____
3. แสดงบทบาทสมมติ	3. แสดงบทบาทสมมติโดยครูคิดขยเพิ่มเติมให้และคอยชี้แนะ
4. แสดงความตื้นเขินและกล้าแสดงออก	4. แสดงความตื้นเขินและกล้าแสดงออกโดยมีครูทวงขยและถามนำ
5. ร่วมกิจกรรมได้อย่างสนุกสนาน	5. _____
6. บอกวิธีทำเบ็ดเตล็ด	6. _____
7. บอกประวัติของสถานที่ตามธรรมชาติ	7. _____
8. บอกการเกิดรูปร่างหน้าตา	8. _____
9. บอกประโยชน์และโทษของเล่น	9. บอกประโยชน์และโทษของเล่นอย่างละ 1 ข้อ
10. บอกการปฏิบัติตนในท้องถิ่น	10. _____
11. พังและถ่ายทอดเรื่องราวให้ผู้อื่นเข้าใจ	11. พังและถ่ายทอดเรื่องราวให้ผู้อื่นเข้าใจโดยครูช่วยถามนำและจัดขยเพิ่มเติม
12. สังเกตและจำแนกความเหมือน - ความแตกต่าง	12. สังเกตและจำแนกความเหมือน - ความแตกต่างของรูปร่าง
13. นับของเล่น 1-5	13. นับของเล่น 1-10 (โดยครูช่วยนำให้บางตัว)
14. รู้จำนวน 3	14. รู้จำนวน 2
15. _____	15. จำแนกความเหมือน - ความแตกต่างของเครื่องใช้ในห้องเรียนโดยการสนทนาได้
	16. เดินไปในที่ที่กำหนดกิจกรรมประจำวันโดยมีตนเองไป และเดินด้วยตัวเองระยะ 3 เมตรสุดท้ายได้
	17. ทักทวน และประวัติที่เลือกบนกระดานโดยมีเส้นเชื่อมทำเป็นเส้นรอบวงภาพได้
	18. ให้กรรมาศตัดกระดาษที่ทาบรอบหุ่นไว้ให้ โดยเฉลขอบนอกรอบไม่เกิน 5 มม. ได้
	19. ใช้สีสีกัดสีทาบในช่องต่างๆ ในสีเลขอย่างอิสระได้
	20. บอกทิศทาง ข้าง-ขวา บน-ล่าง และตำแหน่ง ใกล้-ไกล ของสิ่งของที่ทาบได้

ชื่อเพลงประจำสัปดาห์ วังกีนน้ำ ; กบ ; ฝนจำ ; เสียงฝน ; นกบฝน ; ฟ้าผ่า
 คำคล้องจองประจำสัปดาห์ ฝนตกฟ้า
 ชื่อนิทานประจำสัปดาห์ หนาน้ำฝนพลกัญ ; วังกีนน้ำ

กิจกรรมประจำวัน

กิจกรรม	สิ่งที่ปรับเปลี่ยน	ทักษะที่จะสอดเสริม
	ความคาดหวัง/สื่อ/สถานที่/เนื้อหา/กิจกรรม	
รับเด็กเป็นรายบุคคล.....	—	—
เคารพธงชาติ สวดมนต์.....	เพื่อนช่วยจุดเทียนเข้าแถว และเพื่อนเตือนให้เพื่อนมีสื่อลดหย่อน	—
ตรวจสุขภาพ.....	—	—
สังเกตน้ำว และเหตุการณ์.....	ให้เวลาในการเดินออกมาข้างหน้าหน้าชั้น ; ครูสั่งเสียงตียกนอกทิศทาง และช่วยประคอง ; ครู	—
เข้าห้องเข้า.....	เพื่อนช่วยจุดเทียน - ถัดหน้า (ถ่มน้ำมากขึ้นใกล้ ๆ ห้องเรียน แล้วจึงปล่อยให้เดินเอง	—
เล่นคาบหม.....	ฝึกวิ่งต่อตัว 5-10 นาที ก่อนเล่นอิสระกับเพื่อน ๆ	ฝึกทักษะทางสติปัญญา
รับประทานอาหาร.....	—	—
นอน.....	ฝึกความพร้อมในการใช้ส้วก - ฝักโถส้วก 5-10 นาที ก่อนนอน ; ครูจุดเทียน	ฝึกความพร้อมในการอ่าน - เขียนเนวลต์ * ตามแนวในเอกสารประกอบภาคที่ 1 (เล่ม 11)
สรุป.....	—	—

กิจกรรมเวียนตามแผนการจัดประสบการณ์
วัน อังคาร..

จุดประสงค์	เนื้อหา	สื่อการเรียน	กิจกรรมตามแผน	สิ่งที่ปรับเปลี่ยน	ทักษะที่จะร่วมเสริมระหว่างกิจกรรม
				ความคาดหวัง/สื่อ/สถานที่/เนื้อหา/กิจกรรม	
<p>การเคลื่อนไหวและจังหวะ</p> <p>1. เคลื่อนไหวอย่างอิสระ ต่าง ๆ ของร่างกายได้</p> <p>2. ฟังและปฏิบัติตาม สัญญาณได้</p> <p>3. พยายามคิด จินตนาการ</p> <p>4. ทำท่าทางตามคำสั่ง ได้</p>	<p>1. การฟังและการปฏิบัติตาม ตามข้อตกลง</p> <p>2. การทำท่าทางตาม จินตนาการ</p> <p>3. การทำท่าทางตาม คำสั่ง</p>	<p>เครื่องใช้จังหวะ</p>	<p>1. กิจกรรมพื้นฐานให้เด็กเคลื่อนไหว ร่างกายไปพร้อม ๆ นึกออกอย่างอิสระ ตามจังหวะที่ครูเคาะ</p> <p>2. ให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายไปในทิศทาง ต่าง ๆ โดยทำท่าทางไม่ซ้ำกันตาม จังหวะที่ครูเคาะ</p> <p>3. เมื่อได้ยินสัญญาณหยุด ให้ทำท่าทาง ตามคำสั่ง เช่น ทำท่าลมพัดต้นไม้ ใบไม้โบกโบก, ทำท่าฝนตก, ทำท่า รถบัสผ่าน ฯลฯ (ทำครั้งละ 1 อย่าง)</p> <p>4. ปฏิบัติตามข้อ 2., 3. ซ้ำอีก</p>	<p>1. เด็กเคลื่อนไหวไปมาได้ ๆ ครู ตามจังหวะ ที่ครูเคาะ</p> <p>2-3. เด็กเคลื่อนไหวไปมาโดยทิศทางและ ท่าทางต่าง ๆ ไม่ดูต้องตามที่ตั้งใจ แต่ให้ ดูจังหวะที่ครูเคาะ เมื่อสัญญาณหยุด ครูชี้ขยับแขน มือ และลำตัวเด็กท่าทาง ตามคำสั่ง</p> <p>4. ปฏิบัติตามข้อ 2-3 ซ้ำอีก</p>	
<p>การเล่นตามมุม</p> <p>1. พยายามเล่นต่าง ๆ จากการเล่นอิสระ</p>	<p>1. การเรียนรู้จากการเล่น โดยอิสระ</p>	<p>ของเล่นตามมุม ต่าง ๆ</p>	<p>1. ให้เด็ก ๆ เล่นอิสระตามมุมต่าง ๆ ที่ ครูจัดไว้ให้</p>	<p>1. นำของเล่นตามมุมมาให้เด็กดูและ จัดกลุ่มของเล่นที่รูปร่างเหมือนกัน และ รับมือให้เด็กแต่ละของหรือมุมกันนั้น 1-10 ไปพร้อมกันดู</p> <p>2. ให้เด็กหยิบของ 1 หรือ 2 ชิ้น ส่งให้ครู (รวม 5-10 นาที ก่อนปล่อยให้เด็กเล่น อิสระกันที่อื่น ๆ)</p>	<p>1. การจำแนกความเหมือน- ความแตกต่างของรูปร่าง สิ่งของ</p> <p>2. นับปากเปล่า 1-10 โดยมี ครูช่วยนับให้บ้างตัว</p> <p>3. รู้ค่าจำนวน 2</p>

สปีดาคท์ _____ หน่วย _____
วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

เด็กปกติ

เด็กพิการ

จุดประสงค์	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	
ประจำสปีดาคท์																					
(เกณฑ์ 80% ทุกข้อ)																					

ชื่อเพลงประจำสปีดาคท์ _____
คำคล้องจองประจำสปีดาคท์ _____
ชื่อนิทานประจำสปีดาคท์ _____

กิจกรรมประจำวัน

กิจกรรม	สิ่งที่ปรับเปลี่ยน	ทักษะที่จะสอดเสริม
	ความคาดหวัง/สื่อ/สถานที่/เนื้อหา/กิจกรรม	
รับเด็กเป็นรายบุคคล.....		
เคารพธงชาติ สวดมนต์.....		
ตรวจสอบสุขภาพ.....		
สนทนาร่วม และเหตุการณ์.....		
เข้าห้องน้ำ.....		
เล่นตามมุม.....		
รับประทานอาหาร.....		
นทศ.....		
สรุป.....		

๖ เอกสารประกอบการใช้รูปแบบ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอขอบคุณ

หน่วยงานและบุคคลเจ้าของลิขสิทธิ์ข้อมูลและภาพต่างๆ
ซึ่งผู้วิจัยได้นำเอกสารและรวบรวมไว้ในเอกสารประกอบการใช้รูปแบบฯ
ดังรายชื่อต่อไปนี้

<u>หน่วยงานเจ้าของลิขสิทธิ์</u>	<u>เอกสารที่ขออนุญาตไว้</u>
1. สำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร	1.1 คู่มือการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาเล่มที่ 1-5 (2530)
2. หน่วยงานพิเศษ กรมสามัญศึกษา	2.1 คู่มือการจัดเด็กพิการเรียนร่วมในโรงเรียน ศึกษาสงเคราะห์ (2531) 2.2 สมุดบันทึกพัฒนาการการประเมินทักษะเพื่อสำรวจ พัฒนาการ (0-7ปี)ฉบับทดลองใช้ตามโครงการ พัฒนาหลักสูตรพิเศษสำหรับเด็กที่ร่างกายพิการ เนื่องจากสมองและมีสติปัญญาต่ำ (2530)
3. วิทยาลัยครูสวนดุสิต	3.1 การศึกษาพิเศษสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทาง การได้ยิน(2520) โดย ภาควิชาการศึกษาพิเศษ 3.2 20 ปีการศึกษาพิเศษวิทยาลัยครูสวนดุสิต พ.ศ. 2512-2532 (2532) โดย ภาควิชาการ ศึกษาพิเศษ 3.3 รวบรวมบทความการศึกษาพิเศษ (2526) โดย ภาควิชาการศึกษาพิเศษ 3.4 ประมวลการสอนสำหรับนักเรียนระดับปฐมวัยที่มี ความบกพร่องทางการได้ยิน(นพป.) โดยภาควิชา การศึกษาพิเศษ 3.5 จะเลี้ยงลูกตาบอดได้อย่างไร (2521) โดย พศ.ดร. เบญจา ชลธารันนท์

หน่วยงานเจ้าของลิขสิทธิ์เอกสารที่ขออนุญาตใช้

	3.6	แบบประเมินทักษะพัฒนาการเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น (2533) โดยผศ.ดร.เบญจมา ชลชาวัฒน์ และคณะ
4. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	4.1	เอกสารการสอนชุดวิชา "การดูแลบุคคลพิการ" หน้าที่ 1-15 (2531)
5. ศูนย์พัฒนาศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย ทบวงมหาวิทยาลัย	5.1	คู่มือการจัดการเรียนร่วม(2529)โดยโครงการการศึกษานิเศษ โครงการพัฒนาศึกษาอาเซียน
6. กองพัฒนาสตรีและเด็กกรมการพัฒนารัฐมนตรี	6.1	สื่อและเครื่องเล่นสำหรับเด็กแรกเกิด- 6 ปี (2529)
	6.2	แบบสังเกตพัฒนาการเด็กวัยแรกเกิด- 6 ปี (2531)
	6.3	เสียงลูกตัวรักและเข้าใจ (มปป.)
7. งานควบคุมโรคไม่ติดต่อกรมการแพทย์	7.1	คู่มือสำหรับฝึกผู้เป็นโรคซึมเศร้า (2521)
	7.2	คู่มือสำหรับผู้ที่มีพฤติกรรมผิดปกติ(โรคจิต) 2521 (มปป.)
	7.3	คู่มือสำหรับผู้ที่มีความผิดปกติเกี่ยวกับความเคลื่อนไหว (มปป.)
	7.4	คู่มือสำหรับผู้ที่มีความผิดปกติเกี่ยวกับการพูดและ/หรือการได้ยิน (มปป.)
	7.5	คู่มือสำหรับผู้ที่มีความผิดปกติเกี่ยวกับการมองเห็น (มปป.)
	7.6	คู่มือสำหรับผู้ที่มีความผิดปกติเกี่ยวกับการเรียนรู้ (มปป.)
8. มูลนิธิสถาบันแสงสว่าง	8.1	รายงานพัฒนาการประจำปีการศึกษา (มปป.)
9. บริษัท สารมวลชน จำกัด	9.1	ส่วนสำหรับเด็กโดยเอี่ยมพร วิสุมหาอ(2533)
10. Heller Keller International	10.1	คู่มือการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บกพร่องทางสายตาสําหรับผู้ปกครอง เล่ม 1-10 (2531)

หน่วยงานเจ้าของลิขสิทธิ์เอกสารที่ขออนุญาตใช้

- 10.2 การศึกษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น:
คู่มือการจัดการเรียนร่วม (นพช.) โดย
J. Kirk Horton
11. Mental Health Centre   11.1 Special Education for Mentally
Peshawar   Handicapped Pupils - A Teaching
Manual by Christine Miles
12. H&H Enterprises, Inc.   12.1 Managing Behavior Part 2 "Behavior
P.O. Box 3342, Lawrence,   Modification: Basic principles" by
Ks 66044, USA   R. Vance Hall (1975)
- 12.2 Managing Behavior Part 4 "Teaching
New Skills" by Marion C. Panyan (1976)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะผู้จัดทำ

รองศาสตราจารย์ ดร. ทศนา แวมมณี	อาจารย์ที่ปรึกษา
อาจารย์ พิณน ภาสบุตร	อาจารย์ที่ปรึกษา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เบญจมา ชลธารันนท์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ละออ ชุตินทร	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิรมล ชัยยศสาห์กิจ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ ประชัม ลำดับวงศ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ นิรัชวินทร์ ชำนาญกิจ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ พินิจ สุกติแป้น	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ศรินธร วิทชะสิริพันธ์	เรื่อง
บุญช่วย สื่อบบุตร	ภาพและรูปเล่ม
ปัทมา กัทธรางกูร	ภาพและรูปเล่ม
ดาณี สุกติศาสนกุล	ภาพและรูปเล่ม
จำเนียร รัตนพันธ์	ช่วยเรื่องและเขียนคำพูด
ชนาธิป นรกุล	ธุรการ
นวลจิตต์ เขียวกัรติพงษ์	ธุรการ
เรธา ทองคุ้ม	ธุรการ
อรุณี สกิตยภาศิกุล	ธุรการ
ดวงสมร จีระนระกร	ธุรการ

เอกสารประกอบการใช้

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม

สำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียน

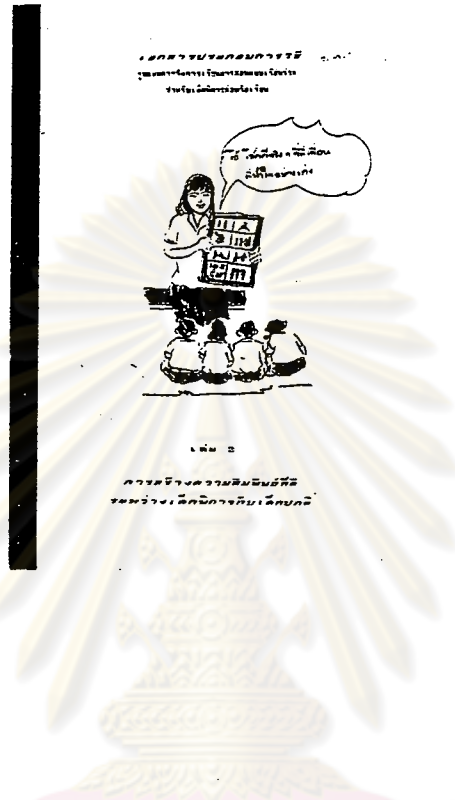
เล่ม 1

คุณชั้นอย่างไรให้ราบรื่น =
เทคนิคการคุณชั้น

เล่มที่ : 1

ชื่อ : คุณชั้นอย่างไรให้ราบรื่น : เทคนิคการคุณชั้น

สังเขปเนื้อหา : - ความหมายของการคุณชั้น
- ความสำคัญของการคุณชั้นต่อการสอนเด็กพิการเรียนร่วม
- เทคนิคต่างๆในการช่วยให้สามารถคุณชั้นได้อย่างราบรื่น

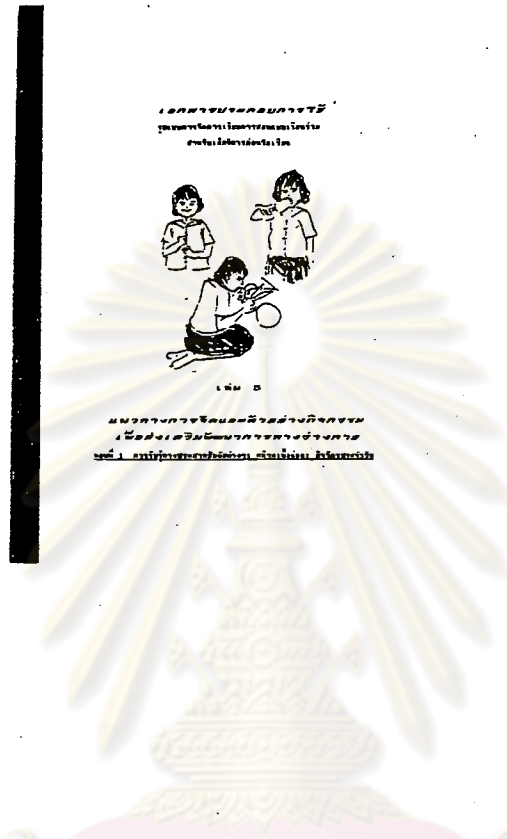
- เล่มที่ : 2
- ชื่อ : การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติ
- สังเขปเนื้อหา : - หลักการและแนวปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติ
- แนะนำวิธีการเตรียมเด็กพิการ
    - ก่อนนำเด็กพิการเข้ามาเรียนร่วม
    - เมื่อเด็กพิการเข้ามาเรียนร่วมแล้ว
  - แนะนำวิธีการเตรียมเด็กปกติ
    - ก่อนนำเด็กพิการเข้ามาเรียนร่วม
    - เมื่อเด็กพิการเข้ามาเรียนร่วมแล้ว
  - ตัวอย่างเกมที่ใช้เพื่อช่วยให้เด็กปกติเข้าใจความรู้สึกของเด็กพิการ
  - ตัวอย่างนิทานเพื่อสร้างความเข้าใจและสอนวิธีปฏิบัติต่อเพื่อนที่พิการ
  - แนวการแต่งนิทานเพื่อสร้างความเข้าใจและสอนวิธีปฏิบัติต่อเพื่อนที่พิการ

- เล่มที่ : 4
- ชื่อ : การปรับเปลี่ยนอาคารสถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอนเพื่อเด็กพิการ ตอนที่ 2 ประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- สังเขปเนื้อหา : - ความรู้ที่รวบรวมจากเอกสาร ตำราทางการศึกษาพิเศษต่างๆ เกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนอาคารสถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอนเพื่อเด็กพิการ แบ่งเป็น
1. การจัดอาคารสถานที่ บริเวณ และห้องเรียน
    - 1.1 การตัดแปลงเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่เด็กพิการ
    - 1.2 การป้องกันอุบัติเหตุที่เกี่ยวกับอาคารสถานที่
  2. การจัดหา และ/หรือ ตัดแปลง เครื่องมืออุปกรณ์ สื่อต่างๆ
    - 2.1 เครื่องมือ อุปกรณ์ที่ช่วยในการเคลื่อนที่ เคลื่อนไหว
    - 2.2 เครื่องมือ อุปกรณ์ที่ช่วยในการทำกิจกรรมประจำวัน
    - 2.3 เครื่องมือ อุปกรณ์ที่ช่วยในการใช้ภาษา และ/หรือ สื่อ
- ความหมาย (ฟัง พูด อ่าน เขียน)

- เล่มที่ : 5
- ชื่อ : แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย :
ตอนที่ 1 การรับรู้ทางประสาทสัมผัสต่างๆ; การใช้กล้ามเนื้อข้อย; การทำ
กิจวัตรประจำวัน
- สังเขปเนื้อหา : - ความรู้ที่รวบรวมจากเอกสาร ตำราทางการศึกษาพิเศษต่างๆ เกี่ยวกับการ
การส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายของเด็กพิการ แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ
- การใช้ประสาทสัมผัสต่างๆ
  - การใช้กล้ามเนื้อข้อย
  - การทำกิจวัตรประจำวันต่างๆ

- เล่มที่ : 6
- ชื่อ : แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย :
ตอนที่ 2 การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่
- สังเขปเนื้อหา : - ความรู้ที่รวบรวมจากเอกสาร ตำราทางการศึกษาพิเศษต่างๆ เกี่ยวกับการ
การส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายของเด็กพิการ เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้อง
กับการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ คือ การทรงตัว(นั่ง ยืน) และการเคลื่อนไหว /
เคลื่อนที่(เดิน วิ่ง กระโดด)

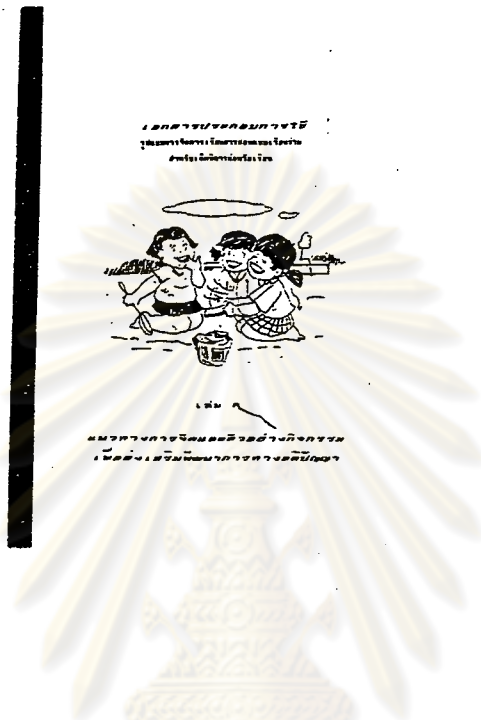
เล่มที่ : 7

ชื่อ : แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา

สังเขปเนื้อหา : - ความรู้ที่รวบรวมจากเอกสาร ตำราทางการศึกษาพิเศษต่างๆ เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กพิการ แบ่งเป็น

- การฟัง
- การอ่านด้วยสายตา
- การพูด

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- เล่มที่ : 8
- ชื่อ : แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา
- สังเขปเนื้อหา : - ความรู้ที่รวบรวมจากเอกสาร ตำราทางการศึกษาพิเศษต่างๆ เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กพิการ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เอกสารประกอบการเรียน
ชุดความรู้ทางวัฒนธรรมไทย
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เล่ม ๑

แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์และ
สังคม

- เล่มที่ : ๑
- ชื่อ : แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์และสังคม
- สังเขปเนื้อหา : - ความรู้ที่รวบรวมจากเอกสาร ตำราทางการศึกษาพิเศษต่างๆ เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์และสังคมของเด็กพิการ แบ่งเป็น
- การส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์
  - การส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม

เล่มที่ : 10

ชื่อ : การสอนให้เด็กฝึกการเขียนรูที่ละน้อย ตอนที่ 1 หลักและแนะนำวิธีการ

สังเขปเนื้อหา : - วิธีการใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรมเพื่อสอนเด็กฝึกการ ประกอบด้วยขั้นตอน
สำคัญ ๆ 6 ขั้นตอน คือ

1. กำหนดทักษะที่จะฝึกให้ชัด
2. เลือกรางวัลที่จะส่งเสริมการฝึกให้ได้ผล
3. แบ่งทักษะที่เด็กจะฝึกออกเป็นขั้นตอนย่อยๆ
4. กระตุ้นหรือให้ความช่วยเหลือเพิ่มเติม
5. ค่อยๆถอนความช่วยเหลือออกไป
6. สัมพันธ์ขั้นตอนต่างๆเข้าด้วยกัน

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
กระทรวงพาณิชย์
ศูนย์ส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

เล่ม 11
การสอนให้เด็กฝึกการเขียนรูทีละน้อย ตอนที่ 2 ตัวอย่างการแบ่งทักษะที่ฝึกออกเป็นขั้นตอนย่อยๆ
ฉบับ : 1 ธันวาคม 2558

- เล่มที่ : 11
- ชื่อ : การสอนให้เด็กฝึกการเขียนรูทีละน้อย ตอนที่ 2 ตัวอย่างการแบ่งทักษะที่ฝึกออกเป็นขั้นตอนย่อยๆ
- สังเขปเนื้อหา : ตัวอย่างต่างๆในการแบ่งทักษะที่ต้องการให้เด็กฝึกการฝึกออกเป็นขั้นตอนย่อยๆ แบ่งเป็น
  - ตัวอย่างขั้นตอนย่อยของทักษะด้านร่างกาย
  - ตัวอย่างขั้นตอนย่อยของทักษะด้านสติปัญญา
  - ตัวอย่างขั้นตอนย่อยของทักษะด้านอารมณ์และสังคม

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

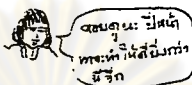

- เล่มที่ : 12
- ชื่อ : การสอนเด็กที่บกพร่องทางอารมณ์และสังคม
- สังเขปเนื้อหา : - สาเหตุของปัญหาทางอารมณ์และพฤติกรรม
 - พฤติกรรมทางอารมณ์และสังคมที่ควรฝึก
 - วิธีการฝึก โดยเน้นการลดโอกาสที่จะเกิดปัญหา และการลดพฤติกรรมที่ไม่ต้องการ (ส่วนวิธีการส่งเสริมพฤติกรรมที่ต้องการ กล่าวไว้ในเล่มที่ 10)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
กระทรวงพาณิชย์
Trade Development Center

เล่มที่ ๑๔

การปรับปรุงประสิทธิภาพ
ในการใช้รูปแบบ

เล่มที่ ๑๔

เล่มที่ : 14

ชื่อ : การปรับปรุงสิทธิภาพในการใช้รูปแบบ

สังเขปเนื้อหา : - หลักการและแนวปฏิบัติในการปรับปรุงการทำงานของตนเองในการใช้รูปแบบ
- ตัวอย่างการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- เล่มที่ : 15
- ชื่อ : แหล่งข้อมูลอ้างอิง
- สังเขปเนื้อหา : - รายการเอกสารตำราที่ผู้วิจัยใช้ประกอบการเขียนเอกสารรูปแบบและสร้างเครื่องมือของรูปแบบ เรียงลำดับตามตัวอักษร ทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นางศรินธร วิทชะสิทธิ์นันท์ เกิดวันที่ 15 มีนาคม 2501 ณ กรุงเทพมหานคร สำเร็จ
การศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาตรีศาสตรบัณฑิต(เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง) จากคณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2523 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท Master of Science
in Education (Special Education) จาก University of Southern California
พ.ศ. 2526

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย